

KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

2114 NUMARALI SAFRANBOLU ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNİN
TRANSKRİPSİYONU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Emre KARAKAYA

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Zeki TEKİN

Karabük 2017

TEZ ONAY SAYFASI

Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Emre KARAKAYA'a ait "2114 Numaralı Safranbolu Şerhiye Sicil Defteri Transkripsiyonu" adlı bu tez çalışması Tez Kurulumuz tarafından Tarih Yüksek Lisans programı tezi olarak oybirliği / oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

	Akademik Unvanı, Adı ve Soyadı	İmzası
Tez Kurulu Başkanı	: Prof. Dr. Zeki TEKİN	
Danışman Üye	: Prof. Dr. Zeki TEKİN	
Üye	: Yrd. Doç. Dr. Sami AĞAOĞLU	
Üye	: Prof. Dr. Recep KARACAKAYA	

Tez Sınavı Tarihi : 30.06.2017

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum, bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı dűşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, ve bu eserleri her kullanımında alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım.

Enstitű tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tűm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

30 / 06 / 2017

Emre KARAKAYA

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti hüküm sürdüğü coğrafyalarda adaletle hükmetmek prensibini her zaman uygulamaya çalışmış ve böylece uzun yıllar hakimiyetini sürdürmüştür. Osmanlı Devletinin hukuk sistemi devletin büyük çoğunluğu olan Müslüman tebeanın dini olan İslam dininin hukuk sistemine göre şekillenmiştir. Ancak Örfi hukuk dediğimiz Hukuk sistemi İslami Hukuk ile beraber var olmuştur. Bu hukuk sistemlerinin kayıtlarını birinci elden kaynak olarak görebileceğimiz kayıtlar da Şeriyye sicilleridir. Şeriyye sicilleri Osmanlı Devlet'inin merkezinden gönderilen kadıların tuttuğu mahkeme kayıtlarıdır.

Şeriyye sicilleri Osmanlı Devleti hukuk sistemi'ni en doğru ve birinci elden kaynak olarak aktarması yönünden oldukça önemli kaynak olduğu gibi, şer'iyye sicilleri yalnızca hukuk konularını içeren belgeler olmayıp tutulduğu dönemin idâri, hukuki, siyasi, askeri, sosyo-ekonomik ve kültürel hayatını en iyi şekilde aydınlatan, tarihçiler için vazgeçilemez başlıca kaynaklar içerisinde yer alır. Şeriyye sicilleri kadıların diğer devlet memurları ile olan yazışmalarını, o dönemde yapılan bayındırlık işlerini, yer adları gibi çeşitli konuları içerdiğinden diğer sosyal bilim alanlarındaki araştırmacıların da başvuracağı kaynaklar arasında yer almaktadır.

Çalıştığımız tez konusu olan 2114 no'lu Safranbolu Şeriyye sicili, H. 1222 (M. 1807) ve H. 1226 (M.1811) tarihleri arasını kapsamaktadır. Sicilimiz genel olarak H.1222 (M.1807) H. 1224 (M.1809) tarihleri arasında geçen Safranbolu ve çevresindeki köylerle ilgili mahkeme kayıtlarını içermektedir. Bu sicil defterinde genellikle tarihi düzen takip edilmiş olsa da bazı bölümlerde bu akışın değiştiği görülmektedir.

Genellikle Şeriyye sicillerinde kullanılan yazı türü olan tâlik, transkripsiyonu yaptığımız bu şeriyye sicilinde de kullanılmıştır. Üzerinde çalıştığımız bu sicilin transkripsiyonuna son derece titiz davransak da, okuyamadığımız yerleri açıklamak için (...), okuduğumuzdan emin olamadığımız yerler için (?) , cümlenin gidişine

yazılması gereken yerlerin yazılmamış olduğu yerleri belirtmek içinde (*) işaretlerini kullandık.

Tezimizin transkripsiyonunu yapmadan önce Safranbolu hakkında genel bilgiler vermeyi, Osmanlı Devleti'nin hukuk sistemini ve genel olarak şeriyye sicillerini açıklamayı uygun gördük. Yine transkripsiyona geçmeden önce tezimizden yararlanmak isteyenler için sicilin ne tür davalar içerdiğini, hangi konuları kapsamına aldığını anlatmaya çalıştık.

Tez konusu seçiminden eksik bölümlerin tamamlanmasına kadar her konuda benden zamanını ve engin bilgisini esirgemeyen danışman hocam Sayın Prof. Dr. Zeki Tekin'e , ayrıca tezimin tamamlanma aşamasında yardımlarını esirgemeyen Mehmet Koç'a ve aileme en içten teşekkürlerimi arz ederim.

Emre KARAKAYA

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
DOĞRULUK BEYANI.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÖNSÖZ.....	iii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	ix
TABLOLAR LİSTESİ.....	x
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI HUKUKUNUN GENEL YAPISI VE ŞER'İYYE SİCİLLERİ

1.1. OSMANLI HUKUKU	4
1.1.1. Şeriyye Mahkemeleri.....	5
1.1.2. Şer'iyye Mahkemesi Görevlileri.....	6
1.1.2.1.Kadı.....	6
1.1.2.2. Nâib	7
1.1.2.3. Şuhûdu'l-hâl.....	8
1.1.2.4. Kassâm.....	8
1.1.2.5. Muhzır	8
1.1.2.6. Kâtip	9
1.1.2.7. Çavuş	9
1.1.2.8. Müşavir.....	9
1.1.2.9. Tercüman	10
1.2. ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN TANIMI , MÂHİYETİ VE İÇERİLERİNDE YER ALAN BAZI BELGE TÜRLERİ.....	10
1.2.1. Şer'iyye Sicillerinin Tanımı ve Genel Özellikleri	10

1.2.2. Şer'iyeye Sicillerinin Mahiyeti Ve Muhtevası	11
1.2.3. Şeriyeye Sicillerinde Yer Alan Bazı Belge Türleri	12
1.2.3.1. İ'lâm.....	12
1.2.3.2. Huccet	12
1.2.3.3. Mürâsele	13
1.2.3.4. Ma'ruz	13
1.2.3.5. Vakfiye.....	13
1.2.3.6. Ferman.....	14
1.2.3.7. Buyruldu.....	14
1.2.3.8. Berat.....	14
1.2.3.9. Tezkere	15
1.2.3.10. Temessük.....	15

İKİNCİ BÖLÜM

2114 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNİN İÇERİĞİ VE ÖZETLERİ

2.1. 2114 NO'LU ŞER'İYYE SİCİLİNİN ŞEKLEN İÇERİĞİ	16
2.2. 2114 NO'LU ŞER'İYYE SİCİLİNİN MUHTEVASI.....	16
2.3. DÂVÂ.....	19
2.4. HÜCCET /ALACAK DAVASI.....	20
2.5. İLÂM / BUYRULDU	21
2.6. FERMANLAR	25
2.7. FETVALAR	27

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

2114 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

3.1. 2114 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSİYONU	28
--	----

SONUÇ	221
KAYNAKÇA	224
ÖZET	226
ABSTRACT	228
ÖZGEÇMİŞ	230

KISALTMALAR LİSTESİ

- A.g.e.** : Adı geçen eser
- A.g.m.** : Adı geçen makale
- AÜSB** : Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi
- C** : Cilt
- Çev** : Çeviren
- Ed** : Editör
- H** : Hicri
- M** : Miladi
- SBE** : Sosyal Bilimler Enstitüsü
- TDV** : Türkiye Diyanet Vakfı
- TDVİA** : Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
- TTK** : Türk Tarih Kurumu
- Yay** : Yayınlar

TABLolar LİSTESİ

	SAYFA
Tablo 1. Kahve Dükkanından Alınan Antari	29
Tablo 2. Halep Valisi İçin Gönderilecek Mallar	30
Tablo 3. Taraklıborlu Ahalisi Üzerine hane üzerine düşen Mal-i nuzul ve Avârız Bedeli	41
Tablo 4. Mal-i nuzûl ve Avârız	43
Tablo 5. Taraklıborlu Kazâsına Verilen Narh Vergisi	48
Tablo 6. Medine-i Borlu'ya Verilen Et Miktarları	49
Tablo 7. Salyâne defterindeki Masraflar'ın Köylere Ve Mahallelere Dağılımı.....	56
Tablo 8. Esseyid Ahmed Ağa'ya Verilecek Örfi Vergi ve Aşar Vergisi	62
Tablo 9. Attâr Hacı İsmail'den Alınan Behâlar (Mallar)	62
Tablo 10. Mektuba Verilen Tayinat	63
Tablo 11. Defter-i Salyânedeki Masrafların Köy ve Mahallelerde ki Hanelere Dağılımı	67
Tablo 12. Behram Paşa Askeri İçin Gönderilecek Tayinât.....	74
Tablo 13. Avarız Vergilerinin Kazalara Dağılımı.....	87
Tablo 14. Behram Paşa Ve Sair Vüzerâ İçin Çeşitli Masraflar'ın Zağferanborlu Kazasına Dağılımı.....	90
Tablo 15. Borlu Kazasında Tahrir Olan Askerler İçin Gerekli Olan Masraflar.....	93
Tablo 16. Memurlar İçin Hazırlanacak Tayinât'ın Dağılımı	103
Tablo 17. Salyâne (Kütahya Valisi İçin İmdâd-i Seferiyyenin Taksimi).....	110
Tablo 18. Vefat Eden Şatır Mustafa Ağa'nın Eşyâ-i metrûkası.....	113
Tablo 19. Salyâne defteri; Taraklıborlu Ahâlisi'nin Ödemesi Gereken Hane Başına Düşen Vergiler	121
Tablo 20. Salyâne; Zağferânborlu Ahalisi Üzerine Hane Başına Düşen Vergiler..	122
Tablo 21. Gönderilen Pusuladaki Masraflar	127
Tablo 22. Hesab	132

Tablo 23. Hesab	133
Tablo 24. Ekmekçilerden Alınan Nân (Ekmek) Behası	144
Tablo 25. Hesap Olunan Kazalar	145
Tablo 26. Şer'iyeye Sicilinde Bulunan Kazaya Ait Çeşitli Masraflar	146
Tablo 27. Kazalardan Toplanan Kalyoncu neferinin Adedi	157
Tablo 28. Esnafın Verdiği Tayinat	163
Tablo 29. Çeşitli Masraflar	165
Tablo 30. Kalyoncu bedeli ve imdad-ı seferi içi alınan vergiler	182
Tablo 31. Masraflar	183
Tablo 32. Kazalardan Alınan Nefer	201
Tablo 33. Masrafların Köy ve Kazalara Dağılımı	205
Tablo 34. Çeşitli Masraflar	207
Tablo 35. Çeşitli Masraflar	210
Tablo 36. Çeşitli Masraflar	212
Tablo 37. Çeşitli Masraflar	214
Tablo 38. Çeşitli Masraflar	215
Tablo 39. Çeşitli Masraflar	217
Tablo 40. Çeşitli Masraflar	219

GİRİŞ

SAFRANBOLU'NUN COĞRAFİ KONUMU VE TARİHÇESİ

A) Safranbolu'nun Coğrafi Konumu

Türkiye'nin Batı Karadeniz bölgesinde bulunan Safranbolu , Karabük iline bağlı bir ilçedir.Denizden kuş uçuşu uzaklığı 65 km içeridedir.İlçenin coğrafi koordinatları, 41 derece 16 dakika kuzey enlemi , 32 derece 41 dakika doğu boylamındadır. İl merkezine 8 km uzaklıktadır. Yüzölçümü 1013.km olan Safranbolu ilçesi, merkez Karabük, Ovacık, Eflani, Bartın'ın Ulus ilçesi ve Kastamonu'nun Araç ilçesi çevrilidir.¹

B) Safranbolu'nun Tarihçesi

Safranbolu coğrafi konumu nedeniyle tarih boyunca bulunduğu bölgenin askeri, idari ve ticari merkezi olmuştur. Roma ve Bizans öncesi dönemlerde bu bölgenin adı Paflagonyadır. Safranbolu çevresindeki köylerden Hacılar obası , İlbarıt, Gündoğan, Çavuşlar ve Bürnük'te bulunan kaya mezarları ve çok eski uygarlık kalıntılarının olması bölgenin çok eski uygarlıklara ev sahipliği yaptığı anlaşılmaktadır.Safranbolu kent merkezinin M.Ö. 3000'li yıllarda bir İyon Prensesi Teodora tarafından kurulduğu bundan dolayı da kente Teodorapolis adı verildiği bilinmektedir.

Roma ve Bizans dönemlerine kadar bölgeye hakim olan unsurlar Etiler, Paflagonyalılar, Henetler, Mariadynalar, gibi bir kısım ulus kavimlerdir.Yine Roma

¹ Hür Kalyonucu, *Tarih İçinde Safranbolu, Safranbolu Belediyesi Kültür Hizmeti*, Karabük, 2010, s.

devrinden önce bölge Pers imparatorluğunun ve Makedonya kralı Büyük İskenderin egemenliğine girmiştir. M.Ö. 64 yılında Roma, Paflogonya bölgesine hakim olmuştur. Roma'lular Taşköprü ilçesini eyalet merkezi yapmış ve bölgeye Pompeipolis adı verilmiştir. Roma İmparatorluğu ikiye bölününce Doğu Roma imparatorluğuna kalan bölge, Türkler 1071 Malazgirt Savaşından sonra Anadolu'ya hakim olmaya başlayınca bölgede 100 yıl içinde Bizans hakimiyeti sona ermiştir.²

Safranbolu'nun Türkler tarafından alınmadan önce ismini Dadybra olduğu bilinmektedir, Türkler aldıktan sonra Zalifre sonra Borlu denmiştir.³ Osmanlı'dan önce Safranbolu hakkında bilgilere bakarsak bu dönemde yörenin Türkmen beylerinin yani Candaroğullarının elinde bulunduğu yıllara rastlar. Anadoluyu yurt edinmek isteyen Türklerin Kastamonu, Bolu hattına kadar olan yerleşim yerlerini ele geçirmeleri 1190'lı yıllarda başlamıştır. İbni Battutaya göre bölgenin hakimi olan Candaroğlu Süleyman Paşa bölgeyi ele geçirdikten sonra esaslı bir imar hareketine girişmiştir. Osmanlı Beyliğinin giderek güçlendiği ve Candaroğullarını giderek sıkıştırmaya başladığı dönemlerde bölge iki beylik arasında el değiştirmiştir. Yıldırım Beyazid'in idaresi altına giren kasaba Ankara savaşından sonra yeniden Candaroğullarına geçmiştir. II. Murat döneminde ise tamamıyla Osmanlı egemenliğine girmiştir. Osmanlı idaresi altında bu bölge oldukça gelişmiş göçebe Türkler civardaki köylere yerleşmiştir.⁴

Kentin şu andaki dokusu, tarihi evleri, insanları büyük ölçüde Osmanlı zamanında şekillenmiştir. Osmanlılar buraya kendi aşiretlerinden yani Kayı boyundan insanları yerleştirmişlerdir

Osmanlılar bu bölgeye Candaroğulların da olduğu gibi oldukça önem verdiklerini yapılan vakıflar, camiler gibi eserlerden anlamak mümkündür.

16. yüzyılda bölgeye Taraklıborlu, Yörükân-i Taraklı gibi isimler verilmiştir. Bölgenin önemi 16.yüzyıldan sonra daha çok artmış, tetkik edilen belgelerde ve

² Ünsal Tunçözgür, *Dünden Bugüne Safranbolu, Safranbolu Belediyesi Kültür Yayınları*, Karabük, 2012, s.15-16.

³ Kızıltan Ulukavak, *Bir Safranbolunun Penceresinden Safranbolu, Bizim Büro Basımevi*, Ankara 2007, s.14

⁴ Feridun Emecen, "Taraklıborlu'dan Safranbolu'ya - Bir Müze Şehrin Doğuşu ve Yükselişi", 1.Ulusal Tarih İçinde Safranbolu Sempozyumu(4-6 Mayıs 1999) TTK Ankara 2003, VII. Dizi – Sayı: 196.

bizim okuduğumuz sicilde' de büyükşehir anlamında bölgeye mahrusse denilmiştir.⁵ 16.yüzyıldan sonra Zağferanborlu olarak adlandırılan Safranbolu, Bolu sancağına bağlı voyvodalık halinde idare edilmeye başlanmıştır.⁶ Daha sonra voyvodalık kaldırılmış 1870 yılındaki idari değişikliklerden dolayı kaza yapılan Safranbolu da Kastamonu'ya bağlanmıştır.1927 yılından sonra Zonguldağa bağlanmıştır.

⁵ Kenan Ziya Taş, *16. Yüzyılda Safranbolu İdari Yapısı ve Vakıfları*,s.202

⁶ Feridun Emecen, '*Safranbolu*', Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C. 35. TDV Yayınları, İstanbul,2008, s, 482

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI HUKUKUNUN GENEL YAPISI VE ŞER'İYYE SİCİLLERİ

1.1. OSMANLI HUKUKU

13. Asırda kurulan Osmanlı Devleti İslami temeller üzerine kurulmuş olduğundan hukuk alanında da İslami kuralları benimsemesi kaçınılmazdır, Osmanlı Devleti üç kıtaya yüzyıllarca hükmetmesinde oluşturmuş olduğu hukuk sisteminin payı oldukça büyüktür.

Bilindiği gibi Osmanlı devleti mirasını devraldığı kendinden önce kurulmuş diğer Müslüman Türk devletleri gibi hukuk sisteminin temelini İslam hukuku teşkil eder. Ancak İslam hukukunun yanında örfi hukuk dediğimiz Türk devletinin örf ve adetleri üzerine inşa edilmiş bir hukuk sistemi de Osmanlı Hukuk sistemi içerisinde yerini almaktadır. Şer'i hukukun kaynakları kuran, sünnet , icmâ, ve kıyas dır. Örfi hukukun kaynağı ise eski Türk devletlerinden süre geldiği üzere Hakan'ın veya Padişahın kendi imtiyazıyla oluşturduğu emirler, kanunlar veya halk tarafından benimsenmiş adetlerdir. Bu adetler veya kanunlar daha sonraları kanunnameler adı altında toplanmış ve Osmanlı Hukuk sistemi için önemli bir kaynak oluşturmuştur. Yalnız Osmanlı devleti bir cihan devleti idi ve cihan devletlerinin diğer din ve milletlerden tebaası olduğu için Osmanlı ülkesinde cemaat mahkemelerinin kendi vatandaşları için açtığı mahkemelerde uyguladığı bir hukuk sistemi de mevcuttur. Osmanlı Devletinin büyük bir kısmını oluşturan Müslüman tebaanın mahkemelerine Şer'iyye mahkemeleri denilmektedir .

1.1.1. Şer'iye Mahkemeleri

Kuruluş yılından itibaren şer'i kaza usulunu benimseyen Osmanlı devleti⁷ bu şeri kaza hukukunu icra edebileceği şeri mahkemeleri oluşturmuştur. Devletin başkentinden en ücra kazasına ve sancağına kadar Osmanlı Devleti kadı görevlendirmesi yapmıştır. Böylelikle padişahın hükmü o bölgelere ulaşacaktır.

Osmanlı devleti , batılılaşma ve modernleşmeye kadar Türk İslam adli yapısını büyük ölçüde muhafaza etmiştir. Bu dönemde tüm ihtilafların görüldüğü merci olan Osmanlı mahkemeleri tek hakimli yapısını koruyarak meclis-i şer ya da şer'iye mahkemeleri olarak isimlendirilmiştir.⁸

Şeri mahkemeler, daha önceki ve çağdaşı İslâm devletlerinde görülen örneklere nisbetle gelişmiş bir yapı arzeder. Her şeyden önce Osmanlı mahkemesinin görev ve yetki alanı genişlemiştir, hem şerî hem örfî davalarda tek yetkili mahkeme konumundadır.⁹

Şer'îye mahkemeleri (meclis-i şer) Osmanlı devletinin başlangıcından tanzimat dönemine kadar uzun asırlar her türlü hukuki ihtilafların çözüldüğü bir merci olmuştur.¹⁰ Müslümanların özel ve kamu hukuku alanında başvurduğu mahkemeler olmuştur, gayrimüslim tebeanın ise özel alanda başvurdukları kendi mahkemeleri vardır, ancak kamu alanına giren davalarda veya Müslümanlarla olan ilişkilerinde onlarda şer'îye mahkemelerine gitmek zorundaydılar.

Şer'îye Mahkemelerinin belli bir makam binası yoktur. Ancak bu Şer'î meclis adıyla yargılamanın yapıldığı belirli bir yerin olmadığı manasına alınmamalıdır. Kadıların yargı işlerini yürütebilecekleri ve tarafların kendilerini her an bulabilecekleri muayyen bir yerleri vardır. Bu, kadının evi, cami, mescid veya medreselerin belli odaları olabilir. Bayram ve cuma günleri dışında yargı görevini ifa

⁷ Halil Cin-Ahmet Akgündüz, *Kamu Hukuku, Türk İslam Hukuk Tarihi*, C ,1, Timaş Yayınları, İstanbul, 1990, s.269

⁸ Mehmet Akif Aydın ,''Osmanlı Devletinde Mahkeme'', Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, c. 27 s,341, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları,

⁹ Mehmet Akif aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, Beta Yayınları, İstanbul, 1990, s,99

¹⁰ Yetkin Aydın, ''Osmanlı Devletinde Hukuk Devletin Gelişim Süreci'', Uluslar Arası Sosyal Araştırmaları Dergisi, c,6 s.24, 2013

ederler.¹¹ nitekim Bursadaki Yeşil cami ve Yıldırım camileri dava görülecek şekilde tasarlanmıştır. ¹² Osmanlı Devletinde derhal tevzi edilmeyen adalet adaletsizlik sayıldığından şeriye mahkemelerinde davalar hızlı bir şekilde görülür ve karara bağlanırdı. Bazı Avrupalı gezginler ve diplomatlar Osmanlı üzerine yazdıkları notlarında ve kitaplarında bu konu üzerine durmuşlardır.8. Henry Osmanlı adli sistemini inceleyerek İngiliz adliye sisteminde kapsamlı bir reforma gitmiştir bugün ki İngiliz hukuk sistemini bu reformlar oluşturur.¹³

1.1.2. Şer'iyye Mahkemesi Görevlileri

1.1.2.1. Kadı

Osmanlı Devletinde çok geniş kapsamlı yetkileri bulunan ve şeriyye mahkemelerinde yargı görevini ifa eden şahıslara kadı denmektedir. ¹⁴ Osmanlı hukukçuları, kadıyı, insanlar arasında meydana gelen dava ve anlaşmazlıkları şer'î hükümlere göre karara bağlamak için devletin en yüksek icra makamı (sultanlar veya yetkili kıldığı şahıslar) tarafından tayin edilen şahıs diye tarif etmektedir. Kadılara hâkim veya hakim'üş-şer de denilir.¹⁵

Kadıların hukuki görevleri genel olarak ceza ve hukuk davalarına bakmak, şer'iyye sicillerini tutmak , vasi'si olmayanların haklarını korumak, evlilik çağına gelince onları evlendirmek miras taksimi yapmak, vakıf mallarının tescili yapıp mütevellî heyetini denetlemektir.¹⁶

Osmanlı devletinde ilk olarak Osman Bey tarafından kadılar tayin edilmişti; I. Murat devrinde de önceki Türk-İslam devletlerindeki Kadül'l-kuzat benzeri

¹¹ Ahmet Akgündüz, *İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki, Şeriyye Mahkemeleri ve Şeriyye Sicilleri*, Türkler Ansiklopedisi c.10 s.54

¹² Ziya Kazıcı, *İslam Medeniyeti ve Müesseseleri Tarihi*, s.192

¹³ Yılmaz Öztuna, *Osmanlı Devleti Tarihi*, Ötüken Yayınları, İstanbul, 2006, C.2 ,s,160

¹⁴ Halil Cin-Ahmet Akgündüz, A.g.e, s.274

¹⁵ Ahmed Akgündüz, A.g.e, s.54

¹⁶ Erol Özbilgen, *Bütün Yönleriyle Osmanlı*, İz Yayıncılık, 2007, s.220

Kazaskerlik makamı ihdas edilmiş, kadıları artık bu makam tayin etmeye başlamıştır.¹⁷

Osmanlı adlî teşkilâtının temel taşı olan kadılar, buldukları yerin hem hâkimi, hem belediye başkanı, hem emniyet âmiri, bazan hem mülkî âmiri ve hem de halkın her konuda müracaat edebileceği sosyal güvenlik makamıydı¹⁸ Kadı hem şeriati hemde devlet kanununun uygulamak üzere Sultan tarafından bir beratle atanırdı, kadıların elinin altında sultani kanun derlemeleri bulunurdu, bunun resmen onaylanmış olması gereği yoktu.¹⁹

Kadılarda diğer ilmiye sınıfına mensub görevliler gibi medreselerden yetişmişlerdir. Medrese eğitimini tamamlayanlar mülâzım matlab veya tarik denilen bir deftere kayd edilir ve Kanuni Sultan Süleyman'ın ünlü şeyhülislamı Ebussûd Efendin'in koymuş olduğu usûle göre mülâzımlar müderrislik, kadılık ve idâri görev seçebilme imkanı sağlamıştır. Kadının görevini ancak pâdişah veya onun yetki verdiği makam bitirebilir. Kadılığı tercih edenler şeyhülislamlık imakamına kadar yükselebilir.²⁰

1.1.2.2. Nâib

Osmanlı Devletinde bir çok görevi üstlenen kadılar , zaruri olarak görevlerini ifâ etmede bir çok yardımcıya ihtiyaç duymuşlardır. Bunların başında nâibler gelir.

Sözlük anlamı, vekil, birinin yerine geçen²¹ şeklinde ifade edilen nâib, kadıların yargı görevini ifa ederken yardımına başvurdukları görevlilerin başında gelir. Naiblerin , görev yaptığı yerin ahâlisinden olmamasına özen gösterilir.²²

Naibler vazifelerinin mâhiyyetlerine göre kaza naibleri, mevâli nâibleri, Arpalık nâibleri ve sahip oldukları yetkilere göre kıstas alınarak hüküm verme

¹⁷ Yetkin Aydın, *Osmanlı Devletinde Hukuk Devletinin Gelişim Süreci*, a.g.e, s.6

¹⁸ Ahmet Akgündüz, *İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki* , Şeriye Mahkemeleri Ve Şeriye Sicilleri ,İslam Hukuku Araştırmaları dergisi, sayı.14 ,2009

¹⁹ Halil İnalcık, *Osmanlı İmparatorluğu Klasik çağ*, Çeviren Reşen Sezer, Y.K.Y Yayınları, İstanbul, 2009, S.80

²⁰ Halil Cin- Ahmet Akgündüz, A.g.e, s.231

²¹ Ferit Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Akaydın Kitabevi Ankara, 2013, s.937

²² Aydın, A.g.e, 1990, s.84

yetkisine sahip olan,ve ya olmayan veya da sadece araştırma yapmak için giden nâibler olmak üzere ayırma tabi tutulmuşlardır.²³

1.1.2.3. Şuhûdu'l-hâl

Kadının bir diğer yardımcısı mahkemelerde yargılamaya bir anlamda müşahit sıfatıyla katılan şuhûd'l-hal'dir. Diğer İslam devletlerinde de varlığına şahit olduğumuz,ve içlerinde zaman zaman ileri gelen hukukçuların da yer aldığı mahkemeye intikâl eden hukuki ihtilafın şahitleri değil ,sadece mahkemelerde davaların tarafsızca görüldüğüne şâhitlik etmekle görevlidirler.²⁴

1.1.2.4. Kassâm

Osmanlı devletinde kadıların önemli görevlerinde biride ölen kişinin mallarını İslam hukûkuna göre varislere paylaşmaktır. Bu görevi kadı adına bu işle görevli yardımcısı olan kasamlar yapar. Ancak kamu görevlilerinin miras taksimatlarını yapan kasamlar ise kazaskerin emri altında yapılır.²⁵

1.1.2.5. Muhzır

Sözlük anlamıyla huzura getiren,ihzar eden kişi olarak bilinen muhzırlar, mahkemenin güvenliğini sağlamakla görevlidirler, günümüz tabiriyle mübaşirlik görevini yerine getiren muhzırlar, ayrıca davalarla ilgili kişileri mahkemelere getirip götürmeve yanı sıra mahkemelerce el konulmuş para ve eşyaların korunmasıyla da memurdurlar. Muhzırlar yaptıkları görev karşılığında ihzâriye adı altında ücret almışlardır.

²³ Ahmet Akgündüz *Şeriye Sicilleri Mâhiyeti Toplu Katoloğu ve Seçme Hükümler*,Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul,1998, s.72

²⁴ Aydın, A.g.e,1990,s,84

²⁵ Aydın, A.g.e,1990,s.85

1.1.2.6. Kâtip

Osmanlı mahkemelerinde görevli olan memurlardan biride kâtiplerdir. Katiplerin görevleri mahkemede yapılan yazışmalar ile şahitlerin beyanları ve tarafların iddalarını konumuz olan şeriye defterlerine yazmaktır. Kadının vermiş olduğu kararları belli bir usule(sak usulu) uygun olarak deftere geçiren ve hukuk metinlerini yazma konusunda yeterli olan bu kişiler, böylece aynı tür davâların belli bir usulde yazılmasında ve yargılama sırasında bir eksikliğin olmamasında önemli rol üstlenmişlerdir.²⁶

1.1.2.7. Çavuş

Kadının verdiği kararların icrasının sağlayan, ilâmın yerine getirilmesi için borçlunun mallarını satan, ya da gerekmesi hâlinde borçluyu hapsetmek suretiyle özgürlüğünü de kısıtlayarak alacaklının alacağını tahsilini sağlamakla görevli icrâ memurlarıdır. Çavuşların başında çavuşbaşı bulunmaktadır. Çavuşbaşının mâiyetinde Çavuş Katibi ve Çavuşlar emiri bulunmaktadır.²⁷

1.1.2.8. Müşavir

Sözlük anlamı olarak müşavir , ‘iştişâre edilen , kendsine danışılan’ şeklinde ifade edilmektedir. Osmanlı Şeri mahkemelerinde hukuki yetkinliğe sahip olan kadınların ihtiyaç duydukları takdirde danıştığı müşavirler, ulemanın başı olan Şeyhülislam ve müftilerdir.

Kazalarda görevli olan Müftiler mahkemelerde yer almasalarda hükümlerin şeriata uygunluğu bakımından yol gösterici bir misyona sahiptir.

Kadı gerektiği ya da ihtiyaç duyduğunda müftüden fetva alabilirdi, aynı şekilde davalı veya davacı da müftüden fetvâ alabilirdi , böylece davanın kendi lehlerine sonuçlanmasına olanak sağlayabilirdi.²⁸

²⁶ Aydın, a.g.e,1990, s.86

²⁷ Ahmet Akgündüz, *Şeriye Sicilleri mâhiyeti Toplu Katoloğu ve seçme Hükümler*, T.D.A.V.Y. İstanbul,1988, s.73

²⁸ Kazıcı.2009.s, 201

1.1.2.9. Tercüman

Osmanlı Devleti çok uluslu bir yapıya sâhip olduğu için kaçınılmaz olarak mahkemeler de tercüman bulundurmak zorunlu olmuştur, kadıların davalarda en adil hükmü verebilmeleri için tercmanlar önemli rol üstlenmişlerdir. Özellikle gayr-ı müslümlerin yaşadığı yerlerde tercüman bulundurmak zorunlu hale gelmiştir.²⁹

1.2. ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN TANIMI , MÂHIYETİ VE İÇERİLERİNDE YER ALAN BAZI BELGE TÜRLERİ

1.2.1. Şer'iyye Sicillerinin Tanımı ve Genel Özellikleri

Osmanlı Devleti Türk Tarihi ve kültürü açısından önemli bir devlet olduğu gibi bu devletin kabul ettiği hukuk sistemi olan İslam Hukukunun en önemli yargı organı Şeri Mahkemelerdir. Şeri Mahkemelerin kayıtlarının tutulduğu defterlerde şer'iyye sicilleri denmektedir.

Sicil tabiri sözlükte okumak, kaydetmek ve karar vermek demek olan bu kelimenin terim olarak ifade ettiği manası, insanlarla ilgili bütün hukukî olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları ihtivâ eden defterlere şer'iyye sicilleri, kadı defterleri, mahkeme defterleri veya sicilât defterleri denmektedir.³⁰

Şer'i mahkemeler tarafından verilen her çeşit ilam, hüccet ve şerî evrak, istisnasız asıllarına uygun olarak bu defterlere kaydedilmektedir.³¹

Bu siciller arasında özel hukukun bütün dalları , kamu hukukunun ise ceza, usül vergi hukuku ve bazı idari kararlarla ilgili kadıların, muhtesiplerin ve bir çeşit icrâ memuru demek olan subaşılının resmi beyanlarını bulmak mümkündür.³²

²⁹ Nazmi Küçükyağcı , *Geçmişten Günümüze Türk Yargı Sistemi ve Yargı Bürokrasisi*, Başbakanlık Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi, Ankara, 2012, s.,47

³⁰ Ahmet Akgündüz, *İslam Hukuku Araştırmaları dergisi*, 2009 sayı, 14, s.21

³¹ Akgündüz , A.g.e, s,21

³² Halil Cin- Ahmet Akgündüz A.g.e, 1990, s.98

Şer'iye sicilleri , diktörge şeklinde olup ciltlerinde sanatkarâne bir usul kullanılmıştır, sicillerin belli bir ebadı olmamakla birlikte cepte taşınacak şekilde büyüklüktedir.³³

1.2.2. Şer'iye Sicillerinin Mahiyeti Ve Muhtevası

Şer'iye sicilleri tutuldukları devrin idari , siyasi, askeri, ve kültürel hayatına ışık tutan bu belgeler 15. Asrın yarısından başlayarak 20. asrın ilk çeyreğine kadarki uzun bir zaman diliminde en azından 472 yıllık Türk tarihini , Türk iktisâdını, ve Türk siyasi ve sosyal ve hukuki hayatı yakından ilgilendirmekte ve kısaca Türk kültür ve tarihin temel kaynaklarının başında gelmektedir.³⁴

Şer'iye sicilleri yalnızca yargı yetkisini kullandığından dolayı kadıların tuttuğumahkeme kayıtlarını değil, ayrıca kadıların buldukları idari bölgelerde belediye, asayiş ve emniyet gibi çok çeşitli vazifeleri ifa ettiğinden ve devlet merkezi ile olan her türlü yazışmayı sicillere kaydettiğinden dolayı idari, hukuki ve siyasi belge değeri de bulunmaktadır.³⁵

Bu belgeler sayesinde bölgenin ekonomik faaliyetlerinin neler olduğu, o bölgelerin belediyeçilik faaliyetleri, ceza oranları, sosyal ilişkiler, Osmanlı toplumunun genel yapısı, yer adları gibi bir çok bilgi öğrenilebilir.

Kısacası Osmanlı devri hakkında araştırma yapanlar için önemli bilgiler içeren şer'iye sicilleri , yerel tarih, askeri tarih, hukuk tarihi, iktisat tarihi, kişi adları bilimleri, diploması tarihi, tıp tarihi gibi bir çok alan yakın bilgiler içeren ve mutlaka başvurulması gereken kaynaklardır.³⁶

³³ Mustafa Oğuz , Girit , *Şer'iye sicil defterleri*, MÜTAE Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul,2002, s,9-10

³⁴ Akgündüz, a.g.e,1988, c.1, s.11

³⁵Osman Özsoy, *Şer'iye Sicillerinin Türk Kültür Tarihindeki Yeri ve Konunun 1342 Tarihliİstanbul Kadılığına Ait Defterlerde Analiz Ve Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi,SBE, Bursa,1990

³⁶ Fethi Gedikli , '*Osmanlı Hukuk Kaynağı Olarak Şer'iye Sicilleri*', Türkiyat Araştırmaları Litarütür Dergisi. C.3, S.5.2005 , s.190-191

1.2.3. Şer'iyye Sicillerinde Yer Alan Bazı Belge Türleri

Şer'iyye sicillerinde mevcut olan yazılı kayıtları iki ana gruba ayırabiliriz. Bunlardan birincisi kadılar tarafından inşâ edilerek yazılan kayıtlardır. Bunlarda kendi içinde 'ilamlar, hucetler, m'aruzlar murâsalelerdir. Diğer kayıtlar ise, kadıların kendilerinin meydana getirmedikleri, kendilerine hitâben gönderildikleri için sicile kayd ettikleri ferman, berat,buyruldu, ve temessük gibi belgeleri de içermektedir.³⁷

1.2.3.1. İ'lâm

Mahkemelerde katipler tarafından kaleme alınarak şer'iyye defterlerine kaydedilen belge türlerinden biride i'lâmlardır.Arapça ilim kökünden gelen i'lâmın manası, bildirme anlatma demektir.Hukuk terimi olarak ilam ise bir davanın mahkemece nasıl bir hükme bağlandığını, gösteren belgeyi ifade eder. Ancak Osmanlı dilomatiğinde ilâmlar kadının mahkemeye intikal eden bir davanın şeyhülislamlığa intikâli için, veya her hangi bir konuda ilgi vermek için üst makamlara yazdığı resmi kayıtlardır.³⁸

Belgeye dâvacının iddiâsı davacının delilleri,eğer savunmada bulunmuş ise davalının cevabı, ve hakimin gerekçeli kararı yazılır.Bütün ilamlarda bunlar bulunmak zorundadır.İlâm belgelerini diğer sicillerden ayıran en önemli özellik hakimin verdiği kararı içermesidir.³⁹

1.2.3.2. Huccet

Sözlük anlamı olarak delil , bir fiilin sabit olduğuna dayanak oluşturan nesne demek olan huccet, Osmanlı hukuk terminolojisinde ise hüccetin iki manası mevcuttur. Birincisi şahitlik, ikrar, yemin veya yeminden nükûl gibi bir davayı ispat eden hukuki delillere denir . İkincisi ise Şer'iyeye Sicillerindeki mânasıdır. Kadının hükmünü ihtiva etmeyen, taraflardan birinin ikrarını ve diğerinin bu ikrarı tasdikini

³⁷ Ahmet Akgündüz, A.g.e, 1988,s.20

³⁸ Mübâhat S.Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili*, Kubbealtı Neşriyatı İstanbul 1994, s.345

³⁹ Remziye Pamukçu, *Osmanlı Hukuk Mevzuatı içerisinde Şer'iyeye Sicillerinin Önemi* ,Academia.edu

hâvi bulunan ve üst tarafında bunu düzenleyen kadının mühür ve imzasını taşıyan yazılı belgeye hüccet denir.⁴⁰

İ'lâm ile huccet arasındaki fark ise huccetde davada yer alan şâhitlerin imzalarının yanı sıra Kadı'nın dava sonucunda verdiği karar yer alırken ilâmda sadece görülen dava yetkili mercilere arz edilmektedir.⁴¹

1.2.3.3. Mürâsele

Sicillerde yer alan ve kadılar tarafından kaleme alınan diğer bir belge türü de mürâseledir.Şeriyye sicillerinde yer alan kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs, yahut makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelere “mürasele” veya çoğulu olan “müraselât” denilmektedir. Müraseleler genellikle ya sanığın mahkemeye celbi isteğini havi müraseleleri veya değişik konulara dair müraseleler olabilir.

1.2.3.4. Ma'ruz

Maruz kelime anlamı olarak arz denilen şey demektir. Maruzun bir belge olarak asıl anlam kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını ihtiva etmeyen ve hüccet gibi hukuki bir durumunun tesbiti açısından yazılı delil olarak kabul edilmeyen ve sadece kadının icra makamlarına idari bir durumu arz ettiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamına yahut kadıya hitaben yazdığı şikayet dilekçelerine denir.⁴²

1.2.3.5. Vakfiye

Vakfiye , bir vakfin kurucusu tarafından düzenlenen vakfin işleyişi ile ilgili belgedir.⁴³ Vakfeden kişinin resmi yazı ile kadıya müracatı üzerine kadının vakıflara

⁴⁰ Akgündüz,A.g.e, 1988, s.55

⁴¹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı ,*Osmanlı Devlet'inin İlmiye Teşkilâtı*, TTK Yayınları, Ankara ,2014,s.112-113

⁴² Akgündüz,a.g.e, İstanbul 1988,s,36-37

⁴³ Osman Özgüdenli ,''*Vakfiye Maddesi*'' ,Türkiye Diyanet Vakfı Ansiklopedisi, C.42, s, 467 , İsam Yayınları.

varlık veren belgeye denir. Hukuki olarak vakfın tescili olan vakfiyeler, şahitler huzurunda düzenlenerek şer'iyeye sicillerine kaydedilmiştir.

1.2.3.6. Ferman

Bir iş ve ya maslahat siparişini muntazaman padişah tarafından verilen yazılı emir manasına gelen bir tabirdir. Sefer açılması, asker sevki, vergi vb devlet işlerine dair olan fermanlar doğrudan doğruya Divan-ı Hümayunun kararı ve padişahın emriyle hazırlanırdı. Divana gelen meselelerden de lüzum görülenler yazılı veya sözlü olarak padişaha arz edilir ve ferman da padişahın telhisin üzerine kendi hattı ile yazdığı emir doğrultusunda kaleme alınırdu.. Bir ferman nişancı tarafından tuğrası çekildikten sonra gideceği yere gönderilirdi. Bu gönderilen ferman gideceği yere ulaştığı vakit kadı tarafından o beldenin Şer'iyeye siciline kaydolunur ve bundan sonra fermanın hükmü icra olunurdu.⁴⁴

1.2.3.7. Buyruldu

Türkçe “buyurmak” mastarından yapılmış bir isim olan buyruldu, Osmanlı diplomatiğinde sadrazam, vezir, defterdar, kazasker, kaptan paşa, beylerbeyi, vs. yüksek rütbeli vazifelilerin, kendilerinden aşağı mevkilerde bulunan görevlilere gönderdikleri emirler için kullanılan bir terimdir. Bu belgeler kadıların bizatihi kendileri tarafından tutulmayan, kendilerine hitaben gönderildiği için kaydedilen belgelerdir.⁴⁵

1.2.3.8. Berat

Sözlük anlamı yazılmış kağıt ve mektup olarak ifade edilen berat, Osmanlı Devletinin yönetim yapısında bulunan memuriyetlere atanan kişilere padişahın tuğrasının bulunduğu görev yetkisi , izin atama veya mezuniyet emirleri için verilen belgelerdir.

⁴⁴ Cahit Baltacı, *İslam Paleografyası (Diplomatik Arşivcilik)*, Marmara Üniv. İlahiyat fak.Vakfi yayını, İstanbul 1989, s. 41-42

⁴⁵ Kütükoğlu, a.g.e., s.197.

1.2.3.9. Tezkere

Şeriyye sicillerinde yer alan ve kadıların dışındaki makamlar tarafından kaleme alınan bir diğer belge türü de tezkerelerdir. Osmanlı diplomasisi inde daha çok üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arası yazılan ve resmi bir konuyu içeren belgelere “tezkere” denmektedir.

1.2.3.10. Temessük

Osmanlı litaratüründe tapu anlamında kullanılan temessük, Miri arazide ve gayri sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belge demektir. Yani temessük tasarruf vesikası demektir.⁴⁶

⁴⁶ Akgündüz, a.g.e., s. 48.

İKİNCİ BÖLÜM

2114 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNİN İÇERİĞİ VE ÖZETLERİ

2.1. 2114 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNİN ŞEKLEN İÇERİĞİ

İncelediğimiz Şer'iyye Sicili Başbakanlık Osmanlı Arşivin'de kayıtlı 2114 no'lu Safranbolu Şer'iyye sicilidir. Mikrofilm no'su 8322'dir. Poz sayısı 70, çekildiği tarih 1999'dur. 70 pozdan oluşan Şer'iyye siciline varak usûlu numaralandırma yapılmıştır. Bazı varaklar iki defa çekildiğinden onlar transkript yapılmamıştır. Sicil'de çok ağır dil kullanılmış olup, bolca terkibe yer verilmiştir. Sicilin içerisinde katip tarafından yapılan tablolar, masraf hesaplamaları, sicil'in içerisinde düzgün bir şekilde tablolatırılmış olup giriş bölümünde tablolar listesi olarak da ayrıca konulmuştur. Sicilin içerisinde katip tarafından üstü çizilmiş belgeler okunmamıştır. Transkribe yapılırken türkçenin transkrip harfleri kullanılmıştır. Transkript harflerine uyulmaya çalışılan tezimizde okunamayan yerler (...), okunduğu halde emin olunamayan yerler (?), doğru yazım şeklinin yazıldığı gibi olması gereken yerler (*) işaretleri ile gösterilmiştir.

2.2. 2114 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN MUHTEVASI

2114 no'lu Şer'iyye sicilimizin yazıldığı dönem H . (1222)-(1226) M . (1807)- (1811) dönemlerini kapsamaktadır. Bu tarihlerde Osmanlı Devleti Rusya ile savaş halinde olup, kısa bir dönem ateşkes yapılsa da daha sonra Rusya'nın Eflak'a tekrar saldırması ile savaş yeniden başlamıştır. Bu dönemde 1806- 1812 tarihleri arasında Rusya ile savaşlar yapılmış, sonunda Bükreş anlaşması imzalanmıştır.

Şer'iyye sicilinin yazıldığı dönemde Kabakçı Mustafa isyanı yaşanmış, Osmanlı Devleti dışarıda Rusya ile savaş halindeyken içeride de isyanlar ve karışıklarla uğraşmaktadır. Kabakçı Mustafa isyanını bastıran Alemdar Mustafa Paşa sadrazam olmuştur. Alemdar Mustafa Paşa Osmanlı tarihi açısından çok önemli bir gelişme olan 'Sened-i İttifak'ı diğer ayanlar ve Padişaha imzalatmıştır. Tahtda Dördüncü Mustafa bulunmaktadır. Dördüncü Mustafa öldürüldükten sonra 1808 yılında İkinci Mahmud tahta çıkmıştır.

Sicilin yazıldığı tarihlerden anlaşılmaktadır ki Osmanlı Devleti içde ve dışta, çok kötü durumdadır. Padişahlar öldürülüyor, sadrazamlar öldürülüyor, ordu kendi arasında savaş yapıyor ve iç isyanlar vuku bulmaktadır. Bunun yanında Rusya ile savaş devam etmektedir. Ayrıca bir yandan da Sırp ve Yunan isyanları da devam etmektedir. Bu dönemde devlet büyük karışıklık içerisinde olduğundan azami derecede asker ihtiyacı bulunmaktadır.

Sicilde bulunan yaklaşık 20 fermanda asker ihtiyacından bahsedilip, Safranbolu ve çevresinden merkeze asker yollanması talep edilmiştir. Ayrıca gönderilen asker miktarı sicilde yazılmıştır. Asker talep etmek için gönderilen fermanlarda kullanılan dilin ağdalı olması, ayet ve hadislere yer vermesi ve din karındaşlarımıza yardımcı olmaktan bahsedilmesi oldukça dikkat çekicidir.

Sicilde bulunan ilam ve buyruklarda ise Safranbolu kazasında bulunan köylerden toplanacak vergiler, köylerdeki hane başına düşen vergi miktarı, avarız vergilerinin gönderilen pusulalara göre toplanması içermektedir. Ayrıca ordu-yi hümayün için icab eden masrafları içermektedir. Yine fermanlarda bölgeye atanan subaşları ve devlet memurlarını göstermektedir.

İncelediğimiz sicilde az da olsa dava görülmektedir. Bu davalarda alacak davası, nafaka davası, ve dikkat çekici olan bir olayda Ömer oğlu Kurt Hüseyin'in kara sevdaya tutulup kendini öldürdüğüne dair belge bulunmaktadır. Bunun haricinde Safranbolu'da bulunan bazı vakıfların mütevellilerinin değişimi, ve bu vakıfların gelirlerinin nereye harcanacağından bahsedilmiştir.

Sonuç olarak incelediğimiz şer'iyye sicili bulunduğu dönem itibariyle ordu için asker gönderilmesi, ordu için lazım olan tayinat ve Safranbolu kazasında

konaklayacak askerlerden bahsetmesi yanında, belgeler bolca vergi miktarı ve vergilerin kaza halkına ve köyelerine dağılımından bahsetmektedir. Bunun yanında azda olsa günlük davalardan bahsettiğini görüyoruz.

2114 NUMARALI SAFRANBOLU ŞER'İYYE SİCİLİ ÖZETLERİ

2.3. DÂVÂ

Sayfa No	Varak No	Belge özetleri
31	3-1	Zağferanborlu kazasında Baş Karyesi sakinlerinden Topal Hasan oğlu Hasan kendi halinde işleriyle uğraşır iken aynı karyede sakin İmam oğlu Hüseyin, Hasan'ın işlerine karıştığı, şiddet gösterdiği ve haksızlık ettiğine dair 29 Muharrem 1222 tarihli şikayet davasıdır.
34	3-2	Borlu, Yörük ve Eflani kazaları kadılarına, İstanbulda bulunan mekülleri için Karadeniz'den zâhirenin getirilir iken aynı günde Moskof keferesi üzerine seferin düzenlenmesi ve zikr olunan Karadeniz havâlisi masulleri asakir-i mevsûbenin mekûlatları için muvâfık olmuş ve zahirenin bolluğunun olmasıyla satılık ismiyle İstanbulda dilediği yerlerde istedikleri fiyata satılması 15 Muharrem 1222 tarihiyle emre göre amel ve hareket etmelerine dair buyruldu.
35	3-2	Borlu kadısına hüküm olan ve Viranşehir kazası Sündük Karyesi sakinlerinden Tumtak oğlu Veli tarafından Borlu kasabası sakinlerinden Döngân oğlu Ömer'in hizmetinde çalışırken Velinin kızı Sehub merdivenden düşmesi ve nihayetinde mezbure kızın ölümüne sebep olmasıyla kızın babası 27 Safer 1222 tarihiyle kısas davası
134	31-1	Zağferanborlu sancağında Eflani nahiyesinde Kumanlar köyünde vaki Hacı Fakih vakfının evladına aid olduğuna dair mahkeme edilmesinden vakfın tarafına teslimi babında 12 Teşrin-i sani 1222 tarihli dava

216	62-1	Borlu kazasına tabi Yazı köyü sakinlerinden vefat eden İbrahim efendinin veraseti üzere zevcesi Rabia ve Rabiadan doğma kızı Hatice ve diğer zevcesi Saima ve Saimeden doğan Fatma isimli kimseler tarafından hisse paylaşımı hakkında 20 Muharrem sene 1226 tarihli dava
------------	-------------	---

2.4. HÜCCET /ALACAK DAVASI

Sayfa No	Varak No	Belge özetleri
38	4-2	Taraklıya bağlı Bostanbükü köyünde Salih ve Halime hatunun arasında boşanma davasına müteakiben 160 gurus nafaka davası
121	27-1	Karıt karyesinden Kalyoncu Mustafanın müteveli olduğu cisrin tamir edilmek üzere ücretin gönderilmesi hakkında 3 Cemaziye'l-evvel sene 1223 tarihli hüccet
134	31-1	Osmanlar köyünden Sepet oğlu Mustafanın kaza-i mezburdan alacaklı olduğu dava edilmiştir.
143	35-2	Taraklıborluda Kara Ali mahallesi sakinlerinden Çevkelli oğlu İsmail Bin Abdullahın hayvanların ve insanların suyun tasarrufunda olması için bir mısra suyu yaptırması ve vakfetmesiyle ilerleyen zamanlarda su yolu harap oldukça tamir ettirmek üzere kızı Rabianın tayin eylemesine ve tamir için toplanan paranın artması sonucunda su yolunun sıhhati için harcanması hakkında 1223 tarihli hüccet
149	37-2	İlbarıt karyesi sakinlerinden Ömer oğlu Kurt Hüseyin isimli kimse kara sevdaya tutulup ve kendini öldürdüğüne dair hüccet
178	49-1	Taraklıborlu'dan Çolak Ağa oğlu Mehmed kız karındaşı Aişe tarafından Osman İbn-i İsmail tarafına dört bab esbab olan nısfı hakkında 10 muharrem 1226 senesi dava

2.5. İLÂM / BUYRULDU

Sayfa No	Varak No	Belge özetleri
39	4-2	Viranşehir Sancağın'da bulunan Turnacı Ağa teşrifleriyle her kazaya verilmek üzere ve Yörük köyünün Borlu kazasına bağlanması ve buralardan toplanan 100 askerin orduyu hümayuna gönderilmesine ve başında bulunan serdarın kim olduğunu bildirmek maksadıyla 13 Muharrem sene 1222 tarihli yazılan ilâmdır.
40	5-1	Borlu kazasına verilen Serdar bayrağının acilen ordu-yu hümayuna istenmesine binaen 27 Rebiü'l-ahir sene 1222 tarihinde tezkerenin verilmesi
51	7-2 (tezkire)	Bolu Voyvodalığına subaşı olarak atanan Ahmed Hulisi ağanın atandığına dair 27 Cemaziye'l-evvel sene 1222 tarihli subaşı atama tezkiresidir
79	15-1	Bolu ve Viranşehir kazalarından emr-i alî ile kazalarda hazır bekletilmek üzere 500 nefer askerin toplanmasına dair 25 Zi'l-kade 1222 tarihli tezkiredir
80	15-1	Behram Paşanın Rumileye hareket etmesiyle askerinin lazım gelen eşya ve zahire tedarikine bakılmasına dair 25 Receb 1222 tarihli ilam
81	15-2	Behram paşaya verilen asker tedariki için 15 Muharrem sene 1222 tarihli tezkiredir
82	16-1	Borlu kazasına tabi Kıran köyünün reayaları üzerlerine alınması gereken ispencin vergisinin gecikmesine binaen mübaşir tarafından toplanması teslimine dair 17 Muharrem sene 1222 tarihli tezkire
88	18-1	Borlu kazasına subaşı olarak atanan İsmail Ağanın subaşı

		olduğunda idare etmesi gerek ruiyet-i tanzim ve emval-i miriye dair 25 Muharrem sene 1223 tarihli ilâm
90-91	18-2/19-1	Borlu kazasında subaşı, ağalar ve sair işarları mukata mucibince alınması gerek vergilerin (mal-ı maktu ve ikramiyenin) toplanması ve gönderilmesine dair 23 Muharrem sene 1223 tarihli ilâm
92	19-1	Serdar bayrağına tayin olunan Turnacı Ağanın hali ve tahammülü olmadığına binaen asker itası bâbında 25 Muharrem sene 1223 tarihli ilâm
93	19-2	Borlu subaşısı, Yörük ayanı ve tahsildarı üzerine önceden pusulalar gönderilmesine binaen toplanılması gerek maktu ve ikramiye miriyeleriyle yirmi iki senesi haziranından beri toplanmayan vergilerin tahsiline gerek yokken fakat akçenin lazım olması hasebiyle akçenin bir an önce tahsil edilmesi
98	20-2	Viranşehir sancaklarında vaki ferman-ı ali buyrulan kalyoncu neferatı hazır ve amede olmakla hazine-i amireden gönderilen ulufeleri emr-i alişan olduğu üzere askerin hazır bekletilmesine dair 3 Safer sene 1223 tarihli ilam
99	21-1	Zağferanborlu ve Eflani kadılarına gönderilen kalyoncu neferlerinin kazalardan geri bırakılmasının caiz olmadığı 17 Safer sene 1223 tarihli ilam
101	21-2 (tezkire)	Viranşehir sancağına bağlı kazalarda sakin halkın menzil tezkiresi verilmesi babında ve gönderilen buyrultulara göre hizmetlerinden dolayı akçe verilip verilmemesine dair 25 Muharrem sene 1223 tarihli ilam
103	22-1	Viranşehir sancağında Zağferanborlu kazasına bağlı Kıran köyünde Mehmed İzzet Paşa cam-i şerifinin hayrat çeşmesinin tamirinin yapılmasına ve çalışacak işçinin on beş akçe verilmesine dair Zilhicce 1222 tarihli ilam
108	23-2	Medine-i borlu kazasına tabi Bostanbükü köyünün köprüsünün tamiratının yapılmasına dair 12 Rebiü'l-evvel sene 1223 tarihli ilam

109	23-2	Eflani Zağferanborlu ve Kızılbel kadıları ve ayanlarına inha olan sabık Erzurum valisi Ali Paşanın bu kazalara geleceğini ve bir gece bu kazalarda kalacağından tayinat ve lazım olan şeylerin tedarikini yerine getirmek babında 19 Rebiü'l-evvel sene 1223 tarihli ilam
126	28-2	Viranşehir ve Taraklıborlu ahalileri üzerine toplanması gereken mal-i nüzûl ve avarız vergilerinin gönderilen pusula gereğince toplanmasına dair ilâm
132	30-2	Viranşehirde âzâ hizmetleri ve konak masraflarının taksim olunmasına dair 11 Muharrem sene 1124 tarihli ilam
147	37-1 (mektub sureti)	Sadrazam Yusuf Paşa hazretlerine gönderilen bu mektubda Moskof ile kara ve deniz seferi düzenleneceğinden eli kılıç ve silah tutan erkeklerin sefere katılıp moskoflunun def edilmesine dair 3 Rebiü'l-evvel sene 1224 tarihli mektub suretidir.
155	39-2 (pusula)	Bolu ve Viranşehir sancaklarından talep olunan katır, asker, ağnam ve kalyoncu neferâtı bahislerinde 28 Safer sene 1224 tarihli pusula
156	39-2 (pusula)	Bolu sancağı kazalarından ihracı ferman buyrulan res-i katır'ın iki yüz on beş kuruş toplanmasına dair 3 Muharrem sene 1222 tarihli pusula
179	49-2	Bolu ve Viranşehir sancaklarından yeniçeri, cebeci topcu, top arabacısı ve tertibatının lazım olan et ihtiyacının karşılanması babında ilam
181	50-1	Rumili üç kolundan yeniçeri ve cebeci ve tüfekçi ve top arabâcı ve tersâne-i amirem ocakları için lazım olan et ihtiyacının karşılanmasına dair ilam
187	52-2	Moskof keferesinin Pazarcı'yı almasına binaen, eli kılıç tutan ehl-i islamın sefere gelmesi babında ilam
190	53-2	Bolu ve Viranşehir sancaklarından kalyoncu bedeliyesinin toplanması babında gönderilen ilam

192	54-1	Moskof keferesi üzerine kara ve deniz seferi varid olduğundan Anadolu ve Rumili taraflarından asker gönderilmesi ve Moskof keferesinin casuslarının üstesinden gelinmesine dair Zilkâde sene 1225 tarihli ilam
212	60-1	Ocağ-ı amirede torbacılık rütbesiyle meşgul olan Osman Ağanın Zağferanborlu sancağı Taraklıborlu kazasına serdar tayin edildiğine dair mektubu suretidir
213	60-2	Serdar olarak atanan Osman ağanın yönetimi altında ki reaya ve askerinin hizmetlerin görülmesine dair mektub ilam
214	61-1	Zağferanborlu kazası serdarlığına atanan Osman ağanın turnacılık mektubu suretidir
218	63-1	Subaşı Salih Ağaya gönderilen kağıtta Halil Ağan'ın Boludan tarafına gelmesine mütâkiben Salih Ağa'nın zahireyi tedarik etmesine dair ilam
229	67-1	Bolu ve Viranşehir sancaklarına tevcih olunan Mehmed Ağanın Borluya gelmesine mütakib masraf ve hizmet ve diğer masrafların tezkire defterlerini içeren ilam
230	67-2	Zağferanborlu sancağında Bekir Paşa tarafına avarız vergilerinin tahsiline dair ilam
227	66-1	Memlekete sarf olunan malum mikdar akçenin Dabbağ Bekir Ağaya teslimi babında ilam

2.6. FERMANLAR

Sayfa No	Varak No	Belge özetleri
49	6-2	Viranşehir sancağına bağlı kazalarda cami ve mescidlerde padişahın tahta çıkmasından dolayı hutbenin okutulmasına dair 21 Rebiü'l-evvel sene 1222 tarihli ferman suretidir
55	8-2	Ordu-yu hümayunda seraskerlik maiyyetinde El-hac Ahmed zâde Esseyid İbrahim Ağanın Bolu ve Viranşehir voyvoda vekili olarak atandığına dair 25 Safer 1222 tarihli ferman suretidir.
56	8-2	Hacı Ahmed Zâde İbrahim'in biraderi olan Esseyid Halil Ağa ordu-yu hümayunda serasker maiyyetinde memur iken bu defa Bolu hassı voyvodoluğuna atandığına dair 18 Cemaziye'l-ahir sene 1222 tarihli ferman suretidir
63	11-1	Kapucu başlarından İsmail Ağanın Bolu ve Viranşehirin'de avarız hasılatın toplanmasına dair 25 şevval 1222 ferman suretidir.
85	17-1	El-hac Ahmed Zâde Esseyid İbrahim ağanın Bolu ve Viranşehirde voyvodoluğuna atandığına dair yüz kırk dört bin kuruşa iltizam ile İbrahim ağaya ihale olması babında ferman suretidir
113	24-2	Esseyid Hasan'ın zabt ve tasarrufunda bulunan avâızın tekelif emri üzere Muharrem sene 1223 tarihli ferman suretidir
121	27-1	4 Cemaziye'l-ahir 1223 tarihli ordu-yu hümayuna Mustafa Paşanın getirildiği ve Padişah adına hutbe okutmak ve yerlerinde bulunan memurların memuriyetlerini icra etmesi babında ferman suretidir
122	27-2	Hurşid paşanın Serasker tayin edildiğine dair ferman suretidir
157	40-1	Bolu ve Viranşehir sancaklarında vaki kazalardan bedeli yüz ellişer kuruş tahsil olunması babında res-i katır'ın 1222 senesi ferman olmuştur.

158	40-2	Bolu ve Viranşehir kazalarından tertib ve ihrac olan dokuz yüz elli neferin süvari askerlerin bedellerinin yüz yirmi beşer bedel-i kat olunmasına dair Zilkade sene 1223 tarihli ferman
166	44-1	Moskof keferesi üzerine sefer olacağından kazalardan ikiyüz kalyoncu neferinin tersane-i amireye acilen gönderilmesine dair ferman suretidir
168	45-1	Hacı Ahmed oğlu Halil'in hapsi için gönderilen ferman suretidir
182	50-2	Viranşehir sancağına bağlı kazaların neferleri fiyatı yüz kuruştan icab eden on bin kuruş bedellerinin tersane-i amireye tahsili babında 28 Rebiü'l-ahir sene 1225 tarihli ferman
188	53-1	Suret-i hatt-ı şerif olan bu fermanda Pazarcığı alınmasından sonra askere yirmi beş rub bey verilmesi ferman olmuştur
196	55-1	Moskof keferesinin Yeni Pazarcığı istilası üzerine sefer eden İstanbul kuvvetlerine yardım edilmesi babında Zağferanborlu sancağından asker sevki için ferman
198	55-2	Moskof keferesi üzerine sefer düzenlendiğinden masrafların giderilmesine dair zeamet ve timar ve kulluk vergilerinin toplanması babında ferman suretidir.
202	57-1	Bolu sancağı mutasarrıfı Hüsrev Mehmet Paşaya hüküm olan bu fermanda Moskof keferesinin Bazarcığı almasından sonra Vidin kalesini alacağına dair ve res-i ağnam ve keçi şişman vergilerinin toplanması babında 8 Cemaziye'l-evvel sene 1225 tarihli ferman
205	58-1	Bolu ve Viranşehir sancaklarından alınması gereken yirmi bin kıyye hintanın toplanıp gönderileceği babında ferman suretidir
206	58-2	Bolu sancağına gönderilen bu fermanda ramazan-ı şerif dolayısı ile malların fiyatlarının düzenlenmesine dair 1 ramazan sene 1230 tarihli ferman suretidir
208	59-1	Moskof keferesinin almış olduğu yerlerin geri alınması ve balkanların gerisini muhafaza ile ikiyüz asker gönderilmesine dair ferman suretidir

2.7. FETVA

Sayfa No	Varak No	Belge özetleri
184	51-2	Kefere üzerine gaza ve cihada askerin hazırlanması babında Şeyhü'l-islam hazretlerinin safer 1225 tarihli fetva-i şerifdir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

2114 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSİYONU

3.1. 2114 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSİYONU

Varak 3 sayfa 1

Şeriat-ı şîâr Zağferanborlu kadısı faziletli efendi zîde fazlühü ve ayân ve sâir iş erleri zîde kadrühü bâde's-selam inhâ olunurki Zağferânborlu kurrâlarından Baş karyesi sâkinlerinden Topal Hasan oğlu Hasan nâm kimesne kendi hâlinde ırzıyla mukayyid iken karye-i mezbûr sâkinlerinden İmam oğlu Hüseyin nâm kimesne kendi hâlinde olmayıp merkumun ırzına seb ve kendisine darb-ı şedîd ve her güna kadr-ı külli eyledi deyu cânib-i devletlerine tazallüm-ü hâl ve mübâşiri istid'a itmekle taraf-ı şer ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında buyruldu ısdâr olunduğu kayd-ı şod

Fi 29 Muharrem sene 1222 Hâlil Kaymakam Voyvada Viranşehir

An-asıl Taşköprü kazâsından Etem Karyesinden Hacı Yakup oğlu Yakup nâm kimesne meclis-i şeri'de Medine-i Zağferânborlu mahâllatından Çeşme mahâllesi ahâlisinden Tâyinci oğlu Esseyyid Mehmed mahzarında şöyle d'ava edub tarih-i kitabdan üç gün mukaddem bana f'il-i şen'i kasdıyla güna gün rencide edib subâşî benim tarafımdan vekilimdir seni öldürürüm deyü hâlep olacasından cedid antâri ve on kuruşu olub bâna güna gün şetm ve hizmetinde sâkin yine Taşköprü kazâsından vezirin oğlu dâhi maan olub elyevm icrâsı matlubumdur deyu cevâbında gibbû-s sülâl âkibü-l inkâr iderek kahve dükkanından antari zuhûr edib işbu mahâlle kayd şod

Fi 1 Safer sene 1222

Tablo 1. Kahve Dükkanından Alınan Antari

Ürün	Komar Peyniri	Şa'ir	Asel	Biber	Pekmez	Asel Mum	Za'feran	Tarçın	Purhasa	İspanak	Şeker	Kahve	Toplam
Adet	60												60
Kiyye		50	20	3	50	5						30	158
Dirhem							50	200			5		255
Yük									1	1			2

İzzetlu oğlum Subâşî Ağa hazretleri

Bir iki gün zarfında sâbık Hâleb vâlisi devletlü Veliyyüddin Paşa efendimizin bu tarafa teşrifleri muhakkak olub paşay-ı müşarün ileyhin yanında külliyyetlü asker olub ve bir iki gün zarfında bu tarafa teşrifleri muhakkak olub m'alumunuz oldukdan vakt-i âhara kıyâs etmeyub bâlâda mestûr olunan şeyi gece ve gündüz tedârik ve bu tarafa irsâl eylesin zîrâ paşanın yanında asker külliyyetli olmağla sonra sıklet olur acele irsâl ve gayret eylemeniz matlubumdur.

Fi 3 Safer sene 1222

Hâlil kaymakam Voyvada Viranşehir

Tablo 2. Halep Valisi İçin Gönderilecek Mallar

Ürün	Alınan	Kiyye	Dirhem	Kuruş
Şeker		2		16
Biber		1		6
Tarçın			100	10
Zağferân			50	2
Kahve	Dağ Delici Oğlu Seyyid Mehmed	1		10
Kahve	Kuyumcu Osman'ın oğlu Osman Ağa'dan	1		10
Kahve	Muslu Bey Oğlu İsmail Ağa	1		10
Kahve	Hacı İvaz Oğlu Said Oğlu	1		10
Kahve	Taş Atar Oğlu Seyyid Muhammed Ağa	1		10
Kahve	Duhancu İpçi Kara Hacı Mustafa	1		10
Kahve	Eğri Ahmed Oğlu Hacı Bekirden	1		10
Kahve	Emir Hacı Ali Oğlu Topal Ahmed Ağa	1		10
Kahve	Hacı Yahya oğlu Seyyid Hüseyin Ağa	1		10
Pekmez		40		15
Asel		10		17,5
Mum	İbrahim Beşeden	15		15
Toplam		77	150	171,5

Bâis yafta olurki devletlü Müfti Esseyyid El-hac Abdurrahman Bâşit hazretleri murûrunda Attar El-hac İsmail Ağadan Bâ defter Alınan baharat ve asel-i şemi bahâların yalnız doksan sekiz guruş ve devletlu Hâleb vâlisi Veli Paşa hazretleri vurûdunda bir kıyye defan İsmail Ağadan alınan bâ defter bâharat kırk iki guruş min haysü'l-mecm'u yalnız yüz kırk kuruş olmakla kıyye-i şerîden meblâğ-ı merkûm yüz kırk kuruşa memhûr yakınına verilub İnşâallah Teâlâ sâliyâne defterine idhâl oluna

Fi 7 Muharrem sene 1222

Varak 3 Sayfa 2

Şeriat şîâr Borlu ve Yörük ve Eflani kazâlarının kadılarının faziletli efendiler zîde fazlühüm ve kudretü'l-emâsile ve'l-akrân ayân ve iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki Âsitane-i aliyye i'bâdullahın me'külli için gerek hatab ve gerek şa'ir ve sâir zehâyirleri bâhr-i siyah tarafından celb olunur gelir iken el-hâletü hâzihi Moskof keferesi üzerine mukarrer olan sefer-i hümâyün-ü asâkir mevcüdiyetin me'külli için tevfiik olunmak iktizâ edildiği ecelden der-âliyyesi zâhîrenin ekserisi olsun için bulunan mahâllelerden satılık nâmıyla Derâliyyede dilediği mahâllerde istedikleri behâya bey'ı ve furûhat eylemek üzere hinta ve şair ve dakîk ve erzen olarak kendi haraçlarından ziyadesini götürüb Deraliyyede diledikleri mahâllerde istedikleri bahâya furûht eylemek bir kıt'a emr-i âli vurûd eylediğine binâen sâdır olan emr-i âli mücebince tarafımızdan işbu buyruldu tahrir ve irsâl vâsıdar ve zîde kadrühü ile irsâl olunmuşdur gerek ki sâdır olan emr-i âli mücebince kendi harsiyelerinden ziyâde olan zâhirelerini götürüb Derâliyyede diledikleri behâya furûht eylemek üzere mazmûn emr-i âli cümle i'lan ve iş'aât ve mücebince emr-i âli amel ve hareket eyleyiniz.

Fi safer 15 sene 1222

Mücebince emr-i âli sâdır olunmuşdur .

Hâlil kaymakam VoyvadaVirânşehir

Şeriatı meşhur Borlu kadısı faziletli efendi zîde fazlühü ve kudretü'l-emâsil ve'l-ekârim ayân ve iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki Virânşehir kazâsı sâkinlerinden Sündük Karyesinden Tomsak ? oğlu Veli nâm kimesne tarafımıza gelüp merkûmun bir kız çocuğu olub Borlu kurrâsı sâkinlerinden Hünkaf ? Oğlu El-hâc Ömer nâm kimesnenin hizmetinde olur iken merkûmun zevcesi mezbûrun kızı tutup zırhından aşağı düşüb mezbûr avratın âhirinden merkûmun kızı fevt olub iktizâ eden dem-ü diyet ve yâhud kısas ettirmek için tarafımızdan mübâşir istid'a etmekle iktizâ eden hakkını el-yevm vermek bâbında işbu buyruldu tahrir ve irsâl verilmek karâr-ı emselîsi tayin ve irsâl olunmuşdur. Bi minnehû Teâla vusûlunda gerkörki ma'rifet-i şer'iyile ve ta'yin olunan mübâşir marifetiyle ihtisar-ı husmâ

kalub bâde's-şuyûn alâ-vukû'ihî îlâmını tarafımıza irsâle mubâderet ve mûceb buyruldu ile amel ve hareket eylesin .

Fi 27 Safer 1222

Hâlil Kaymakam-ı Voyvada Virânşehir

Semmü-l Kelâm hassü-l'alem

Es-seyyid Mustafa El-hâc Zağferanborlu Kaymakam El-fakîr El-gâzi

Varak 4 Sayfa 1

Yâ Fettâh Yâ Kerim Yâ Rahîm Yâ Gafûr Yâ Şekûr Yâ Muğni Yâ Mu'tâ

Eûzu billahi mine's-şeytâni'r-racîm. Bismillahirrahmanirrahîm ve bi-hî nesta'in

ve efûzu emrî ilallah İne'l-lallahe bâsîrûn bi'l-'ibâd Allahü veliyyü'l-tevfik ni'me'l mevlâ ve ni'me'r-refik

Yâ müfettiha'l-kulûb İftah lenâ hayra'l-bâb

İzzet-meâb şeriat-nisâb eşrâf-ı kuzât-ı kirâmdan sâbikan Göynük nâibi Mevlana El-hac Hâlil Efendi kâmyab b'ade'l-tehiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki ber-vech-i nasb mutasarrif olduğum Taraklıborlu kazâsının ümûr-ü niyabet-i şer'iyyesi işbu bin iki yüz yirmi iki senesi Rebû'l-ûlâ guresinden cenâbinıza ihâle ve sipariş olunmuştur. Gerekdirki kazâ-i mezbûrun gurre-i merkûmeden bi'n-niyâbe mutasarrif olub beyne'l-ahâli icrây-ı ahkâm-ı şer'i âli ve vâk'i olan mevtâ-yı askeriye muhâllefâtını dâhi tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-ferizâti's-şer'iyye tevzî' ve taksîm eyleyub câdde-i şer'-i şerifden mû hirâf cevâz göstermeyesiz ve's-selâm

El-fakîr El-hâc Abdurrahman El-gâzi Li-kazâ-i Taraklıborlu

Fi ülâ Zi'l-hicce'ti's-şerife lisenete ihdâ ve işrûne ve mieteyn ve elf

Taraklıborlu mutasarrifi El-hâc Abdurrahman gayet şehr-i âtiden iki ay pusula ref vire bâ sâlise muvakkatî olduğun Kazâsker-i esbâk ruznâmçesinde mukayyed sezâvâr-ı 'inâyet-i şehriyâri ve sâyeste-i râfet-i tâcidârim Mevlana Osman bin Hasan

El-İslambuli dâilerine ber tevcih esbâkı ibka olunub sene-i âtiye şehr-i Rebiü'l-âhirin guresinden ancak ay mutasarrıf olub ... müddet-i örfiyyesi kazâ-i âhardan teknil eylemek ricasına bâde'l-arz sadaka buyruldu temmet

İzzet-meâb şeriat-nisâb İslambollu Mevlana Osman Efendi ibn-i Hasan kâmiyâb bâde'l-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki Taraklıborlu mutasarrıfı El-hâc Abdurrahman sene isneyn ve isneyn ve mieteyn ve elf Muharrem-i Haram gâyetinden bir ay tevkıyetle refi veren bâ salise-i müvakkati olduĝun kazasker-i esbâk ruznâmçesinde mukayyed sezâvâr-ı inâyet-i şehriyâr ve sâyeste-i refet-i tâcdar ber tevcih-i esbak olmakla ber tevcih esbâk sana ibkâ olunmuşdur gerekdir ki kazâ-i mezbûrun ammesinin merkûmesini Rebiü'l-âharın guresinden ancak ay mutasarrıf olub beyne'l-ahâli icrây-ı ahkâm-ı şer'iyyede sa'y-i cemil ve bâkıyye-i müddet-i örfiyye kazâ-i âhirden teknil vâk'ia olan olan mevtây-ı askeriye muhellefâtın dâhi tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevz'i ve taksîm edib câdde-i şer'i şerif-i Ahmediye'den ser-i mû inhirâf cevâz göstermeyesuz ve's-selâm

El-fakîr Emin Paşazâde Abdurrahman Gazi li-asker-i Anadolu

İzzet-meâb şerâyi-'i nisâb eşrâf-ı kuzât-i kiramdan Göynük nâibi Mevlana El-hâc Hâlil Efendi nâmiyab bâde't-tehiyyetü'l-vâfiye inhâ olunurki ber vech-i nasb mutasarrıf olduĝum Taraklıborlu kazâsının umur-u bâyat ? emr-i âli işbu sene-i isnâ ve işrun ve mieteyn ve elf Rebiü'l-âhirisinden ihâle ve tefvîz olunmuşdur gerekdir ki kazâ-i mezbûri gurra ve kuvveden bi'n-niyâbe mutasarrıfı olub beyne-l ahâli icrây-ı ahkâm-i şer-i âli ve vâkia olan mevtây-ı askeriye muhellefâtını dâhi tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevz'î ve taksîm eyleyub cadde-i şer-i şerifden ser-i mû inhirâf cevaz göstermeyesuz ve's-selam

El-fakîr Osman El-gâzi Kazâ-i Taraklıborlu

Varak 4 sayfa 2

Topal Emirzâde Esseyid Ömer nâm kimesne terkîb Bostanbükü karyesinden zevcesi olan Sâlih bint-i kerîmesi Hâlîme Hatunu tatlîk-i şer'i ile tatlîk edib meclis-i şer'ide mezbûre avratın ikrar eylediği ve Ömer'in müvekkil olan Mustafa Efendinin takrîrini kabul eyleyub yerlerine verilen huccet-i şer'iyyenin sûretidir .

Medine-i Taraklıborlu kazâsına tab'i Bostanbükü Karyesi sâkinlerinden Hâlîme hâtun bint-i Sâlih Medine-i mezbûrun mahkemesinde akd olunan meclis-i şer-i şerîf önünde zevc-i tatlîk olunan gâib-i âni'l-meclis Topal Emir Zâde Es-seyyid Ömer bin Mehmed tarafından vekil-i müseccel şer'îsi olunan işbu bâis-i kitab El-hâc İzzet Mehmed Bey câm-i şerif imâmı faziletlü merkûmun efendinin müvâcehesinde Bostanbükü şöyle ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm ederek vekil mûmâ ileyh Mustafa Efendinin müvekkili zevc-i mutea'llakı Es-seyyid Ömer nâm kimesne tarih-i kitabdan iki sene mukaddem beni zevciyyetini tatlîk eylediğinde zimmetinde olan mefkûd aleyhime muaccilem ile ve müeccelim ile nafaka-i 'iddet-i ma'lumem ve mü'înet-i süknâm min-haysü'l-mecm'u yüz altmış guruş hakkımı nakden işbu vekîlimi mûmâ ileyh Mustafa Efendi yedinden bi't-temâm ve'l-kemâl ahz-u kabz eyledim fîmâ bâde zevc-i müteallakim merkûm Es-seyyid Ömer ile hukûk-u zevciyyet mute'allikasını ve sâir mütellika amme-i dâiden ve kâffey-i mutâlebât ve eymân-ı muhâsamâtdan zimmetin ibrâ-yı âm ile ibrâ-yı iskât-ı hak eyledim didik de vekil müşârün ileyh Mustafa Efendinin dâhi muakker lehâ Halime hatunun meclis-i şeri'de takrîr eylediğini cem'i kelimât-ı meşrûhası tevcîhen tahkik ve ibrâsının hakkı bi'l-vekâle kabûl etmeğın âla mâ hüve'l-vâki vaki bi't-taleb ketb ve amel olundu tahrirân fi'l-yevmi's-sâlisü min şehr-i Rebiü'levvel lisenete isnân ve işrûne ve mieteyn ve elf

Es-seyyid Muhammed Tâhir El Müezzîn Câmi El-hâc İzzet Bostanbükü Karyesinden Çörükçü Oğlu Es-seyyid Osman bin Muhammed Bostanbükü Karyesinden Kapullu oğlu Es-seyyid Muhammed bin Es-seyyid Ahmed Bostanbükü Karyesinden Hoca Ömer Efendi ve Karıt Karyesinden Molla Mustafa bin El-hac Muhammed hademe-i şer-i şerifden Molla Hüseyin ve karındaşı Mahzar İbrahim ve İsmail ve gayruhum hazirun bi'l-meclis

İzzetlü seâdetlü mekremetlü oğlum subâşî ağa hazretleri

Bâ emr-i ali Viranşehir sancağının hâvi olduğu kazâlara memur olan Turnacı Ağa hazretleri bu taraftan teşrif edip serdâr-ı serdengeçti bâyrakları küşâd olacak yerlerden kazâsına göre her kazâyâ verilmek üzere yedinde emr-i âli Borlu kazâsına bir serdar bâyrağı Yörük kazâsı ilhâk olmak üzere yüz nefer ile Borlu kazâsına bir bayrak münâsib görölüb tezkeremiz vüsûlunda yüz nefer ile gitmek bir sâzevâr nasib ve bâyrak ? münâsib ise serdâr nasb edip yüz nefer ile orduy-u hümâyûna irsâl olacağı ve serdar her kim olur ise ismin beyan edup bir î'lâm acâleten irsâl eylesesiz Turnacı Ağa bu tarafta meks eder ma'lumunuz oldukda bir i'lam edub efendimizin emr-i veliy-yi irsâli matlûbdur .

Fi 13 Muharrem 1222 El-mühlis Hâilil Kaymakam Voyvada-i Virânşehir

Bâis-i defter huruf oldur ki

İşbu bin ikiyüz yirmi ikisinden bey olanın yirmi iki günü Hâilil ahâli ve şehir kethüdâsı ve vucûh-u belde ile marifetiyle Kazâ-i Borlu sevkinde vucûd olan habbâzâna yetmiş dirhem pak ve has olmak üzere pişmiş ekmek bir paraya olmak üzere narh verilmiş olub habbâzan ve kumanlar dâhi ber vech-i müharrer te'ahhüd eyledikleri işbu mahâlle kayd olunur .

nan-ı aziz para 1 dirhem 70 simit; para 1 dirhem 55

Varak 5 sayfa 1

İzzetlü oğlum Subâşî ağa hazretleri

Ba'de's-selam inhâ olunur Borlu kazâsına verilen Serdar bayrağının acele irsâl ve orduy-ı hümâyûna ihrâç olunması için devletlü efendimizden tezkire zuhûr edip emr-i veliyy-ü niâmım üzere Serdar Ağayı birkaç gün zarfında kazâ-yı mezbûrdan ihrâç ve orduy-u hümâyuna irsâl olunmasına gayret ve emr-i veliyyü'n-niâm hilâfından tehâşi ve mecânebet eylesesin ve's-selâm

Fi 27 Rebiülâhir 1222

El-muhlis Hâilil Kaymakam Virânşehir

Şeriat şîâr Borlu kadısı fazîletlü efendimiz zîde fazlühû ve kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân âyân ve iş erleri zîde kadruhüm inhâ olunur ki işbu bin ikiyüz yirmi iki senesine mahsûb bâ fermân-ı âli ve suret-i defter-i hâkâni kazâ-i kazâ-i merkûm ahâlilerin üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı nüzûl ve avarız-ı emvâlinin tahsîli vakt-i hulûl etmekden nâşî imdi mesârîf ve sâir güne bir akçe zamm-ı zamîme olunmayarak yalnız gönderilen pusula mücebince emvâl-i mezkûr marifet-i şer-i cümle ittîfâkıyle beyne'l-ahâli tevzî ve taksim eylemeniz bâbında işbu buyruldu tahrir ve isdâr ve tahsîldar t'ayin ve irsâl olunmuşdur biminnehü Teâlâ vusûlunda yalnız emvâl-ı mezkurunun ber müceb-i pusula mesârîf meşaire-i zam olunmayarak tevz'î taksim ve tahsîldar mûmâ ileyh marifetiyle bir saat evvelce say-ı tahsîl ve teslîm-i hazine ettirilmesine her birleriniz rakîb ve tahkîk-ı tehir ile tâtil emvâl mübâadet ve ber müceb buyruldu amel ve hareket eylesiniz .

17 Rebiülevvel 1222 Es-seyyid Hâil Serlivâ Dergâh-ı âli Voyvada-i Viranşehir hâla Kad vasale ileynâ

Fi 25 Rebiülevvel 1222

Kaza-i Borlu	Kuruş
Harc-ı Bâb	4360
Mâl-i nüzûl ve avarız	218
Maişet	20
Toplam	4598

An-şerayî-'i şîâr Viranşehir sancağında şahin olan kazâların kazilerin ve naiblerin faziletlü efendiler zîde fazlühüma ve kidvetü'l-emâsile ve'l-ekârin ayânlarının ve iş erleri zîde kadruhüm inhâ olunur ki kazâlarınızda olan şâhinlerin yuvaların almak vakt-i hulûl etmekden nâşî öteden beru ve öteden beri kazâlarından tarafımıza âid olan şahinlerin 'itâlarını perişan eylemeksizin alâlarından olmak üzere tarafımıza

senelerden gelen şahinleri irsal eylemeniz bâbında tarafımızdan işbu buyruldu tahrir ve isdâr olundu zîde kadrühü ile irsal olundu bi-mennihi teâla vusûlunda gerekdir ki kazâlarınızda olan şahin yuvaları ihfâ olunmayarak tarafımıza âid olan şahinlerin irsâli say ve ihtimâm ve mübâadet ve ber-mûceb buyuruldu amel ve hareket eyleyesiz buyruldu.

Fi 21 Rebûlevvel sene 1222 Hâlil Kaymakam Virânşehir hâlâ

Varak 5 sayfa 2

El-viran divanında hâla Hüseyinin kızı maddesine buyruldu suretidir.

Şeriat şîâr Borlu kadısı faziletlü efendi zîde fazlühü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-kârim âyân ve subâşı vekili zîde kadrühüma inhâ olunur ki kazâ-i mezbûra tâb'i El-viran divanından sükkânından Hamza oğlu Mehmed nâm kimesne tarafımıza gelib yine divân mezkûr sâkinlerinden Sâki Hüseyin oğlu Molla Hüseyin nâm kimesne buna karın bâkire deyü akd-i nikâh idulub kızı vâsi hamil çıkıp üç mâhda bir kızı doğurmuş olub keyfiyet kızıdan süal olundukda kendi karındaşım İbrahimden deyü takrir vermişken bâbâsı merkurum bâzı mahâlle-i istinâd ve irtişâ-ı birle müdde-i' merkurum Mehmed bin beşyüz kuruş tecrîm ettirub ve zevcesi merkûmeyi dahi âhire tezvîc ve hilaf-i şer'i bi-gayr-i hak kadr eyledikleri tezallum-u hâl birle inhâ ve icrâ içinse mübâşir istid'â etmekle imdi t'ayin olunan mübâşir ma'rifetiyle mahallinde ihzâr hasema kılımb ma'rifet-i şer'iyile ruyet ve icrâ-yı şeriye dikkat olunmak bâbında ve işbu buyruldu tahrir ve kudretü'l-emâcid Hâlil Ağa ve zîde kadrühü mübâşeretiyle tisyâr olunmuşdur. Bi-mennehü Teâlâ ve vusûlunde gerekdir ki ber-minvâl-i müharrer merkûmun Molla Hüseyinin kızı kendi karındaşı İbrahim'den hamile olmuş ise ber-mûceb şeriyye âla-vechi's-sihha tarafımıza 'ilâmıyla inhâya mübâderet hilâf-ı şer ve mugâyir-i rızâ hâlat ve vukûndan mübâadet ve ber-mûceb buyuruldu amel ve hareket eyleyesuz.

Fi 19 Rebiülevvel sene 1222

Es-seyyid Hâlil Viran Serliva Emin Dergah-ı âli Vekil Voyvada Bolu

Kad vasale

Fi Rebiülevvel 19 sene 1222

Kazâ-i Zağferânborlu kuruş 17017

İşbu bin ikiyüz yirmi iki senesine mahsûben bâ fermân-ı âli Kütahya valilerine t'ayin ve tahsis buyrulan taksit-i evvel imdâd-ı seferiye rûz-i kasımdan sene-i mezbûra ruz-i hızırına gelinceye muctem'i olan mesârifat-ı sancak murûr-u ubûr eden hüdemat-i devlet-i âliyye-i mübâşerelerin eyyâm-ı meks mübâşiran-ı mesarifâtları ve bi'l-cümle mesarifât-ı sâire bu defa cümle ittifâk ve ittihadları ile ve ma'rifet-i şeri'yle Virânşehir mahâllesinde tabhamıza kazâya tevz'î ve taksim olundukda ber vech-i bâlâ kazâ-yı mezbûrun sehmine on yedi binin on yedi guruş isabet etmeyin kıbel-i şerden pusula olundu.

Fi 13 Rebiülevvel sene 1222

Kad vasale ileyna 23 Rebiülevvel 1222

Şeriat şîâr Borlu kadısı faziletli efendi zîde fazluhû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akârim ayân ve iş erleri zîde kadrühum inhâ olunursa işbu bin ikiyüz yirmi iki senesi rûz-i hızır itibârıyla tevz'î iktizâ eden Anadolu vâlisinin taksit-i evvel imdâd-ı seferiye rûz-i kasım tevz'idin berü murûru ubûr eden hadame-i-devlet-i mübâşeran ve paşalar ve sâire müctemia olan sancak mesarifleri bu defa cümle ma'rifetiyle Virânşehir mahkemesinden tevz'î ve taksim ve pusulalar tertib olunmakla imdi deyu buyruldu mevzûan gönderilen memhûr pusula-i şer'iyye mücebince kazâen merkûm hissesine isâbet eden meblâğ-ı mezkûrun beyne'l-ahâli tevz'î ve taksim ve yerlü yerinden cem-i tahsîl ve kabzına memur teslimine mezîd-i gayret eylemeniz bâbında işbu buyruldu tahrir ve zîde kadruhu tahsîldar t'ayin ve tisyâr olunmuşdur. Bi-mennehû Teâlâ vusûlunde gerekdir ki ber-vech-i muharrer mâl-i mezkûrun ber müceb pusula tevz'î ve tahsîldar mûmâ ileyhe mar tahsîl ve bir kadem akdem irsâli hususuna dikkat ve avk-ı tehirden mubâadet ve ber-müceb buyuruldu amel ve hareket mübâderet eylesün deyü

Varak 6 sayfa 1

Bâ'is-i defter-i hesab oldur ki

İşbu bin ikiyüz yirmi iki senesi mezbur Zâğferânborlu kazâsından bâ-fermân-ı âli ve sûret-i defter Hâliya ve hâla Medine-i Viranşehir voyvadası seâdetlü ağa ve hazretlerinin buyuruldu âlilerinin ve ber-mûceb pusula-i memhur mahkeme-i Viranşehir den mahrec Taraklıborlu kazâsı ahalilerinin üzerlerine edası lazım gelen mal-i nüzûl ve avarızın sa'y-i ma'îşet ve harc-ı bâb ve dört bin beşyüz doksan sekiz ve tahsildariye ve isticâliye otuz mecmubeş bin yüz yirmi sekiz kuruş ve yine sene-i mezbûraya mahsûben Anadolu vâlilerine tayin ve tahsis buyuruldu nısf-ı evvel-i âli rûz-i kasımdan sene-i mezbûrun rûz-i hızırına gelinceye kadar mütecemmia olan mesârifat-ı sancak murûr-u ubur eden vüzerâ ve mübâşiran ve mesârifât-ı sancak cümle sancak ihtiyarların ma'rifetiyle Viranşehir mahkemesinde bâde'l-hesâb bir kazânın sehmine isabet eden mahkeme-i mezbûradan pusula olunub mûcebince buyuruldu Kazâ-i Borlu hissesine isâbet eden ber-mûceb pusula yalnız on yedi bin on yedi kuruş ile harciyâb kırk beş kuruş ve mebâl'i mezkûrenin kabzına memur Acar Yusuf ile ve hizmetkârına mecm'u yüz yirmi kuruş defan şehir kethüdâsıyla bâ defter askere otuz beş kuruş ordu-yu hümayün buna giden Serdar Ateş ağaya ve bâyrakdarına bin üç yüz elli guruş ordu-u hümayün'da Borlu askerine harcihâl için Yahya Ağa tezkiresiyle ba-emr-i ağa verilen beş yüz seksen kuruş husûs-u merkûm için gelen tüfekçiye hizmet otuz kuruş Uzun Ali'ye bârkir akçesi bâ emr-i ağa yüz otuz kuruş avarız akçeniz teslim olundukça noksan gelüb ayrılan on beş guruş şehir kethüdâsı yediyle menzil bârkir mesârifini ve vincik ? bâ defter altıyüz kırk altı guruş hancı trayronu? Oğlu âli beşe yediyle yem vincik ? mesârfı yetmiş bir ceman guruş Hancı Mehmed'in yem akçesi on beş guruş çarşı bekçisine yirmi guruş bâş boyu yeğninde Şah Ağaya verilen elli kuruş Ateş Ağaya verilen yetmiş bin kuruş Yazılı Karyesinden Molla Mehmed yeddi ile on altı menzil-i bârkirin ücreti otuz iki kuruş defa Kastomoniye bâ-yedi Molla Mehmed menzil-i ücreti sekiz kuruş Kıran Karyesinden menzil-i bârkirin ücreti elli kuruş Dane Karyesinden Hazinedar Ağaya

yüklerine üç res-i barkir ücretini on kuruş Kokarlı Karyesinden nüzül-ü akçesinden ketüberi içüne üç hane mârresine kırk kuruş Keşâne Karyesine imdâdiye on beş kuruş hafilik âlâya imdadiye on beş kuruş Bostanbükü karyesinden imdadiye on beş kuruş Sakaralan Karyesinden imdâdiye on beş kuruş şehir kethüdâsına ücret otuz beş kuruş vurûd idecek ist'itatıyla otuz beş kuruş hazine ve kâtibine ber m'ûtâd harç yirmi kuruş payda İsmail ağa murûr ve ubûra sarf olunan ikiyüz elli kuruş defan şehrir kethüdâsı emr-i yeddiyle murûr-u ubûra sicilde mezkur olduğun vecih üzere mesârifat altı yüz yirmi iki buçuk kuruş tahsildârına altıyüz kuruş harc-ı defter emîri zabıt m'ûtâd ve birer pare desti altı yüz seksen bin beş kuruş müstahdâmına altı kuruş huddâmiye elli kuruş kâtibine elli kuruş mahzarâne on kuruş min-haysü'l-mecmu yalnız yirmi yedi bin altı yüz elli kuruş cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şerr-i âli hesap ve kitap olunup el-yevm ve bi'l-'itibâr kazâ-i Borlunun mevcûd ve muteber olan yüz yetmiş iki hanesine tevez'î ve taksim olundukda beher haneye yüz altmış buçuk kuruş birer yağ isabet eylediği bâde'l-tahkik ve't-tashîh işbu sicil-i mahfuza bâde'l-kayd sûret-i defter-i mumzî tahsildar izzetlu İsmail Ağa Subâşî vekili yedine li-ecli't-tahsîl i'ta olunur.

Fi 23 Rebiülevvel sene 1222

Mesarif ; 27650 kuruş Hane 172 m: 1 kuruş: 1201 beher haneye isabet

Tablo 3. Taraklıborlu Ahalisi Üzerine hane üzerine düşen Mâl-i nuzul ve Avârız Bedeli

Mahalle / Köy Adı	Kuruş	Bağ	Rub
Mahâlle-i Bâbâsultan	4		
Mahâlle-i Çavuş	3		
Mahâlle-i Cami-i Kebir me'a Zımmiyân	6		
Mahâlle-i Hüseyin Kethüda	1,5		
Mahâlle-i Zımmiyân-ı Dane	1,5		
Mahâlle-i Çeşme	1		
Mahâlle-i Hacıbeyli	2		
Mahâlle-i	2		
Mahâlle-i Teke	2		
Mahâlle-i Karaali	4		
Mahâlle-i Kavak	1		
Mahâlle-i Hacı Kara Reşid	1		
Mahâlle-i Hacı Halil	1,5		1
Mahâlle-i Kal'a	2,5		
Mahâlle-i Zımmiyân-ı Borlu	3,5		
Mahelle-i Müslüman Kıran	2		
Mahâlle-i Müslüman Bostanbükü	2		
Karye-i Bağlarbâşı	1	1	
Karye-i Tokatlı	1		
Karye-i Gayza	1,5		
Karye-i Dana-i ulvî	2		
Karye-i Dâna-i Süfli	3		
Karye-i Kuru sandıklı		1	
Karye-i Ağaçkilise	4,5		
Karye-i Kozcuğaz	2		
Karye-i Kirpe	2		
Karye-i Çiftlik-i ulvi	2		

Karye-i Çiftlik-i Süfli	3		
Karye-i Kıran	1		
Karye-i Zımmıyân Yazı	1,5		
Karye-i Müslüman Yazı	9,5		
Karye-i Konarı	5,5		
Karye-i Yağcı	2	1	
Karye-i Oğulviran	1		
Karye-i Surkuncuk	1		
Karye-i Çomakviran	1		
Karye-i Salmuk	1		
Karye-i Değirmencik	1		
Karye-i Sırçalı	1,5		
Karye-i Elviran	3		
Karye-i İyidviran	2	1	
Karye-i Sulakalan	1		
Karye-i Sırçalı	1,5		
Karye-i El-viran	3		
Karye-i Pelitviran	2	1	
Karye-i Sulakalan	1		
Karye-i Karabikar	1,5	1	
Karye-i Akviran	2,5		
Karye-i Kadıbükü	4		
Karye-i Çıraklar	2	1	
Karye-i Altınviran	1	1	
Karye-i İlbarıt	2	1	

Varak 6 sayfa 2

Tablo 4. Mal-i nuzûl ve Avârız

Karye-i Çerçen	3		
Karye-i Korkefe	3		
Karye-i Bürnük	5		
Karye-i Kızılcaviran-ı ulvi	3	1	
Karye-i Kızılcaviran-ı süfla	2	1	
Karye-i Karıt	5		
Karye-i Bostanbükü	2,5		
Karye-i Melisa	3		
Karye-i Kapullu	2,5		
Karye-i Bâşköy	2,5		
Karye-i Kozcuğaz	3		
Karye-i Bulak	1,5		
Toplam	160,5	11	1

Kuruş/27650 : Mecmû-ı mesârıfı yalnız yirmi bedel gelir alınmak guruşdur. Hane 172 bâğ 1 beher hane'ye kuruş/106,5 beher haneye yalnız yüz altmış buçuk kuruş birer bâğ ihdâs etmiştir.

El-hac Hâlıl El-mevlevi Muhammed Taraklıborlu El-fakir El-gâzi

Culûs-ı hümâyün (akale lehü) ve hutbe emiri suretidir.

Mübârek yâd Eûzu billahimineşşeytanirracîm Bismillahirrahmanirrahîm ve bi-hî nesta'ın Allahü vellıyyü'l-tevfik seâdetbâd

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmiü'l-mecâmid ve'l-mekârim el-muhtas bi-mezîdi 'inâyetü'l-melekü'd-dâim dergâh-ı muallam Kapucubâşılarında Bolu ve Viranşehir ve voyvadası dâme mecdehü ve mefâhimü'l-kuzât ve'l-hukkâm meâdini'l-fezâil

ve'l-keîâm Bolu ve Viranşehir sancaklarında vâk'î kazâların kadîların ve nâiblerin zîde fazluhum ve mefâhimü'l-âmal ve'l-akrân zâbitân ve sâir iş erlerini zîde kadruhum tevk'-i refî'-i hümâyün vasıl olacak ma'lum olaki hazret-i hüdâvendî emirü'l-ââmâl celle şânühû ani't-teşbîh ve'l-mesâlik müteyamin bi-emriyyâti ezelihi ve müteyâmin yevkî fi-lem yezluhû nâsiye-i hâlise âdet-i iştîmâl-i kamile ileyhîm ve cihet-i emâli şevket-ü mâli hasrivânem'de olan mâl-i istibdâd-i şâmile gayrınâ mütênâmiye muktezâsı üzre vacibü't-tebcîl saltanatı ve iclâlim İnnâ ce'alnâküm hâlifeten fi'l-arzi ziyetî ile zeyyene ve tâbibi'l-ittimâc devlet ve ikbâl ferhinde kâim& fahküm beyne'n-nâsi bi'l-adli in-de insühü memnun olub ittifâk rey'i-vüzerây-ı şürâ vüzerây-ı i'zâm ve ulemây-ı kirâm ve itirâd-ı cümle-i havâs-ı ve ir'am ile işbu bin iki yüz yirmi iki senesi mâh-i rebî'ülânın yirmi birinci cuma günü serir-ü saltanat mevrûse-i bi'l-istihkâk devlet-i ikbâl ve seâdet ve iclâl ile iclas ve libâs-ı kerâmet iktibâs & Ve Cealnâküm 'halâife fi'l-arzi kâmiyyet ... hasravâneme ilbâs olunub hutbe-i sekenem şerifim ile müşerref olmağın bu mevbeşe-i uzma âtiye-i kübra-i ilâhiyenin cümle memalik-i mahrûsesinde mahsusan Bolu ve Viranşehir sancaklarında ilânen ve işâati ve nizâm-ı cedid askeri külliyyen kaldırıp saltanatı seniyyenin sadık gubur ocakları olan yeniçeri ocakları ve sâir kadim ocaklarına itibâr-ı mülûkânem derkenâr ve ecdar-ı'uzamım kanunları icrâ olunacağı ve küffarı haksâr ile hamâkâran sefer-i hümâyün şevket-ü makrûnum berîdâr olmakla bu gerek cümle'ye yegân ve yegân buyrulması ve nâm-ı kasaba ve karyede vâk'î cevâm-i mesâcidin res-i menâberinde hutbey-i ism-i hümâyün padişahpânem ile kırâet olunması hutebâ-i ve sâir lazım gelenlere ifâde ve tenbih-i musare'at olunmak için tebşîr-i culûs humayün-ü ve taklid-i kazâ-i ve hukümet-i meşârî hâceten iş bu emri celil-i şânım isdâr ve kudretü-l emâcid ve'l-ayân havâceğân-ı divan hümâyünümün Recaizâde Ali Tefvik beyin ile ırsâl olunmuşdur imdi inşaallah Teâlâ cülûs-u hümâyün meyamin-i makrûnum kaffe-i ibâd-ü Müslüman haklarında müteyemmin ve mesud olunması iltâf hazret-i ilahîden memul nufûz nusret-u feyz bereket-i dergâh hazret-i gazi hacâtdan mesûl iduğü ve nizâm-i cedid askeri tahlilen kaldırılmış olduğı ve eslâf-ı kiram ve ecdâd-ı i'zâmın kanunları bundan böyle icrâ olunacağı ve kadim ocakların haklarında hüsn-ü nazar ve itibâr-ı mülûkânem derkar olduğun ki Kapucu Paşa ve Mevlana mumâ ileyhimsiz malumunuz oldukda mazmûn-u emri âlişanı sicilât-ı muhâkeme kayd-u tesbit ve bir suretiyle birer kasabâya veferiyye-i

ilan ve işâ'at ve bi'l-cümle cevâmi-ü mesâcid cuma ve 'iyâd'da hutbe-i şerifenin nâmı ve ism-i sâmi Tâcidârane kıraât olunması taraf taraf-ı tenbih ve tek'ide mübâveret ve kalâi ve kolalarda doğru ettirmeyub izhar-ı meşâ-i meserret ile devam-ı ömr-ü devlet ve devâm-ı şevketim ve mefhûriyet adüv-vi bâtiniyyet ve mensûriyet asakir-i hamîde mezamirim ediyyesine iştigâl ve mevâziyyet şerefyâb icrâsına veditatullah olan fukray-ı ra'iyet üzerlerine münşâr-ü adâlet ve nazar-ı himmet ederek her hâlde himâyet ve sıyânetlerine bi'l-ittifâk itmâm-ü dikkat eylemeniz bâbında fermân-ı âlişanım sâdir olmuştur vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfta sudur eden fermân-ı vacibü'l-ittibâ ve kazimü'l-mesâliki mazmûn it'aât mukarraresiyle nâil olasın söyleyesiz alâmet-i şerife itimad kılasız tahriran fi-evahir-i şehri-ı rebîü'l-ülasın isnân ve işrûn ve mieteyn ve elf

Es-seyyid Mustafa El-mevlevi fi-kazâ-i Viranşehir El-fakrîr El-gâzi

Mücebince Viranşehir Kaymakamı Hâlil ağanın buyruldu âlilerine mübâşir yediyle meâd-i emr olmuştur

Kad vasale ileynâ

Fi 25 Rebiü'lûla sene 1222

Varak 7 Sayfa 1

İrâd-ü cedîdin tiftik ve boya beratını ref fermânıdır Fi-Martından Sene 1223

Dustûrûn-u mükrimûn müşirûn-u müfehhamûn müdebbiru'l-umûr'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkibi mütemmimü'l-mehâmü'l-enâm bi-reyi's-sâibi müehhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl mesned-i erkânü's-seâde ve'l-iclâlü mahsûn bi-mezîdi'inâyetü'l-melikü'l-âlam Anadolunun sol kolunda vâk'i eyalât-i mutesarıfların ve vüzerây-ı izâmın edâme'llaâhü Teâlâ iclâlehü ve 'izâm-u memûrani'l-kirâm merâciü'l-küberâi'l-fihâm ülü'l-kadri ve'l-ihtirâm eshabü'l-'izzi ve'l-ihtişâmü'l-muhtassûn bi-mezîdi'l-'inâyeti'l-meliki'l-meâli mîr mimarân-i kirâmım dâme ikbâlehü ve efdalu'l-kuzâti'l-müslimine evlâ velâtü'l-mevsûdine m'adeni'l-fazli ve'l-yakîn râfi'u 'ilâmu's-şerîfeti ve'd-dîn vârisü'l-'ulûm ve'l-enbiyâi'l-mürselîn el-muhtassûn

bigâyet-i'l-meliki mu'ayyen mevâl-i fihâm zîdet fezâilühüm ve mefâhirü'l-ümerâ'l-kirâm ve râciü'l-küberâi'l-fehhâm ülü'l-kadri ve'l-ihtirâm el-muhtassûne bi-mezîdi'l-'inâyeti'l-meliki'l-'ilâm Sancak Beyleri dâme 'izzihüm ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm meâdinü'l-fezâilü ve'l-keâm kâzilerin ve nâiblerin zeyyede fazlühü ve mefâhimü'l-emâcid ve'l-âyân mütesellim ve voyvoda zîde mecdehüm ve mefâhimi'l-'amâl ve'l-akrân âyân ve zâbitân zîde kadruhüm tevk'-i refi'-i hümâyün vâsıl olacak m'alum olaki bundan akdem irâd-ı had tâbiriyle memâliki mahrûsemde kâin bi'l-cümle ağnâm ve keçinin beher ayından senede bir defa mârrreten ibtidâsında birer pareye mubâyağa rusûmu tahsîl olunmak üzere tanzim-i birle tahsîl olunmak da olub ancak bu makûle 'ibâdullahın akvân ve havâyic-i zarûriyyelerinden resm-i isdâra ve ihtîâğ-i olmakdan nâşi bu hususlara râbita verilmek için alem-ü ulemâi'l-mütebehhirin ve efzâl-i füzelâi'l-müteverrihîn bi'l-fiil Şeyhulislâm ve müfti'l-enâm Seyyid Mehmed Atâullah edâma'llahü Teâlâ fezâilühüm konağında indehü akd-ü encümen meşveret olundukda ve kira olunan yâpağı rusûm ve tiftik ve mazı ve kök boyası ve alcehir ve palamud ve fes boyası rusûm-i 'ibâdullah ve mehâr-u fukrâ-i ra'iyye zülm-ü t'addül-ü makûlesinde olduğu ayân olduğuna binâen işbu rusûmât-ı müte'addid veren bin iki yüz yirmi üç senesinden itibâren külliyyen ref-ü raf'ı ile cenâbi hilâfet şehr-i yâranem için isticlâb davat-ı hayriyeye 'itinâ olunmak husûs-u meclis mezkurde karar verildiği mubârek rikab kameryâb-ı hüsrâneme lede'l-arz olbâbda şerefrîz sudûr olan hatt-ı hümâyün şevket-ü makrûnem mücebince işbu bin iki yüz yirmi iki senesine mahsûben rusûmat-ı merkûmeyi temâmen edâ ve teslim eylemeleri şartıyla iki yüz yirmi üç senesinden itibâren külliyyen ref-u ref'i olunmakla işbu irade-i hayriyeyi cümleye ifâde ve ilan ile isticlâb-ı akvân fukrâya dikkat ve 'itinâ olunmak için kavlı kavlı evâmir-i şerifem isdâr ve irsâl-i fermânım olmağın Anadolunun sol koluna dâhi işbu emr-i celîl-i kadrim isdar ve rukâb-ı hümâyün kethüdâsı kalem-î hülefasından kudretü'l-emâcid ve'l-âyân Es-seyyid Ahmed zîde mecduhüm mübâşeretiyile tisyâr olunmuşdur imdi vusûlunda siz ki vüzerâ-i 'izam ve mir-mirân-i kirâm ve mevâl-i fuhâmım ve sâir mûmâ ileyhimsiz vech-i muharrer üzere yapağı ve tiftik ve kök boyası ve alacehir ve palamut ve fes boyası rusûmu işbu iki yüz yirmi iki senesine mahsûben tamamen tahsîldârına eda ve teslim olunmak şartıyla iki yüz yirmi üç senesi martından itibâriyle külliyyen ref-ü refi olunmuş olduğu m'alumunuz oldukda keyfiyet-i cümleye ilân ve i'shâat-ı birle

taraf-ı şâhâneme isticlâb davât-ı hayriyyeye‘itinâ ve dikkat ve devâm-ı ömr-ü devlet ve kavâm-ı pânkâm saltanât-ı sutûtet-i seniyyem dâvâtına muvâzebet olunmak bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olunmuşdur buyuruldu hükm-ü şerifemle vardık da bu bâbda vech-i meşrûh üzre şerefyâfta sudûr olan işbu emr-i şerif-i âlişanım mazmûn münûf-i birle âmil olub hılâfından tehâsül ve mecânebet eyleyesin şöylesin alâmet-i şerifeme ‘itimad kılâsın tahriren fi-lyevm el-hâdi ‘işrûne şehr-i rebî’l- âhir senesi isnân ve ‘işrûne ve mieteyn ve elf Mahrûse-i Kostantîniyye

Kad vasale ileynâ

Fi 21 Cemaziye’l-ahir sene 1222

Varak 7 Sayfa 2

Çendruz Bolu Voyvadası olan Ahmed Hulusi Ağa’nın tezkiresidir.

Fi 27 Cemaziye’l-ûla 1222

Hâla Zağferânborlu hâkimi faziletli efendi ve me’zûn bi’l-iftâ diyanetlü efendi ihtiyarân-ı kazâ huzurlarına bâde’l-tahiyyetü’l-vâfiye münhây-ı hâlisane-i mezkur ki kazâ-i mezbûrda olan subâşı çendrûz akdem firar edib işbu eyyâm-ı m’adule-i şahânedede merâsim-i kadim-i mer’iye üzere tarafumuzdan Subâşı nasb ve t’ayin olunması eyyam-ı ümûr-ü must’aceleden olduğuna mubîn tarafımıza bir kıt’a ilâm-ı şeriyye’nin mefhûm-u mübînden dâhi m’alumunuz olub lakin işbu eyyâmında bir mikdar ihtilâl-ü dikkat olduğuna binâen tarafımızdan subâşı nasb ve t’ayin olunub getirilmesine kadr-ü tarafgirden umûr-ü ‘ibâdüllahın cümle mesâlihlerini ru’yet ve tanzîme muktedir intihâb ile yalnız bir kimesneyi t’ayin eyleyesiz inşeaallahü Teâlâ işide hâl oldukda tarafımızdan dâhi subâşı resm-i kadim üzere irtisâl olunacağı tahkik etmekden naşı binâen aleyh işbu tezkire tisyâr kılındı bi-mennehû Teâlâ vusûlunde ber-vech-i bâlâ amel-ü hareket eylemek beher hâl matlûbumuzdur.

Fi 27 Cemaziye’l-ûla sene 1222

Hulusi Ahmed Serbevâbin Bolu ve Viranşehir hâla

İşbu bin iki yüz yirmi iki senesi Cemâziye'l-âhirin sekizinci günü cümle ahâli vücûh-ü belde marifeti ve marifet-i şer'iyile Medine-i Taraklıborlu kazâsında vak'î kasabalara narh verildiği işbu mahâlle kayd-u şod

Fi 8 cemaziye'l-âhir 1222

Tablo 5. Taraklıborlu Kazâsına verilen Narh Vergisi

Ürün / Mal	Kiyye	Para
Lahm-i Keçi ve Koyun	1	8
Sağır ve Kômüş Eti	1	6
Ciğer	1	5
Kelle	1	3
İçyağı	1	32
Kuyruk Yağı	1	24
Mum	1	38
Toplam	7	116

Fi 8 Cemeaziye'l-üla sene 1222

İşbu bin ikiyüz yirmi senesi cemaziye'l-ührâ'nın on beşinci günü cümle ahâl-i belde m'arifeti ve marifet-i şer'iyile Medine-i Taraklıborlu kasabâsında mevcûd habbâzân zümresine narh verilmesi işbu sicile kayd olundu

Nan-ı aziz pak ve has olmak üzere dirhem para 9,5 çörek 1090 dirhem 001 para Börek dirhem 30 para 01 simit dirhem 20 para 01

İşbu bin ikiyüz yirmi senesi şevval-i şerifin on beşinci günü cümle-i vücûh Medine-i Borlu m'arifeti ve m'arifet-i şer'iyile Medine-i mezbûr kasabâlârına beher kıyyesi on pâre keçi ve koyun eti ve ve sığır ve kômüş eti sekiz pareye olmak üzere mezc verilmiş olduğu işbu sicile kayd-ı şod.

Fi Şevval 15 sene 1222

Tablo 6. Medine-i Borlu'ya verilen Et Miktarları

Ürün / Mal	Kiyye	Para	para
Lahm-i Koyun	1	10	
Lahm-i Keçi	1	10	
Lahm-i Kömüş	1	7	
Lahm-i Sagir	1	7	
Sakar	1		6
Kele	1		4
Mum	1		48
Toplam	7	34	58

Fi 7 Zi'lk'ade sene 1222

Varak 8 sayfa 1

El-hâc Ahmedzâde Es-seyyid İbrahim Ağanın mücerreden Bolu Viranşehir voyvodalığı fermân-ı sûretidir.

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmiü'l-mesâcid ve'l-mekârim el-muhtas bi-zeyyede 'inâyetü'l-melekü'd-dâimi ve dergâh-ı muallam Kapucubâşlarından olub ordu-u hümâyunum'da serasker maiyyetinde olan Elhâc Ahmed zâde Es-seyyid İbrahim dâme mecdühü tevk'i-i ref'i-i hümâyun vasıl olacak m'alum olaki senki Kapucu Paşa mûmâ ileyhsin bundan akdemce Bolu hâsı voyvadalığı uhde-i sadâkatinden sarf ve tahvil olunmuş olunmuş ise dahî asâkir-i külliye ile orduy-u hümâyunumda isbât-ı vucud edup el-hâletü hâzihi orduy-u hümayünüm seraskeri düstür-ü mükerrem müşîr-i müfehham nizâm-ı alem Mustafa Paşa edâmellahü Teâlâ iclâlehü maiyyetiyle uğur-u dîn-ü devlet aleyhimde gayûrane cansiperânelik emrâr-ı hizmet ve sadâkat etmekde olduğun bedîhi ve numûdâr olmağla voyvadalığı mezkur tarafından idare-i ruyet zimmında karındaşın kudretü'l-emâcid ve ayân zîde mecdühü tarafından vekil

nasb ve t'ayin ve ikâd eylemek fermân olunmayın işbu emr-i şerifim orduyu hümayününden isdâr ile irsal olunmuşdur imdi vusûl-u emr-i şerifemde karındaşın mûmâ ileyhın tarafından voyvadalık mezkura vekil nasib ve 'ikâd-i birle kemâkâne serasker müşarûn ileyhın maiyyetinde ikâmet emr-i re'yiyle amel ve hareket ve hüdemât-ı aleyhimde ezdîl-ü can s'ay-i gayret ve senden me'mul olan gayret ve sadakat levâzımını emrâz ve izhâra mezîd-i 'itibâr ve dikkat edub Bolu voyvadalığının hüsn-ü idaresine ve fûkarây-ü rüayâsının evvelinden ziyâde istihsâl esbâb-ı âsayış ve istirâhane ve dair iktizâ eden vesâyâ ve te'kidâtı biraderin mûmâ ileyhe gereği gibi tekid ederek ahâli ve fukaranın bi'l-vucûh mazhar-ı himâyet ve rahat olmaları ve kendüden şikâyeti mûceb olur hâlat-ı vukûa gelmemesi ve mesâilini istikmâle bezl-ü makduret-i hilâf-i vaz'i tecvizden tevk'i ve mübâadet eylemek bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifemle vusûl buldukda vech-i meşrûh

Kad vasale ileynâ

Fi 25 safer 1222

Ordu-yi hümayündan gafere hü

Ve mûcebince vekil Es-seyyid Hâilil Ağa hazretlerinin buyuruldu samileri dâhi var idi

Şita için asâkir emr-i suretidir.

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm meâdinü'l-fezâil ve'l-keâm Bolu sancağında vâk'i Bolu ve Mudurnu ve Mengen ve Eflaniborlu ve Kaya Dörtdivan ve Şehâbüddin ve Gürüv ve Virânşehir ve Eflani vederesi ve Kızılyel ve Ulus ve Amasra ve On iki divan ve Erzene ve Geçnus ve Çarsamba ve Yedidivan nâm-ı diğeri ve Perşembe ve Hisarönü ve Yenice Eflani ve Akçaşehir Palasice ? ve Hareket ve Totorka ve Akçeşehri m'aa Karasu ve Kerpe m'aa Üskibi ve Aktaş ve ve Taraklıborlu ve Somak ve Gölyazı ve Bendekli ve Kocakokoş ve Erkeli ve Kocabâş kazâlarının bey kuzâtı ve nevvâbı zîde fazlühum kıdvetü'l-emâcid ve'l-âyân Bolu voyvadası zîde mecdühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akran zıkr-i âti asker icrâsı ve müştây-ı

hümayün isâl ve mübâşir t'ayin olunan Sadrazam'ki âlisi arif ve ayânı ve zabitan ve vucûh-u memleket ve iş erlerini zide kadrum tevki-'i ref'i-i hümayün vasıl olacak ma'lum olaki din-ü devlet-i âliyyemin düşmanı olan Moskof keferesiyle El-yevm mühârebe ve mekâid-i derkar ve eyyam-i suyûf dahi güzâr etmekle olduğu bedîdâr ve bu suret ordu-yu hümayünün bir mahâlde müştânişin karar olması lazım geleceği hasebiyle şimdiden takviyyet-i hudûd zimmında müştaya tertîb asâkir-i mühim ve muktezâ olduğu mustağni takrib ve işâr olmakdan nâşi ve zikr olunan Kazâlardan meştây-ı hümayününümün üç yüz elliser neferden ceman bin dokuz yüz süvari tertib irade-i aliyem te'alluk edip şu askerın kesret-i üzerine vücûbuna nazaran ziyade asker tertibi lazımeden iken bu vechile mürettib voyvadası mumâ ileyhsin sevâhili muhafazasına me'murine hâlel gelmemek ve bir kazâdan elli nefer tertib giran teklif olmadığından neferat-ı matlûbeye temâm ve güzide olmak bâzı kazânın kurrâsı diğerine kıyâsen ziyade ve noksan edup hâli ve tahammülü olmadığı bulacağına binâen ol makûleler tertibini cebr ve noksan suretiyle t'adil ve tesviye olunarak yani bir kazânın dîn olmak cihetiyle karyeleri kesir olan kazâlarıyla beraber olmayacağına ve bu husus mahallinde bilineneceğine hükme mütebeyyin birinin elliye tahammül olmadığı takdiriye tahammül ondan ihrâç olmaya elliye varınca bakiyyesin diğer tahammülü olan kazâdan talep ve mütemmim olarak matlub olan sâlifü'z-zikr adedine

Varak 8 sayfa 2

Adedine noksan tertib etmek üzere bin dokuz yüz elli neferi gayet güzîde ve bâhadır ve cengiz peykâra kadir olarak tertib ve techîz üzerine kaviyi'l-iktidar bâşbuğ nasbıyla mahallinden tahrîk ve ihrâç ve ruz-i kasımdan yirmi güne mukaddem ordu-yi hümayunum'da mevcûd bulunmak üzere sevk-ü tisyâre ikdâm ve gayret eylemek fermân olmağa ordu-yi hümayunumdan işbu emr-i şerifim ısdar ve mübâşir mûma ileyhim ile irsal olunmaktadır. Matlub olan mârû'z-zikr bin dokuz yüz elli nefer askeri tamamen tahriri üzerine kav-i iktirâr başbuğ nasbıyla mahallinden tahrîk ve ihrâç-u dikkat eylemek matlub-u kat'i davrânem olduğu işbu sefer-ü dîn-i mübin-i düşman üzerine olub müslüm diyenler hissadâr ve bir kazadan elli nefer ihrâçı dâhi sefer-i hümayüname nazaran bârgiran ve yenilecek kabîlinden olmadığı ve fukray-ı sühulet

olmak için bu vechile tertib olunduğu peydâr olduğu ve bu asker için ist'icâl olunmayıb icmâl ve tekâsül eyleyen ve bu dikkâti ve evkât-ı sâireden kıyâs eyleyenler olur ise vebâli boyunlarına dünya ve ahiret nedâmeti beher hâl müşahede edeceği malumun oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve hareket ve infaz-ü emr ve irade-i şâhâneme bi'l-ittifak ve s'ay-i hâle kelâm ve hilâf-ı ferman vaz-ı tecvîz ile mazhar-ı gazâb-ı mülükânem olmakdan nefsinı siyânet eylesin ve siz ki molla ve sâir mumâ ileyhimsiz mazmûn emr-i şerifim sizin dahi merümünüz olarak mûceb ve muktazây-ı hali üzere amel ve hareket ve hilâfindan ziyâde tehaş-i mecânebet eyleyesin mübâşir mûmâ ileyhın mean akrân ve emsâlinden bi'l-ittihâb bu husus-u ehemme t'ayininden maksud matlub asker-i merkûmeyi tamamen ihrâcı ve vakt-ü mezkûrede ordu-yi hümâyûna erişdürmek s'ay ve iktisab eylemek kazıyyesi mübeyyen olmakla ona göre amel ve hareket ve ifay-ı muktazay-ı mâriyete dâmen-i dermeyân-ı gayret ve hilaf-ı vaz-'i tecviz ile pesendi dil mükâab olmakdan dūr mecânebet eylemek bâbında fermân-ı âlişanim sâdir olumuşdur buyurdumki bu vecihle hukm-ü şerifimle ile vusul buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfta-i sudur olan fermân vacibü'l-ittibâ ve lazimü'l-ımtisâlin mazmûn itâat-i makrûneyle amel ve hareketi hilafından hazer ve mecânebet eylesin söylesiz alamet-i şeriyye ilam kılasız tahrîran fi-evâli şehir-i cemâzie'l-âhirin isnâ ve işrûn ve mieteyn ve elf

Sahray-ı Silistre kad vasale ileyna

F 21 Cemaziye'l-âhir sene 1222

Mücebince buyruldu Es-seyyid Hâlıl Ağa Kaymakamı Vali Bolu ve vâridi

Ocak-ı âmireden Bolu voyvodası biraderi Es-seyyid Hâlıl Ağa Boluya ik'ad emr-i sûretidir

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm meâdinü'l-fezâil ve'l-keâm Viranşehir kadısı fâziletli efendi zîde fazlıhu ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayânı Bolu voyvodolığı ibkâ olan Hacı Ahmed Zâde İbrahim dâme mecdühûnün birâderi olub Voyvada vekili t'ayin kılınan zîde mecdühü mefâhir'l-emâsil ve'l-akrân memleket ve zâbitân ve sâir iş erleri

voyvodo vekili mûmâ ileyhe ‘ikâd kılınan ocağ-ı âmire çavuşu Hüseyin Çâvuş zîde kadruhum tevki-i refi’i hümayunum vasıl olacak ma’lum olaki senki voyvada vekili mûmâ ileyhsin Bolu hâs-ı voyvadâliği bu defa birâderin mûmâ ileyhin uhdesine ihâlâ ve ibkâ kılınıb mûmâ ileyh ise el-yevm ordu-yi hümâyün nusret makrûnumda Serasker paşa m’aiyetle hizmet-i me’mûra ifâsında bezl-i makdûr etmekte olduğundan voyvodalık hususuna muâfik-i rızay-ı âli idâre ve ruyet etmek üzere merkûmun tarafından seni tevkîl etmeğin voyvadalığa ikâdın için mübâşir t’ayin olunan ile Boluya varub suret-i emr ve irade-i seniyyemi cümleye tefhîm ederek voyvodoluk ümûrunu hakkı ve adl üzere vekalet-i ruyet vedîatullah olan fûkarâyâ ve zuâfaya ber mûceb terbih ve hisar ve müstelzim te’addiy-i mâhisar olacak ednâ hâlât vukûa gelmeyerek hakkında cümlenin müteşekkîr olaca vesâir sadakatkâr istikmâline bezl-i makderet eylemek fermânım olmağın ordu-yi hümayundan işbu emr-i şerifim isdâr ve mübâşir mûmâ ileyhe irsâl olunmuşdur. İmdi sizki mevlâna ve sâir mûmâ ileyhimsiz voyvada vekili mûmâ ileyhe mahallinde ikâd ve kendisi ile müvâfakat ve ittihad iderek zabt ve rabta memleket ve himâyet ve sıyânet ahâli ve fukrây-i bais-i isbatının istihsâline say-i gayret ve senki mübâşir merkûmesin mûmâ ileyhe bi-lâ niz’â mahalline ‘ikâd edup ve itmâm memuriyetine iktizâ eden ilam ve tahrirâtı bâde- l ahz ordu-yi hümâyünuma avdet eylemek bâbında fermân-ı âlişânımdır.

Varak 9 sayfa 1

Sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şer’iyle vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere serefyâfta sudûr eden fermân vâcibü’l-ittibâ ve lâzimü’l-ımtisâilimin mazmûn itâat-i makrûneyle amel ve hareket ve hilâfindan gâyet hazer ve mecânebet eyleyesün söyleyesiz alâmet-i şerife ‘itimâd kılâsız tahriran fi-evâhir-i cemâziye’l-âhir lisene isnân işrun ve mieteyn ve elf

Sahray-ı Silistre

Kad vasale ileyna Fi 18 Cemeziye’l-ühra sene 1222

Mücebi Es-seyyid Hâlıl Ağanın buyuruldu dâhi mean vurûd etmiştir.

Hâla Borlu hâkimi fazîletlü efendi hazretleri ve sâir efendiler ve ağvâtı ‘izzetlü ağa ve bi’l-cümle iş erleri huzurlarına vufûr üzerine selamlar olunub hatırların suâl olunduğu siyâkında numude-i mühibbemizdenki bu defa tarafımızdan Hazinedâr Ağa bir mikdar atlu ile tarafınıza irsâl olunmakla imdi vurûdunda bi’l-cümle ittifâk ve ittihad ederek hüsn-ü muâmele eylemeniz için matlûbumuz olmakdan naşi imdi Subâşı İsmail Ağa yine subâşılık umûrunu ru’yet eylesün ve me’an iştişare olunarak metânet üzere olub mütebessirâne hareket edub Molla oğlu dedikleri sefihden bir dürlü havf ve keder etmeyup safânızda olasız eğerçi şâki bed fesâdın kazânız ve kurranız fukarâlarına tasallut etmeklik olur ise olub avn-u‘inâyet-i rabbâni ile hakkından gelinur inşallah Teâlâ hemân metânet ve bâsariyyet üzere olmalarınız matlûb-u hâlisaniemizdir.

Fi 11 şaban sene 1222

Seyyid Hâil Serbevvabin Dergah-ı AliVekil Voyvada Viran Hâla

Benim mürüvvetlü meveddetkârim Subâşı İsmail Ağa bâde’l-tahiyye mehâmızdır ki bu defa tarafımızdan Hazinedar Ağaya bir mikdar atlu ile tarafınıza irsâl olunmakla iktizâ eden umûrün beraberce Borlu ağalarıyla dâhi ittifâk ederek ru’yet edub metânet ve bâsiret üzere hareket eylemeniz matlubumuzdur.

Fi Şaban 11 sene 1222 Memhûr Tezkere Seyyid Hâil Aga

Bâis defter-i sâliyane oldur ki

İşbu bin ikiyüz yirmi iki senesi ramazân-ı şerifin on beşinci günü meclis-i şerride cümle kazâ ahalilerin ma’rifeti ve marifet-i şer-i ve Virânşehir voyvada vekili seâdetlü El-hac Seyyid İbrahim Ağa marifeti sergerde asâkir Babazâde Es-seyyid Muhammed Ağa muvaffakatiyle bundan akdem Viranşehir voyvadası sâbık seâdetlü El-hac Ahmed Zâde tarafından mâl-i maktu ve tahsîldârı harciyâb ve mesârif-ı sâire deyü ale’l-hesab tahsîl eylediği iki bin dokuz yüz beş guruş ve bu defa Hacı Ahmed zâde hazinedârın ve kethüdâsını asâkir-i külliye ile vurûdundan tahmisen kahve behâsı üçyüz dört kuruş ve bakkâl küllisine ikiyüz elli kuruş zabtiyye fermânı getirene hizmet Hâci Mustafa’dan yirmi beş kuruş ve şehir kethüdâsından yirmi

kuruş mecm'u kırk beş kuruş müştâ fermanı için hizmet Baltazâde Hacı İsmail Ağa dan otuz üç kuruş ve bâyafta Bolu voyvodoluğu emriyle gelen tüfekçiye hizmet götüren Zâde Hacı Ömer Ağadan otuz üç kuruş Karakes karyesinden ümûr-ü memleket için alınan yüz kırk kuruş Karıt karyesinden menzil-i bargirîn ücreti Turnacı Ağa için on iki kuruş Konarı ve Akviran karyelerinden gelen mübâşirlere ekmek yem ve bakkâle Kıran Karyesinden yedleriyle beşyüz kuruş Bulak ayânının Boluya giden ilamıyla harcirâh on kuruş Molla Mehmedin verdiği on kuruş şehir-i kethüdâs-ı yeddiyle sarf olunan bâyafta ikiyüz elli kuruş hidayet Zaim Mehmed ağanın bu defa vâl-i cedid vurûdunda elden sarf eylediği şaire ve bahşışata ve mesarifât-ı sâireye verdiği yüz altmış Konakçı Vali Efendimizin Hacı Osman Ağaya yüz kuruş ve hizmetçilere on beşer kuruş serdâr ağaya harc-ı kahve altı kuruş Bolu vâlisi matbâhına beş bin kuruş Viranşehir Kaymakam ağa hazretlerinin memur maiyyeti olan asâkir için mesârifat akçesi beşbin kuruş devletlü kaymakam efendimize harc-ı hamâm ve ikrâmiye beş bin kuruş merkezde asakir olan Es-seyyid Mehmed Ağaya tahsîldarıya ve ücret-i bedeniyye

Varak 9 sayfa 2

Üç bin kuruş Ova ayânı Mustafa Ağa yüz elli kuruş Borlu ayânı Es-seyyid Mustafa Ağaya kahve harcı elli kuruş hakim-i şer'i efendiye harac-ı imtisal-i defter ve harac-ı i'lâmat ve kethüdâya ve kâtibiyye ve huddâmiyye ve ihsâriye min-haysü'l-mecm'u bin yüz otuz beş kuruş ve tahsîldâriye yüz otuz beş kuruş min-haysü'l-mecmu yirmi dört bin ikiyüz kuruş esediye bâliğ olub ve cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şeri'yle kazâ-i mezburun elân mevcûd olan yüz yetmiş iki hanelerin üzerine tevz'î ve taksim olundukda beher hâneye yüz kırk birer kuruş isâbet edup li-ecli't-tahsîl tahsîldârın olan mûmâ ileyhe seâdetlü Molla Zâde ileyh Mehmed Ağa hazretleri yeddine tahsîli bâbında mûmzi ve memhûr defter-i salyânedir ki ber-vech-i âti zikr ve beyan olunur hürrire fi'l-yevm el-hâmis ve'l-aşer min min mahy-i şehir-i ramazânü'l-mubârek li-sene isna ve işrin ve mieteyn ve elf

Tablo 7. Salyâne defterindeki Masraflar'ın Köylere Ve Mahallelere Dağılımı

Mahalle / Köy Adı	Kuruş	Rub
Baba Sultan Mehmed	4	
Mahalle-i Çavuş	3	
Mahâlle Cam-i Kebir mea zımmiyan	6	
Mahâlle-i Çeşme	1	
Mahâlle-i Hüseyin kethüda	1,5	
Mahâlle-i Zımmiyân-ı Gümtrak	12,5	
Mahâlle-i Camibeyli	2	
Mahalle-i Camievhad	2	
Mahâlle-i Tekye	2	
Mahalle-i Karaâli	4	
Mahalle-i Kavak	1	
Mahâlle-i Hacıdurmuş	1	
Mahalle-i Hacıhâlil	1,75	
Mahâlle-i Kal'a	2	
Mahâlle-i Zımmiyân-ı Bolat	3,5	
Mahelle-i Müslüman Bolat	2	
Mahâlle-i Zımmiyân-ı Kıran	2	
Karye-i Bağlarbâşı	1,5	
Karye-i Tokatlı	1	
Karye-i Gayza	1,5	
Karye-i Dane-i ulvi	2	
Karye-i Dâne-i süfla	3	
Karye-i Susandık		1
Karye-i Ağackilise	3,5	
Karye-i Kozcuğaz	2	
Karye-i Kirpe	3	
Karye-i Çiftlik-i ulvi	2	
Karye-i Çiftlik-i süfla	4	

Karye-i Kılavuzlar	1	
Karye-i Zımmıyan Yazı	10	
Müslüman Yazı	9,5	
Karye-i Konarı	11	
Karye-i Yâzı	2	
Karye-i Sorkuncuk		1
Karye-i Oğulviran	1	
Karye-i Mağul	2	
Karye-i Degirmencik	1	
Karye-i Sırçalı	1,5	
Karye-i Ekinviran	3	
Karye-i Pelidviran	21	
Karye-i Somakviran	1	
Karye-i Sakaralan	1	
Karye-i Karapınar	12	
Karye-i Akviran	22	
Karye-i Kadı	4	
Karye-i Çıraklar	0,75	
Karye-i Sarıyan	1,5	
Karye-i Ilbarıt	2,5	
Karye-i Çerçen	3	
Karye-i Kozyaka	2	
Karye-i Burnuk	5	
Karye-i Kızılcaviran-ı ulvi	30	
Karye-i Karapınar	12	
Karye-i Akviran Kıran	2,5	
Karye-i Kadı	4	
Karye-i Çıraklar	0,75	
Karye-i Sarıyan	1,5	
Karye-i Ilbarıt	2,5	
Karye-i Çerçen	3	

Karye-i Kozyaka	2	
Karye-i Burnuk	5	
Karye-i Kızılcaviran ulvi	30	
Süfla	3,5	
Karye-i Karıt	5	
Karye-i Bostanbükü	22,5	
Karye-i Melisa	3	
Karye-i Kapullu	6,5	
Karye-i Başköy	22	
Karye-i Kulavuzlar	3	
Karye-i Bulak	10	
Toplam	380,75	2

Bâde'l-tashih el-yevm mevcüd ve mu'teber olan yüz yetmiş iki hane üzerine tevez'î ve taksim olundukda beher hâneye yüz kırkbirer kuruş isabet eylediği bâde't-tahkik işbu defter-i mümzi tahsildar t'ayin buyrulan ağa-yı nişân-ı yedine ita olundu. Hurrîre haze'd-defter bi-marifet-i ve marifeti'l-vucûh ve ve'l-ahâli ve El-fakir El-hâc Hâilil El-muvahhid bi-medine-i Taraklıborlu ve ene'l-fakrullahü gafere lehü

Varak 11 sayfa 1

Dergâh-ı mu'alla Kapucu başlarından İsmail Ağa hazretlerine Bolu ve Virânşehir voyvadalağı emr-i fermân-ı sûretidir. İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmiü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtas bi-mezîd-i'inâyeti'l-melikü'd-dâimi dergâh-ı muallam Kapucu başlarından bu defa Bolu ve Viranşehir voyvadası nasb ve t'ayin olunan İsmail dâme mecdühü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm meâdinü'l-fezâil ve'l-kelam Bolu ve Viranşehir sancaklarında vâk'i kazâların kadıların ve nâiblerin zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-ekârim ve vucûh-u memleket ve bi'l-cümle iş

erlerin zîde kadrühüm tevki'-i refi'-i hümayünüm vâsıl olacak m'alum oldur ki senki Kapucu bâşı mûmâ ileyhsin varidât-ı haşime-i mîriyyemden Bolu ve Viranşehir voyvadalıkların mukâtası işbu bin iki yüz yirmi iki senesi mart ibtidâsından ve merbût kılınan Bolu ve Virânşehir avârizların dahî sene-i mezbûrun muharrem guresinden bir sene-i kâmile zabt olunmak üzere bundan akdem dergah-ı m'alum Kapucu bâşlarından Hulusi Ahmed dâme mecdühûnun ber-vech-i iltizâm uhdesine ihâle ve zabt için sene-i merkûme rebü'l-ahirinden emr-i âlişanım verilmiş idi el-hâle hakkında voyvadalık mezkurlar bâzı esbâb-ı mebnî mûmâ ileyhin uhdesinden fekki ve işbu bin ikiyüz yirmi iki senesi şevvâl-i mükerreremenin beşinci günü sana hil'at ibkâsiyla tevcih olunmuş olmakda imdi voyvadalık mezkurîn tevcih-i tarihi olan yevm-ü mezkûrunda işbu bin ikiyüz yirmi iki senesi şubât-ı gâyetine varınca merbûtatlı m'aan ber vech-i emânet zabt-u rabt eylemek fermânım olmağın hassa-i memuriyetini hâvi işbu emr-i âliyyem isdâr ve i'tâ olunmuşdur imdi voyvadalık mezkûr mukâtât-ı cem'iyyeden olmak mülâsebesiyle bir gün akdem dersadetimden hareket birle mahalline varub marü'z-zikr Bolu ve Viranşehir voyvadalıkları mukatâası merbût olan Bolu ve Virânşehir avârizları ile ma'an tevcih tarihi olan işbu bin ikiyüz yirmi iki senesi şevvâl-ı şerifin beşinci gününden sene-i mezbûrun şubât ayına değın voyvadalık mezkûrun ber-vech-i emânet zabt-u rabt ve bi'l-cümle hâsılat ve âidatını vakt-û kadim vavla ve öyle geldiği üzere cem ve tahsîli ve memhûr ve memzî defterleriyle hazine-i âmireye irsâl ve teslimine fukrây-ı r'aiyyetin emn veistirâhatları esbâbının istihsây-ı mezâmim ve tâdiyatdan hıfz-u himâyelerine kemâl-ı ihtimam ve dikkat ve hilafından tehâşi ve mecânebet ve siz ki kuzât olub ve vucûh-u memleket ve sâir iş erlerisiz ber vech-i muharrer zikr olunan Bolu ve Viranşehir voyvadalıkları mukâtâları merbût olan avârizlarıyla m'aan sene-i mezkûrun şevvâl-i şerifin beşinci gününden şubât ayına varınca ber-vech-i emânet Kapucu bâşı mûmâ ileyhin uhdesine ihâle ve ilbâs-ı hilat olunduğu malumunuz oldukda ber-minvâl meşru mukata mezburun zabtı ve rabtı ve bi'l-cümle hâsılat ve âidatını kanûn-u kadim ve öyle geldiği üzere cem'i ve tahsîli eylemesi hususuna muâvenet ve fukrây-ı raiyyetin emn-üistirâhatları esbâbının istihsâliyle mezâlîm ve t'adiyatdan hıfz ve himâyelerine kemâl-ı ihtimâm ve dikkat ve mûgayir-i rizay-i âliyyem hil'at ve harekât vukûndan begâyet hazr-u mecânebet eylemek bâbında fermân-ı âlişanım sâdir olmuşdur buyruldu hükm-ü şerr'iyle vardık da bu bâbda vech-i meşrûh üzere

şerefyâfta sudur olan işbu emr-i şerif hâلیلü'ş-şan vâcibü'l-ittibâ ve lâzımu'l-
imtisâlimin mazmûn münif-i birle âmil olasın söyleyesin alamet-i şerifime itimâd
kılâsın tahriran fi'l-yevm ettâsi min şehr-i şevvâl-ı şerifeleri isnâ ve işrûn ve mieteyn

Mahruse-i Kastomonu

Varak 11 sayfa 2

Emr-i âlişânım mücebince buyruldu sûretidir.

Şeri'î şîâr Bolu ve Virânşehir ve Kızılyel kâdileri faziletli efendiler fazzalahüm ve
mefâhirü'l-emâsil ve'l-ekârim ayân ve zâbitân ve vucûh-u memleket ve sâir iş erleri
zîde kadrum inhâ olunur ki Bolu ve Virânşehir voyvadalıkları bi'l-cümle
merbûtâtıyla işbu bin iki yüz yirmi senesi şevval-i mükerremi beşinci günü avâtıf-ı
âliyyeden uhdemize tevcih ve ihâle olunub çendruz zarfından derseâdetden hareket
ve savb-ı mukatası âzimet-i uhdemize tevcih ve ihâle olunub cündümüz tarafından
derseâdetden hareket ve savb-ı mukatası azimet olunacağı müzammim olub ancak
voyvadalık mezkûrun uhdemize ihâlesinden garaz-ı fukray-ı r'aiyyetin vucûh-u
mezâlim ve t'adiyatından harsiyye ve sıyânetleriyle emin ve istirahatlerini müceb
hâlatın icrâsına mübâderet itmâm hususuna mebni olmakla imdi siz ki efendi ve
sâirmûmâ ileyhimsiz bi'l-ittifâk zabt ve rabt-u memleket ve def'i ve ref'i eshâb-ı
mefeddet ve hırâset-i siyânet fukray-ı raiyyet ve mehâm-i seniyyenin tabk-u rizây-ı
âliyye üzere te'diyesine dikkat ve hilaf-ı şer-i şerif ve mügâyir kanûn-u münif bir
ferde bi-lâ müceb gadr ve cevri ve izâr olunmakla tecviz ve ruhsat verilmeyerek emn
ve asâyiş-i memlekete ziyade 'itinâ ve dikkat-i lâzım inhâ olan husûsâtı peyderpey
tarafımıza tahrîr ve işâret eylemeniz için buyruldu tahrir ve isdâr irsâl olunmuştur.
İnşallah Teâlâ vusûlundan ber müceb buyruldu amel ve hareket eyleyesiz

Es-seyyid İsmail Serbevvâbin Dergâh-ı âli Voyvodo Bolu temme

Borluya Subaşı nasb olunan buyuruldu suretidir.

Şeriat-ı şîâr Borlu kadısı faziletlu efendi zîde fazlühüm inhâ olunur ki

Bolu ve Virânşehir voyvadalıkları ber-vech-i emânet işbu bir şevvâl-i mükerremenin beşinci günü ber-vech-i emânet avâtıf-ı âliyyeden uhdemize ihâle olunacağı mebnî Borluda tarafımızdan mücerrebü'l-etvâr Subâşı nasb-ı lâzimesi olmakla kıdvetü'l-âmal ve'l-ekarim Es-seyyid Mustafa Zîde kadruhû öteden berü işgüzar ve sadakatgâr ve her vecihle m'utemed ve subâşılık umûrunu ruyete iktidarı olduğu inhâ ve ihbâr olmakdan nâşi merkumun uhde-i sadakâtine ihâle ve tefvîz olunmakla imdi sizki efendi mûmâ ileyhsin merkûm subâşılık hizmetine memur eylemenize binâen vâk'î olan ümûr husûsuna muâvenet ve muzâheret ve subâşılık mezkur öteden berü ol vecihle idare olunmuş ise merkûm dâhi ol vechiyle ru'yet ve senki subâşı merkumsun hakkında inhâ olunan sadâkat ve istikâmet subâşılık mezkûr sadakat ve gayret üzere ve idare-i ruyet ibrâzına ve emn vermeye gayret eylemeniz irsâl buyruldu tahrir ve isdâr olunmuşdur bi-mennehü Teâlâ vusûlunda gerekdir ki ber mûceb buyruldu amel ve hareket eyleyesiz

Es-seyyid İsmail Serlivâin Dergah-ı âli Voyvoda Bolu ve Viran

Fi 13 Şevval sene 1222

Bâis tahrir oldurki

Medine-i Zağferânborlu ve Kapullu ve sâir karyeler merhûm ve mağfurla Gazi Süleyman Paşa evkâfi olub hâla bâret-i âlişane ile mütevellisi olan Elhâc Ahmed Ağa Kapullu Karyesi ve tâb'î köyleri ve Ortaköprü ve Akkinisa ve Bâşköy nâm karyelerin şehr-i salyâneme mülâzım Es-seyyid Ahmed Ağaya bir sene-i kâmile işbu ikiyüz otuz senesi mart ibtidâsından şubât ayına kadar vekil-i mutlak edub bir sene-i kamile merkûmun aşar-ı şeriyye ve rusûm-u örfiyye her neye âid olur ise ahalin teslim edeceği tarafımıza inhâ etmekle vech-i meşr'u üzere olduğu işbu sicillâta kayd olunmuşdur.

Varak 12 sayfa 1

Tablo 8. Es-seyyid Ahmed Ağa'ya Verilecek Örfi Vergi ve Aşar Vergisi

Ürün / Mal	Kiyye
Pirinç	800
Şeker	50
Buber	2
Karanfil	2
Tarçın	2
Sabun	20
Mum	50
Toplam	926

Hâlâ Borlu hâkimi faziletli efendi hazretleri ve Tüfekçibâşı ve sâir ihtiyarlar huzurlarına vufür üzere selamlar iblâğıyla mehbânemizdir ki bu defa asitâne-yi âliyyeden hareket ve Erzurum cânibine şahpâhi olan ve devletlü Ali Paşa efendimiz teşrifleriyle karîb olub müşârun ileyhin efendimizin daire-yi davetlerine t'ayinat için ber-vech-i bâlâ zikr olunanları acele bir saat akdem irsâl eylesin

Fi 21 zilk'ade sene 122

Kethüda Hâlil ağa mührüne tezâkir

Attâr Hacı İsmail'den alınan 200 kuruş

Tablo 9. Attâr Hacı İsmail'den Alınan Behâlar (Mallar)

Ürün/Mal/Hizmet	Kuruş	Kiyye
Şeker	16	2
Biber	16	2
Karanfil	20	2
Tarçın	20	2
Sabun	50	20
Çuval ve Torba	3	120
Toplam	125	148

Tevzî'a idhal olunacaktır

Serdarlık mektub-u câizesidir 150 kuruş

Tablo 10. Mektuba verilen Tayinat

Ürün/Mal/Hizmet	Kuruş
Borlu ve Yörük ve Eflani ve Ova	150
Çavuş Hizmeti	35
Gurre-i Ramazânî Şerif	150
Çavuş Hizmeti	35
Toplam	370

Şeriat-ı şîâr Zağferânborlu kadısı efendi zîde fazluhum bâde's-selam inhâ olunur.

Taht-ı hükmünüz'de serdâr olan ref olunub yerine üslûb-u sâbık üzere kıdvetü'l-emâsil ve'l-ekârim yirmi beş bölüğün İsmail zîde kadrühü serdar nasb ve t'ayin olunmağın işbu mektûb tahrir ve irsâl olunmuşdur. İnşallah Teâlâ vusûlundan gerekidir ki merkum kazâ-yi mezkûrun serdarlığı umûrundan kıyâm ve istihdâm birle uhrâ mudâhâle etdirmeyub öteden berü ve ola geldiği vechile zabt-u rabt hususundan iânet ve ihtimâm eylesesiz senki serdar merkûmsun kazâ-yi mezkûrun serdarlığı sana tefvîz olunmakla gerekidir ki kaide-i kadim ve kanûn üzere zabt-u rabt uğrâşa ve def-i ref haşerâtiyla tanzîm-i beldesi ve rahat-i hâl-i 'ibâda bezl iktidar eylesesin ve kazâ-i mezkûrun mükîm ve mesârif-i yeniçeri ve cebeci topçu ve top arabâcısı ve gilmân-ı umûm ve bi'l-cümlesini üzerlerine serdâr ve ve zâbit bilub sözünden taşra varid-i haric ve vaz'-ı hareketden olunmayup re'y-i itâat ve inkiyâd üzere olunduğu cümle ümûrunü ahkâm-i şerr-i şerîf ve kanûn-u kadim ve emr-i münîfe tatbîk ve tavâif-i merkûmenden bi-lâ vâris m'aruf fevt olanların meşrûkatların ma'rifet-i şer'iyle zabt ve sevk-i sultâniyeden furûhat ve hasıl olan nukûdunu cânib beytü'l-mâl için ocağ-ı âmire tarafına göndermeye mübâderet ve beher hâl sükkân-ı vilayetin emin ve ihtiyarlarına bâis hizmet müstahsene-i mebzûn ve vucûh götürmege mecz ve

s'âyi olub mûceb-u mektûb ile âmil olasin tahriran fi gurre-i şehri ramazân li-sene
isnâ ve işrûn ve mieteyn ve elf

Süleyman Ağa Dergah-ıâli

Varak 12 sayfa 2

Subâşılık buyrulduşudur

Şeriat şîâr Borlu kadısı faziletlü efendi zîde fazluhû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-ekârim bu defa cümle ahâl-i belde istidâsıyla subâşî nasb olan olan İsmail Ağa ve ayân ve ihtiyâran ve vucûh bilinen ve iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur m'utad bilinen müstahiş üzere kasabadan ve yine tarafımızdan bir subâşî t'ayin olunmak lâbid ve lazim olub ve subâşî nasb olunmakdan murâd-ı maksûd vurûd-u kazâ ve kasabâdan mütemekkin ehl-i dikkat ve dualar ki iktizâ eden umurların ruyet ve tanzim ve cânib-i devlet-i âliyyeden bâ-fermân-ı âli tevârud eden umûr-u mehme-i must'acile ve tarafımızdan tahsîlat-ı lazim gelen emvâl-ı miriyyelerin kesb ve umûr-u sâirenin husûlune s'ay-ı gayret için olduğundan azl-ı fukrây-ı ra'ıyyetin ve sükkânı memleketin emn-i ve râhatlarına dâhi dikkat eylemesi vacibe-i dikkâtinden olmakdan nâşî cümlelerin istidâsıyla mûmâ ileyh subâşî nasb ve t'ayin olunmuşdur. Senki subâşî mûmâ ileyhsin şurût-u muharrer üzere umûr-ü subâşılık ruyet ve tanzim eylemek bâbında mahsus işbu buyruldu tahrir ve isdar ve yedine'itâ ve irsâl olunmuşdur vusûlundan zabt-u muddetinin tarafımıza irsâle âid olan mahsûrat-ı defteriyle tarafımıza irsâl ve teslim gayret-i dahlu efendin mubâhisdir ve ber mûceb buyruldu amel ve hareket eylesesiz

Fi 19 Recep sene 1222

Ahmed Hulusi Serbevâbin Dergah-ı âli Voyvada Bolu ve Viranşehir

Kazâ-i Borlu: nefer 173 ,kuruş 20950

Viranşehir voyvadalığına merbût kazâlardan müştâ-yı hümâyun için bâ-emr-i âli irsâl olunacak dokuz yüz yetmiş beş nefer süvari nöker aynen irsâli rahmen li'l-fükerâ-i türk birle beher bin yüz yirmi beşer kuruş bedellerinin tahsiline irade-i merhamet

ifâde şehinşahı dâhi te'alluk etmekle şer-'i tasdir eden emr-i cihân mütâatı imtisâlen bedel-i mezkûr ve husus-u mezbûrun dair iktizâ eden ve mesârîfî ve hâla Anadolu vâlisi ve zîrâ irsâli nazar devletlü Alâiddün Paşa hazretlerinin taraflarına bâ buyruldu i'tâ olunan kudûmiyye ve zahîra ve mübâşiriyye mesarîflarından Viranşehir voyvadasının semâhatlü Hulusi Ahmed Ağa müsellim-i marifeti ol cümle ittihâdı ve ma'rifeti şeriyle ile bâde'l-taksim bâlâda mestûr kazâ-i merkum-u şâhâneme yirmi beş bin dokuzyüz elli kuruş isâbet etdiği Viranşehir mahkemesinden pusula olunur Fi 7 Ramazan sene 1222

Varak 13 sayfa 1

Şeriat-ı şîâr Borlu kadısı fazîletlu efendi zîde fazlühü ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân âyân ve ihtiyarân ve sâir vücûh ve iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur . Bundan akdem müştây-ı ordu-yi hümayün için bâ fermân-ı âli matlub cihandâr buyrulan süvari askeri rahmen li'l-fukarâ bedelehü kat olunub beher süvari bin yüz yirmi şer kuruşdan tahsîli bâbında teşr'i ve divan-i emr-i âli mantûkunca mezkur mübâşir ve ist'icâl emirleriyle vurûd eden mübâşiran hizmetleri ve ordu-yi hümayüna varınca iktizâ eden harcırâh ücretine ve hâla Anadolu vâlisi veziri âsitane-i nâzire Alâüddin Paşa efendimizin bâ buyruldu matlubâtı olan kudumiyye ve zahîre ve mübâşiriyye mesârîfları ve bâ-fermân-ı âli matlûb buyrulan ağnâm cümlenin ittifâk ve ma'rifeti ve ma'rifet şeriyle tevz'î ve taksim olundukda kazânız hassasına isâbet eden emvâl-ı mezkûr gönderilen memhûr pusula şer'-i mücebince beyne'l-âyal tevz'î ve taksim ve tahsîli bâbında mahsûs işbu buyrulan tahrir ve isdâr ile irsâl olunmuşdur. Bi-mennehû Teâlâ vusûlunda gerekdir ki emvâl-ı mezkûreyi bir saat akdem tahsîl ve tarafımıza irsâl ve teslim olunması hususuna her birerleriniz mezîd-i sayı ve istimâm ve kemal gayret ve kevaşîş tam eyleyüb müceb buyruldu ile amel ve hareket ve hilafından tevk'i ve mübâderet eyleyesiz .

Fi 19 safer sene 1222

Ahmed Hulusi Serbevâbin Dergah-ı âli Voyvadalık Bolu ve Viranşehir

Bâis defter-i sâliyane oldurki

İşbu bin ikiyüz yirmi iki senesi Viranşehir voyvadalığına merbût olan kazâlardan müştâ-yı hümayün için bâ emr-i âli matlub buyrulan dokuz yüz yetmiş beş nefer süvarinin aynen irsâli rahmen li'l-fukarâ afuvlarıyla beher yine yüz yirmişer kuruş bedellerinin tahsîldâr irade-i şehinşâhaya tealluk etmekle teşrife sudûr eden fermân-ı cihân-ı mutâ'ı mantûkunca bedel-i mezkûrdan ve ona dair iktizâ eden mesârif-i mezkûreden ve hâla Anadolu vâlisi vezir-i müşterâ-yı bedir devletlü Alâiddün Paşa hazretlerinin taraflarına bâ buyruldu 'ita olunan kudsîyye ve zâhire behâ mübâşiriyye mesâriflerinden Viranşehir voyvadası seâdetlü Ahmed Hulusi Ağa mesleme-i marifeti ve cümle marifet-i ve marifet-i şeri'yle Viranşehir mahkemesinde bâde't-tevzi ve taksim mahkeme-i mezbûrun verilen memhûr pusula şerriyye mantûkunca Medine-i Taraklıborlu kazâsının sehmine isabet eden yalnız yirmi beş bin dokuz yüz elli kuruş ve Çiftlik-i ulvi karyesi ahâlilerinden altı mâh mukaddem karz alınub umur-u memlekete sarf olunan dörtyüz yirmi kuruş bu defa ve bundan akdem dört ay mukaddem cümle ma'rifetiyle bâyafta mute'addid ve vucûh-u beldeden bâşka bâşka alınub umurlarına sarf olunan dokuzbyüz seksen dört kuruş Hazinedâr Ağa ve Kethüda beyin vurûdun'dan muhafaza-i belde için Gülâm Hacı İsmail Attar bâyafta alınan cebehâne akçesi yüz elli kuruş bu defa Tüfekçi Paşa Ağa vurûdunun bâ defter müfredrât mesârifî rûz-i merre bin yüz otuz kuruş Bolu'da vurûd eden iki kıta serdarlık mektubu götüren mübâşir hizmet yüz elli kuruş ve serdarlık mektub-u caizeleri için yetmiş kuruş buyuruldu haracı kırk kuruş ist'icâliyle kırk kuruş hazine-i kâtime yirmibeşer kuruş mumcu ya İbrahim Paşanın payafta mum akçası altmış kuruş şehir kethüdası Civelek Seyyid Mehmed Ağanın bâyafta bârkir ücretleri menzil için yem ve saman akçeleri yüz yetmiş kuruş Subâşî İsmail Ağanın murûr-u ubûra ve sâir umûra sarf eylediği iki yüz yirmi kuruş Kırân karyesine imdâdiye yirmi kuruş Çiftlik-i ulvi karyesine imdâdiye yirmi beş kuruş Sırçalı Karyesine imdadiye yirmi kuruş Bostanbükü karyesine imdâdiye yirmi kuruş Sakaralan Karyesine imdâdiye yirmi beş kuruş tahsîldariye bin yüz kuruş harac-ı defter-i imzâ ve 'ilâmat ve ikramiye hazrete, beye yüz kuruş ve kethüdaya otuz kuruş hüddâmiye otuz kuruş kâtime kırk beş kuruş mahzarâne on beş kuruş min haysü'l-mecm'û otuz iki bin yüz kuruş bâliğ olub cümle vucûh ahâl-i belde m'arifeti ve m'arifet-i şerriyle hesap ve kitâb oldukdan kazâ-i Taraklıborlunun el-yevm mevcûd ve muteber olan yüz yetmiş

iki haneleri üzerine tevzî ve taksim olundukda beher hane yüz seksen altı kuruş yirmi beş para isâbet eylemeyin li-ecli't-tahsîl tahsîldar t'ayin buyrulan azimetlü Subâşî İsmail Ağaya yedinde verilen defter-i mümzidir ki ber vech-i âti zikr ve beyan olunur hürriira fi'l-yevmi'l-hâdi ve'l-işrûn fi-şehr-i zilk'ade-yi şerif li-sene isnân ve işrûn ve mieteyn ve elf

Varak 13 sayfa 2

Tablo 11. Defter-i Salyânedeki Masrafların Köy ve Mahallelerde ki Hanelere Dağılımı

Mahalle/Köy	Kuruş	Rub	Kilo	Kıyye
Mahâlle-i Bâbâsultan	4			
Mahâlle-i Çavuş	3			
Mahâlle-i Câmî kebir me'a zimmiyân	6			
Mahâlle-i Hüseyin kethüda	1,5			
Mahâlle-i Zimmiyân-ı Kıran	1,2,5			
Mahalle-i Çeşme	1			
Mahalle-i Hacıbeyli	2			
Mahalle-i Hacı Evhad	2			
Mahâlle-i Tekke	2	1		
Mahalle-i Karaali	3			
Mahalle-i Kavak	1			
Mahalle-i Hacıdurmuş	1			
Mahalle-i Hacı Hâilil	1,5	1		
Mahâlle-i Kale	2			
Mahalle-i Zimmiyân-ı Bolat	3,5			
Mahalle-i Müslüman Kıran	2			
Mahâlle'i Müslüman Bulak	2			
Karye-i Bağlarbâşı	1	1		
Karye-i Tokatlı	1			

Tablo 12. Devamı

Karye-i Gayza	10			
Karye-i Dana’i ulvi	2			
Karye-i Dana’i süfla	3			
Karye-i Susandık		1		
Karye-i Ağaçkilisa	4,5			
Karye-i Kozcağız	2			
Karye-i Kirpe	4			
Karye-i Çiftlik-i ulvi	2			
Karye-i Çiftlik süfla	3			
Karye-i Kıran	1			
Karye-i Zimmyân-ı Yazı	10			
Karye-i Müslüman Yazı	2			
Karye-i Konarı	11			
Karye-i Yağcı	2	1		
Karye-i Oğulviran			1	
Karye-i Suruncuk	?	1		
Karye-i Çomakviran	3			
Karye-i Mağul	2			
Karye-i Değirmencik	1			
Karye-i Sırçalı	12			
Karye-i Akvirân	3			
Karye-i Pelitviran	2	1		
Karye-i Sakaralan	1			
Karye-i Karapınar	1	1		
Karye-i Akviran				22
Karye-i Kadıbey	4			
Karye-i Çıraklı		1		2
Karye-i Sarıyan	1	1		
Karye-i İlbarıt		1		
Karye-i Çerçen	3			

Karye-i Kozyaka	2			
Karye-i Burnuk	5			
Karye-i Kızılcaviran ulvi	3	1		
Karye-i Kızılcaviran süfla	2	1		
Karye-i Karıt	5			
Karye-i Bostanbükü	2	1		
Karye-i Melisa	3			
Karye-i Kapullu	6,5			
Karye-i Kolagızlar	3			
Karye-i Başköy	3,5			
Karye-i Bulak	10			
Toplam	271	14	1	24

Bâde'l-tashihi'l-yevm mezbûr ve m'uteber olan yüz yetmiş iki hane üzerine tevz'î ve taksim olundukda beher hâneye seksen altı kuruş yirmi beşer bâş isâbet eylediği bâde't-tahkik işbu defter-i mümzî ve memhûr tahsîldar t'ayin olunan ağa-yı zî-şâna yeddine 'itâ olundu.

Hurrire beyne'l-defter bi-m'arifet-i vucûh ve m'arifeti'l-vucûh ve'l-ahâli

El-hac Hâil El-mevlâ hilâf-ı bi-medine-i Taraklıborlu buyuruldu afahü

Ve ene'l-fakrû ileyhi

Varak 14 sayfa 1

Hâlâ Medine-i Borlu hâkimi faziletlu efendi hazretleri ve subâşım ‘izzetlu ağa

Kazâ-i mezbûra tâbi Bürnek nâm karyesi kendinden Ayşe ? bundan akdem vefât eden İpçi Hacı Mustafanın zevce-i metrûkesi Aişe nâm hatunu yine karye-i mezbûra sâkinlerinden ve Mahalle-i âhardan bir kaç tezevvüce müşterisi olduğun tarafımıza inhâ ve ihbâr eylemeleriyle m’arifet-i şerriyle hatunu ve müşterilerini huzûr-u şer’i ihzâr ve takrîr ettirilub hüsn-ü rızâsıyla her kime verilir ve matlûb eder ise taraf-ı şer’iden on tammesi i’tâ olunub tezvîc ve intikah ettiresiz ve’s-selâm

Fi 27 Rebiülevvel sene 1222

Bâ mührü Hazreti Seyyid Hâlil Ağa vekil-i şehri Viran hâla

İftihârü’l-emâcid ve’l-ekârim câmiü’l-mehâmid ve’l-mekârimü’l-muhtas bi-mezîdî’inâyeti’l-melekü’d-dâim dergâh-ı m’alum Kapucu başlarından Bolu ve Viranşehir Voyvadasını dâme mecdühû ve mefâhirü’l-kuzât ve’l-hükkâm m’adeni’l-fezâil ve’l-keâm Bolu ve Viranşehir sancaklarında vâk’i kazâların kuzât ve nevvâbı zîde fazlühüm ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân âyâna ve zâbitân ve vucûh-u memleket ve iş erleri zîde kadrühüm tevk-i refi’-i hümayün vasıl olacak m’alum olaki Devlet-i âliye-i Osmani’ye merâmı erkan-ı kavîm-i ikbâli duâm-ı kadim mecdî ile mümehhid olub illet-i beyzây-ı islâmiyede ve câhidü fi sebilüllahi bi-emvâliküm ve enfüsiküm nass-ı celîliyle mümin-i müvahhid olanların üzerlerine fi sebilüllah gazâ ve cihat farz-ı ayn olmakla cümlemiz yokdan var eden Allah ‘Azimü’ş-şân’ın avn’ü ‘inâyet-i rabbâniyesiyle tevekkül ve sâhib’i şeriat Salla Allahü Teâlâ aleyhi ve’s-sellem efendimiz hazretlerinin ruhâniyet-i âliyyelerine tevessül ile ve şümnüddin mühârebesinde s’ay-u gayret ve din-i mübîn uğrunda bu farizânın edâsına cân-ı gönülden azimet ettiler daimâ mensûr ve muzaffer ve dünya âhîret seâdetine mazhar olub şimdiye değin din yolunda ve devlet-i aleyhim uğrunda cansiperânlık eden kuzât-ı müvahhidin şân ve şânları dillerde hayrıyla yâd ola geldiği muhtâc beyan vekildir geçen sene Devlet-i âliyyem ve Rusya devleti sû-i kasd ile fesh-u sulh edub ordu-yi hümayün livâ’-i şerifle Silistre’de guzât-ı muvahhidîn

üzerinde iken taht-i âli baht-i Osman üzere cülüs-ü hümayün bi-mekarunum vâki
oldukdan cenâb-ı hayrûnnâsirînîn dergâh-ı ulûhiyetine tezarru ve iştikânem zaman-ı
hümâyünde ve ümmet-i Muhammed avn-ü ‘inâyet-i bâri ile mansur bir cihetle
zahmet ve meşekkât çekmeyerek nâşi envâr-ı hayûr olmalarının dua ve niyaz
eylediğim müsteğni tarif ve beyan ve kesr olan kâffe-i müminlerin mahûd düşman-ı
dinden vikâye ve himâyesi esbâbını isthsâleden gayret zikr ve fikr olmadığı zâhir ve
ayân olmakla avn ve inâyet-i bâri hazret-i bi-la perverdegâri bundam akdem
devleteyn beyninde her ne kadar mukaddemâ sulh ve salah olarak dokuz mâh
müddet-i müddeti mütâreke akd olunmuş ise dâhi henüz şurût-u musâlahaya infisal
bir yer olmadığı ve mu’ayyen olunan müddet-i müterâke-i mezkûre günden güne
küzât etmekle olduğuna nazaran ber muktaza-i vakt ve hal müslüman olanlara durub
oturacak vakit olmayıp fi-sebillah gazâyâ ve ve ferizây-ı cihad icrâ-yı s’ayi ve
gayreti ve hükkam-i devlet-i aleyhim taraflarından dâhi musâlaha hezim ve ihtiyât’ı
riayet olunarak kava-i ve mahall-i muktezâyâ istihkam ve takviyyet ve icâbet eder ise
mevsimi geçmeksizin edâ üzerine seyl-ü sebk-u savlet zimmetinde Rumili ve
Anadolu câniblerine ordu-yu hümayün nüsret makrûnum asker-i vâfirenin isticlâbi
hususuna mezid-i itinâd-ı dikkat olunarak saniyen vucûbetde zîrâ müddet-i
mütarekenin inkisâsına üç mâh kalub düşmanın muâmelesine ve ahar davranışına
göre devlet-i âliyyemi mütâreke tekmline kadar işgal ve söz ilede dobalatturub igfâl
ederek meâd-ı ism-i Teâlâ mecbûl olduğu hileyi bu defa dâhi icrâ din-i ve devlete sü-
i kasdını ifâ etmek tedbir-i fasıdasında olduğu aşikâr oluyor ve bu takrîre göre devlet
yine sefer senserir olarak tertibât-ı hayriyye’ye sene-i sâbıkdan ziyâde ihtimâm
olunmak vacib ve mühüm oldu lakin bu tertibât-ı ol (?) de kıyâs ile afv ve tenzil
olmağla kadr ve ‘illet mülâhazasına zâhip olanlar nefsinin tehlikeye ilkâ etmiş olurlar
ve devr-i sâbıkda olduğu gibi ilticâ ve sâdır ve gönle riâyet ve ricâ ve şefâat
kapıların mesdûd olmakla ceddin rûhi için ol makûle mütale’aya zâhip olanların
hakkında icrâ siyâsında gayr-ü muâmele itmeme şöyle ki cümle ümmet-i Muhammed
bu din kavgasında müştereken olmakla cenâb-ı hak göstermesun ‘aday-ı dîn-u ferce
bulmayarak

Varak 14 sayfa 2

Memâlik-i islâmiyye tehaddî ve nisvân ve sibyan te'addi eder ise dünyada benim nice istihsâlimden daha mümkün olmayacak şöyle dursun ben bir abd-i âciz isem dahi padişahlar padişah-ı olan cenâb-ı melik ve bi-zevâl Tü'ti'l-mülke men teşâü medlülü üzere nevbet-i saltanatda zât-ı şâhâneme ihsân buyrulub sizlere bu abd-i acizi ülü'l-emr etmiş olduğundan emr-i hümâyünüma muhâlefet iddirülürse muhâlefet olacağı ve yârin arsa-i mahşerde kahr-ı hazret-i kahhardan kimesneye cây-i hâlas olmayacağı muhakkak olmakla ona göre davranmak lazımdır. ve'l-hâsıl düşmanımız kavî ve şimdiye değin ahâli islama ettiği hakâret hevesiyle dileyenle mütehammil olduğu bedbahîn olmağla avn-u hazret-i bâri ve emr-ü ruhâniyet cenab-ı risâlet penahî ile bu sene'î mübârekede olmalı ise olmalıdır ders-i nefsim e hâb ve rahat haram olmuştur.

Dergâh-ı hakka gözyaşı döküb hıkrat-i şerîfe hazret-i fahr-u kâinat ve'l-mürselîne sarılarak mensûbiyet ilâm-ı İslam dua ve menbâsı seferiyyeye ve veskdan ziyâde 'itinâ etmekde isem dahi sahib-i şeriat-î dîn sebk olan peygamber efendimiz yalnız dua ile memur olmadıklarına mebnî istiyâb-ı zahir kahhar vusûlunun istiyâb-ı lisan-ı şer'î mustafavi ile memur olduğumuz iştikar ve sefer demek matlabıyla ve güzide asker demek olduğu vasıta-i kayd işâr olmağla siz ki Kapucu Paşa ve Mevlana ayânı ve sâir mûmâ ileyhimsiz livâ-i mezbûrede vâk'î kazâlardan pâk ve güzîde ve tâmmü'l-esliha yiğitlerden olarak beş yüz nefer asker tertib ve münâsib bâşbuğ maiyyetiyle ihrâç ve ordu-yu hümâyüna irsâl olunmak matlub olduğu emri şerif-i hümâyünün cevval-i ittikarına sürat ve imtisâl idüğü ma'lumun oldukda ona göre ve dünya ve ahiretinize lazım olan hareket-i icrâ ve ikâya mübâderet nevruzu firuzeden. orta sahrasına sahrasında ordu-yu hümâyüna ol mikdar askerler bâşbuğ maiyyetle ihrâç ve irsâle müsâreat eylemeniz fermânım olmağın müştay-ı ordu-yu hümâyün işbu emr-i âlişanım isdâr ve hassas silahşörlerinden kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Süleyman Zîde mecdühü mübâşeretüyle irsâl olmuştur imdi benim emrim cümlemizin hâliki olan hazreti rabbü'l-âlemin habîb-i ekremine habibü'l-kerimine nezl-ü iktisâs fermâniyesi üzerine hırsü'l-müminin ale't-tefdîl emr-i şerifini tebliğ olmağla sürat-i imtisâl göstermeyenlere dünya ve ahiretde cevap olmayacağına ve ve akdler başka olmağla iğzâr ilam-ı tahririne cerâid eden hükkâm-ı şeriat ahirinde sahib-i şer'iyetin olmasına ihâle ile dünyada &innellahe ye'mürüküm en tueddü'l-

emânâti ilâ ehlihâ & emri şerifine ol makûle değin ‘ibadi adüvlerin ve emn-ü pâk’i şeriat-ı mazharı kati olunmak tarîk-i hak ile işbu tedib İle mazhar kılınacak m’alumuolsun ana göre ve cümle müminin ve yek cihed olarak nusret-i din-i mübin bezl-i mükadderat eylemek feriza-i uhdesine diyânet olmakla bu uğurda çalışan ve cihâda gelen din karındaşlarımız bi’l-cümle mazharı dua-yı hayr-u şâhânem olacaklarımız mesellü hilâfetin dâhi inkisâr ve ikâb-ı padişâhanem iduğu malûmunuz oldukda sizden memul-ü hümâyünüm olan olan fermân birlikte ve hamiyet levazımı bu emr-i mütenâh-i sebk-ü ikrân ederek ibkâya mübâderest eylemeniz fermân-ı âlişanım sâdir olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşruh üzere şerefyafıta sudûr olan fermânı ve vacibü’l-ittibâ lazımu’l-imtisalın mazmûnu itâat-i makrûniyet amel ve hareket ve hilâfindan gayet tehâşi ve mecânabet eylesüz şöyle bilesüz alamet-i şerife ‘itimad kılasız tahriran fi-evasıt-ı şehri zil’kade li-sene isna ve işrun ve mieteyn ve elf

El-mahrûse-i Kostantiniyye minhü

Varak 15 sayfa 1

Hâla Bolu ve Yörük kazâları kazileri faziletlü efendi hazretleri ve kazamız ür ayanları ‘izzetlü ağalar

Bâde’l-tahiyetü’l-vâfiye inhâmız’dır bu defa ordu-yu hümâyüna müretteb Bolu Viranşehir sancaklarından bâ-fermân-ı âli matlub cihandâri buyrulan beş yüz nefer askeri ve nevrüz-u firûzeden akdemce orta sahrasında bâşbuğ ile ordu-yu humayüna irsâli bâbında ekid ve şedid isdâr buyrulan emr-i şerif vurûd derun emr-i âlide beyân buyrulduğu vech üzere askeri metlûbeyi kazâlarınızdan şimdiden tuanasız ve divan-ı harb ve harb erbâbı olarak bir birleriniz hazr ve imâde eden ve hîn tevzîde Kazâlarınız asakir-i merkûmeden isabet eden neferatınızın bi’l-vesile diğer tezkiremiz vardığından bilâ tehir ve dakika-i vahide meks ve avk olunmayarak bâşbuğu maiyetinde ve isbât-ı vucâd ettirilüb bi’l-muâvene Teâlâ mârreten mezkûr-i vakt-i ahîre ve ümür-u sâireye kıyâs olunub bu güne yarın deyerek avk-u tehir olunmak iktizâ eder ise bir dürlü azîz behanelerinize ‘itbâr ve iltifât ve kabul olmayacağını malûmlarınız oldukda ana göre mulâhız ederek mücebi suret-i emr-i âli

işbu tezkire tahrir ve ısdar ile irsâl olunmuşdur bi-mennehü Teâlâ vusûlunda m'alumlarınıza oldukda matlûb cihandâri buyrulan asker-i merkûmeye kazâlarınızda tertib ve hâzır âmâde olunub hîn tevzîde isabet ederse neferlerinizin ba pusula diğêr tezkiremiz vardıkda dakika'ı vahidetehîr olunmayıb irsâline dikkat ve ihtimam eylesun

Fi 25 zilkade sene 1222

Bâ mehri hasr Esseyyid Hâlıl Serbevâbin Dergâh-ı âli Elhac Ahmed zâde

Tablo 13. Behram Paşa Askeri İçin Gönderilecek Tayinât

Ürün/Mal	Kıyye
Pirñ	2000
Soğan Şah	200
Asl	50
Davar	50
Şeker	10
Peynir	2
Tarçın	2
Karanfil	2
Zağferân	2
Pârkir	1000
Şâir Pare	100
Sabun	25
Mum	1000
Asel Mumu	5
Toplam	4448

Hâla Borluda Subâşım İsmail ağa ve sâir vucûh-u belde bâde's-selam inhâ olunur

Bu sene-i mübâreke bânî-fermân-ı âli Anadolu süvarisi olan düstûr-ü mükerrer devletlü Behrâm Paşa efendi bu defa Rumili canibine ‘azîmet etmeleriyle Tokat tarafından hareket ve bu günlerde dört bin mütecâviz askeriyle bu tarafa vurûdlarla muhaffef olmakla müşarûn ileyh efendimizin kesb-u dâireye devletlü külliyyetlü olub askerlerine t’ayinât verilmek için bir vech-i bâlâ tahrir olan zehâyir ve eşyaya derekab tedârik ve acâleten bilâ noksan irsâl ve hine tevzîde defter sancağa idhâl olunacak ma’lumunuz oldukda vakit ahire kıyâs olunmayıb acele gönderesiz.

Fi Recep 25 sene 1222

Ba mührü Hâlil Kethüda El-hac Ahmed zâde

Suret-i hatt-ı hümayün

Sen ki Karahisar sâhibi sancağı mutesarıf Behrâm Paşasın müceb-i emrim üzere hareket ve bedellerin tahsîline ve ordû-yu hümayûna müretteb asâkirin icrâsıyla ardunu alub seri’an ordu-yu hümayûnuma vusûl-u müsâreat edesin.

Düstûr-ü mükerrer müşir-ü müfehham nizâmü’l-alem müdebber ümürü’l-cumhur bi’l-fikri’s-sâkıb mütemmim mehâm-ı enâm bi’d-dai’s-sâib mümehhidi bünyânü’d-devleti ve ikbâl müeyyede ve iclâlü’l-mahfûf bi-sunûfî avatıfı’l-melekü’l-âla hâla Hisarı sahib mütesarrıfı ve Anadolu canibinden asakir sürücüsü olan vezirim El-hac Mehmed Paşa Edâmellahü Teâlâ iclâlehü tevki-i refi-i hümayünüm vasıl olacak m’alum olaki senki vezir mesellü ileyhsin müştây-ı Ordu-yu hümayünüm için Anadolu cânibinden kâin ma’lum olan lâyük ve kazâlardan müretteb ve matlûb olub sevki ve irsâline memur olduğun asâkir peyderpey mahallinden tahrîk ve ihrâcı ve ordu-yu hümayün sevk ve ikbâle ikdâm ve ihtimâm bi-lâ kelam etmekde isen dâhi el-hâletü t’ayin mevsim-i şitâ gün be gün küzerdât ile evvel-i bâhar tekarrub etmekde olduğuna mebni asakir merkûmenin bâzıları bedele kayd olunmuş olduğun ve bedekat olmayanlarındâhi bedele teklifiyle emr-ü kesb dikkat etmekde oldukları zâhir ve bedîdarve bundan sonra asâkir-i merkûme mahâllerinden ihrâc ve irsâlin olunsa bile mevsimin tecemmu olmadığından

Varak 15 sayfa 2

Ancak evvel-i bahâra kadar ordu-yu hümayünüma erişecekleri müsteğna tarifi ve ‘işâr ve hududsuz ki muhâfız ve muhârebesi takviyet ve istihkâmı Rumili tarafından mâhiye âhir asker ile idare olunmaktan olduğuda bedîhi ve aşikar olmakdan nâşi mücerred-i fukerâ-i‘itibâr ve aceze-i memleket merhamet ve meslahat-ı teshîlen olmakla müştay-ı ordu-yi hümayünüm için müretteb olub birle kati olduklarını müşâr-i ferman-ı âli ibrâz edenlerden mâ adâ henüz birle katı olunmayân mahâllerden matlûb olan asâkirin beher neferi yüz yirmi şerr-i şer kuruşa bedel-i kat ve iktizâ eden bedellerini peyderpey m’arifetle tahsîl derseâdete irsâl ve isyâl eylemek için zikr olunan müştâ askerinden şimdiye kadar birle katı olanların defteri bâşka aynen askeri matlûb olan kazâların defteri bâşka terkim ve tahrir işbu emri şerife matviyyen tarafına bâ-tisyâr olunmuş olmakla henüz bedel-i kat olmayânların bâlâda beyan olduğun vecihle bedele kat bir an iktizâ eden bedellerini tahsîl ve ordu-yu hümayünüm tarafından tarafına sudûr eden ve diğer emr-i âlişanım ve tarafına gönderilen defter-i nâtik olduğun üzere günün sevkine memur olduğun ol beha asâkirini dâhi bir tarafda hemen şimdiden akdem ve ihtimâm eder külehü bi-avnihi Subhanellahü Teâlâ evvel behâra karar yerli yerinden bi’t-temâm tahrik ve ihrâcı ve cümlesinin aduvvetini alup sen dâhi ordu-yi hümayüna vusûle say-ı bî-mâl eylemek hususuna irâde-i âliyem tealluk etmekle vusûl emr-i âlişanımdan mecbûl olduğun izzet ve sadakat ve kârküzârı ve vucûdiyyet muktezâsınca müsta-yı ordu-yu hümayün için müretteb olub bâlâda tefasil ve beyan ? olduğun üzere henüz bedel-i kati olduğun müşir fermân ibraz etmeyenlerin cümlesini fukarâ-i raiyyete merhamet yüzüymişer kuruşdan bedele kati ve imrâr-ı katettirmeyerek iktizâ eden bedellerini peyderpey tahsîl ihtimâm ve dikkat ve bedele kat eylediği mahâllerin isimlerini ve asâkirin ‘avdiyetini ve kat olunan bedellerini mikdarını mübeyyen defterini derseâdete tağrime müsâreat ve bir taraftan dâhi ve ol behâr için müretteb ve matlub olan asâkirin hemen şimdiden ikdam iderek bi-minnehü Teâlâ ol bâhara kadar mahâllerinden tahririn ve ihrâç ve sevki ve irsâllerine ve cümlesinin ardını alarak sen dahiorduyu hümayünüma vusûla sarf ve hâsılı ve s’ay-ı ve kudret eylemek fermânım olmağın tenbihan ve t’ekiden rikâb-u hümayündaişbu emri şerifim ve sâdır ve ile irsâl olunmuşdur mücebiyle amel olasın deyü beyan buyrulmuşdur hilafından hazer ve mübâadet eylesun ve alâmet-i şerife itimad kılasun buyrulmuşdur. sene 1222

Emr-i şerifim âlişana tazayyüdü için Hâilil Ağanın tezkiresi suretidir.

Hâla Borlu hâkimi faziletlü efendi hazretleri vucûh-ü memleket ve sâir sahibleri bade's-salam inhâ olunur ki. Anadolunun sâğ ve sol kollarının sürücülüğüne me'mur devletlü Behrâm Paşa yesserellahü maâşahû efendimiz hazretlerinin uhde-i ihtimam vezîrâneleri Bolu sancağı müştây-ı askerinin bedellerini tahsîl nevrüz-ü firuzun ordu-yi hümayünda isbât vucûd eylemek üzere Bolu'ya azl ve mazul irade-i âliye buyrulan asâkirin dahi bir dâhi bir saat evvel etraf-ı sukûfet verilen hatt-ı hümayün ve şefket-i makrûn ile müveşşem ve mu'avvem müşâr-u ileyh efendimize hitâb olarak bir kıta emri celîl-ü şanın şeref alınmış olduğundan sureti emr-i celilü's-şân taraflarınıza bâs ve tisyar kılınmıştır. mazmûn emr-i âli cümleizin ma'lumlarınız oldukda gerek bâkaya bedeliyyenin terkîb bir saat akdem tahsîline ve kazâlarınıza isabet eden asâkiri der'akab tedârik ve kazâlarınızdan ihrâç ve müceb-i emr-i âlişanim amel eylesiz.

Fi 15 Muharrem sene 1222

Varak 16 sayfa 1

An gurre-i Muharremü'l-haram yevm-ü sebt'den idüğü kayd şod Fi Muharrem sene 1223

Ya Allah Ya Fettâh Ya Rezzâk Ya Kerim

İzzet-i meâb şeriat-ı nisâb Mevlana Mehmed Emin Efendi İbn-i Mehmed İslambolî kâmiyâb an tahiyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki Taraklıborlu mutasarrıfı Osman iş bu sene isneyn ve işrûn ve mieteyn ve elf recebü'l-ferdâ gâyetinden berû dört ay tevkîyetle ref-i berâ bâ-sâlise muvakkâti olduğum kazâsker esbâk ruznâmçesinde mukayyed sezâvâr 'inâyet-ü şehriyârı ve şâyeste-i refet-i tâcdâri olmakla bir tevcih-i esbâk sana ifâ olunmuştur. Gerekdir ki Kazâ-i mezbûra sene-i merkûma zi'l-hucetü's-şerifesi guresinden müddet-i orfiyye-i kâmile mutesarrıf olub aynü'l-âmâl icrây-ı ahkâm-ı şer'iyeye-i âlinin say-i cemil eyleyisiz ve's-selâm

El-fakîr Mehmed Hafız El-gâzi Li-asker-i Anadolu.

Fi Cemâziye'l-uhrâ isnân ve işrûn ve mieteyn ve elf

Taraklıborlu mutasarrıfı Osman gâyet şehir-i âtiden ruyet-i ay tevkîtiyle varınca bâ sâlise marifeti oldukda Kazasker-i esbâk ruznâmçesinden mukayyed sezâvar-ı 'inâyet ve sâyeste-i refet tâcidâr Mevlana Mehmed Emin bin Mehmed Esyyid Mevla daîlerine ber-tevcîh-i esbâk ibkâ olunub sene-i mezbûrun zü'l-huccti's-şerifesi arafesinden müddet-i örfiyyesine kâmil mutasarrıf olmak ricâsına bâde'l-arz sadaka buyruldu

İzzet-i meâb şeriat-i nisâb Taraklıborlu Kadı Mevlânâ Mehmed Emin Efendi Kamyâb bâde'l-tehiyyatü'l-vâfiye inhâ olunur kazâmız Yörük umûr-u kıymeti askeriyesi işbu sene isnân ve işrûn ve miteyn ve elf zi'l-hüccetü's-şerîfesi guresinden sana ihâle ve tevfiiz olunmuşdur gerekdir ki ivâk'ian olan muhâllifâtı mevtây-ı askeriyenin müceb-i tahrîri olur sagîr ve sagîresi bulundukda muhâllifâtını tahrir ve terkim ve beyne'l-verese bi'l-ferizatü's-şer'iyye tevez'î ve taksîmi hususunda âla vech-i istikâme taharri ve dikkat ve tecvîz gerek ulemâ-i mütebahhirin olan rub'i-ışrûn ziyâde resm mütâliyesinde ve verese-i sicâr olan terekelere bilâ taleb mudahâleden tehaşi ve mecânebet eylesun .

El-fakir Mehmed Hasan Elgâzi li-askeri Anadolu

İzzet-i meâb şeriat-i nisâb Rumili eşrâfindan Mevlana El-hac Hâilil Efendi Kamiyâb bâde'l-tahiyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki ber-vech-i mensib mütesarrıf olduğum Taraklıborlu kazâsının umûr-ü şerriyye işbu bin iki yüz yirmi iki senesi zi'l-hüccetü's-şerifesi guresinden cenâbınıza bin-niyâbe ihâle ve tefvîz olunmuşdur gerekdir ki kazâ-i mezbûrun gurre-i merkumesini zabt edüb icrây-ı ahkâm-ı şerriyyede say-i ihtimâm ve vâk'i olan askeriyeye ve beldeye tahrir ve terkim ve tevez'î ve taksim hususunda bi'l-kelâm eylesun ve's-selam

El-Fakir Mehmed Emin El-gazi Li-gazâ-i Taraklıborlu

Varak 16 sayfa 2

2000 Mâl-ı ispenç Kıran Karyesinden

1000 Mâli ispenç Yazı Karyesinden

1070 Bin yalnız yetmiş kuruşdur

harc-ı murâsele-i mahkeme reâyâlârdan ber m'utâd kadim alına geldiği kayd şod kuruş 25

Hâla Borlu naibi faziletlü efendi hazretleri ve 'izzetlü Subâşî İsmail ağa bâde'l tahiyeti'l-vâfiye inhâmızdır. işbu bin ikiyüz yirmi üç senesine mahsûb mart itibârıyla kazâ-i mezbûra tâb'i Kurak Karyesi ruayâları'nın üzerlerine bir m'utad kadim vire gele geldikleri ve üzerlerine edâsı lazım gelen mal-ı ispenç tahsîl ve vakt-i hulûl ve murûr etmekden nâşî mâl-i mezkûrun ma'rifetiniz ile ve mübâşir ma'rifetiyle ber vech-i bâlasına sâbık vech üzere cem ve tahsîl ve kabzına memur edâ-ü teslim eylemeniz bâbında işbu tezkireye tahrir ve isdâr zîde kıdvetühü tahsîldâr ile irsâl olunmuşdur. Bi minnehû Teâlâ vusûlunda ma'lumunuz oldukda mâl-i mezkurun sene-i mezbûrdan mahsub olmak üzere öteden berü öyle geldiği minvâl üzere yerlü yerinden cem-i tahsîl ve temâmen ve kabzına memurun eda-ü teslim dikkat ve gayret ve ber-mûceb tezkire ile amel ve hareket eylesiz

Fi Muharrem 17 sene 1223

Es-seyyid Hâلیل Serbevâbin Dergah-ı âli El-hâc Ahmed Zâde

Bâis defter'ı kıyâs oldur ki

İşbu bin ikiyüz yirmi üç senesi muharreminden Viranşehir sancağından murûr eden vüzerâ-i 'izâmden devletlü Hâfız Ali paşa hazrelerinin defteri ve def'a sürücü devletlü Behrâm Paşa hazretleri uburların'dan olan Hâfız Ali Paşa için Medine-i Borludan Attâr Hacı İsmail Ağadan alınan sabun ve asel-i sem'i ve şeker ve darçın ve karanfil kıymetleri yüz elli dört kuruş devletlü Behram paşa için defa Hacı İsmail Ağadan alınan yüz doksan buçuk kuruş bâkkallardan alınan revgân-ı sade yüz altmış

ve ruyet-i kıyye kıymet-i ikiyüz kırk altı kuruş pirinç kıyye bin ikiyüz beş kıymeti altı yüz yirmi üç kuruş asel kıymeti yetmiş beş kuruş mumcu kefereden yüz yirmi ve kıyye mum kıymeti ve beş kıyye asel mumu kıymeti yekün yüz kırk altı kuruş kahve kıyye seksen yedi kıymeti sekiz yüz yetmiş kuruş ve yüz kile şe'ir kıymeti altı yüz kuruş Behrâm Paşa zâhirecisine beşyüz kuruş ve et behâsı ikiyüz kuruş hamamluya eşyalar nakli için kira akçesi seksen kuruş kasabâlâra duvâr akçesi üçyüz kuruş mukaddem bedeliye askerinin bâkiyesi üçbin dört yüz otuz bir kuruş Ağa efendimizin kâtibine otuz kuruş talinen Hüseyin ağaya iki defa yirmi beş kuruş hizmete giden hâkim-i cedîd efendinin husûsuna sekiz yüz kuruş min haysü-l mecm'u yalnız sekiz bin dokuz yüz altmış yedi buçuk kuruşa bâliğ olmayın cümle-i marifeti ve ma'rifet-i şeriyle hesâb ve kitab olunub kazâ-i merkûmun el-yevm bâlâ itibâr mevcûd yüz yetmiş iki hanesi üzerine tevz'î ve taksim olundukda beher hâneye elli ikişer kuruş birer rub'u isabet etmeğın li-ecli't-tahsîl tahsîldar buyrulan mevbâs 'izzetlü İsmail Ağa yedine 'ita olundu defter ma'rifetdir ki ber vech-i âti zıkr beyan olunur.

Fi 21 Muharrem 1223

Bâde'l-tashih kazâ-i mezbûrun yüz yetmiş iki hanesi üzerine tevz'î ve taksim olundu siyak sâbık üzeredir mahâllat ve kurrâya bâftalar verildi.

Fi 21 Muharrem sene 1223

Varak 17 sayfa 1

Devletlü El-hac Ahmed Zâde Es-seyyid İbrahim Ağa hazretlerine Bolu ve Viran voyvadalıkları fermân-ı âlişanı sûretidir.

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkam meâdinü'l-fezâil ve'l-keâm Bolu ve Viranşehir sancağında vâk'i nefer Bolu ve sâir kazâların kadıları ve nâibleri zîde fazlühüm ve iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim ve Viranşehir ile Bolu voyvadalık vekâleten uhdesine ihâle olan Seyyid Hâlil zîde mecdühü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-ekarim zâbitân ve vucûh-u belde ve iş erleri zîde kadrühüm tevk-i refi'-i hümâyün vasıl olacak m'alum oldur ki dergâh-ı m'alum Kapucu başlarından olub bundan akdem Bolu Voyvadası olan Hacı Ahmed Zâde Es-seyyid İbrahim dâme mecdühü bâzı ahâlinin iştikâlarına

mebnî azl voyvadalık mezkûr dergah-ı muallâm kapucu paşalardan Hulusi Ahmed dâme mecdühü ihâle olunmuşdu, ancak el-hâletü hâzihi voyvada sabik mûmâ ileyh Seyyid İbrahim dâme mecdühü ile karındaşı Seyyid Hâlil zîde mecdühâ haklarında mukaddemâ vâk'î olan iştika-i hılâf inhâ olub bi'l-cümle ahâli kendüleri hoşnud müteşekkir oldukları beyan ile mûmâ ileyhânın haklarında müsâde-i seniyyem erzânı kılınması ahâli merkûme bâ ilamât istid'â eylediklerine binâen keyfiyetini darbhane-i amirem nâzır ıftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim Es-seyyid Muhammed dâme mecdühü'ya havâle ve istilâm olundukda Bolu ve Viranşehir voyvadalığı külliyyetlü mâl ile mukayyed vâridat-ı hasebiyyemizden olub ahâlinin himâyeti ve emvâlinin kesr ve noksandan vikayet-i lâzime olduğunu ifâdesiyle sâbık-ı mesellü mülhakâtıyla me'an yüz kırk ve dört bin kuruş bedel-i iltizam ile voyvadalık mezkûrun ber mûceb istid'âyı ahâli voyvada sabik mûmâ ileyh Seyyid İbrahim dâme mecdühü ihâle olunmasını nâzir mûmâ ilâm etmekle keyfiyet bâ-takarru huzûr-u hümayünuma arz olunduk da ahâlisinin istidâli ve nazır mûmâ ileyh'in ilâmı mûcebince tanzîm olunmak bâbında hatt-ı hümayün 'inâyet-i makrûnum sâdır olmağın mûcebince voyvada-i mezkûrun işbu bin ikiyüz yirmi üç senesi martından ve mülhakâtından olan livânin-i mezbûrun avârız ve bedel nüzûllarını sene-i merkûme muharrem-i guresinden 'itibâr ile bir sene-i kâmile zabt ve tahsîl eylemek üzere asâleten mûmâ ileyh Seyyid İbrahim dâme mecdühüya ihâle ve tefvîzi olunub mûmâ ileyh Hulusi Ahmed dâme mecdühûnün ahâl-i zimmetlerinde olan kaffe-i bâkaya ve matlubâtının bir akçesi pesmande-i akide-i te'hîr olmayarak tamâmen tahsîl ve kendüye teslim olunmak şartıyla zabt için başka ve sen ki karındaşı mûmâ ileyh Seyyid Hâlil dâme mecdühü senin karındaşın mûmâ ileyh seferi hümayümda olmak hasebiyle voyvadalık mezkûrun vekaleti senin uhdesinde ihâle olunub zabtın için başka evâmiri âliyyem isdâr ve tezarru darbhâne-i âmireme ilim ve haberin i'tâ olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlişanım mûcebince yirmi üç senesine mahsûben livânin-i mezbûrun voyvadâliğin şurûtu mezkûre üzere isâle-i zabt eylemek çin mûmâ ileyh ile Seyyid İbrahim dâme mecdühü tarafına başka emr-i şerifim isdar olunmakla senki karındaşı vekili mûmâ ileyh'in zikr olunan Viranşehir ve Bolu voyvadalığı ikiyüz yirmi üç senesi martından ve merbût olan avârız dâhi sene-i mezbûrun muharremi guresinden vekâleten zabt ve rabt ve hasilat ve aidâtını cem ve tahsîl ve ahâli ve riayât-ı kâffeten mezâlim ve teaddiyatdan hıfz ve himâyet ve öteden beri cümle-i

ma'rifeti ile senede iki defa tertib olunan tevz'î defter sahîh mesârif-ı vilâyetden ziyade bir kaca ve bir cebe idhâl olunmak ve tevz'î defteri evvel-i emrim darbhâne amireme irsâl

Varak 17 sayfa 2

olunub darbhâne amirem tarafından ru'yet ve tenkîm olunmadıkça hûd be-hûd fukraya bir kuruş tevz'î ve tahsîl olunmamak evâmir-i aliyemle ve vardusu olan tekâlif dâhi cümle ma'rifetiyle görölüb voyvada için ve ahir için bir akçe zam ve zamîme olunmak şartıyla selefin kapucu Kapucu paşa mûmâ ileyh verildiği mesellü mükatî'a mezbûrâtiyle mean yüz kırk dört bin kuruş bedel iltizâm ile karındaşın mûmâ ileyh tarafından vekâleten zabt ve irâdesine bezl ve mukadderât ve bedel-ü iltizamın vakti ve zamanıyla darbhâne irsal ve teslimine s'ay-u gayret eylemek fermânım olunmağın memuriyetini hâvi işbu emr-i celil-i kadrim isdar ve rikâb hümayünüm Kaymakamı Selam ağası Abdurrahman ile irsâl olunmuşdur imdi vusûletinde bâlâda zikr olunduğu üzere voyvadalığı sabık mûmâ ileyh Hulusi Ahmed dâme mecduhûnun ahâli zimmetlerinde olan kâffe-i bâkaya ve matlubânın bir akçesi pesmande-i akide-i tehir olunmayarak temâmen tahsîl ve kenduye devr-i teslim birle voyvadalık mezkuri merbût olan avârızıyla mean mezkur olmikdar bedelü'l-iltizâm mukâbili karındaşın mûmâ ileyh Seyyid İbrahim dame mecduhû tarafından bi'l-vekâle bir sene-i kâmile zabt ve rabt ve hasilat ve âidatını yerlü yerinden ma'rifeti şeriyle cem'ı ve tahsîl ve fukray-ı ruayânın hıfz ve harâset ve emn ve aşayişleri esbâbını istihsale mezid-ü dikkat edub işbu emri âlişanım müğayiri vaz'ı ve hareketinden tehâşi ve mubâa'det eyleyesin ve siz ki kuzât ve nevvâb ve vucûh-u belde ve zâbitan ve iş erleri sene siz dâhi müceb emr-i şerifimle amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardıktan bu bâbdan vech-i meşrûh olan şerefyâfta sudûr olan işbu emr-i şerif-i celil-ü şânım vacibü'l-ittibâ ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn menfî üzere ayn veresiz şöyle bilesin alamet-i şerifime'itimad kılâsız tahriran fi'l-yevmi'r-râbi Muharrem sene-i salis ve işrûn ve mieteyn ve elf

El-mahrûse-i Kostantiniyye

Fermân-ı âlişanım mücebince Hacı Ahmed Zâde Hâilil Ağa tarafından sudur olan buyruldu suretidir.

Şeriat-ı şîâr Zaferânborlu kadısı faziletlü efendi zîde fazlühü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân âyân ve ihtiyarân ve bi'l-umûm iş erleri zîde mekâdiruhum inhâ olunursa nâhiye-i istidâi erlerine hasebiyle Bolu ve Virânşehir mukâtaları bâhis hümayün ve şevket-i 'inâyet-i makrun işbu bin ikiyüz yirmi üç senesine mahsûben mart itibârı ve devletlü pâye-i mirâhûr-i evvel hazret-i bâri karındaşımız evliya-i niâma Es-seyyid İbrahim Ağa efendimiz uhde-i liyâkat hâlisânelerine ihâle ve tefviz olunub ve bi'l-vekâle tarafımızdan umur-u voyvadalığı ru'yet

Varak 18 sayfa 1

ve iradesi hususlarına irade-i âliyye husravâni ve hüsn-ü teveccuhât hazret-i şehinşahi buyrulmaktan nâşi şerefrîz sudur olan emr-i celilü'ş-şanın bir kıta sureti ihrâçı ve tarafınıza irsâl olunmuş olub ve bi-tevfiküllahü teâla kendimiz dâhi Medine-i Boluya kıyâm ve hareket olunub ve bir kâime-i kâide-i mustahsine sancağının umûruna dair bâzı hususatın tanzim ve mezâkiresi için cendrûz tarafında kazâlarınızdan dâhi birer ikişer mevsûku'l-kelâm ihtiyarlar ile Medine-i Boluya gelub ve kaide-i kadime-i ruyet eylemenizi hâvi ve cümleye ilân ve işâ'a zımmında işbu buyruldu tahrir ve isdar ile bâs ve tisyâr kılınmıştır. Bi-mennehü Teâlâ vusûlunda gerekdir ki suret-i emr-i âlişanı cümle müvâcehesinden feth ve kırâat 'ilam ve işâ'at ve ber-vech-i muharrer m'alumlarınız oldukda sicil-i mahfûz kayd-u meyyit ve bâde'l-yevm fükray-ı ve tâbi hâlikü'l-berâya olan sekene-i memleket asâyış-i emn veistirâhatları hususlarında ihtimâm-u dikkat ederek vacibü'l-ittibâ olanları ve zülüm ve eşkıya gürûhlerini isim ve şöhretleriyle tarafımıza i'lâm ve inhâya müsâreat ve çendrûz tarafında Medine-i Boluya şitabı mahuka (?) gayret ve imtimâm-u dikkat ve suret-i emri âliye amel ve hareket hilâfından tehaşi ve mecânebet eyleyesiz

Fi Muharrem 21 sene 1223

Eseyyid Hâilil Serbevâbin dergâh-ı âli vekil-i voyvada

Şeriatşîâr Zağferânborlu kadısı faziletlü efendi zîde fazlühü ve bu defa tarafımızdan subâşî nasb olunan kudretü'l-emâsil ve'l-ekârim İsmail Ağa zîde kadrühü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akran âyân ve ihtiyaran ve emâlileri zîde mekâdiruhüm inhâ olunurlar vâridat-ı hasebiyyemize ve darbhâne-i amire hazinesi merbûtatından olub Bolu ve Virânşehir mukâtaları işbu bin ikiyüz yirmi üç senesi mahsub mart ibtâsından zabt ve rabt ve iradesi ve hatt-ı hümayün 'inâyet-i makrûn uhde-i veli niâmâ isâleten ihâle ve umûru voyvadalığı dâhi bâ fermân-ı ruyet ve idaresine sene iradesi irade-i âliye teallük etmiş olduğundan fukrâ raiyyetin hıfz ve hirâset ve siyanet-i elzem olub ve resm-i kadim üzere Medine-i Borluda subâşî nasb ve mesâlih-i ruyet idâre ve ruyet-i tanzim emvâl-i miriyye ve umûr-ü mühimmede mecd-ü s'ây-i ve mücerrebü'l-etvâr ve müktedir kimseden nasb olunması muktezâyatdan olmakdan nâşi sen ki mûmâ ileyh İsmail Ağa'sın senin öteden beri ve ahâli ve fukrâ ile hüsnü zeyd-i zendeğâni ve ülfet ve imtizâc ve fukrânın hıfz ve himâye ve sıyânetleri ve tanzim-i emvâl-i miriye ve umûr-u mühimme-i hususlarında mecd-ü sayi ve gayret ve kârgüzâr olduğunun ahâli ve fukrâlarının istid'âlarından müsteyâk ve riza düne hareket ve sadaketin ma'lum ve meşhur-u hâlisanim olmağın işbu buyruldu tahrir verdiğı 'ita olunmuşdur gerekdir ki kâffey-i umûrunu şeriat-ı garrâya tatbik ederek öyle geldiğı vecihle mesâlih raiyyeti ruyet-i emvâl-i mirilerin ve umûr-u mühimmelerin tanzîminde sarf ve s'ay-u gayret ve fukray-ı ibâdullahı desti tetâvül iştikâyâdın himayet ve sıyanet destûrun-i memul olan

Varak 18 sayfa 2

Hamiyet ve sadakat ve tâbhâh-ı rızâ cevyanê hareket mezid-i'itinâd ve dikkat eyleyesun ve siz ki Mevlana ve ihtiyarân ve ahâlisiz sizler dâhi mûmâ ileyhi subâşî ve zabıt bilub itâat ve inkiyâd ve hilâf-ı rıza harekesinden olanlar bi'l-ittifâk meni ve def'i lazımu'l-inhâ olanlar tarafımıza inhâ ve ilama müsâreat ve hilâfından mübâadet ve müceb buyruldu amel ve hareket eyleyesüz.

Fi Muharrem 25 sene 1223

Es-seyyid Hâilil Serbevvâbin dergah-ı âli vekil voyvada Bolu ve Viranşehir

Kazâ-i Borlu Kuruş 21657+ 01500 : 20158

Paşa için gelen zahîre behâsı ve vekil başgir Süleyman ağanın konak mesârifatına Bin ikiyüz yirmi iki senesi ruz-i hazîrândan işbu bin iki yüz yirmi üç senesi Muharremül'l-harâmin on beşinci günün değin müctem'i olan mesarifâtı sancak ve bu defa Behrâm paşa hazretlerine verilen mübâliğ ve murûr-u ubûr eden vüzerây-ı izam hazretlerinin mesârifatını ve hizmeti devlet-i âliye mübâşiratları ve konak mesarifâtları ve mesarifâtı sâireye ittifâkı arây-ı ma'rifeti şeriyle Viranşehir mahkemesinde beher kazâyâ t'adîl ve tesviye şurûtunca tevz'î ve taksim olunduk da kazây-ı mezbûrun ber-vechi bâlâ zâhire behası ve mesarifâtı konakları bâde'l-ihrâç sehmine yalnız yirmi bin yüzelli sekiz kuruş isabet etmeğın sicil-i şeriât pusula olundu

Fi 21 Muharrem sene 1223

Kazâ-i Borlu kuruş 2000 + 0400 :2400

Ber m'utad kadim esbâb ve kürek behası kethüdalık bir m'utad kadim ve yalnız iki bin dörtyüz kuruşdur.

Kazâ-i Borlu

0784:maktu

0221 :maaş

2025 :ikramiye

0045 :harcıyâb: 3075 yalnız üçbin yetmiş kuruşdur

Fi 25 Muharrem sene 1223

Şeriat şîar Borlu kadısı faziletlü efendi zîde fazlühû ve mefâhirü'l-emsâl ve'l-ekârim subâşı ve vucûh ağalar ve sâir iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki varidat mukâtası

olub işbu bin ikiyüz yirmi üç senesine mahsûben ahâli üzerlerine edası lazım gelen mal-i makt'u ve ikramiyenin vakt-ı tahsîl hulûl edib ancak yirmi iki senesinde ruz-i hazari tevzi'inde birer murûr ve ubur eden vüzeray-ı 'izam ve hademe-i devlet ve sâirlerin muctemia olan mesârıfı muktezîye sancak dâhi bu vakte kalmış olub mesârıf-ı mezkur ruz-i hazerâtiya değin tevfiik olan iki tevezîlik emvâlin

Varak 19 sayfa 1

Bir yere cem-i lâzım geleceğinden başka fukarâ edasından 'usret çekeceği bâhir ve binâenaleyh bu hususun fukarâ haklarından teshîl ve tehvîn-i esbâbının istihsâl-ı lâzimesi olduğundan mesârıf-ı mevrûn m'arifet-i şer'iyle defter ve tevez'î olduğuy vechiyle pusulaları tertib ve makt'u ve ikramiyeyi mezkûrun pusulaları ile mean irsâl olunmakla imdi malum oldukda mesârıf-ı sahîhan mezkûrun kazâ-i mezkurun hissesine isâbet eden meblağı dâhi pusulası mücebinde makt'u ve ikramiye mallarıyla mean beyne'l-ahâlitevez'î ve taksim ve yerlü yerinden cem ve tahsîl ve kabzına me'mure ber vech-i teknil ve eda ve teslim cümleniz bi'l-ittifâk mevrûd-ü itinâd ve dikkat eylemeniz bâbında işbu buyruldu tahrir ve zîde kadrühü tahsildar t'ayin ve tisyâr olunmuşdur. Bi-mennehü Teâlâ vusûlunde ber vech-i muharrer tevez'î ve tahsîl ve teslim olunması husununa bi'l-ittifâk mübâvaret ve m'arifet-i şeri ve cümle marifeti ve tahsildar mûmâ ileyh m'arifetiyle husûs mezkurun imtimâm-ı tam ve dikkat ve ber müceb buyrulun amel ve hareket eyleyesin

Es-seyyid Hâdil Serbevâbin Vekîl-i Voyvada Bolu ve Viranşehir

Fi 23 Muharremesene 1223

Tablo 14. Avarız Vergilerinin Kazalara Dağılımı

Mahalle/Köy	Kuruş
Eflani kazâsı	6
Yörük kazâsı	3
Kızılbel kazâsı	4
Zağferânborlu kazâsı	17
Toplam	30
Mahalle/Köy	Kuruş
Harcırah-ı kazâ-i Eflani	250
Harcırah-ı kazâ-i Yörük	100
Harcırâh-ı kazâ-i Kızılbel	100
Harcırah-ı Zağferânborlu	550
Toplam	1000
Mesarıf	Kuruş
Serdara pâye virilecek	750
Serdar Ağa'dan Alemdar Ağasına	250
Toplam	1000

Hâla Kızılbel ve Yörük Ve Eflani kazâlarının ayânları ve ahâli ve ihtiyarları bâde-l selâminhâ olunur. Ba emr-i âli t'ayin olunan Turnacı mübâşeretıyla beher kazâdan birer serdar bâyrağı küşadına irade-i aleyhi tealluk etmekden nâşi egerçi kazâlarınızın hâl ve tahammülleri olmadığına binâen yalnız Zağferânborlu, Borludan bir serdarı ve bâyrağı küşad olunması tanzîm olunmuş olub ancak kazâlarınızdan dâhi mikdarı kifâye tahammüllerine gün nefer verilmek muktezâ ve Borluya mültehak olmanız ile sizler dâhi nefer 'itâsı husûsunda müâvenet ve işbu umûr-u mühimmemin bir saat akdem tanzîmine matlûb aleyh ve tanzim olunduğu vecihle bâyrağı mezkûrun neferâtıyla mahâll-i me'mun irsâllerine mezid-i s'ay-i gayret ve ihtimâm-ü dikkat eylemeniz matlub-u hâlisânemdir.

Fi 25 Muharrem sene 1223

Es-seyyid Hâilil Serbevvâbin vekil voyvada Bolu ve Virânşehir.

Varak 19 sayfa 2

Şeriat-ı şîâr Borlu ve Yörük kadıları fazîletlü efendimiz zîde fazlühüm ve mefahiri'l-emâsil ve'l-akrân Borlu Subâşî'sı Ağa ve Yörük âyânı ve tahsîldarı ve iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur bundan akdem pusulaları tertib ve irsâl olunduğu vecihle işbu bin ikiyüz yirmi üç senesine mahsûben kazâlarımızın ahâlileri üzerlerine edâsı lazım gelen makt'u ve ikramiye miriyleleriyle yirmi iki senesi rûz-i hazîrândan beru mesârifat-ı vüzeray-ı 'izâm ve hademe-i devlet ve mübâşiran ve sâir müctemi'a olan mesârif-ı sahiha sancakdan kuzâtın mezkûrin-i hassalarına isabet eden emvâlin tahsiline mübâşeratınız'dan berü ilm-u haber zuhûr etmeyüb akçenin luzûm-u hafta tâbirde müstağni sahiblerinden olmakla imdi keyfiyet-i ma'lumunuz oldukda emvâl yeri mezkurların birân akdem ve bir kadem mukaddem yerlü yerinden derc ve tahsîl ve kabzina memun edâ-ü teslim birle tahsîldarının hitâm-ı memûruyetlerine ve akçenin seri'an vusûluna mübâderet eylemeniz bâbında ist'icâli havi işbu buyruldu tahrir ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur. Bi-mennehû Teâlâ vusûlunda bu hususun tekrar ist'icâline hacet kılmamak vechiyle emvâl-ı mezkûrun minval-i meşru üzere tahsîl ve teslim-i hazine olunmasına bi'l-ittifâk mübâderet ve avk ve tehirden mübâadet ve bir müceb buyruldu amel ve hareket eyleyesuz deyü.

Fi gurre-i Safer sene 1223

Es-seyyid Hâilil Serbevvabin dergah-ı âli vekil voyvada Bolu ve Virânşehir

Bâis defter-i sâliyânem oldurki

işbu bin ikiyüz yirmi iki senesi rûz-i hızır tevzinden sonra üç senesi Muharremü'l-haramın on beşinci gününe kadar müctemia olan mesarifât-ı sancak ve bu defa devletlü Behram Paşa hazretinin mesârifat-ı külliyes-i ve sâir murûr ve ubûr eden vüzeray-ı'izam hazretlerinin mesârifat-ı azimeleri ve sâir hademe-i devlet-i âliye ve mübâşirân-i sâire verilen hizmet ve konak mesarifât-ı cümle sancak ihtiyârân

ma'rifeti ve ma'rifeti şeriyle tadil ve tesviye şurûtuna riayete Viranşehir mahkemesinden verilen pusula-i şerriye ile Medine-i Borlu kazâsı sehmine isâbet eden yalnız yirmi bin yüz elli sekiz kuruş ve bâliğ maktu yedi yüz seksen dört kuruş ve maişet ikiyüz yirmi bir kuruş ve harc-ı bâş kırk beş kuruş ve ber-m'utâd ve kadim ikramiye iki bin yirmi beş kuruş ve ber-m'utâd kadim esb ve kürk behası iki bin kuruş ve kethüdaya dörtyüz kuruş ve Borlu kazâsından seferiye müretteb olan bedel nefere bin yediyüz kuruş ve serdar ve alemdara beşyüz elli kuruş ağa efendinin bir madde-i kâtibe hizmet ikiyüz kuruş ve Bâbâsultan mahâllesinden Boluya giden için mahzar ile kırk sekiz kuruş ve Çavuş mahâllesinden kezâlik Boluya giden otuz sekiz buçuk kuruş ve câm-i kebir mahâllesinden kezâlik mahzeri ile Boluya gidene verilen otuz kuruş ve Karaâli mahâllesinden kezâlik mahzar ile yola gidene yirmi beş kuruş ve Bulakların mahzarı ile âsitâneye gidenlere efendiden alınan yüz kuruş ve Tüfekçibaşı Borluya geldikde tahmisen alınan dört kıyye kahve kıymet-i kırk kuruş mumcu keferenin menzili bârkirân ücreti on beş kuruş ve Subâşı ağaya yediyle bâ defter-i sicillide mukayyed olub umûr-ü memlekete sarf eylediği dokuz yüz on yedi kuruş bundan akdem vurûd eden cedîd hakim efendiye verilen meblağdan bâkiye elli kuruş efendiye verilecek ve Karabey karyesinden bâ tezkire Es-seyyid Hâil Ağa iâne için yirmi beş kuruş ve Bostanbükü Karyesinden ve çiftlik karyesine ve Kıtan Karyesine ve Çiftlik-i ulvâ karyesine yirmi beş kuruş seksen kuruş ber mutâd otuz kuruş min haysü'l-mecmû yalnız otuz bir bin dokuz yüz yirmi dört buçuk kuruş bâliğ olmağın cümle-i ma'rifeti ve marifet-i şeriyle hesâb olunub el-yevm mevcûd muteber olan Borlu kazâsının yüzyetmiş iki hane si üzerine tevz'î ve taksim olundukda beher haneye yalnız yüz seksen beş kuruş yirmi beş pare isabet eylemek li-ecli't-tahsîl tahsîldar olan Subâşı İsmail Ağa yedinde verilen defter-i mümzidirki ber-vech-i zikr ve beyan olunur

Fi 15 Muharrem Sene 1223

Mahalle-i beyâsiredir (yantaraf)

İşbu derûn-u defterde tahsîldariye bin yetmiş beş kuruşdan bâ-tezkire Es-seyyid Hâil Ağa beşyüz kuruş tenzîl ve hâkim efendinin kezâlik bin yetmiş beş kuruş harc-ı

defter ve ‘ilâmât ve hüddâmiye ve kâtibiye ve mahzariyelerinden altı yüz yetmiş kuruş bâde’l-tenzîl bâki dörtyüz kuruş kalmışdır. İhrâcât-ı mecmû Bin yüz yetmiş beş kuruş edub meblağ-i mezburun âsitaneye mahzar ile gidenler gökçe zade ikiyüz kuruş emeksiz oğlu Usta Mehmed’de Molla oğlu Borluda iken hayyâtîn sene-i ba emr-i Hâlil Ağa verilen üçyüz otuz dört kuruş Bostanbükü vezir-ü enâm müceddeden yüz yirmi beş kuruş kalan Çiftlik-i ulviye yüz yirmi beş kuruş Muhtâs’ın karyesinden yüz yirmi beş kuruş Sırçalı Karyesine yüz yirmi beş kuruş Ağackilisa karyesinden seksen üç kuruş min-haysü’l-mecmû yalnız bin yüz yetmiş kuruş tamâmen ve kamilen bâ emr-i Es-seyyid Halil Ağa eda ve teslim olunduğu şuruğla kayd-ı şod

Fi 25 Safer sene 1223

Varak 20 sayfa 1

Tablo 15. Behram Paşa ve Sair Vüzerâ İçin Çeşitli Masraflar’ın Zağferanborlu Kazasına Dağılımı

Mahalle/Köy	Kıyye	Rub
Mahâlle-i Bâbâsultan	4	
Mahâll-i Çavuş	3	
Mahâll-i Cam-î Kebir	6	
Mahâlle-i Hüseyin Kethüda	12	
Mahalle-i Zımmıyân-ı Kıran	12,5	
Mahalle-i Çeşme	1	
Mahâlle-i Hacıbenli	2	
Mahalle-i Hacı Evhad	2	
Mahalle-i Teke	2	1
Mahalle-i Kavak	1	
Mahâlle-i Karaâli	2	
Mahalle-i Hacı durmuş	1	
Mahalle-i Hacı Hâlil	12	1
Mahalle-i Kala	2	
Mahalle-i Kala	3,5	
Mahalle-i Müslüman Bulak	2	

Mahalle-i Müslüman Kıran	2	
Karye-i Bağlarbâşı	1	1
Karye-i Tokatlı	1	
Karye-i Gayza	22	
Karye-i Dâna-i ulvi	2	
Karye-i Dâna-i süfli	3	
Karye-i Susunduk		1
Karye-i Ağackilisa	3,5	
Karye-i Kozcağız	2	
Karye-i Kirpe	4	
Karye-i Çiftlik'i-ulvi	2	
Karye-i Çiftlik-i süflâ	3	
Karye-i Kıran	1	
Karye-i Müslüman Yazı	10	
Karye-i Konarı	4	
Karye-i Zımmiyân Yazı	2	1
Karye-i Oğlanviran	1	
Karye-i Susunduk		1
Karye-i Çobanviran	1	1
Karye-i Mağul	2	
Karye-i Değirmencik	1	
Karye-i Sırçalı	12	
Karye-i Altınvirân	3	
Karye-i Bildırviran	2	1
Karye-i Sakaralan	1	
Karye-i Peykar	12	1
Karye-i Kıran	22	
Karye-i Kadıbeyi	4	
Karye-i Çıraklar	2	1
Karye-i Sarıyân	1	1
Karye-i İlbarıt	2	1

Karye-i Çerçen	3	
Karye-i Kozluk	2	
Karye-i Burnuk	5	
Karye-i Kızılcaviran-ı ûlvi	3	1
Karye-i Viran-ı süfla	2	1
Karye-i Karıt	5	
Karye-i Bostanbükü	2	1
Karye-i Melisa	3	
Karye-i Kapulu	6,5	
Karye-i Bâşküyü	2,5	
Karye-i Kulaksız	3	
Karye-i Bozlak	10	
Toplam	263	15

Bâde't-tashîh el-yevm mevcûd ve m'uteber olan yüz yetmiş iki hane üzerine tevz'î ve taksim olundukda beher hâneye yüz seksen beş kuruş yirmi beşer pâre isâbet eyledği bâde'l-tahkîk işbu defter-i mumzî ve memhûr tahsildâr tayin olunan ağa-yı zîşâna yedine i'tâ olundu .

Hurrîre hâzihi..... an arzi ve marifet-i vucûhü-l ahali

El-hac Hâlîl El-mevlevî hilaf-ı mûmâ Taraklıborlu 'afâ anhü

Varak 20 sayfa 2

Şerây-i şîar Zağferânborlu kadısı ve Eflani kadısı faziletlü efendi zîde fazlühü ve kazâ-yı mezburân âyânları zîde kadrühüm inhâ olunur Viranşehir sancaklarından bâ fermân-ı âli matlub cihândâri buyrulan Kalyoncu neferâtı m'arifet-i şeriyle tevz'î ve taksim olundukda neferât-ı merkûmeden bâ pusula-i şeri kazâlarınıza isâbet eden neferâtlarınızı ma'rifeti şeriyle ve cümle ve cümle iltihâkı ile hâzır ve âmade edub ve hazîne-i âmireden gönderilen ulûfelerini dâhi emr-i âlişân beyan buyrulduğı üzere tarafımızdan itâ olunacak m'alumunuz olduk da neferât-ı mezkûreyi birkaç gün

zarfında hâzır ve âmâde eylemeniz bâbında suret-i emr-i âli mûcebince işbu buyrulan tahrir ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur bi mennehü teâla vusûlunda gerekdir ki hususi mezkurun dikkat-i ihtimâm olunarak birkaç gün zarfında ve hâzır ve âmâde eyleyüb suret-i emri âlince mûceb buyruldu amel ve hareket eyleyesüz

Fi 3 Safer sene 1223

Es-seyyid Hâlil Serbevvâbin Dergâh-ı âli Voyvada livası ve Viranşehir

Kaza-i Borlu neferân 7

Borlu ve Viranşehir sancaklarından bâfermân-ı âli matlub cihândâri buyrulan Kalyoncu neferâtından bâlâda kazâmız bundan nefer-i kalyoncu isâbet eylediği Viranşehir mahkemesinde pusula olundu.

Fi Safer 4 sene 1223

Tablo 16. Borlu Kazasında Tahrir Olan Askerler İçin Gerekli Olan Masraflar

Mesarif	Kuruş
Malum-u bedel iltihâk-ı nefer 25	5000
Kıran Karyesinden 3	600
bu defa geriye avdet eden nefer adet 5	1000
Toplam	6600
teslîm ihrâcı	5000
Kalan	1600

Hâla Borluda Subâşımız izzet-i mendim İsmail Ağa ber vech-i bâlâ tahrîr olan neferâtın bedellerine vakitlü nizâr olunub bâki kalan bin altıyüz kuruşunu varan adamımız ile pak akçe irsâl eyleyesiz bu taraftan ‘avdet olunan neferlerin verdiğiniz kaydınızı gerüye alınız

Fi 3 safer sene 1223

Es-seyyid Hâlil Ağa Memhûr tezkiresidir temme

Varak 21 sayfa 1

Şahin buyuruldu sûretidir

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akârim Borlu ve Eflani ve Ova ve Ulus âyânları zîde mekâdirihüm bâde's-selam inhâ olunur kazâlarımızın şahin hurûc eden mahâllere dikkatli tenbih ve taraflarınızdan m'utemedi adam gönderub mahallinde m'utemed gözciler nasb ve tayin ve hîn-i hurûclarında zây'i ve telef olmaksızın sâlimen tarafımıza irsâl eylemeniz husûsuna irade-i veliyyü'n-nü'ime buyrulmaktan nâşi tarafımızdan işbu buyruldu tahrire isdar olunmuşdur vusûlunda gerekdir ki vech-i meşr'u üzere kazâlarınız şahin huruc eden mahâllerin zâyî olmaksızın tarafımıza irsâl müsade eyleyüb ber müceb buyruldu âmil olasın hizmet-i mübâşiresi beyan Abâzi Hüseyin ağa

Hâlil Kaymakam Viranşehir hâlâ

20+15 :35

Bu defa olan sâliyane-i isticâline kethüdâ bey tarafından gelen tüfekçiye verilen bâ-yedi Subâşî ağa asakir firarilerine verilen tüfekçiye tarafımızdan verildi ma'lum oluna Tüfekçi Hâlil ağaya hizmet ağaların âsitâneye azimet için bâfta cem olanakçadan Sırçalı Karyesinin avârizı için Şatır zâde Süleyman ve Abdurrahman ordu-yı avâriz-ı tarafındadır

Sebeb-i tahriri huruf budurki

Medine-i Borlu kazâsına tâb'i Sırçalı Karyesine ahâlilerden Hâtib oğlu Muhammed ve Macâr oğlu İsmail ve Kemal oğlu Mehmed ve Ak Mustafa oğlu Mustafa ve Ak Mehmed oğlu Ebu Bekir ve Serdar oğlu Mehmed ve Abdurrahman oğlu Osman ve Kurd oğlu Hâlil ve karındaşı Hasan ve Sofi oğlu Ömer nâm kimesneler meclisi şer'i enverde yine kazâ-i mezbure tabi Konarı Karyesi sâkinlerinden Şâtırzade Seyyid Süleyman ve Bekir Şâtırzâde Es-seyyid Abdurrahman müvâcehelerinde şöyle şöyle takrir-i kelam ederek merkûm Seyyid Süleyman ve Abdurrahman nâm kimesnelerin nisfina mütesarrif oldukları Sırçalı çiftlik etmekle maruf çiftliğin bâzı avâriz

hanesine bâğlu târlâlardan olmağla beher senesi Karyeniz olan Sırçalı Karyesinin beher sene avarız yalnız Karyemiz ahalisi verub ve surûr üzerlerine dâhi hassa vermek lazime-i mallarından olmağla taleb ve iddia eyleyüb beynimizde münâziat-ı kesire ve muhâsâmat-ı ekide ve ceryân etmişdir El-hâletü hazihi beynimize muslihûn Tevessutuyla işbu tarih-i kitabdan beher sene karyemize on beşer kuruş avârızımıza iânet etmek üzere islah ettiklerinde bizleri dâhi bu vech üzere sulh mezbûru kabul ve bedel-i sulh olan on beş kuruş vakt-i zamaniyla vakt-i zamaniyla bir defa verimlerin üzere kabul eyledik dedikleri gibb-u tasdikü'l-m'uteber işbu mahalle sebt ve kayd olunur.

Fi Safer 13 sene 1223

Şeriat-ı şîâr Zağferânborlu ve Eflani kadıları faziletli efendimiz zîde fazlühüm ve mefahirü'l-emâcidü'l-emasil ve-l akrân âyân kazâ ve iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki kalyoncu husûsuna derece-i umûr-u mühimme-i must'acile'den olduğu emr-i âliyede cümle ma'lumları olmuşdur bunun te'hiri kat'an câiz olmayub ve binâen aleyh heman iki gün zarfında kazâlarınızdan ihrâçı olunmak üzere karar vâde idüğü bundan akdem buyruldu da işâr olunmuşdu. Ancak şimdiye kadar aşırı zuhûr etmemekle istic'alı havi işbu buyuruldu tahrir ile irsâl olunmuşdur bi-mennehü Teâlâ vusûlunda gerekdir ki ândan ve tekrar te'kid ve isticâline hâcet kalmamak vechile ber-mûceb pusula-i şeri kazâlarınız hassası olan kalyoncu neferâtını emr-i âlide derç olunan şurût-u üzere bi-eyyi hâlin bir saat akdem tertib ve tedârik ve techiz ve keflâye rabtla mûmzi defter-i ilâmıyla hemân derhâl bu tarafa erişdirmikle şitab ve surat ve avk tehiriyle meâzellahü Teâlâ tetahhür ve hâmiş vefat olmuğdan ittikâ-i tam ve mübâadet ve bir mûceb buyruldu amel ve hareket eyleyesiz.

Fi 17 Safer sene 1223

Es-seyyid Hâil serbevvabin Vekil voyvada mûmâ ve Viranşehir .

Varak 21 sayfa 2

Bu defa serdar bâyrağı küşâd olunan ve Ateş ağa serdar ve oğlu alemdar ve sâir nefarâtıyla mean ihrâc ve savb-ü mamuresi olan Edirne sahrasına azim'dir emir berâhi ve ağvat ve atik ve alemdarân bi'l-umûm ihrâc olunması bâbında bu defa sâdir olan fermân cihan-ı mûta ile Sekbanbaşı Ağanın mühürlü mektûbuyla mübâşeri t'ayin olunan Serturna Es-seyyid Mehmed Emin Ağa marifetiyle mahkeme-i Borluya vusûl ve derakab ma'rifetiyle ve mübâşir marifet-i ve ma'rifeti şeriyle ihrâc olunduğu nâtık bir kıta 'ilâm olunur.

Fi Safer 15 sene 1223

Hâla Virânşehir sancağının muhtevâ olduğu kazâların ve nevâhilerin kadileri ve nâibleri efendi ve kudretü'l-emâsil ve'l-ekârim ayân ve ihtiyaran ve ahâlileri ve köy kethüdaları inhâ olunur ki fûkrây-ı raiyyetin himâye ve sıyâneti aksây-ı mereb? hâlisânemiz ve matlub idüğü ma'lumunuz oldukda bundan böyle tarafımızdan yedine menzil tezkiresi olunmalarının bir barkir ve hayvan verilmemek ve bâzı tezkiremiz ile ve gerek maslihat için gönderilen varan adamlarımıza tezkire ve buyrulduklarınızın üzerlerine yazılan hizmetinden gayrû ne para ve bir akçe ve bir habbe ikram diyerek verilmemek ve tahrirat ile varan adamlarımızın üzerinde yazılısı yoğ ise ona dâhi bir cebe ve ikram mesellü akçe verilmemek hususlarına be-her hâl iktizâ matlub hâlisânemden olmakdan nâşi beher hâl bu hususda ihtimam dikkat ve sarf-u zihin eylemeniz bâbında işbu siyak-ı tezkiremiz tahririne bâdi olmuşdur lede'l-vusûl bir veche muharrir tarafımızdan tezkire ve tahrirât ile varanların üzerleride yazılan hizmetimizden bir başka bir akça dâhi zam verilmemek ve yazılısı olmayânlara dâhi bir akçe verilmeyüb ve yedinde menzil tezkiresi var ise barkir verulmeyub yoğsa verilmemek hususlarını temâmı mukayyed olub hilaf-ı güne hareket ile tezkiresi olmayânları hayvan isteyub ve üzerinde yazılı olanlara yazılısından ziyâde akçe matlub ve rencide etmek ve yazulusu olamayânlara dâhi akçe matalibile bâş ağrıtmân, iktizâ ederlerse bu mesellüler tarafımıza inhâ'ya müsâreat ve sizki 'itiyâl mumâ ileyhsiz işbu matlûb-u hâlisânem üzere hareket ve fukraya himâyet ve sıyânet

ve hilaf rızay-ı hâlisanim hareketden mübâadet ve müceb-i tezkire amel ve hareket eyleyesin

Es-seyyid Hâilîl Mirlivası Vekil Voyvadası ve Bolu Viranşehir

Fi 25 Muharrem sene 1223

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmiü'l-mesâcid ve'l-mekârimü'l-muhtas bi-mezîd-i'inâyeti'l-melikü'd-daim hâlâ sefer-i hümayünümde mevcûd olub bu defa Viranşehir sancağıyla Bolu voyvadâlığı uhdesine ihâle ve tefvîz kılınan dergâhı muallam Kapucu bâşlarından Hacı Ahmed zâde Seyyid emr-i hasım dâme mecdühü ve tevki-i refi-i hümayün vasıl oluncak ma'lum oldur ki hâla ordu-yi hümayün askeri düstür-ü mükerrem müşir-i müfehham nizamü'l-âlem vezirim Mustafa Paşa edâmellahü Teâlâ iclâli'nin iltimâsına mebni Bolu ve Voyvadalığı derkar-ı muallam kapucu başı paşalarından Hulusi Ahmed dâme mecdühü uhdesinden fek ve senki Hacı Ahmed Zâde Kapucu başı mûmâ ileyh'sin tarafına ihâle olunması hususunda irade-i aliyyem tealluk ileyhine binâen keyfiyeti hâla darbhâne-i âmmemiz nâzırı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Es-seyyid Muhammed dâme mecdühü havale ve istîlam olundukda zikr olunan Viranşehir ile Bolu ve voyvadalığı külliyetlü mal ile mukayyed varidat hasime-i miriyyeden olub ahâlisinin himayeti ve emvâlinin kesrü ve noksandan vikayet-i lazime vakt-i hâlden olduğu ifâdesiyle selefin mûmâ ileyh'in uhdesinde olduğu mesellü bir rubûtatıyla me'an yüz kırk dört bin kuruş bedel ile sana ihâle olunub zabtın için emr-i şerifim isdâr husunda ilam etmekle keyfiyet-i bâ-takrir huzur-u hümayünüma arz olundukda mücebince tanzim olunmak bâbında sâdır olan hatt-ı hümayün şevket-i makrûnum mücebince voyvadalık mezkûrun işbu bin ikiyüz yirmi üç senesi mart ibtidâsından ve mülhakâtından olan avâriz ve nüzl mallarını mezkûre muharremi gurrasinden zabt zû tahsîl ettirmek üzere sana isâle ve kardeşin

Varak 22 sayfa 1

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim dergah-ı muallan Kapucu bâşından Seyyid Hâilil dâme mecdühü vekâleten ihâle ve tefvîz olunub zabtı için mûmâ ileyh karındaşın tarafına bâşka ve ifâde hâli siyâkında seraskeri müşarün ileyh tarafından bâşka iki kıta evâmir-i şerifem tasdîr ve irsâl olunmakla ber vech-i muharrer mukâtasında mezbûru sene-i merkûme mart ibtidâsından ve merbûtat-ı muharrem guresinden bir sene-i kâmile tarafından karındaşın ve vekilin olan mûmâ ileyh'isin'den Hâilil dâme mecdühü m'arifetiyle zabt ve rabta vak'î olan mahsûlat ve rûsûmat muayyinesin ahz-ü kabz eyleyüb bedel-i intizâm mezkûrün vakt ve zamânıyla darbhane-i âmirâneye irsâl ve teslim ettirilmesi esbâbının istihsâle sarf-ı miknet eylemek fermânım olmağın sana dâhi emr-i âlişanım isdâr ile irsâl olmuştur. imdi vusûlunda vezir müşarün ileyh'in tıbku'l-iltimâsıyla üzere merbûtatıyla me'an zikr olunan Bolu voyvadâliğı sene-i merkûme mart ibtidâsından şubât ayna gelinceye bir sene-i kâmile tarafından isâleten ve vekillik olan karındaşın Seyyid Hâilil dâme mecdühü vekaleten zabt ve rabt ve vak'î olan mahsulat ve rûsûmat'ın kanun-u kadim ve ola geldiğı vech üzere yerlerinden ahz-ü kabz ve ahâlîve fukaray-i re'iyeti mezâlîm ta'addiyat'ından gereğı gibi himâyet ve emvâl-i mîriye müterettib kesr ve noksâniyatından vekâyet ve bedel-i iltizâm mezkûrû vakt ve zamanıyla darbhâne-i ammeye irsâl-i teslim mübâderet selefin Kapucu Paşa mûmâ ileyh'in bakâyâsını dâhi yerlerinden tahsîl tarafına eda-ü teslîmine s'ay-ü dikkat eylemesi tarafından gereğı gibi teşbih ve te'kid ve sarf ve s'ay-ı makdûrun ve hılâfindan terâkî ve mübâadet eylemek bâbında fermân-ı âlişanem sâdir olmuştur buyrulmak hükm-ü şerifimle vardıkda bu bâbda vech-i meşru üzere şerefyâfta sudûr olan işbu evâmir-i şerif celilü's-şân vacibü'l-ittibâ ve lâzimü'l-imtisâli mazmûn-i itâat-ı m'arifetiyle amel ve hareket rahl-ü efendinin tevfiğ-i ve mübâadet ile şöylesün alamet-i şerife 'itimad kılınsın

Fi 4 muharrem sene 1223

Fermân-ı âlişanın sûretiyle me'an 'ilân ve işâat buyruldu emr-i uslûbları devletlü Elhâc Ahmed Zâde Hâilil Ağa hazretlerinin vârid olub cevli-i ilân ve işâğa olunmuştur .hizmet-i mübâşeret kuruş 20 Virânşehir sancağından Zağferânborlu

kasabasında Sadriazam esbâk iftihârü'l-ahâli ve'l-azm mustecm'i cemi'l-meâli ve'l-mefâhir El-hac Mehmet İzzet Paşa ve ümmetü dâmet muâdiye câm-i şerif ve mektebi ve çeşme-i hayrat sâiresinden câri olan kasabâ-i mezbûra mesâfe olub murûr-u eyyam ile tamir ve termîme muhtac olduğundan su yolculuk ilminde memur bir su yolcu t'ayin lazım olmakla kasaba-i mezbûr mahallâtından Kıran köyü mahâllesi mütemekkinlerin'den işbu vârid-ü fermân-u hümayün yazılı muhtal bir vecihle hizmet merkûmeye lâyük olmağla bi'n-nefs iktizâ eden t'amir ve termîzi irâde eylemek şartıyla gâle-i vâkifdan yevmi onbeş akçe vazîfe ile su yolculuk cihet-i ibtidân-ı mükarreyatı ? numiyye ? tevcih ve Haremeyn muhâsebesine kayd ile yedinde berâyet-i şerif-i âlişanım verilmek recâsına vâk'if müşarün ileyh arz etmekle mücebince tevcih olmak fermânım olmağın bin ikiyüz yirmi senesi zi'l-hiccenin hurûcu ... tarihiyle müverrih verilen arûs-i hümayünüm mücebince bu berât-ı hümayün 'inâyetti mekarruni ... ve buyruldu mekki mesfûriyatı veled-i muhâl varub vech-i meşrûhu uzun su yolculuk mezkûrun mutesarraf olub edây-ı hizmet eyledikten sonra t'ayin olunan onbeş akçe vazifâsı evkaf-ı mezkûr mezkûr mahsûlünden menzili olanlar paydını alub mütesarrif olan şöyle bilub alamet-i şerife itimad kılâsız tahriran fi'l-yevm ettasi işrûne ve sülûsü ve işrûne ve mieteyn ve elf Kostantiniyye El-mahruse

Varak 22 sayfa 2

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm m'adenü'l-fezâil ve'l-keâm Mevlana Zağferânborlu kâdısı zîde fazlühü tevki-i refi'-i hümayün vâsıl olacak ma'lum oldur ki iftihârü'l-emâcid ve'l-mekârim m'uteberân-i ricâl-ü devlet-i aliyyeden Ahmed Aziz dâme mecdühünün rikâb-ü hümayüna takdim eylediği takriri mefhûmunda iftihârü'l-âyân ve'l-'azam müstecmi'ü cemû'l-meâli ve'l-mefâhim sadr-ü esbâk El-hac Mehmed İzzet Paşa ve ümmet-i meâlinin Viranşehir sancağından Zağferânborlu kazâsında hasbeten li-llahi'l-kerim ve taleben li-merzâti'r-rabb'i-rrâhim mukaddemât-ı binâen ve ihyâsına muvafık olduğu cam-i şerif ve mirât-ı sâirelerinde câri olan mâ-i lezzin menbağ-ı kasaba-i mezbûraya iki saat mesâfede olmak cihetiyle murûr-u eyyam ve kürûr-u âvam ile tamim ve termîmine muhtâc olacak zâhir olduğuna binâen su yolculuk ilminde ve iktizâ eden tamir ve termiminde bir müstekil istidkân t'ayin ve

tahsise muhtâc olmakla kasaba-i mezbûr mahallâtından Kıran köy mahâllesi sekenesinden sanat-ı mezkûrede mâhir Yanni veled-i Mihâl nâm zimmi kasaba-i mezbûreden ticaret tarikiyla sâiren behâne ile diyar-ı âhura gitmeyip ve evkâf-ı mezkûrun ve evkaf-ı sâirenin iktizâ eden su yollarını t'amir ve termimine hâzır-ı evkat eylemek şartıyla mesfûrun cizye'den ve fermân-ı âlişanım ile vâridat olan tekâlif-i 'orfiyye ve şâkkiyye'de nmuâfiyet-i havi yedinde bir kıta emr-i şerifim 'ita olunması müşarûn ileyh bâ tahrirat iltimâs etmekle hazine-i âmiremden mahfuz madeni mukatasından nazar olunduk da zımmıyân ve yahûdiyya taifelerinden bâzılarının t'ayin olundukları hizmetleri ve bâzılarının vücûd gelen mehâretleri mükabelesinde bâzılarının yerlerinden mâ adâ cizye-i şeriyye ve tekâlif-i orfiyye ve şâkkanın küllisinden muâf ve müsellemler olmak üzere şurût-u mufâsilası derc olanların ve bâzılarının dâhi elbiselerinin ruhsat-ı hâvi mısra irade-i şurût müttesila-i mezkûrun mücebine yahut hümayûn şevket-i makrun ve bâfermân-ı âli Müslüman beratı ve emr-i şerifim verile geldiği bu güne müslüman beratı ricâl-i devlet aliyyenin ve gayr-u kimesnenin şefâatları verilmemek ve emr-i hümayûn sâdır olmadıkça kalemine kayd olunmamak için hatt-ı hümayûn şevket-i makrunum şeref bahş sudûr olmakla fimâ bâde müceddeden müsellemler berât-ı verilmeyüb ber mantuk-u hatt-ı hümayûn şevket-i makrunüm tecdid berâvat ve gerek kasriye ve gerek mahlûlünden intikal sûretleri zuhûrunda emr-i âlişanım sâdır olmadıkça kalemine kayd olunmak üzere kayd olunub hilaf-ı emr-i âlişanım hareketinden gayetü-l gâye tehâşi ve mücânebet olunmak bâbında bin yüz yetmiş dokuz senesinde evsât-ı rebîü'l-âhirisinde sâdır olan fermân-ı âli vech-i meşr'u üzere mukayyed olduğu derkâr olunmakla husus mezbur rikab kaçbâhdârâneme arz olundukda müsâade hümayûnüm olmuşdur deyû hatt-ı hümayûnüm şevket-i makrun meşref-i aksâyı sudur olmakla imdi ber müceb hattı hümayûn şevket-i makrûnum ve müşâr-ı ileyhim iltiması üzere rusûmun muâfiyeti için fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum'ki hukm-i şerifim vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzerine amel idub dâhi mesfûr Yâni veled-i mihâl zimmi kasaba-i mezburdan ticâret tarikiyla ve sâir behâne ile diyar-ı âhara gitmeyub evkâf-ı mezkurenin ve evkaf-ı sâirenin iktizâ eden su yollarının tamir ve termime hâzır evkaf eylemek şartıyla hazine-i şeriyyeden ve avarız-ı divâniye ve tekâlif-i orfiyye ve şâkkiyye'den ve kul ve cariyesinden ve ruz-i hızır akçesinden ve kazma ve kürek ve arpa ve saman çekmekden ve eylemekden

mu'af ve müsellim olub vech-i meşruh üzere müâfiyet müsellemine ve su yolculuğuna vechen mine'l-vucûh taraf-ı âharden kimesne mani ve müzâhim olmayıb dahl-u ve tariz kılmalarına söyle bilesin alâmet-i şerife'itimâd kılasın tahriran fi'l-yevmi's-sâdisü ve işrûne ve fi zi'lhiceti'ş-şerifeti işrune ve miteyn ve elf

Kostantiniyye El-mahruse

Varak 23 sayfa 1

İftihârül'l-emâcid ve'l-mekârim câmiü'l-mecâmî ve'l-mekârimi e-lmuhtas bi mezîdi inâyetü-l melikü'd-daimü dergâh-ı muallâm Kapucu başlarından Bolu voyvadası dâme mecdühü ve mefâhirü'l-kuzâtu ve'l-hükkâm meâdinü'l-fezâil ve'l-keâm Bolu sancağının hâvi kazâlarının kâdılarive nâibleri zîde fazlühüm ve mefâhirü-lemâsil ve'l-akrân bu husûsa mübâşirt'ayin olunan Sersakâ-i sâni İsmail Hâlife ve ayân ve zâbitân iş erleri zîde kadrühüm tevk'-i refi-i hümayün vasıl olacak ma'lum olaki elhâletü hâzihi Devlet-i aliye imdi el-kiramım ile Rusyalu beyinde her ne kadar mütâreke derkâr ise seferber hükmünde olub daima ve müstemirran edevât-ı harbiye ve mühimmât-ı cihâdiyyenin hâzir ve âmâde olması merasim-i Hürrem ve ihtiyaddan olduğuna binâen orduy-u hümayünümde mevcüd bulunub hudâmât-i mühimmede istihdam olunmak için nevrûz-u firûzdan evvelce Edirne sahrasına irsâl olunmak üzere sabıkları mücebince müceddeden esderân-ı tertib ve sahray-ı mezkurunüne irsâl olunmak muktezây-ı irade-yi seniyyemden olmakdan nâşi mevkûfâtıdan ihrâç vurûdu emr-i şerifime mevzûan irsâl olunan bir kıta memhûr ve mümzi sûret-i defter nâtik olduğu üzere liva-i mezbûrun beşyüz res esderâne tertib olunmakla sizki voyvada ve kuzât ve nevvâb ve âyân ve zâbitân mûmâ ileyhim ve sâirlerisiz livâ-i mezbûrdan müretteb olmikdar res-i esterân cümlesi tuvâna ve sahîh ve sâlim ve mustahdem olarak bi mennehû Teâlâ nevrüz kiri ? Edirne sahrâsında mevcüd bulunub asakir-i muvahhidinin zehâyiri ve mühimâtı nakl-i hizmetine ve sâir hüdemât-ı mühimmesi istihdam olmak için bu ki girdikleri günden itibâr ile hizmetinde oldukça ber-vech-ü m'utâd lazım gelen ücretleri ordu-yi hümayünüm mekharacibâşı yedinden verilmek şartıyla marifet-i şeriyle ve ma'rifetine ve mübaşir mûmâ ileyh ma'rifetiyle derakab

yerlü yerinden mükemmel sem-i rub halleriyle cümlesini tuvanân olarak yola ihrâç ve karîben sahray-i mezkûrün irsâl ve ordu-yu hümayünüm makaraci bâşına teslim olunması emrine cümleliz bi'l-ittifâk mezid-i s'ayi ve gayret eylemeniz fermânım olmağın işbu emr-i şerifim isdar ve mübâşiri mûmâ ileyh yediyle irsâl olunmuşdur imd-i vusûlunda bâlâda sebt ve beyan olunduğunu üzere ordu-yi hümayümda bulunub hüdemât-ı mukteziyyede istihdâm olunmak için buna girdikleri günden iktizâ eden ücretleri ordu-yu hümayünüm Makaracı paşa yerinden temâmen verilmek şartıyla ve bu bâhane ile fukray-ı tahrir ve tekdîr eylemekden mübâa'det bir beş yüz res-i esterân ve mükemmel ve akamm ile bu hükm-ü hümayün sâdır olan sûretidir lisenete isnâ ve işrûn kad vesala ileyna hatt-ı hümayün mücebince El-hac Ahmed Zâde Es-seyyid Hâil Ağa tarafından buyuruldu dâhi sâdır olmuşdur . Fi 3 Rebiülevvel sene 1223

Fi 25 safer sene 1223

Varak 23 sayfa 2

Bâis defter-i vakf oldurki

İşbu bin ikiyüz yirmi üç senesi rebiü'l-ülânın on ikinci günü hâla Viranşehir voyvadası devletlü El-hac Ahmed Zâde Esseyid İbrâhim Ağa hazretlerinin kethüdası âli mikdarları irsâl seâdetlü Hâil Ağa hazretleri etîbba mâlından ikrar ve mikdar edüp vakf-ı tescil-i şer'i ve teslim ile'l-mütevelli eylediği Boz karyesi Medine-i Borlu kazâsına tâb'i Bostanbükü Karyesi köprüsünün iktiza eden t'amirat ve termimâtına imdâd olmak üzere önü on bir buçuk kuruş orda devr-i şeriyle irbâh ve istirbâh edub hâsıl olan gallesini merkûm köprüye imdâd olmak üzere t'ayin eylediği karye-i mezbûrun ahâlisinden Cebeci Molla Seyyid Ömer yediyle sarf olunan ve eğer tamir lazım gelmediği senelerde hasıl olan fazla-i vakf asl-imâl-ı vakfe zam ve ilhâk oluna ve'l-hâsıl asl-ü vakf müflis kimesnelere verilmeyüb res rehn-i kavive kefil meli ile muamele-i şer'iyeye oluna deyu vâk'ıf müşarün ileyh şartı orada amel olunub hılaf-ı hareket olunmaya

Fi 12 Rebû-lahir sene 1

Tablo 17. Memurlar İçin Hazırlanacak Tayinât'ın Dağılımı

Kişi	Kuruş
Der zimmet Kapullu oğlu Seyyid Mehmed	8
Der zimmet Kadı oğlu Ahmed	8
Der zimmet öreki Osman	8
Der zimmet il Seyyid Mehmed	8
Der zimmet Kaparlı Osman oğlu	8
Der zimmet Akşabân oğlu Hüseyin	8
Der zimmet Karaşabân oğlu Osman	8
Der zimmeti Müezzın oğlu Hasan	8
Der zimmet Küçük Mehmed beşe	8
Der zimmet-i Hatab Emin	8
Der zimmet-i Hatab Mehmed beşe beşe	8
Der zimmet-i Mütevell-i vakıf İmam Molla Seyyid Ömer	8
Der zimmet-i Müezzinoğlu İsmail	4
Mesellü	100

Yalnız Mal-i vâk'if yüzkuruş'dur kaydı şod

şeriatşiâr Eflani ve Zaferânborlu ve Kızılbıl kazâlarlardan kadıları ve ayânları inhâ olunur ki sâbık Erzurum vâlisi devletlü Ali paşa efendimiz hazretlerinin muktezây-ı memûrin râh-ı râstin olan kazalardan murûrunu iktizâ etmekle tarafımızdan maiyet müşârün ileyh hazretlerine terfik kılınan mihmândâr marifetiyle kazâlarınıza vurûdunda dairesinin iktizâ eden bir gecelik t'ayinât ve levâzımatların tedârik ve mehmandârisına riâyet eylemeniz için tarafımızdan işbu buyrulan tahrir ve t'ayin olunan mübâşir ile irsâl olmuşdur gerekdir ki vusûlunda ber-vechi muharrer amel ve hareketden ve vâkıf müşar-ü ileyh hazretlerinin mihman nevâzisine riâyet ve mûcebi buyruldu amel ve hareket eylesun

19 Rebiülevvel 1223

Es-seyyid İbrahim Bolu hâla

Varak 24 sayfa 1

Mücebince amel oluna Arıcak karyesinin hatt-ı hümayün suretidir. Düstür-ü mükerrerrem müşîr-ü mufehham nizamü'l-âlem müdir-u ümürü'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimü mehâmü'l enâm bi'l-rayu's-sâibi mümehhidi bunyânü'l-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkân ve der madde ve'l-iclalü'l-mühaffifün bi-sunûfi avatîfü'l-melikü'l-âlâ Anadolu vâlisi vezirim Paşa edâme-llâhü Teâlâ iclâlühü ve iftihârü'l-emâcidü ve'l-ekarim camiü'l-mecâmid ve'l-mekarimü'l-muhtâa bi-mezîdü 'inâyetü'l-melikü'd-dâimi dergâh-ı muallam kapucu başlarından Bolu voyvadası dâme mecdühü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm meâdinü'l-fezâil ve'l-keîâm Taraklıborlu ve Kızılbel kazâlarının kadılarının zîde fazlühüm tevki'-i refî hümayün vasıl olacak ma'lum oldur ki bin ikiyüz yirmi iki senesi rebîü'l-ülânın yirmi birinci günü taht-i âli baht-ı Osmani uzun culûsü hümayün kıymet-i makrûnum vâk'i olub umumen tecdîd-ü evâmîr olunmak fermânım olmağın bediati ve ser Bolu sancağında vâk'i Taraklıborlu kazâsında muteveffa müsâhib Mustafa Paşanın Soğanlı ve Arıcak nehirleri üzerlerinden müceddeden bina eylediği köprü Bolu kazâsına tâb'i Arıcak divânı ve Kızılbel kazâsına tâb'i Karabük divânı cîsr-i mezbur mer-anmatıyla avârızı haneleri hatt-ı hümayün şevket-i makrun ile t'ayin olunan tekâlîf-i şakkadan bi'l-küllîye muâf ve müsellemler olub bir tarikle dahl olunmak icab etmez iken mirmîrân ve mütesellim voyvada ve sâir ehl-i örf taifeleri zülüm ve te'addî ve bi gayri hakkin tahrim eyleyüb ruâyâ fukaralara fakîrû'l-hâl ve cîsr-ü mezbur meremmât-ı adem kudretlerinden naşî murûr edenlere külli usret olmağla fi-mâb'ade mirmîrân ve mütesellim ve voyvada ve sâir ehl-i örf taifeleri ve kazâ ahâlîleri taraflarından hayvan mezbur mezbur ruayâları fukarâlarına bir tarikle dahl-ü tarruz eylemeyüb birinin cürûmü zuhûrunda ol tarafda berat-ı âlişânım ile nazır olan marifet-i ve ma'rifeti şeriyle su cezâları tertîb olunub taraf-ı ahirden bir kimesne dahl-ü ve tarruz ettirilmemek bâbında emr-i şerîf sudûrunu mukaddem istida ilam eylediği ecelden hazine-i âmiremde mahfuz mevkûfat defterine nazar olundukda Kızılbel kazâsına tâb'i Bük karyesinin on nefer ve ber müceb tahrir-i cedid Borlu kazâsına tâb'i Arıcak nâm karyesinin yirmi beş neferlü köprücülerî olub Kurrrâ-i mezbûrun civarından câri olan nehrin Soğanlı ve Araç sularundan müsctem'i oldukları mahâllere müsâhib Mustafa Paşa kendü malıyla müceddeden bina ve ihyâ eylediği hayrû'l-izâmın t'amir ve termimine t'ayin ve köprücüler olub hizmetleri

muvâcehesinde avarızısından ve tekâlif-i örfiyyeden mirliva mukâtâsından ve sâir cümle-i tekâlifden muâf ve müsellim olanlar deyü hatt-ı hümayün şevket-i makrun ile m'atûf evâmîr-i şerifelerim olmakla muâfiyetlerim mahalline kayd olunduğu derkenâr olunub ilâm olunduktan arz-ı ve derkenârı mücebine amel olunmak emr olunub ve dâhi zikr olunan köprücüler hizmetleri mükâbelesinde hatt-ı hümayün şevket-i makrun ile avarız divanına ve tekâlifi örfiye ve mirliva mukâteasından ve sâir cümle tekâlifinden muaf ve müsellim olmalarıyla muafiyetlerini mügâyir mezburlara hılaf-ı kanûn refte rebihide ? dermiatdır ? ettirmeyüb tâdilerini men-î dikkâti eylesüz bu hüdavendiğâr esbâk zamanlarında tecdiden verilen hatt-ı hümayün ile mâlum evâmîr-i şerifleri müceblerince ikiyüz altı senesi devr-i Ramazânında hüdavendiğâr sâbık-ı uzmâ Rum-u Sultan han zamanında dâhi bâlâsı hatt-ı hümayün ile mezîdi tecdid verilen emr-i şerifi bu defa derseâdetime götürüp tecdid olunmaya iftihârü-l havasi ve'l-mükarribîn bâbü's-seâdetim ağası Hafız Mustafa zîde uluvvehû rikâb-ı hümayüne arz etmeğin imdi arzı ve derkenâr mücebine tecdid olunmak bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuştur buyruldu hükm-ü şerifim vardıkda bu bâbında mukaddema varid vehâlâ ağa-yı mûmâ ileyhe arz-ı mücebine şerefyâfta sudur olan işbu emr-i şerifim celîlü's-şân vacibü'l-ittibâ ve lazimü'l-imtisâlimin mazmûn münif birle amel olub hılâfına bir türlü rıza ve cevâz göstermeyesiz şöyle biline alamet-i şerife itimad kılâsız tahriran fi'l-yevm ettâs'î şehr-i safer senesi isnâ ve işrun ve mieteyn ve elf

Kad vesale ileyna Fi 21 Rebîü-lülâ Sene 1223

El-mahruse-i Kostantiniyye

Varak 24 sayfa 2

Buyruldu davet Şerîatşîâr Borlu ve Yörük kazâlarının kazîleri efendiler zîde fazlühümâ ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim kazâyâ mezbûrun ayânları zîde kadrühü m inhâ olunurki işbu bin yirmi üç senesine mahsûben ruz-i hızır itibâriyle Kütahya valilerine t'ayin ve tahsis kılınan imdad-ı seferiye malı ile ve hüdemâtı der-âliyye mübâşirâtlarına ve mesarîf-ı müctemia sancak iş bu mâh Rebîü-l âhirin yedinci günü Viranşehir mahkemesinden ittifâk-ı ârâ ile tevzî ve taksim olunmak mükîm olmakla

hîne tevzîde kazâlarından birer ikişer mevsukü'l-kelâm ihtiyâran ile mevcûd bulmânız dâib-i kadim deâvât-i müstedîm olmakdan nâşi mahsus d'âvet-i zımnında işbu buyruldu tahrir ve ısdâr ile irsâlin olunmuşdur bimennehü Teâlâ vusûlunda gerekdir ki...müteharrir yevm-i mezkûrde birkaç ihtiyaran ile cemiyet tevzîde mevsûr bulunmakla dikkât-i kadime riayet ve bir müceb buyruldu amel ve hareket eylesün Seyyid İbrahim Mirâhuz-u ûla Voyvada Bolu

Fi 23 Rebiülevvel sene 1223 Kad vasale ileyna Fi 27 Rebiülevvel sene 1223

Temmü-l kalam hakkü'l-ilm

El-hac Hâil El-müteveli Medine-i Taraklıborlu Elfakîr li-duâ-i şân

Borlu Mirliya Hasan Ağanın tekâlifden Muaf olduğu emr-i şerifim suretidir.

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm meâdeni'l-fezâil ve'l-kelâm Mevlana Zağferânborlu Kadısı zîde fazlühüm tevk-î ref-î hümayün vasıl olacak m'alum oldur ki Es-seyyid Hasan nâm kimesne derkab-ı hümayünüma arzuhâl edub bunun kazıyye-i mezbûrun haber ânında bi'l-f'îil zabt ve tasarrufunda hâne-i avârıza bâğlu teklif olunmak icâb eder kadim-i ruâya ehlinin ve emirleri ? olmayıb tekâlif-i mütâlebesiyle t'adil olunmak icab etmediğiyine kasaba-i mezbûrun ahâlileri bâ emr-i âli üzerlerimize varid olan tekâlifden sen dahi bizimle muâhasa vir deyü hilaf-ı kanun hisse talebi ve ehl-i örf taifesi taraflarından dâhi bila emr-i şerif takâlif-i şakka mütalebesiyle te'addidin hâli olmakların bildürüb kanun üzere amel olunub mezburların hilâf-ı kânun hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bi-lâ emr-i şerif tekâlifi şakka metâlebesiyle vâk'î olan te'addilerin men ve def olunmak bâbında ve emr-i şerifim sudûrunu istid'â divan-ı hümayünümdan süal olundukdan merkûmun kazıyye-i mezbûrun toprağından bi'l-f'îil zabt ve tasarrufunda hâne-i avârıza bâğlu tekâlif etmek icab eder kadim-i reaya emlâk ve yerleri yoğ ise kasabâ-i merkume ahâliler taraflarından bâ emr-i âli varid olan tekâlifden sen dahi bizimle mean hisse virdeyü hisse-i tekâlif talebi ve ahâli örf-i taifesi taraflarından bilâ emr-i şerif tekâlif-i şakka-i mütâlebesiyle tadil-i hilafı kanun deyü tahrir olunmakla kanun üzere amel olunmak emri olmuşdur buyurdum ki şerifimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel edib merkum Esseyyid Hasan hilaf-ı kanun ta'addî ve rencide eyledikleri vak'î ile men ve def eyleyüb min-b'adü kanun ve emr-i şerifime muhâlif kimesneye

iş ettirmeyüb husus-u mezbûr için bir dâhi emrim varmalu eylesin şöyle bilesin
alamet-i şerifimle itimad kılasın

Fi Gurre-i Muharrem sene 1223 Kostantınıyye El-mahrûse

Varak 25 sayfa 1

Yâ Fettâh Yâ Rezzâk Yâ Kerîm Yâ Rahîm Yâ Gafûr Yâ Şekûr Yâ Muğnî Yâ
M'utâ

Eûzu bi'l-lâhi mine'ş-şeytânirracîm Bismillahirrahmâni'r-rahîm ve bi-hî neste'în

Ve Efûzü emrî ilallah İnnellahe bâsirün bi'l-i'bâd Allahü veliyyü't-tevfik
n'ime'l-mevlâ ve n'ime'r-refik

Ya müfettihâ'l-ebvâb iftah lenâ hayre'l-bâb

İzzet-i meâb şeriat nisâb Mevlana Es-seyyid Yakub Efendi dâme muvaffekan bi'l-
hayr Bâde'l-tahiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki ber vech-i mansıb mutesarraf olduğum
Taraklıborlu kazâsının umûr-u şeriyyesi bi'n-niyâbe işbu bin ikiyüz yirmi üç senesi
şehr-i rebîü-l ahir guresinden cenâbınıza ihâle ve tefvîz olunmuşdur gerekdir ki
kazây-ı merkûm gurre-i mezbûrundan bi'n-niyâbe zabt edip icrây-ı ahkâm-ı
şer'iyyede ve vâk'ia olan mevtây-ı askeriye bedeliye muhâllifâtını tahrir ve terkîm ve
bi'l-ferizat'i-şer'iyye tevz'î ve taksimde cadde-i şeriat-ı garrâdan ser-mi inhirâfa
cevâz göstermeyesün ve's-salam Elfakîr Hacı Mehmed Emin Elgâzi bi kazâi
Taraklıborlu

Kazâ-i Zağferânborlu kuruş 17901

İşbu bin ikiyüz yirmi üç senesi mahsûb Kütahya vâlisine t'ayin ve bâ fermân-ı âli
tahsis kılınan imdâd-ı seferiye ve müctem'i olan mesarifât-ı sancak ve hüdemat-ı
devlet-i aliyye mübâşirat hizmetleri ve mesarifât-ı sâireye rûz-i hızır itibârıyla bu
defa cümle ittifâkı ve istiâdi ma'rifet-i şer'iyle Viranşehir mahkemesinde tadil ve
tesviye şartınca sancak mezkurun muhtevâ olduğu kazâlarına tevz'î ve taksim

olundukda ber-vech-i bâlâ kazâ-i mezbûrun sehmine yalnız on yedi bin dokuzyüz kuruş isabet eylediği kibel-i şer'iden pusula olundu

Fi 7 Rebiülevvel sene 1223

Kaza-i Zağferanborlu

Kuruş

17901: Mâli imdad-ı seferiye ve mesârıfı sancakdan bâ itibâr rûz-u hızır

00045 :harcıyâb

:17946

Ceman yalnız onyedi bin dokuzyüz kırk altı kuruşdur

Fi 7 Muharrem sene 1223

Varak 25 sayfa 2

Şeriat-ı şîâr Zağferânborlu kadısı faziletlü efendi zîde fazlühü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-ekârim subâşî vucûh-u kazâ ve sâir iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki işbu bin ikiyüz yirmi üç senesine mahsûb rûz-i hızır itibârıyla tevez'î muktezâ Anadolu vâlisi imdad-i seferiyyesi malının taksit-i evvel-i hissesiyle murûr ve ubûrdan hudame-i devlet-i aliyye ve mübâşiran ve sâir mesârıf-ı lazime-i sancakdan ber mantuk-ı defter-i şeriyye Viranşehir voyvadalığı kazâlarından tahsîli lazım gelen emvâl-ı miriyye merâsim kademesi vecihle nefis-i Virânşehir mahkemesinden ma'rifeti şeri ve cümle-i ma'rifetiyle tevez'î ve taksim ve pusulaları tertib olunmakla imdi süal buyruldu mevzûan gönderilen pusula şeri'yle mücebince kazâ-i mezbûrun hissesi olan meblağ-i mezkûr marifet-i şeri ve cümle ittifâkı ve tahsîldar ma'rifetiyle sizler dâhi beyne'l-ahâli tevez'î ve taksim yerlü yerinden cem'i ve tahsîl ve kabzına memura ber-vecih teknil ve teslime mezid-ü s'ay-i gayret eylemeniz bâbında işbu buyruldu tahriri ve zîde kadrühü tahsîldar t'ayin ve tisyâr kılınmıştır. Bi-mennehü Teâlâ vusûlundan gerekdir ki mâl-i mezkûr sâir ber-vech-i muharrer

tevz'î ve taksim ve tahsîl husûsuna mezidü 'itinâ-ü dikkat ve avk-u tehirden mübâadet ve ber müceb buyruldu amel ve hareket eylesüz

Es-seyyid İbrahim Mirâhur-u evvel Voyvada Bolu

Bâis-i defter-i saliyâne oldurki

İşbu bin ikiyüz yirmi üç senesine mahsûben ruz-i itibâr-i hıziriyle Kütahya vâlisi vezir-ü rûşen zamîre bâ fermân-ı âli t'ayin ve tahsis kılınan imdâd-ı seferiyyenin taksit-i evveli ve sene-i sâbıkdan berü muctemia olan mesarifât-ı sancak cümle-i ittifâk ve istihâvi ile Viranşehir mahkemesinde cem-i ketib-i Viranşehir uhdesi kazâlarının tevz'î ve taksim olundukda Medine-i Zağferânborlu kazâsı sehmine isâbet memhûr pusula-i şeriyye mücebince on yedi bin dokuz yüz bir kuruş harciyâb kırk beş kuruş ve mâli mezkurun buyrulduğunu getüren enelerden ağasına hizmet yüz kuruş ve Subâşî ağanın harciyâba verdiği elli kuruş hazine-i harcı on kuruş divan efendisine kalemiyye on kuruş mâl-i mezkûru vurûd edecek isticâline otuz beş kuruş bundan akdem Kıran karyesiyle Akviran Karyesine Mesdân Ağa ve Akman Ağa mübâşir gelüb mesârif-ı dörtyüz otuz beş kuruş davet buyrulduğunu götüren Tüfenkçiye hizmet otuzbeş kuruş hâkim m'azûl El-hac Hâlil Efendi hazretlerinin bundan akdem vaz eylediği harc defterinden kesr ve tenzil olunub bu defa devletlü ağa hazretlerinin emr-i âlileri üzere vaz olunan altıyüz yetmiş Kıran Karyesine iâne kırk kuruş Çiftlik-i ulvi karyesine iâne altmış kuruş Sakaralan karyesine iâne yirmi kuruş bâ tezkere kethüda Kirpe karyesine i'âne otuz kuruş bâ tezkire Kethüda Karapınar Karyesine iâne yirmi beş kuruş Sırçalı Karyesine iâne yirmi beş kuruş Bostanbükü Karyesine iâne otuz kuruş Kozcağız Karyesine iâne on beş kuruş şehir kethüdâsına ücret otuz kuruş tahsîlidariye sekiz yüz kuruş harc-ı defter beher kuruş bâşına bire birer para hesab olunub ve bir mikdar ikramiye yedi yüz kuruş hüddâmiye kırk kuruş kâtibiye muhzarânı otuz kuruş yüz yetmiş iki haneden sehv olunan rub-u hane için vaz olunan otuz kuruş min haysü'l-mecmû

Varak 26 sayfa 1

Min-haysü'l-mecm'u yalnız yirmi bir bin yüz yetmiş kuruşa bâliğ olub cümle ve vucûh-u ahâl-yi belde ma'rifeti ve tahsîldarı ve marifet-i şer'iyle hesâb ve kitâb olundukda kazâ-i Taraklıborlu'nun el-yevm mevcûd ve m'uteber olan yüz yetmiş iki haneleri üzerine tevz'î ve taksim olundukda beher haneye yüz yirmi üç kuruş beşer para ihtisab etmekle li-ecli't-tahsîl tahsîldar t'ayin buyrulan seâdetlü Sâlih Ağa'ya yedine verilen defter-i mûmzi ve taharride ber-vech-i âti zikr ve beyan olunur hurrira fi'l-yevm er-râbi aşere min şehr-i rebîü'l-âhiri selâse ve işrun ve mieteyn ve elf

Tablo 18. Salyâne (Kütahya Valisi İçin İmdâd-i Seferiyyenin Taksimi)

Mahalle/Köy	Hane	Rub	Kıyye
Mahâlle Bâbâsultan	4		
Mahâlle-i Çavuş	3		
Mahâlle-i Cam-i Kebir Mea Zımmıyan	6		
Mahalle-i Hüseyin kethüda	12		
Mahâlle-i Zımmıyân-ı Kıran	12,5		
Mahâlle-i Çeşme	1		
Mahâlle-i Hacı benli	2		
Mahâllei Hacı evhad	2		
Mahâlle-i Tekye	2	1	
Mahâlle-i Kara Ali	4		
Mahâlle-i Hacı durmuş	1		
Mahâlle-i Kala	2		
Mahâlle-i Hacı Hâlıl	1,5	1	
Mahâlle-i Zımmıyân-ı Polat	3,5		
Mahâlle-i Müslüman Polat	2		
Mahâlle-i Müslüman Kıran	2		
Karye-i Bağlarbâşı	1	1,5	
Karye-i Tokatlı	1		
Karye-i Gayzahane	15		
Karye-i Dane-i ulvi	2		

Karye-i Dane-i sufli	3		
Susunduk		1	
Karye-i Ağaçkilisa	3,5		
Karye-i Kozcağız	2		
Karye-i Kirpe	4		
Karye-i Çiftlik-i ulvi	2		
Karye-i Çiftlik-i süfli	2		
Karye-i Kıran	1		
Karye-i Müslüman Yazı	9,5		
Karye-i Zımmıyân-ı Yazı	10		
Karye-i Konarı	9		
Karye-i Yağcı	2	1	
Karye-i Oğlanviran	2		
Karye-i Suruncuk		1	
Karye-i Mağul			2
Karye-i Çomakviran		1	
Karye-i Değirmencik	1		
Karye-i Sırçalı	1,2		
Karye-i Akviran	3		
Karye-i Pelit viran	2	1	
Karye-i Sakaralân	1		
Karye-i Kara pikâr	12	1	
Karye-i Ak viran	2,5		
Karye-i Kadı bükü	4		
Karye-i Sarıyân	2	1	
Karya-i Saraylı	1	1	
Karye-i Ilbarıt	2	1	
Karye-i Çerçin	3		
Karye-i Kozyaka	2		
Karye-i Burnuk	5		
Karye- Kıcılcaviran	3	1	

Karye-i Kızılcaviran-ı süfli	2	1	
Karye-i Bostanbükü	2	1	
Karye-i Karıt			5
Karye-i Melisa	3		
Karye-i Kulağuzlar	2		
Karye-i Kapullu	2		
Karye-i Baş köy	22		
Karye-i Bulak	10		
Toplam	247,5	15,5	7

Bâde'l-tashîhü'l-yevm mevcûd ve m'uteber olan yüz yetmiş iki hane üzerine tevz'î ve taksim olundukda beher haneye yüz yirmi üç kuruş beşer para isabet eylediği bâde'l-tahkik işbu defter-i mümzi ve memhûr tahsîldar t'ayin buyrulan Ağayı ve Bostan yedine i'tâ olundu hurrîre hâze'd-defter defter marifet-i ve ma'rifeti vücûhü-l âhali

Es-seyyid Yakub El-mütevelli hılâf-ı Taraklı ve diğêr Zağferânborlu gafera El fakirullah âlişân afâhü

Varak 26 sayfa 2

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmiü'l-mehâmid ve'l-ekârim el-muhtas bi-mezid-i'inâyeti'l-melikü'd-dâimi bi'l-f'îl defter emini dâme mecdühü tevk'î refi-'ı hümayün vasıl olacak ma'lum olaki Bolu sancağında Bendekli nahiyesinde nefsi Arıcak ve gayrıdan altı bin yedi yüz yirmi akçe tüccâra mutasarrıf Mehmed muhtar veled-i lutfullah yoklamada ? bâyrağı altında nâ mevcûd olub timârımı bu ol vecihle mahlûl olmakla yedinde emr-i şerifim verilen mulâzımlardan orta boylu ela gözlü açık kaşlı dârende-i fermân-ı hümayün Seyyid Mehmed veled-i ali'ye verilmek bâbında 'inâyet recâsına liva-i mezbur alaybaşı Seyyid Hasan zîde kadrühüm bu kalemci ma'rifetiyle arz etmekden mücebince sancağında sâkin olub alaybeğisi

bâyrağı altında sefere eşmek ve eğer sancâğında sâkin olmaz ve memur olduğu mahâlde mevcûd bulunmaz ise definden mülazımına arz olunmak şartıyla tevcih olunmakla berat olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki göresin tımar-ı mezbur şurût-u mezkûre ile mülazım merkum Seyyid Mehmed ve âliye tevcih olunmakla tezkiresini veresin şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasın tahrirat fi'l-yevmi's-sâni aşere fi-zi'lkadet'ş-şerife li-senete isneyn ve mieteyn ve elf

Bi-müştây-ı Edirne

Bu sene-i mübâreke'de Anadolunun koluna bâ-fermân-ı âli sürücü t'ayin bulunan dergah-ı âliye kapucu paşa seâdetlü semahatlü Âli Ağa hazretlerinin hüdemâların'dan olub an asıl Karahisar-ı şarkiden ve esnây-ı râhinde Medine-i Zağferânborlu'ya vurûdlarında hasta nâmiâc olub ecel-i mev'uduyla bi-emrihî Teâlâ vefat eden Şâtır Mustafa ağa nâm müteveffanın hîne vefatında mevcûd olan eşya-i metrûkatını beyan eder

Fi 6 Reviülâhir Sene 1224

Tablo 19. Vefat Eden Şâtır Mustafa Ağa'nın Eşyâ-i metrûkası

Ürün	Adet	Kıymet-i Kuruş
Çuka Müstamil şalvar	1	20
Mustamel çoka cebe	1	8
Müstamil coka yeşi biniş	1	25
Köhne kısa kürk	1	3
Kısa müstamil entari	1	4
Yelek	1	4
Mustamil kuşak	1	10
Mustamil yeşil şal	1	5
Hancer-i ma'a-kılıç	1	10
Sim saat	1	20
Çora yemeni	?	4

Yüzük	2	10
Müstamil seccade	?	2,5
Fındık rubyesi	25	58
Rubye-i mahbub	5	9,5
Kuruşfındık	2	17
Kesik mısır nisfîyesi	12	2
Kesik mahbub	8	40
Macar	1	82
Beyaz akçe kuruş	16	0,25
Toplam	63	334

Yekün : 295+ 1202 : 1752 techizi tekfin 120,çeyrek resmü kısmet kâtibiyye mahzarane hüdamiye ceman cerraha verilen

Ba vasiyyet-i müsbet kuruş 300

Bâlâ defter-i zikr olunan eşyanın mesârîfî ihrâç olunduk da sonra yalnız yüzyetmiş beş buçuk kuruşluk eşya ve nukûd ve altun bi'l-cümle Kapucu başı mûmâ ileyh Ali Ağanın müteveffây-ı mezbur yâbında bıraktığı Hafız Mehmed kullarına teslimen yine tarafına irsâl olunduğu bu mahâlle kayd olunur hîn-i hâcet'de bu defter ile amel oluna.

Varak 27 sayfa 1

İşbu bin ikiyüz yirmi üç senesi cemâziye-l ülânın üçüncü günü yevm-i isneyn gününde Bolu ve Viranşehir voyvadalığı Elhâc Ahmed Zâde devletlü seâdetlü Seyyid İbrâhim Ağa hazretlerinin hâla kethüda ale'l-mikdârları seâdetlü Halil Ağa hazretleri galleci verenci ? beher sene Karit Çisrinin tâmir ve termîmine sarf olunmak üzere habs ve vakıf eylediği yüz kuruş Müteveli nasb eylediği Karit karyesinden Kalyoncu Seyyid Mustafa defa ve teslim ve yedine kibel-i şerriden verilen hüccet-i şeriyye ve vakfiyye-i m'amulun behâsından şart ve beyan olunduğu

üzere beher sene bâ devr-i şer-i istirbâh ve mahall-i mezbûrda vâki cisrin ta'mir ve iktizâ eden termîmine sarf tamire muhtâc olmadığı sene temamiyle asıl vakfa zam ve ilhak olunmak üzere tanzim ve şart olunduğu sıhhatiyle bade'l-hükm bu mahalle kayd olundu tahriran fi yevmi's-sâlisi min-şehr-i cemâziye'l-evvel isnân ve işrûne ve mieteyn bade'l-elf memhûr Bulak karyesinde Hüseyin Ağa Semiz oğlu Seyyid Ömer Molla Mustafa Oğlu Seyyid İsmâil Bayrakdar Oğlu Mustafa Türkmen oğlu Ahmed ve gayrihüm Mübarek Bad hutbe-i mübârek emr-i şerifidir seâdet bâd düstürün-i mükerrremün müşîrün-i müfehhamûn nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-ümûrû'l-cumhûr bi'l-fikri's-sakıbı mütemmimü mehâmü'l-enâmü bi'r-rayi'l-sâib mümehhidi bünyân-ü devletü'l-ikbâl müşehhidû erkânü's-seâdetü ve'l-iclâlü mahfûfun bi't-tasnifi-l avâtıfı-l meliki'l-âlâ Anadolunun sol kolunda vâki vüzerây-ı izâm edâmellahü teâla iclâlehüm dâme ikbalehüm ve aksâ kuzâti'l-müslimine evlâ vülâtü'l-müvahhidîn meâdinü'l-fezâil ve'l-yakin râfiû i'lâm-ü şeriatü ve'd-dinü vâris-ü ulûmu'd-dünyâ ve'l-mürseline el-muhtassûnu bi-mezidi'l-inâyeti'l-melik-i müîn meani fihâm-i zîdehü fezâilehüm ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ve meâdinü'l-fezâil ve'l-kelem kudat ve nevvâb zîde fezlahüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân ayân ve zabitân zide kadrühüm tevki'i ref-i hümâyün vâsil olacak malum olaki işbu bin ikiyüz yirmi üç senesi şeri'yyesi beher cemâziye'l-ührânın dördüncü günü mübârek hams günü bi'l-irsi ? istihkâk taht-ı ali ve baht-ı Osmâni üzere cülüs-ü hümâyün meyâmin-i memûn şâhânem vâki olub mühr-ü sadâret-i uzmâ ve hatib-i vekâlet kübrâ ordu-yi hümâyün seraskeri düstür-ü kirâm müşîr-ü fihâm nâzimü müazzâmü'l-ümem Mustafa Paşa edamellâhü teâla iclâlehü vezâyif bi't-teyîd iktidârehü ikbâlehü istiklâlehü nâm ve ruhsat-i kâmile hâla kelâm ile 'itâ ve tefvîz olunmuşdur ve hutbe-i menâbir nâmına hümâyünümüz kırâet olunmak ve sefer memurlarından her bir memuriyetini betîka icrâ eylemek sâir memurûn ve hüddâma yerlü yerinden memurîn-i lâzime ve hizmet mukteziyyelerini îkâ etmek için cülüs-ü hümâyün hayriyyini makrûnumu işâat ve 'ilân siyâkında işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr ve alâ cenâhü'l-isticâl sadr-ı'azam tatarlarından kıdvetü'l-emasil ve'l-akrân Ahmed ile tisyâr olunmuşdur imdi sağır ve kebîr ve vaz'-i şerifimden dîn-ü devlete hizmet-i malum olub hılaf-ı hareket edenler hakkında nedâmet mukarrer iduğu

Varak 27 sayfa 2

ve kimesne bildim bilmedim dimeyüb rızâullâh ve ve rizâ-i şâhaneme tahsîle musâre‘atdan ğayrı vaz-‘ı hareket ile ticâret bulmayacakları m’alûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh hareket eylemeniz bâbında fermân-ı âlî şânım sudûr olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifimle vusûl buldukda bu bâbda şerefyâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibu’l-ittibâ ve lâzımu’l-ımtisâlimin mazmûn-u itâ‘at-i makrûnuyla âmil olasız şöyle bilesüz âlâmet-i şerîfeme ‘itimâd kılasuz tahrîran fi evâli fi şehri cemâziye’l-‘âhirisi lisenete selâse ve ‘işrîn ve mi’eteyn ve elf

Mahmud-u Kostantiniyye

Dustûrûn-i mukerremûn muşîrûn-ü mufahhamûn nizâmu’l-‘âlem mudebbirû umûru’l-cumhûr bi’l-fikri’s-sâkib mütemmimü intihâmü’l-enâm bi’r-rayi’s-sâib mümehhidü bünyânü’d-devleti ve’l-ikbâl müşeyyedü erkânü’s-se‘âdeti ve’l-iclâl el mütehaffifun bi-sunûfi’l-avâtifi’l-meliki’l-‘âlâ Anadolu’nun sol kolunda vâki vuzerâ-i ‘izâm edâmelâhü Teâlâ iclâlehum ve ‘izamu’l-‘umerâi’l-kirâm merâci‘u’l-kübâri’l-fihâm ‘ulu’l-kadri ve’l-ihtirâm ashâbü’l-‘izzi ve’l-‘ihtişâmi’l-muhtassûn bi-mezidi ‘inâyeti’l-meliki’l-âlâ mîr-i mîrân-ı kirâm dâme ikbâluhum ve akzâ kuzâtu’l-muslimûn evlâ vâlâtu’l-muvâhhidîn ma‘denu’l-fazli ve’l-yakîn râfi‘u i‘lâmu’ş-şerî‘âti ve’d-dîn vârisu ‘ulûmi’l-enbiyâ’i ve’l-murselîne’l-muhtassu bi-mezidi ‘inâyeti’l-meliki’l-mu‘în Mevlânâ Erzurum kâdısı zîdet fezzâ’iluhû ve mefâhiru’l-kuzât ve’l-hukkâm ma‘âdinu’l-fazâ’ili ve’l-kelâm sâir kuzât ve nevvâb zîde fazluhum ve mefâhiru’l-emâsil ve’l-akrân ‘a’yân ve zâbitan ve sâ’ir iş erleri zîde kadruhum tevki‘u rafî‘u humâyûn vâsil olacak ma‘lûm ola ki fermân fermây-i kerîme-i &tüti-l mülûke men teşâ‘u ve beşâret-bâhşâ-i mubeşşire&innâ ca‘alnâke hâlîfeten fi’l-arzi tenzihü zatehü ani’t-tağyiri ve’n-noksânın meyâmin-i te’yîdât-ı ezeliye ve mekârim-i tevfiyat-i lem yezelisiyle bu defa meymenet-i ârây-ı er’ike ? mesnûh olan culûs-u humâyûnû meyâmin-i makrûneme işâat ve îlân siyâkıdan müneşşir olanlar evâmîr-i celîle-i şâhânemde munderic olduğu üzere el-hâletu hâzihî devlet-i ‘âliyyem Rusyalı ile sefer-i Prusyada Edirne de ikâmet üzere olan livâ-i şerîf ordusunun ricâl-i devletim ve hadem ve aklâm ğalabâlığı cihetiyle îcâb iden mesârif-i

kesîresi harbde işe yarayân dileverân-ı askeriye tahsîs olunmak için livâ-i seâdet ihtivâ-i hazret-i risâlet-penâhînin âsîtâne-i aşîyaneme meymenet bâhş nehfete olması bundan akdem ittifâk-ı ârâ ile karargir olmuş olduğundan livâ-i şerif ordusu dersaadetime avdet eyledi deyu ancak musâlaha hâvî henüz netice bulmadığından bâlâda temhîd olunduğu vecihle devlet-i âliyyem el-yevm seferber ve bu cihetle hududda olan kıl'a ve inha ? vücûh ile tekviyyet ve istihkâmı ve taraf taraf asâkir-i külliye ta'biyesi elzem ve merâhim idüğü bedîhî ve 'izhar olub şöyle ki bi 'avnihî Teâlâ mesâlih hitâm bulur ise ğâlibâne olmak murâdımız ise dînimiz âli olmağla avnı ve 'inâyet-i ilâhiye ile ve şimdiden intikâm almak şikârından her hangisi olur ise gelenler askere mevkuf ve mehtânesinden himmet-i şâhânem ikmâl-i esbâb-ı cihâdiyeye ma'tûf olmağla hâlâ sadr-ı 'a'zam ve vekîl-i mutlak sadâkat-i ilim dustûr-ı mukerrem muşîr-i mufahham nizâmu'l-'âlem nâzımım munâzimu'l-ümem Hurşit Paşa edâmallâhü Te'âlâ iclâlehu vezâfi bi't-teyid iktidârahû ve ikbâlehû sefer-i memuresi ve sâir husus-ı cism-i saltanat-ı seniyyenin cümlesinden müstekil bi'l-re'yyi ve müstemid bi't-terbid olarak kendüye istiklâl-i nâm ve ruhsat-ı kâmile-i şâhânem i'tâ sadr-ı azam-ı muşârün ileyhî inzimâm-i re'yyiyle Rumili vâlisi dustûr-ı mukerrem muşîr-i mufahham nizâmu'l-'âlem vezirim Hurşid Paşa edâmallâhü Te'âlâ iclâlehû dâhi harb üzerine müceddeden serasker ta'yîn olunmuşdur bu sûretde kâffe-i me'mûrîn irâde-i seniyyemi bilüb yani saltanat-ı seniyyem kemâ kâne seferber olmağla livâ-i şerif ordusunun

Varak 28 sayfa 1

Ordusunun Dersaadetine nakli ol mesârifi dâhi askeriye tahsîs iderek beyhûde ğalabâlık olmamak ve ziyade asker ihtîşârıyla sulh ve cenk şıklarından kangisi olur ise bi-'avnihî Teâlâ ğâlibâne olmak için tezâyid kuvvet garâzına mebnî idüğü ve livâ-i şerîf ordusunun avdetini vesile ve tabîr-i reşte ittihâzıyla me'mûrînden bir nefer girüye kalmamak veyahud betâeet eylemek lâzım gelür ise isti'mâl kayduna düşülmeyüb vebâli boynuna hakkından gelineceği cümlelerin ma'lûmu olub âña göre îkâ-i me'mûriyete musâra'at olunmak saġîr ve kebîr ve vaz-î tesrîf ve'l-hâsıl kâffe-i me'mûrîn ve 'âmme-i muvahhidîn matlûb-i kat'î-i şâhânem olmağla mukaddem ve muahhar sudûr iden evâmir-i şerîfe nâtık olduğu üzre tertîb olunan mahâllerde

asâkir-i mutlakanın bi-lâ-noksân ihrâc ve bir an akdem savb-ı me'mura irsâli husûsuna bi'l-ittifâk bezl-i mekderet eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen mahsusan iş bu fermân-ı 'âlî-şân sâdır olmuştur

Mahrûse-i Kostantıniyye el-mahrûse

Kazâ-i Borlu

4798 ğuruş

Mâl-i nüzl ve avâriz ve ma'îşet ma'a harciyâb

Yalnız dört bin yedi yüz doksan sekiz ğuruştur

Fî 19 Rebiü'l-ahir sene 1223

Şerî'atşı'âr Borlu kâdîsı fazîletlu efendi zîde fazluhû ve mefâhirü-l 'emâsil ve'l-ekârim a'yân ve iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki iş bu bin iki yüz yigirmi üç senesine mahsûb bâ-fermân-ı 'âlî ve sûret-i defter-i hâkânî kazâmız Borlu 'ahâlîleri üzerilerine edâsı lâzım gelen nüzl-ü avâriz emvâlinin tahsîli vakt-i hulûl itmege nâşir imdi gönderilen memhûr pusula mucibince beyne'l-'ahâlî ma'rifet-i şer'le tevzî' ve taksim ve yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûr eda ve teslîm mezid-i ğayret eylemeniz bâbında tarafımızdan iş bu buyuruldu tahrîr ve isdâr zîde kadruhû tahsîldâr ta'yîn ve tisyâr olunmuştur bi-mennehû Te'âlâ vusûlünde gerekdir bir-minvâl-i muharrer emvâl-i mezkûrun ma'rifet-i şer'le ve ta'yîn olunan tahsîldâr ma'rifeti ve cümle ittifâkıyla tevzî' ve taksîm ve yerlü yerinde cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra edâ ve teslîme mezîd-i 'i'tinâ ve dikkat ve hilâfından tahâşî ve mucânebet ve ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eyleyesüz

Fî 19 Safer sene 1223

Hâlîl Kethüda Voyvada Bolu

Kazâ-i Borlu 1205 ğuruş

Yalnız bin iki yüz beş ğuruşdur

Mâl-i teftîş ve nezâret ve ma'îşet ve ma'a harciyâb 1205

Şerî'at şî'âr Borlu kâdîsı fazîletlu efendi zîde fazluhû ve mefâhiru'l-'emâsil ve'l-'akrân a'yân ve iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur iş bu bin iki yüz yirmi senesine mahsûb vâridât mukâta'a'dan olub ber mutâd kazâ-i mezbûr ahâlîleri üzerlerine lâzım gelen teftîş ve nezâret emvâlinin tahsîli vakti hulûl itmekden nâşî imdi derûn buyurulduya mevzû'an gönderilen pusula-i memhûr mûcibince beyne'l-'ahâlî tevzî' ve taksîm ve yerlü yerinde cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra ber-vech-i tekmîl eda ve teslime dikkat eylemeniz bâbında tarafımızdan iş bu buyuruldu tahrîr ve isdâr zîde kadruhû tahsîldâr ta'yîn olunub bi-mennehü Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzre emvâl-i mezkûru ma'rifet-i şer'le tahsîldâr-ı merkûm marifet-i cümle ittifâkiyla tevzî' ve taksîm ve yerlü yerinde cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra eda ve teslîm ve ber-mûcib amel ve hareket ve hilâfindan tahâşî ve mucânebet eyleyesüz deyu

Fî 19 Cemaziyel ahir sene 1223

Livâ-i Borlu Hâlil Kethüdâ-yi Voyvada-i Bolu

Varak 28 sayfa 2

Bâ'is-i defter-i Salyâne oldur ki

İş bu bin iki yüz yigirmi üç senesine mahsûb bâ-fermân-ı 'âlî ve sûret-i defter-i hâkânî ve hâlâ Viranşehir voyvada'inâyetlu ağa hazretlerinin buyuruldu-i 'âlîleri ve pusula-i memhûrları ve ber-mûcib-i pusula şer'î Taraklıborlu kazâsı ahâlîleri üzerlerine edası lâzım gelen mâl-ı nüzûl ve avârız ma'a ma'îşet ve harciyâb yalnız dört bin yedi yüz doksan sekiz ğuruş ve yine sene-i mezkûreye mahsûb kazâ-i mezkûr sehmine isâbet iden pusula-i şer'î mûcibince teftîş ve nezâret ma'a ma'îşet ve harciyâb yalnız bin iki yüz beş ğuruş mâl-ı mezkûr buyuruldu götüren başka hizmet ve tahsildâriye yalnız dokuzyüz yirmi hazîne buyuruldu haraçları yüzseksen kuruş bu defa delil başı Mehmed Ağa ile Molla zâdeler ve tek tek zâde mesârifların

yalnızbin üç yüz yetmiş beş ğuruşu vurûd idecek isti‘câliye seksen ğuruşu sefer-i humâyûn fermânı getüren tatar tüfekçiye hizmet elli kuruş Boluda olan asâkire irsâl olunan harçlık ile bundanakdem tahsîl olunan bezl-ü noksanına bâ-tezkire virilen bin üç yüz elli ğuruş şehr-i Muharrem’den beru umûr-u memlekete sarf olunan bâ defter-i müfredât bin yedi yüz ğuruş Molla Mehmed’den alınan bargir akçesiyle Mehmed Efendi’ye âsitâneye harcırâh yüz ğuruş topcubâşı mesârif yigirmi bir ğuruş sadr-ı esbâk El-Hâcc İzzet Paşa hazretlerinin tahrîrâtıyla işlemiş mahkeme gereği iki yüz ğuruş şehir kethudası yediyle menzil ücreti iki yüz ğuruş Sütcüzâde ve Es-Seyyid Ahmed Ağa’ya at akçesi yüz elli ğuruş bu def’a habbân zâde için matlûb buyurulan zehâire elden bâyafta alınan üç bin beş yüz elli bir ğuruş Kokarlı köprüsüne kırk ğuruş Kırpınar Karyesine i‘âne yigirmi ğuruş Çiftlik-i ulvi Karyesine i‘âne otuz ğuruş Kıran Karyesine i‘âne yigirmi ğuruş kahve Bostanbükü karyesine iâne yirmi kuruş Sakaralân karyesine yirmi kuruş Sırçalı karyesine yirmi kuruş Kirpe karyesine yirmi şehir kethüdâsına ücret otuz kuruş tahmis Ahmed üstaya kahve akçesi iki yüz seksen ğuruş Mumcu Karyesine mum akçesi kırk ğuruş çarşı bekcilerine ücret yigirmi ğuruş Bulak âyânı Mustafa Ağaya konak mesârifî yüz ğuruş harc ve defter birer parden ve ikramiye sekiz yüz ğuruş hüdâmiye mahzariye seksen ğuruş min haysu’l-mecmû‘ yalnız on yedi bin dört yüz yigirmi beş ğuruş mebâliġa bâliġ olub kazâ-i mezbûrun el-yevm mevcûd olan yüz yetmiş iki hanesi üzerine cümle ma‘rifet ve ma‘rifet-i şer‘le tevzî‘ ve taksîm olundukda beher haneye yüz bir buçuk ğuruş isabet itmekle li-ecli’t-tahsîl tahsîldarı olan fahru’l-akrân saâdetlu subâşı Sâlih Ağa yedine virilen mûmzi ve memhûr defter-i salyanedir ber vech-i âtî zikr ve beyân olunur.Hürrira fi-evahiri şehr-i cemâziye’l-âhar lisene selâse ve işrun ve mieteyn ve elf

Tablo 20. Sâlyâne defteri; Taraklıborlu Ahâlisi'nin Ödemesi Gereken Hane Başına Düşen Vergiler

Mahalle/Köy	Hane	Rub
Mahâlî-i Bâbâsultan	2	
Mahâlî-i Çavuş	2	
Mahâlî-i Cam-i kebir	4	
Mahâlî-i Hassan kethuda	3	
Yarım hane Yılar	6	
Mahâlî-i Müslüman Bolat		
Mahâlî-i Zımmiyân Bolat		
Mahâlî-i Bağlarbaşı	12	
Mahâlî-i Zımmiyân-ı Kavak	12,5	?
Mahâlî-i Çeşme	1	
Mahâlî-i Hacı beğli	2	
Mahâlî-i Hacı	2	
Mahâlî-i Hacı derviş	1,5	
Mahâlî-i Tekye	2	1
Mahâlî-i Kavak	1	
Mahâlî-i Karaali	5	
Mahâlî-i Hacıhâlil	12	3
Mahâlî-i Kal'a	2	
Mahâlî-i	2	
Toplam	134	4

Varak 29 sayfa 1

Tablo 21. Salyâne; Zağferânborlu Ahalisi Üzerine Hane Başına Düşen Vergiler

Mahalle/Köy	Hane	Rub
Karye-i Tokathı	1	
Karye-i gayza	2,5	
Karye-i Dane-i ulvi	3	
Karye-i Sunduk		1
Karye-i Ağackilisa	6	
Karye-i Kozcağız	2	
Karye-i Kerpe	4	
Karye-i Kırkpınar	2	
Karye-i Çiftlik-i süfli	3	
Karye-i Kıran	1,5	
Karye-i Çiftlik-i ulvi	2,5	
Karye-i Zımmiyân-ı Yazı	10	
Karye-i Müslüman-ı Yazı	9,5	
Karye-i Konarı	13	
Karye-i Pacı	2	1
Karye-i Sırçalı	1,5	
Karye-i Oğlan viran	1	
Karye-i Surukçuk		1
Karye-i Sakaralan	1	
Karye-i Çomakviran	1	1
Karye-i Mağul	2	
Karye-i Değirmencik	1	
Karye-i Elin viran	5	1
Karye-i Ak viran	3,5	
Karye-i Hacı beği	5	
Karye-i Çıraklar	2	1
Karye-i Sarıyân	1	1

Karye-i Ilbarıt	2	1
Karye-i Çerçin	3,5	
Karye-i Kozyaka	2	
Karye-i Bozluk	6	
Karye-i Kızılcaviran ulva	3	1
Karye-i Kızılcaviran süfli	2	1
Karye-i Karıt	6	
Karye-i Bostanbükü	2	1
Karye-i Melisa Hane	4	
Karye-i Kapulu	6,5	
Karye-i Kulağuzlar	3	
Karye-i Bâşküy	4	
Karye-i Bulak	10	
Toplam	140	11

Bâ'de't-tashîh el-yevm mevcûd ve muteber olan yüz yetmiş iki hane üzerine tevzî' ve taksîm olundukda beher hâneye yüz bir buçuk ğuruş isabet eylediği bâ'de't-tahkîk iş bu defter-i mumzi tahsîldar t'ayin buyurulan ağa-yi zişân yedine i'tâ olundu.Hurrira hâzihi'l-defter bi-marifet-i ve marifet-i vucûhü'l-ahali

Es-seyyid Yakub El-mütevveli hilâfet-i bi-medine-i Taraklıborlu gafere el-fakirullah

Sahife 28

Varak 29 sayfa 2

Kirpe Karyesi sâkinlerinden Hafîb Seyyid Mehmed Çelebi'nin oğlu Ahmed'in oğlu Hâlîl b-iemrillahi teâla divâne ve mecnûn olub efâl vâkı'an akvâlinden ma'lûm olmağla bu mahâlle kayd şod

Fî 4 Şaban sene 1223

İş bu bin iki yüz yigirmi üç senesine mahsûb rûz-i hazardan ber muctemi‘ olan mesârif-i sancak bu def‘a Viranşehir mahkemesinden Viranşehir uhdesinin hâvî olduğu kazâlara bâ‘de‘t-tevzî‘ ve‘t-taksîm Borlu kazâsı sehmine isâbet iden pusulası mûcebince yigirmi bin yedi yüz on iki ğuruşu tahsîldârına bin ğuruşu Subâşî ağa yediyle ağa efendimizin tezkiresiyle akçe Alemdar oğluna ve kayd haracı ve isti‘câli ve sâir bâ-tezkire vurûd iden hademeye virilen bâ-defter meferrerât yedi yüz otuz ğuruşu bâkkal esnâfının ve Abdurrahmânpaşa mesârifine virdikleri pirinç akçesi beş yüz ğuruşu ve vurûd-u u‘bûr iden hademeye hanlara virilen konak mesârifî bermûcib-i defter-i mufredât beş yüz ğuruşu Subâşî ağanın Âli Beşe oğluna alıvirdikleri silah akçesi yüz kuruş Müftî efendinin Hacı Emin Efendi hanesinden alıverdiği mefrûşât akçesi elli ğuruşu perişanu‘l-hâl kurrâya berâ-i ‘î‘âne ber mûcib-i defter-i mufredât iki yüz yigirmi ğuruşu birkaç mâhdan beru muctemi‘ olan mahkeme kirası ve harc-ı defter ve harc-ı i‘lâmât bin ğuruşu mahkeme ta‘mîrine ve huddâmına ve mahzarına ve kâtibine yüz ğuruşu min-haysü‘l-mecmû‘ yigirmi dört bin dokuz yüz on iki ğuruşa bâliğ olub cümle ma‘rifeti ve sa‘âdetlu subâşî ağa ma‘rifeti ve tahsîldâr tahsîldar ta‘yîn buyurulan seâdetlu delil başî ağa ma‘rifeti ma‘rifetimiz ile cem ve defter ve kazâ-i mezbûr mahâllât ve kurrâlarına tevzî‘ ve taksîm olundukda el-yevm mevcûd bulunan yüz yetmiş iki hânedan beher hâneye yüz kırıkbeş ğuruş isabet itmekle saâdetlu tahsîldar ağa yedine virilen defterdir ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîran fi‘l-yevmi‘ s-sâlisi aşera min şehr-i şevvâli‘l-mukerrem lisene selâse ve ‘işrîn ve ve elf Mahâlî-i Bâbâsultan Hane Mahâlî-i Çavuş hane 3 Mahâlî-i Cam-i kebir hane 6 Mahâlî-i Huseyin kethüda hane 12 Zımmıyân Kıran Hane 12,5 Mahâlî-i Çeşme Hane 1 Mahâlî-i Hacıbeğli Hane 2 Mahâlî-i Hacı Benli Hane 2 Mahâlî-i Hacıdurmuş Hane 1

Varak 30 sayfa 1

Düstürûn-u mûkerremün müşîrîn-û müfehhamûn nizamü‘l-âlem müdebbirü‘l-ûmuru‘l-cumhûr bi‘l-fikri‘ s-sâkıb mütemmimü menâmü‘l-enâm bi‘r-rayi‘ s-sâibi memhûr bünyânü‘l-devleti ve‘l-ikbâl meşîdû erkanü‘ s-seâdetü ve‘l-iclâl el-mahfûfûn bi-sunûfi avâtifi‘l-melikü‘l-‘âla Anadolunun sol kolunda vâk‘i vüzeray-ı ‘izâm edâmellâhü Teâlâ iclâlühüm ve ‘âzimü‘l-emirü‘l-mûkerrem efâzim-ü küberâi‘l-

fi'hhâm ülü'l-kadri ve'l-ihtirâm eshabü'l-izzi el-muhtâssûn bi-mezîdi 'inâyeti'l-melikü'l-âla mîr mîran-ı kirâm dâme ikbâlehüm ve akzâ kuzâti'l-müslimin evlâ velâtül'l-muvahhidin m'adeni'l-fazli ve'l-yakîn râfiü i'lâmü's-şerîatü ve'd-din vârisü ulûmü'l-enbiyâi'l-müslimin el-muhtâs bi-mezîdi 'inâyeti'l-meliki el-muayyen Mevlana Erzurum kadısı zîde fezâilühü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm meâdinü'l-'fazâili ve'l-keâm kuzât ve nevvâb zîde fazlühüm ve mefahirü'l-emâcid ve'l-âyân hanedânâni ve ayâna ve serdârân ve vucûh-ü memleket ve bi'l-cümle iş erleri ve söz sâhibleri zîde mecdühüm tevkî-i refi'-i hümayün vasıl olacak ma'lum olaki bundan akdem Rumeli ve Anadolu taraflarından hanedânân marifetleriyle tahrîr-i irâde olan sekbân mâddesi müceb-i ihtilâl olduğundan derhâl taraf-ı hümayünümün fesh olunmuş olduğu husûs mukaddemce mahsûs-u evâmîr-i aleyhim neşriyle 'ilân ve işâ'at olunmuş ise dâhi bu madde için hanedân-ı mûmâ ileyhim ve sâir hiçbir ferde hakkında hakkında bir güne sü-i niyet ve irade olmadığı ve nâm kimse me'mur oldukların mesâlih-i devlet-i aliyyemi kemâ hüve'l-matlûb tesviye ve ruyet vezir-i iradelerinde olan fükara-i zu'âfânın himayet ve siyânetleriyle taraf-ı hümayünüm için cümleden isticlâb-ı d'avât-ı hayriyeye bezl-ü mükadderet eylemeleri mahzâra tâlib ve erzânım idüğü zâhir ve âşîkar olmakla i'lâmen ve t'ekîden işbu emr-i şerifim isdâr ve sadrı'azam tatarlarından kudretü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa zîde kadrühü ile irsâl olunmuşdur imdi şerîke-i vüzerây-ı müşâr-ü mir-mirân ve Mevlana ve hanedân ve ayânân ve serdârân ve sâir mûmâ ileyhim setr-ü keyfiyet m'alumunuz oldukda herkes mutma'inne'l-kalb olub mazmûn-i ve irade-i şâhanem sagîr ve kebir bey ve gedâ herkes tekrar 'ilâna ve işâat ve zât şevket simât cihandârâneme ve rây-i cenâb-i hâliki-l berâyâ olan acaze-i memleket ve fukerâ-i re'iyetin herhâlde himâyet ve siyânetlerine istihsâl esbâb-ı aşâyîş veistirâhatleri emrine ve isticlâb mehâsîn tevcihat-ı mülükânem bi'l-ittifâk ihtimâm-ü dikkat ve hilafinden begâyet-i ittifâ-ü ve mübâaret eylemeniz bâbında fermân âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki. vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşruh üzere şerefyâfta sudûr olan fermân vacibü'l-ittibâ' ve lazimü'l-ittisâlin makrûniyle itâat makrûniyle amel ve hareket ve hilafından hazer ve mecâsebeset eyleyesiz söyle bilesiz alâmet-i şerife itimad kılâsız tahrîran fi evâhir-i şehri şevvâli-l mükerrerem selâse işrune ve mieteyn ve elf

Ve makami Kostantiniyye El-mahruse

Varak 30 sayfa 2

Hâlâ Borlu kadısı fâziletli efendi hazretleri ve subâşınız izzetmendim Sâlih Ağa ve sâir söz sâhibleri zîde kadrühüm b'ade's-selâm inhâ olunur ki işbu bin ikiyüz yirmi dört senesine mahsûben muharremü'l-harâm itibâriyle öteden berü tahsîl olunan cizye-i mükâteası iltizâmı tarafımıza ihâlê olunmakdan nâşi sene-i mezbûrun mahsûben derûn-i şehirde ve diğêr kurrâlarda mukaddem mukîm olunan zimmiyânların üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-i cizyelerini ma'rifet-i şer'i ve cümle ma'rifetiyle sene-i sâbıkaları şurûtuna ri'âyet olunarak yerlü yerinden cem-'i tahsîl ve kabzına me'mûrun eda ve teslim her birleriniz vakt-i tâm ve s'ay-i ihtimâm eylemeniz bâbında işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr vezir-ü kudret-ü tahsîldar t'ayin ve irsâl olunmuş dur bi-mennehû teâla vusûlunda gerekdir ki m'alumuz oldukda sene-i mezbûraya mahsûb Viranşehir şehrinde ve gerek kurrâlarda müsafir ve mükim olan zimmiyânların üzerlerine edası lâzım gelen mâl-i cizyelerine yerlü yerinden cem-'i tahsîl ve kabzına me'mûra edâ ve teslim ve iktizâ eden kağıtlarını kendilerine edâ olunmasına dikkat ve bermûceb yerlerine amel ve hareket eyleyesün deyü.

Fi Muharrem 3 sene 1224

Hâlîl Seyyid Serbevâbin dergah-ı âli Voyvada Viranşehir

Kazâ-i Borlu kuruş 19834

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesi ruz-i kasımdan yirmi dört senesi muharremü'l-haramın on birinci gününe gelinceye kadar müctem'i olan mesârif-ı sancak ve murûru ubûr eden hüdamat-ı devlet-i'aliyye mübâşir âza hizmetleri ve konak mesârifleri ve mesârifât-ı sâire cümle-i ittifâkıyla ve m'arifet-i şer'iyle bu def'a Viranşehir mahkemesinde sancak-ı mezkûrun muhtevî olduğı kazâların tevz'î taksim olundukda ber-vech-i bâlâ kazâ-i mezbûr sehmine isâbet eden yalnız on dokuz bin sekiz yüz otuz dört kuruş ettiğı kibel-i şeride pusula olunur

Fi 11 Muhharrem sene 1224

Tablo 22. Gönderilen Pusuladaki Masraflar

Mesarif	Kuruş
mal-i maktu	784
ma'îşet	221
İkramiye	2025
Harcıyâb	45
ber m'utâd-ı kadim esb behâ ve hilat behâ kethüdâsına	2400
Toplam	5475

Fi 13 Muharrem Sene 1224

Memhur pusula Es-seyyid Halil ağa temme

Varak 31 sayfa 1

Zağferânbolu niyâbet-i şer'iyyesi cenâb-ı fûzelâsına

Faziletli efendim hazretleri

Eflâni nâhiyesinin Kumanlar karyesinde vâki Hacı Fakih vâkifdan tevliyet-i ber mûceb fermân-ı âli olan evlâd-ı evlâdına âid olmakla bundan bundan yedi sene akdem efendi mahkeme şer'iyede evlâd-ı vakâif'dan olduğuma dair ceryân eden muhâkemedede ol bâbda ki hükm-ü hâvi i'lâmı şer'i tanzîm bir-le tarafı 'ita ve teslim olunmadığından kuyûd ve zabta nazaran 'ilâm mezkûrun taraf-ı âcizâneme teslimini 'itâ ve istirâm eylerim ol bâbda emr-i fermân hazret-i menlehü'l-emrindir

12 Teşrîn-i sâni 1222

Osmanlar karyesinden Sepet oğlu Mustafa kulları guruş ki min haysü'l-mecmu mezkûr kuruş kazâ-i mezbûrda münbâki olduğu ve mebaliğ-i mezbûrdan bir akçe noksan iddiâ eder olur ise itmâmına zâmin ve müteahhid olduğunu senki mûma ileyh meclîs-i şer'ide dahi seni ve mezkûr musarrıf veziri mûkerrem devletlü Seyyid Ali Paşa hazretlerinin taraf-ı müşrânelerinden mütesellim merkûmun Dobra

muhâbesine me'mur mühürdârları kayd-ı mahzarında takrîr eylediği bi'l-iltimâs bâ serîr-i âlâya arz der devlet-i mekîne arz-i dâi keminelidirki bin ikiyüz otuz iki sene der devlet-i arz

Varak 33 sayfa 1

Bâis-i defter-i sâliyane oldur ki

İşbu bin ikiyüz yirmi dört senesine mahsûben matlûb olunan ikrâmiye ve makt'û ve harciyâb ve feres bahâ ve hilât-i bahâ pusulası mûcebince beş bin dörtyüz yetmiş beş kuruş ve bu âna kadar vukû'undan mesârif-ı sancak ber-mûceb pusula-i şer'i on dokuz bin sekiz yüz otuz dört kuruş tahsildâra bin kuruş bundan akdem devletlü Abbas Bey mürûrundan verilen elli vuk'iyeye yağ yüz elli kuruş elli re's-i ganem ikiyüz elli sekiz buçuk kuruş elli kıyye şâir beş yüz kuruş elli vakya kahve beşyüz kuruş yüz elli vakye mum yüz seksen yedi buçuk kuruş elli vakye asel şem'i iki yüz kuruş elli vakye sabun yüz kuruş bundan akdem altı nefer süvari için bâ yafta deyn olunan altıyüz kuruş buyruldu harcirâh on sekiz kuruş hazine harcı on beşer kuruş ist'icâle elli kuruş buyruldu getüren doğancı iç ağasına altmış kuruş ve murûr-u ubûr edenlere menzil ücreti ve mesârif-ı sâire altıyüz kuruş Kıran karyesine i'âne kırk kuruş çiftlik-i ulvi Karyesine iâne altmış kuruş Bostanbükü Karyesine iâne otuz kuruş Kerpe Karyesine i'âne otuz kuruş Sırçalı Karyesine yirmibeş kuruş Sakaralan Karyesine i'âne yirmibeş Kal'aya iâne ve rub-u hâne noksanına yüz kuruş şehir kethüdâsına ücreti elli kuruş harc-ı defter ve harc-ı imzâ ve i'lâmât ve hüddâmiye kâtibiyeye mahzarına dokuz yüz kuruş min-hâysü'l-mecm'u yalnız otuz bin sekiz yüz yetmiş dört kuruş mebâliğa bâliğ olunmakla medine-i mezbûrun mevcûd olan yüz yetmiş iki haneleri üzerine tarh ve taksim olundukda beher hâneye yüz yüz yetmiş dokuz buçuk kuruş isâbet etmekle seâdetlü Subâşı Sâlih ağa yedine verilen defter-i memhûr mûmzî ber vech-i bâlâ mahâlle ve kurrâların zikr ve beyân olunmuşdur.El yevm bâde'l-tashîh mevcûd ve m'uteber olan yüz yetmiş iki hane üzerine tarh ve taksim olundukda beher haneye yüz yetmiş dokuz buçuk kuruş isâbet etmekle seâdetlü subâşı ağa yedine i'ta olundu

Hurrire fi'l-yevmi'r-rabiü ve'l-işrûn min şehr-i muharremü'l-har'am erbâ ve işrûne ve mieteyn ve elf

Hürrire beyne'l-defteri bi-m'arifeti ve ma'rifet-i vücûhü'l-ahâli

Es-seyyid Yakub El-mevlâ hilafet-i bi-medine-i ve kazâ-i Zağferânborlu gafere El-fakirüallahü teâlâ gafaralehü

Varak 33 sayfa 2

Aksâ Kuzâtü'l-müslimîn ve evlâ vürudu'l-muvehhidîn m'adeni'l-fazli ve'l-yakîn râfiu müdâfiü's-şerîfe ve'd-dîni vârid-ü ulûm-ü esâil el-mürselin? El-muhtas bi-mezîd-i 'inâyetü'l-meliki m'uîn Mevlana Erzurum kadısı zîde fazlühü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-ahkâm meâdinü'l-fazli ve'l-ikrâm Anadolu bey sol kolu yemin ve yesâriyle nihâyete varınca vâkî kazâları kuzât ve nevvâbı zîde fazlühüm ve kıdvetü'lmacid ve'l-ekârim âyân ve kübarâsı husûsuna bundan akdem ocağ-ı âmireimiz tarafından mahsûs mübâşir t'ayin ve irsâl olunan ser turna-yi zîde mecdühü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân âyân ve serdârân ve iş erleri ve söz sahibleri ve atîk-i ihvân ve alemdârân-i ve bi'l-cümle ihtiyarân zidehü tevki-i refi-i hümayünüm vâsil olacak m'alum olaki Devlet-i âliyye-i ebed müddet-i evâilim. Rusya devlet-i beynini bâden sulh-u salah için bir hâsılı t'ayin ve müzâkere-i meslahat-i hayriyye zimmında bundan akdem savb-u me'murlarına bâs ve tisyâr kılınmış isede müsâleha maddesi mechül-ü neticedir ki her hâlde azim ictinâbi ve ferâiz-i hakîmeden olduğuna binâen senki Mevlana ve serdârân ve sâir mûmâ ileyhimsiz mübâşir mûmâ ileyhim yedine verilen defter-i mücebince kazâlarımızdan birer ikişerler serdengeçti bâyrağ-ı küşâde ve yüz yirmişer nefer olmak üzere yeniçeri tahrir ? ve müddet-i m'aiyyet tarafından ihrâç ve ibrâil ordusuna sevk-ı ve tisyâr eylemeniz hususu mukaddemâ ihdâr ve tisyâr olunan emrimi beşâretimle size tenbîh ve t'ekid kılınmakdan nâşi şimdiye kadar mahâll-i memurlarına takarrubları me'mul iken henüz ihrâç olduklarına dâir ber haber zuhûr etmediği zâhir ve âşikâren ve bu esnâda müsâleha mükâlemesine şurûh olunmamak üzere isede der vech-i muharrer mesâlihanın bitüp bitmeyeceği meşkûk idüğü ve mevâyc husûle ma ? nusrete hâiz tefyîze istihkâklarına dikkat olundukda müsâlehanın hüsn-ü sûretle nizâm-ı tedbir

olunmasına küll-i medâr ve suhûlet olacağı müsteğni iş'ar ve bu suretde inhir'â ibraz-ı mestûre ve celâlet-i zımmında Tuna boyunda kâin mesâlih ve hudûd-i islâmiyede külliyyetlü gerek ve ale'l-husûs Devlet-i aliyyemin kâdimi manen kırkı racil ile buyrulmuş cemiyle iltiması olan yeniçeri dilâverlerinin derkârı hudûdu hakaniyemde mevcûd bulunmaları mezide ? olduğu neferat-ı merkum ve emri alışanımız kudret tertib olunmamış mukaddemâ sadır olan emr-i münifim mûcebince derhâl bi-la tahayyürü tahrir ve serian ihraç ve bir güne evvel ise iş ol ibra canibine eriştirmekle ikdam ve üsreâset ? eylemeniz fermanım olmağın yeniden ve ist'icâlen işbu emr-i şerifim isdar-ü iftihârü'l-mâcid ve'l-âyan ser-turna-yi el-hâc Numan zîde ile irsâl olunmuşdur. imdi bu husus sâireye mikyâs olunmayub umûr-u diniyyenin beğayet ehem ve akdem olmak ise de bundan sonra inhimânı ve sebtim vecihle caiz olmadığı vurûd ...irsâl islamiyeden olanlar bu hususuna ikdam ve suhret eylemek lazime-i din olub hilâfa hareket ve böylece eser-ü sūfara kast ? kusur edenler dünya ve uhrasına selâmeti müşahid eyledikleri iştiyâh idüğü ma'lumunuz oldukda mazmûnu fermân-ı hümayünüm lazım gelenler mesami'i intibâhlarına tefhimerken matlub olanlar ve yeniçeriden ... ifâyı henüz tahrir ve ihrâç olunmamış bundan böyle bir refika-yı dikkat gecmeyerek mübâşir mûmâ ileyhimin bundan olasız defter-i mantukça cümleler sebb-ü ihrâçı ve serian tesisât eden tarafına sevk ve irsâle bâlâ neferin sayı ve gayret ve hilafından gâyetü'l-fâye sadr-ü mecânib ettiler ve sen ki mübâşir mûmâ ileysin mazmûn-ı emr-i şerifim sen dâhi mecmusi olarak mevehhet ve muktezâsın üzere amel ve hareket ve bir güne evvel inhimâm-ı memuriyetle emrar-ı husn-ü hizmet ve sadâkat damin dermiyân gayret beâsib ? hazır eylemek bâbında fermân-ı ali sâdır olmuşdur buyurduğu vusulu buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefi bâfta ? sudûr olan fermânı vacibolmak ...el-müştaki mazmûna ordu hareket hilafından mücânebetet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîye itimad kılâsız tahrir fi-evahiri şehri zilhicce fi-senei mie ve işrun ve mieteyn ve elf

Varak 34 sayfa 1

M'alum olaki Bolu voyvadalığı esbâk-ı rûm der muallâm Kapucu başından Ahmed Hulûsi dâmet mecdühû ile Bolu Voyvadası esbâk mütevefa Hacı Ahmed oğlu

İbrahim'in hesabları ru'yet ricâl-i devlet-i aliyyemden huzûr-u lazım gelenler hazır oldukları hâlde bin ikiyüz yirmi iki senesi martından zabt eylemek üzere Bolu Voyvadası sabık Hacı Ahmed oğlu İbrâhim'in ref'inden mukaddemâ bâ fermân-ı âli Kapucu bâşısı mûmâ ileyhın uhdesine el-hâletü ol bâb sâlifü'z-zikr Bolu ve Viranşehir voyvadalıkları'nın ber-mûceb defter-i teviz'-î huzmu 'addeden olan yüz elli bin beşyüz seksen elli kuruşa ruz'i hızır teviz'î'nin seyf ve tüfenk tahsîlat süâl olduğunda eğerçi meblağ-i mezbûr Kapucu bâşı mûmâ ileyhın yedinde mevcûd olan imzâluya nazar olunduktan mütevefay-ı merkûm İbrahim'in makbuzi olub ancak menûfây-ı mûmâ ileyhın ol mikdar meblağı tahsîlini mukaddemce inkar eylemiş olduğuna binâen bu sûretde tarafeynin tahsîlat-ı mühîm olmakla inhâsı zimmetlerindedir ve mûmâ ileyhın ruz-i hizir-i teviz'inden ne mikdar tahsîlatları vardır evvelâ işbu teviz'îğin tahsîlatı kimin m'arifetiyle olmuştur voyvadalık mezkûr muzâfâtından olan on sekiz aded kazânın Bolu mahkemesinden muhrec-i pusula ve defter-i teviz'î mücebince hisselerine isâbet eden mebâliğ ahâli taraflarından edâ eylediklerinde edâlarını müşîr öteden berü Bolu hâssı voyvadası taraflarına varınca gelen senedât-ı m'utemed ve hafîfü'l-mevr ? mübâşirt'ayin ve mahalline irsâl ile zikr olunan otuz sekiz adedkazâlarına mübâşir mûmâ ileyhe varub sened-i merkûme hisse teviz'inden kazâların hassalarına isâbet mebâliğ ahâli tarafından edâ eylemişler deyü ahâli bedellerinden olan memhûr senedlerine kazâların ağalara teslim olunmak şartıyla yedlerinden ahz ve eğer edâ eylememişler ise bundan böyle edâ edeceklerini te'ahhüd i'lamları olub sâlifü'z-zikr kazâlardan aldığı senedâtı ve i'lâmât-ı cem' ve tekmîl ile avdet ve derseâdete götürmeye hazır bi-l meclis olanlar tekrar cem birle self ve hâleftahsîlatı ve ahâli kazâlardan tahsîldâra ne mikdar bekâya kalmışdır ve bu vecihle tahkîk ve zahiri ihrâç olmadıkça tarafeynin tahsîlat ve makbuzâtı ma'lûm olmayacağından başka hesâb-i mezkûr meyl-ü vefâdan vâreste olmayacağı mûmâ ileyhım ihyâ sûretini istihâd eyledikleri sâbık voyvada ve mûmâ ileyhın sair ber vech-i meşrûh mübâşir tayin eda eyledikleri sened ve ancak ve teahhüdü i'lamları ahz birle hesâb-ı mezkûrun ber vecih hesâbları taşra ihrâcı içün sene hitâben emr-i şerifim sudûru bâ takrir-i inhâ olmağdan nâşi sadrazam kaymakam kethüdâsının kâtib-i hülâfâsından ve havâcegân-i divân-ı hümâyün'dan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim El-hâc Ahmed zîde mecdühû mübâşirâtiyle vech-i meşrûh üzere amel ve hareket olunmak fermânım olmakla işbu emr-i şerifim isdâr ve mübâşir-i mûmâ

ileyhin irsâl olunmuşdur imdi senki voyvada muma ileyhsiz marifetiniz mübâşir marifetiyle bâlâda mestûr olunduğu üzere kapucu bâşı mûmâ ileyhin ile menûfât'ı mûmâ ileyh ibrâ eylemek makbûzat ve tahsîlatlarını aded ve kazâlar ahâlileri ve milellerin bekâya kalan ne mikdar tahkik-i lâzimesi olduğu ma'lumunuz oldukda ber vech-i meşrûh ma'rifetin ve t'ayin olunan mübâşir mûmâ ileyh ma'rifetle hesablarıyla ber vech-i hakâyık zâhire ihrâç ve ahâlilerine eda eyledikleri senedât-ı zâti ahz ve i'lamların te'ahhüd olmasını i'taya mübâderet ve hilafında begâyet hazer olunmak bâbında fermânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hüküm-ü şerîfim vusûl buldukda vech-i meşrûh oradan sudûr olan fermânım vacib-ü imtisâlimin mazmûnu ile amel ve hareket hilâfından hazer ve mücanebet eyleyesuz şöyle bilesiz alamet-i şerife 'itimâd kılasız tahrîren fi-evâhir-i zi'lhicce'ti's'şerife fi-sene selâse ve 'işrine ve mieteyn ve elf

Tablo 23. Hesab

Mesarif	Kuruş
mâli maktu	784
maişet	218
harcıyah	20
mâli ikramiye	2025
harcıyah	25
Toplam	3072

fi 1224 safer 7 Memhur Voyvada Bolu

Tablo 24. Hesab

Mesarif	Kuruş
Hazineye	1500
Kethüdariye	250
Hazinedariye	150
Kâtiplere	30
Sarrafa	10
Çavişân ve duhancıyân kahveciyân	30
Toplam	1970

Fi 1224 fi safer 25

Pusula memhûr Voyvada Bolu

Varak 34 sayfa 2

Şeriat-ı şîâr Borlu kadısı fazîletlü efendi zîde fazlühû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-ekârim ayân ve subâşısı 'izzetlü ağalar ve sâir iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki vâridât-ı mukâteadan olub işbu bin ikiyüz yirmi dört senesine mahsûben mart 'itibarıyla kazâ-i mezbûrun ahâlileri üzerlerine edası lazım gelen mâl-i makt'u ve ikrâmiyenin vakt'-î hulûl ve tahsîli ehemm ve elzem olmakla imdi gönderilen memhûr pusula mücebince teviz'î ve taksim ve cem'i tahsîl olunmak bâbında işbu buyruldu tahriri vezîde kadrühü tahsîldar t'ayin ve tisyâr olunmuşdur bi-mennehû Teâlâ vusûlunda gerekdirki mal-i mezkûri memhûr pusula mücebince cümle-i ma'rifeti ve ma'rifeti şeriyle beyne'l-ahâli teviz'î ve taksim olunub meblağ-i mezkûr envâl-i mîriyyeden hazîne-i âmireye teslim olunacak mal-i mukâteadan olmakla bir aded altın olmayarak sâfi beyaz akçe olmak üzere tahsîldari mûmâ ileyh marifetiyle cem'i ve tahsîl ve irsâli hususuna her birleriniz mezid'i dikkat ve avk-ü tehir'den mübâ'adet ve ber müceb buyruldu amel ve hareket eyleyesiz deyü

Fi 3 Safer sene 1224

Mustafa Serbevâbin dergâhı âli voyvada Bolu

Bâis-i defter oldur ki işbu bin ikiyüz yirmi dört senesine mahsûben Bolu voyvadalığı semâhatlü ağa tarafından matlub olunan mâl-i makt'u ve ikramiye ve hilât'i behâ ve harciyâb memhûr pusulaları mûcebince yalnız beş bin kırk iki kuruş tahsildariyye dörtyüz kuruş askeriyeye verilen yüzyirmi beş vakye kahve behâsı bin yüz yirmi beş kuruş bu güne kadar asâkire verilen nan-ı aziz behası dokuz yüz altmış kuruş kasab esnafının bu güne kadar asâkire verecekleri lahm behâsı dörtyüz elli sekiz kuruş atar Hacı İsmail'in oğlunun matbâhına mesârıf-ı altmış üç kuruş Hacı Mustafa Bey oğlu Mehmed bin Süleyman ağa matbâhına masrûfu kırk beş kuruş şehir kethüdası yediyle bu defa olan menzil ücretleri yüz yirmi iki kuruş zimmi kethüdâsı böyle bu defa olan menzil ücretlerine yüz elli kuruş bâkkal esnafının bu güne kadar verdikleri t'ayinat bin beşyüz altmış buçuk kuruş Koca Gülüş ? oğlundan ve Karabacak oğlundan alınan dükkân behâsı otuz kuruş Süleyman alemdâra şehir kethüdâsı böyle alınan t'ayinat elli dokuz kuruş havâcegâna verilen ücret mübâşereye ikiyüz otuz kuruş tezkire ile gelen tüfekçiye yirmi beş kuruş kal'aya isabet edecek otuz beş kuruş tilki Alemdâr oğluna ücreti on kuruş şehir'i kethüdâsına yirmi kuruş harc'ı defter remzi dört yüz kuruş harc'ı 'ilâmat yüz kuruş huddâmiye elli kuruş haysü'l-mecm'u on bir bin üçyüz yirmi kuruş bâliğ olub elyevm mevcûd bulunan yüz yetmiş iki hane taksim olundukdan sonra beher haneye altmış altışar kuruş isabet eyledikleri tahsildar yeddine verilen defterdir ki zikr olunur.

Fi 5 Rebiülevvel sene 1224

Mahâlle-i Bâbâsultan hane 4

Mahâlle-i Çavuş hane 3

Mahâlle-i Cam-i kebir hane 6

Varak 35 sayfa 1

Ma'lum olaki bundan akdem Eyâlet-i Anadolu'da vâk'i zeâmet ve tımar mutasarrıfları mutasarrıf oldukları zeâmet ve tımarlarını kendileri veya vekilleri ta'şir edub bâ kavi-yi müştereklerine iltizâm edub tecrübeye iltizâm eylemekle zeâmet ve tımarlarını müteğallibe ve mültezimler taraflarından ve âhir kimesnelere câniblerinden dahlü ve t'arız olunmamak bâbında tekîd-i hâvi mufassal ve meşrûh emri-şerifim sâdır olmuşken mugâyir emr-i âli taraflarından t'aşir vekillerinin üzerlerine cebâbiyetden birer emr-i t'ayin birle öşürlerini ahz-ü gârat eyleyeceklerinden mükedderü'l-hâl oldukları eyalet-i Kütahyanın zuâma ve erbâb tımarı mükeddemâ bâ îlâm-ü mahzarları lede'l-inhâ ve'l-istid'a divân-ı hümayünümde mahfûz ahkâm'ü kuyudâtı lede'l-tetebbuğ zeâmet ve tımar mutasarrıfları daimen sancaklarından alây beğsi bâyrağı sâkin olub ve nâ mübâyâlarını istihab-ı nakliyeci gayet-i iltizam olmayarak taraflarından zabt ve t'aşir olunub tanzîm hâli ve tezkiye-i ahvallarına bâdi ümûr-u memûrine isticâb kuvvet eylemek ve herkesin nân pâresinin hâsılâtına düstûrin olub kuvvetlice olub bu mekûle nânpare eshâb ve reayasını bilub himâyet ve zabt eylemek irâdesine mebnî idüğü zâhir ve Anadolunun havi olduğu sancaklarının mevcûd mahâllerine eyâletlü tarafından mutasarrıf oldukları nâmparelerine t'aşire mukayyed olmadıkları ve nice kimesnelere nâmpare hasılâtından bî-behre kaldıkları ve bedel-i iltizâm nâmiyla yedlerine cündâyab ? mekûlesini nesne girub ol-dahî mesârif-ı seferiyyesine vefâ etmeyeceği ve gereklü ve ahz-ü zeâmet ve tımarlardan bâzı müteğallibe ve mültezimin uhdesinde olan zeâmet ve tımarlarını hisseleri olan sancağında züemâ ve erbâb'ı tımar hisselerini yed-i vahid'den zabt ederim ve bedel-i iltizâmı virdim diyerek ekseri eyâletlü defterlerini göremeyüb ve semtine ugrayamayub bu keyfiyet dâhi dürlü hırs-ı müceb olmakdan naşi bâzı Anadolu eyaletinde sancaklarda kâin kazâlarının müteğalliban vücûh-u zâbitân taraflarından taht-ı kazâlarda vâkî neferâtın zeâmet ve tımarlarına müdâhele olunmayıb hemen irâde edenler ba ennefsü zeâmet ve tımarları bi-la müzâcim zabt ve tağşir eylemek ve fukarâ ricâsıyla iltizâma tâlib olanlardan haddü'l-itidâl üzere bedel iltizamların bi-lâ cevriye tediyeye olunarak iltizâm olunmak ve gerek eyâlet-i mezbûrun dâhilinden vâki mukateâtı miriyyeden mâ âda zeâmet ve tımar hakkında âhar hisse uhdelinde deyü yedd-i vâhid' misillü ve sâir hassaları dâhi haber-i suretlerinde kimesne tarafından zabt olunmamak için

bin ikiyüz on senesi evahir-ü rebiü'l-aharında emr-i şerifim verildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın mübâşir marifetiyle mahâllerinden şer'iyile görülüb ihkâk-ı hakka dikkat ve keyfiyet-i sûret-i sicilâtıyla Der-aliyyeme tahrir-i müsare'at olunmak bâbında iki yüz on dört senesi sudûr eden emr-i şerifimle mahallinde lede'l-vurûd müceb müktezasıyla amel ve hareket ve inkaz-ü icrâsına dikkat olunmak lazımeden den idüğü güne hepsi müslim-i sâbık mügayir-i nâ merziyye Kütahya alây beğisi birkaç neferi sıyâkı ile ahzû ve günâ gün cevri rencide ederek haps ve sâirlerini dâhi ihâfe birle alây beyi merkûmdan cerâhim ism-i nâmıyla bin kuruş ahzû ve hizmet mübâşir yediyle iki bin üçyüz kuruş katı ve habisinde iken birinden temessükü alub tekdir ve sülbi tahliye ve sipahi merkumlarından bir neferini cebren mahbûs ve her birerlerini me'yûs ve ahvâlleri diğer gün olduğun ve bundan zeâmet ve tımarların hasılatından habbe-i vâhidesine destere olmayacağı ve hîne memuriyitin mesârîfi seferiyelerinden ve levâzım-ı sâirelerini kat'an eda 'adîmü'l-iktidâr olacağı bi'l-cümle zuâma ve erbâb tımar tekrar bâ arzuhâl lede'l-inhâ ve'l-istidâ liva-i mezbûr zuâma ve erbâb-ı tımarı işleyüb zümerat-ı askeriye den olub nan pâreleri mahsarlarından sâir güne vak'i olan hususlarında rencide olunmalarını müğayir-i şiyem ruzkat idüğü vâreste kayd ve beyan olmakdan naşi mübâsir m'arifetiyle bunların tımarları hasılâtı ve hâsıl hakların her ne ise te'diyesiyle ihkâk-ı hak olunmaları husûsuna mübâderet ve zecr ve habs muâmeleleri ile izrâr ve tediriden ve kendülerine tesallut ve tâdiden hazer ve mücâneset ve bundan sonra dâhi hakları ihkâk olamayüb sâir güne tesallüt ve te'addî eder ise sonra cevabâ kadir olmayüb hakkında zeâmet derkar olacağını ve iş bilinerek insilâk mesleki hâlatına riâyet olunmak bâbında ikiyüz ondört senesi evâsıt-ı şabânda Kütahya mütesellimine hitaben emr-i şerif sâdir olunmuşdur bu defa eyâlet-i Kütahyanın

Varak 35 sayfa 2

Ve erbâb-ı tımarının südde-i seâdetime takdim eyledikleri arzuhâllerinde bir vech-i muharrer mukaddemâ sâdir olan evâmîr'i şerifeler müciblerince amel ve hareket olunmak lâzımeden iken bu esnâda icâbet ve müteğallibeden bâzı kimesneler müğayir-i emr'i âli hareket birle zeâmet ve tımarlarını bilâ bedel zabt ve aşâr rusûmatının ahz eylediğiniz oldukları inhâ ve sen ki vezir-i müşar ileyhsin âhar

husûsa me'mur-u mübâşir m'arifetiyle mukaddemâ sâdır olan evâmir'i şerife müceblerince amel olunmak bâbında sana hitâben müceddeden emr-i şerifim sudurunu istid'â eyledikten ecilden senki vezir-i müşarün ileyhysin ahar husûsa memur mübâşir m'arifetiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerife müceblerince amel olunmak fermânım olmağın tenbîhen ve te'kîden işbu emr-i şerifim isdâr ve irsâl olunmuşdur imd-i ber vech-i muharrer marifetle ve ahar hususa memur mübâşir mûmâ ileyh ma'rifetiyle tımarların hasılatından hakları her ne ise ihkâk-ı hak olunmaları matlub-u padişahânem iduğu ve zecr ve habs ile izrâr ve tekdir ve tesallut ve te'addi vukûuna kat'a rızâ-i dâverânem olmadığı ma'lumun oldukda bir vech-i muharrer amel ve hareket ve hilaf-ı fermân ve mugâyir rızây-ı kâti tecvîzden terakki ve mübâadet eylemek bâbında fermân âlişanım sâdır olmuşdur buyurdumki vusul buldukda bu bâbda vech'i meşruh üzere şerefyâfta-i sudur olan fermânım vacibü'l-ittibâ ve lazimü'l-ımtisâlimin mazmûn itâat-ı makrûniyle amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eylesin şöyle bilesün alâmet-i şerife i'timad kılasın tahriren fi evâil-i şehri zil'huccet'i-şerife lisene ve işrûn ve mieteyn ve elf

İşbu bin ikiyüz yirmi üç senesinde Medine-i Taraklıborlu'da Karaali mahâllesi sükkânından Çevkelli Oğlu İsmail bin Abdullah masül Yenice biladına bâğlarda Akbâyırı nâm mahâlle-i vâk'i etraf-ı erbâası malûmu'l-hudûd mülküne şirâen ahz eylediğim mâ-i câri bir mısra suyu müceddeden havz-ü binâ ile etrafımda olan komşularım havz-u mezkûrın suyundan inkita 've hayvanâtları dâhi inkitâ etmek üzere havz-ü mezkûrın kurbundan bir kapu vaz eyledim ve kezâlik mâlımdan iki yüz kuruş ihrâz eyledim ve vakf-i sahîh ile vâkf eyledim şu vecihle ki havz-ü mezkûr ve gerek su yolu harab oldukça nemâsından hâsıl olan fazla-i senedâta t'amir ve termimine harc ve surûf etmek üzere kebîre kızım Rabia'yı evlâdiyet meşrûtiyet üzere mütevellî ve nasib ve t'ayin eyledim eğerçi zikr olunan vakf-ı akçenin nemâsından fazla hâsıl oldukda tamire ve termimine sarfından ziyâde hasıl olur ise vakfın üzerine zamm olunmak üzere kapû-yu mezkûrın iktizâ eden komşular gerek kendülerü ve gerek hayvanatları intik'a idenler ve bu gibi vakf eylediği akçenin ve suyun sıhâtine bâde'l-hükm işbu mahâlle şerh verildi fi 1223

Osman ağalında Bi tariki bedikar ? Mevcûd oğlu ile seâdetlü ağa ve Mehmed efendi Mustafa ...

Varak 36 sayfa 1

İsmâil ordusuna matlub asâkiri buyrulan emr-i âli sûretidir. İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmiü'l-mecâmid ve'l-mekârim el-muhtas bi-mezîdi 'inâyeti'l-meliki'd-dâimi dergâh'ı muallâ kapucu başlarından olup bu defa Anadolu'nun sol koluna sürücü nasb ve t'ayin kılınan cenâb hilâfet meâb mirâhur sâni vekîl-i âli dâme mecdühü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm meâdinü'l-fazli ve'l-ke'lâm Anadolu'nun sol kolunda vâk'î kazâların kuzâtı ve nevvâbı zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-âyân Dergâh-ı muallâm yeniçeriler ocağı turnacılarından olup Kapucu başı mûmâ ileyh maiyetine t'ayin kılınan Rüstem zîde mecdühü ve mefâhirü'l-emsâl ve'l-akrân ayâna ve zâbitâna ve serdârân ve vucûh-u memleket ve bi'l-cümle iş erleri ve söz sahibleri zîde kadrühüm tevki'i ref'i hümâyün vasıl olacak ma'lum olaki sizki Mevlânay-ı ve sâir mûmâ ileyhimsiz cümleye ma'lum olduğu üzere hâin-i din-ü devlet ve mehin-i mülk'i millet olan Moskof keferesinin vukûa gelen hâl ve harekâtınabinâen Anadolu'nun sol kolunda vâk'îkazâların meştâ için tertîb olunan askeri ve beheriye yüz yirmişer olmak üzere mukaddemâ cânib ocağ-ı âmiremde gönderilen defter-i nâtik olduğu üzere müretteb olan siz ve yeniçeri bayraklarını tamam nefarâtıyla bir gün evvel memur oldukları mahalle sevk ve teslim eylemeniz husûsu mukaddem ve muahhar tarafı sudûr olan evâmir-i şerifemle ber vech-i tekîd ve tenbih ve tebyîn ve neferât-ı merkûmeye ve sâir bi'l-cümle hesâb ve darb-ı erbâbâ ve'l-hâsıl müslüman olanları bir güne evvel ihrâç ve savb-ı memurlarına sevk ve isâli emrine Kapucu bâşı ve subâşı mûmâ ileyhima bâ emr-i âli sürücü nasb ve t'ayin kılınmıştır. El-hâletü hâzihi kefer-e-i hezelân karinin islâmiyâna vâk'î olan ihânet ve sü-i kâsd ve adâvetine binâen kefer-e-i meskûra ile berren ve bâhran sefer-i nusret eserim ve derkâr ve vaktî evkâtı diğere ve bu sefer esfâr'ı sâyikâye ber-vecihle kıyâs kabul etmeyüb imândan behresi olup eli kılıç tutan ve tüfenk atmağa gücü yeten ehl-i imân bulunduğu mahâllerden hareket ile 'adâ karşusunda cenk ve peykar üzerine olan din kardaşlarımızın imdadına yetişib kefer-e-i moskofanın termîr ve tenkileriyle ifâ-yı fariza cihâd ve gazâyâ bezl-i meks eylemek farz-ı ayn olmakla Anadolu'nun sol

kolunda vâk'i kazâlarda mukîm bi'l-cümle âtik ağvat ve alemdar-ı mir kazâdan birer serdar bayrakları bâyrakları keşâdıyla bi'l-cümle yeniçeriler ve dilâverlerini ve sair harb-ı darb erbâbını acâleten ihrâç ve hâla Silistre vâlisi ve bi'l-istikla istikla Tuna cânibi seraskeri düstür-ü mükerrrem müşîr-i mufahham nizamü'l-âlem ve mezid-ü gayr-ü tişârım ve Hüsrev Mehmed Paşa edâmellahü teâlâ iclâlühü m'aiyetine ve sâir Tuna sevâhilinde olan kalağ ve bukâ ve İsmaili serhaddine sevk ve isâli hususuna irade-i katia cihandâranem te'allük etmekle işbu emr-i celili unvânım tarafınıza vasıl olduğunda dakika-i vâhide tevakkuf ve irâdımı tecvîz etmeyerek mükaddemâ ihrâç-ı fermânım olan asakir-i mertebe ve serdengeçti bayraklarını nâtik ağvât ve alemdârân ve dahi bir kazâdan bir resimdâr bâyrağı küşâdıyla Yeniçeri neferât-ı ordularını ve sâir bi'l-cümle harb ve darb erbâbı acâleten ihrâç ve nihayeti üç beş gün zarfından Serasker müşarün ileyh ma'iyetine ve sâir mahâllerde sevk ve isâli hususuna bi'l-ittifâk şereftâk-ı gayret ve bezl ve hâsıl-ı say ve kudret eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen ve tekîden ve ihtimâmen işbu emr-i şerifim isdâr ve kapucubâşı mûmâ ileyh ile irsâl olunmuşdur imdi icâb-ı vakt-ı ve hâle hilafgirân din-i mübinin vâk'i olan harekât-ı reddiyesine nazaran cümle-i ümmet-i Muhammed müttefakun ileyhim olarak

Varak 36 sayfa 2

Âdâ-i kelimetü'l-ulyâ ile teyid-i dîn-i mübin ve tahkim esas-i devlet aleyhi ibâd-i karîn-i niyeti hâlisaneyle bu uğurda mâl ve cân fedâsıyla mukarrerlerini bezl ile ifây-ı emr-i cihâd eylemek mütehattim zimmet-i diyânet olub bu uğurda çalışanlar meşkur-ü mesâi olarak hazret-i serir-i âlâ risâlet peygamberimiz efendimiz livâ-i hamd sâyesinde muntezir ve nâil-i derecât-ı bigâye olacakları ve ağmâz ve betânet edenler ve dareynde mübtelây-ı gazab-ı ileyhim ve 'ikâbu azim olacakların bi iştibâh olmağla işbu emr-i tarafınıza vâsıl olduğu anda fezâil-i cihâda ve gazây-ı iriş ile dakika-i vahide imrâr-i vakt tecvîz etmeyerek bu vech-i meşrûh asakir-i serüncesi ve serdar bayraklarının ve âtiki ağvat ve alemdâr olanların ve sâir harb ve darb erbâbının acâleten ihrâç ve serasker-i müşarün ileyh ma'iyetine ve muhâl sâireye irişdirilmeğe husûsuna bi'l-ittifâk teşîm-i sâid-i gayret eylemeniz matlûb kat-i cihandârânım idüğü ve hilâf-ı emr ve bâdi ve münâf-i hezerânem bundan sonra bu

meslahat-ı dini ve devletimde ve müsâmeha ve bâtanet eder iseniz beher hâl dünya ve ahiretde nedâmetini müşâhide edecekleri irtiyâb idüğü ma'lumunuz oldukda mefhüm-ü fermânı hümayünümü bir hoşça mülâhaza ederek ana göre amel ve harekete bi'l-ittihâd akdem ve müsâreat ve hilafından begâyet-i hazr ve mecânebet eyleyesiz ve sizki kapucu başı ve turnacı mûmâ ileyhimasız mazmûn-u emr-i hüsrevânem serkerde mecrumunuz olarak asâkir mertebe serdengeçti ve serdar bayraklarıyla atik ağvat ve alemdâran-i dergâh-ı muallam yeniçerileri olanların ve sâir erbâb-ı harb ve darb olan ehl-i imanı bir gün evvel yerlerinden ihrâcı ve bir dakika mükaddem saht-ı gaza ve cihâda ve sevk ve isâle ve sizden memül şâhanem olan kârkizarın ve sadakât-i levâzîmenin icrâsıyla ifây-ı muktezây-ı memuriyetine ve infâz irade-i padişâhâneme bezl ve mukadderet ve hilaf-ı vaz'ı tecvîz eyleyesüz dâhi mesül ve muatab olmakdan hazer ve mecânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda meşrûh üzere şerefyâfta sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittibâ ve lâzımu'l-imtisâlimin mazmûn itât-i makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfından begâyet tehâşi ve mubâadet eyleyesiz şöyle bilesiz alamet şerifem itimâd kılâsız tahriran fî evâhir-i şehri saferü'l-hayr li-senete erbe'a ve işrûne ve mietyn ve elf

Fi 21 safer sene 1224

Elmahrûse-i Kostantiniyye

Varak 37 sayfa 1

Sadırazam Yusuf Paşa hazretleri mektûb suretidir

Mefâhirü'l-ulemâ'i'l-muhaffifîn Anadolunun sol kolunda vâk'i kazâlarda me'zun bi'l-aksâ ve sâir meşâyih ve ulemâ efendimiz zîde küllehüm ceddü's-selâm inhâ olunursa cümleye ma'lum olduğu üzere hâin din-i devlet-i mehin olan Moskof keferesinin bilâd-ı islamiyâna vâk'i olan ihânet ve sû-i kasdı adâvetine binâen elhâletü hâzihi kefer-i moskof ile berren ve bahran sefer-i nusret eser-i derkâr ve bu vakitlere bu sefer sâir-ü seferlere bir vecihle kıyâs kabul etmeyüb eli kılıç tutan ve tüfenk atmağa gücü yeten ehl-i imanın bulunduğu mahallinden hareket ile 'adâ

karşusunda cenk ve peykar üzere olan dini üzere karındaşlarımız imdâdlarına yetişib kefere-i moskoflanın def'i zâil-i ve temdir ve tenkîlâtıyla ifây-ı feriza-i gazâ ve cihâda ve bezl-i miknet eylemen farz-ı 'ayn idüğü âşikar olmakdan nâşi Anadolunun sol kolunda vâk'i kazâlarda mükim bi'l-cümle âtik ihvân ve alemdâran her bir kazâdan serdar bâyrakları keşâdıyla ile bi'l-cümle yeniçeri ve bilâderleri ve sâir harb ve darb erbâbının acale-i ihrâç ve hâla Silistre vâlisi ve bilâ istiklâ Tuna cânibi seraskeri seâdetlü Hüsrev Mehmed paşa hazretleri m'ayiyetine ve sâir tuna sevahilinde olan kala-i mukâ'a ve İsmail serhaddine sevk ve irsâli hususuna irade-i hazreti cihandari müteallik olarak ol bâbda bundan akdemce mahsûsu emr-i âli isdar ve surücü dâhi t'ayin olunduğundan başka ilânımıza sevk ve takrîr bir cenâb-ı rabbü'l-takrir ile makam-ü sedâret azâmâ-i vürûdumuz müyesser olarak mütevekkilen âlellahü teâlâ el-melikü'l-muin ve mütevesilen ? berü cânibü seyyidü mürselin bâdisine hizmet din-u devlet aleyhine ezdil-i cân tensîb kıyam ve tesviye-i mehâm seferiye surûh ihtimâm kılınmış olmağın heman cenâb-ı rabbü'l fers hâbibü kirâm hürmetine me'mur olduğumuz hizmetde tevfikât aliyyesine mazhar eyleye amin &E'tû ve etiü'r-resûle ve üli'l-emri minküm nass-ü hikmeti medlûlü üzere hâlife-i ruy-i zemin olan padişah-i islamiyân hazretlerine inkiyâd ve itâat sudur eden emr-i fermânına sûrat-i îtisâl ve menâbi'ası cümleye vâcibe olduğuna mâada ve câhidü fi-sebilillahi bi-emvâliküm ve enfüsiküm nass-i kerîmi ve sâir âyât-i beyyinây-i kurâniye ahadis-i şerife nebeviyye muktezâsınca icrâyı feriza-i gaza-ü cihad ve ilây-ü kelimetüllahi eseri'l-şiar mahsûsu islamiyeden el-hâletü hâzihi Moskoflunun Tuna boyundan ve ...Nişi vedin üzerinden şu günlerde kol kol bilad-ı islamiyeye hücum edub menvi zamir-i hiyânet tamhirleri olan alarak sû-i kasd ve hiyânet icrâ edeceklerini numâyân ve düşman-ı din ecânib-i islâmiyet hiyânet oldukları el-küfrü milleti'l-vâhide mantukundan zâhir olub ellerinden gelse yerinden en yatfeü nurallâhi nass-i celili üzerine beyza-i münevvere-i islamiyeye mahv-ü sayı edeceklerinden beyân olmağın erbâb-ı harb ve darbdan olan ashâb-ı hamiiyyeye durub oturcak zevk olmayı bi-emr-i cihâd ve gazâ müsâreat etmek vacibe-i ahd-ı diyânet olduğu mesellü ulemâ-i meşayih ilam gelmeden ve ilamı ahkâm-ı şeri ile memur olduklarının ya eyyüha'l müminine harrizi'l-müminin ale'l-kıtâl mantûkunca medlûlü henüz müvahhidin semiyet-i cihâda ve teşvik ileyhim emri ve resülünün kavlini cümleye tefhim eylemek kendilerine feriza olmağın bu bâbda tecviz kusur

edenlere ruz-i cezâda sâhib-i şeriat efendimiz ve dâvâcı olub Enva-ı azâb-ı İlahiye girişkar ol mahzeleriye bedîdâr ve bu bedidâr vâli efendimiz düşman karşusundan olan serhadlerimiz askerden hâli olduğundan şu günlerin def'i adâya askerimiz erişmez ise. Küffâr-ı haksâr taraf taraf memâlik-i islamiye istilâyâ ibtidâr ederek seninle bulunan din kardeşlerimiz ve bu kader-i nısvân meâzellahü teala küffar elinde ve vayflar? altında kalacaklar düşman-ı fercayab olarak Eûzu billahi esâs-ı devlet Muhammediyyeye tez elden geleceği âşikâr olduğuna ugûr-u din-i devletde herkes hissesine düşen ve iktizây-ı memuriyet olan hizmet-i ve himmet-i bilâ kusur icrây-ı sarf makdur eylemek cümley-i farz idüğü bu bedihâdan olmakla sizleri dâhi kazâlarınızda olan ehl-i imân ve islâma ber muktezâyı şer-i şerif-i Ahmed lâzım ve diyanet ve emr-i cihâda memûrrini t'ayin-i vaz-ı nush ile ile işâr islamiyey-i tefhîm ve telkin ederek herkesi semt-i kazâyâ teşvik berle inha eyleyesun esâs-ı istihsâl ve icrâ emrinde iktizây-ı memuriyet ve lazıme-i viyânet ifâya mübâreset ve ol vecihle mazhar-i seâdet-i dâreyn olmakla bezl-i makderet eylemeniz için mektub tahrir tatar bi-minhü Hacı Musa ile irsâl olunmuşdur. inşaallahü Teâlâ vusûlunda ber vecih muharrer hareket eyleyesüz.. ve's-selam

Fi 3 Rebiülevvel sene 1224

Varak 37 sayfa 2

Benim fazîletlü diyânet mendim efrâd-ı behâvâm nâs ne vecihle olduğu beyânından müstağni olmağla emr-i cihâd ve gazân derkar olan ecr-i cüz'iyile bi-beyân ve bu bâbda kusûr-u rehâvet edenler için dünya ve 'ikâb'da mübtelâ olacakları zehâmet ve nedâmeti ilân eyleyerek eger semt-i gaza ve cihâda teşvik ikdâm ve ihtimâm eylemeleri ve edâ-i dinimiz olan Moskof keferesinin memâlik-i mahrûseye sû-i kasdı muvassal hâme-i beyandan birûn olmakla madde farz-ı kifâyeden sâkıt olub ihvân-ı dinimizin kebir ve sağırine farz-ı ayn olduğu ma'lumunuz oldukda eli kılıç tutub müslümanım diyen ümmet-i Muhammede bundan sonra râhat ve huzuru haram idüğü ma'lumunuz oldukda havâm-ı nass-ı semt-i gazâyâ teşvîk için her beldenin müftisi birer bâyrak küşadıyla güzât-ı muvahhidini peşrev olmak merâsimini icrâ birle sâhib-i şeriat efendimizin rûh-u pâk ve akdeslerini şad eylemek emr-i

müstelzimlerini onlar dâhi ifâya dikkat birle birle mazhar-i seâdet yarın olmakla gayret eylemeleri gâye-i matlubumuzdur bundan sonra hükme kusur edenlerin vebâli kendü boyunlarına

Mübârek bâd hatt-ı hümayınlar seâdetü bâd

Mefahirü'l-emâcid ve'l-mekârim camiü'l-mesâcid ve'l-ekârim el-muhtassûn bimezîd-i 'inâyetü'l-melikü'd-dâimi Anadolunun sol kolunda vâk'î hânedân ve müteayyitandan olub sefer-i hümâyûna me'mur olan dergâh-ı muallam Kapucu bâşları ve ayâna ve sâir iş erleri ma'lum olaki

(Yan taraf)

İşbu âlişanıma sûrat-i imtisâl ve mutâveât ile cümleye farz-ı ayn olan emr-i gaza-ü cihâda bezl ve say-i ve makarraret eyleyenler tehâşi yoktur vâr eden cenâb-ü rabbi'l-izzeti iki cihânda azîz ve berhurdâr eyleye amin ser-mi hilâfına harekete cesâret eyleyenleri kakhâr etmekle kahr eyleyesin bundan akdem bâ-fermân-ı âlişanım sefer-i hümâyûna matlûb ve memur olanlar dakîka-i vâhide meks etmeyüb seri'an ve acâleten memur oldukları yerlere gelmeleri için sâdır olmuştur bu emr-i âli bâlâsı hattı hümayündür Vîrân ve karyesinden köse oğlunun 'iyâli ve kerimelerini Sâlih Ağanın çırağı Mustafa Ağa'yla üç kıta tarla harman samanlane ve kavakâsı Mustafa yedinde hüküm Köseoğlu 'iyâli ve kerîmeleri muârizadan men olunmuştur

Fi 16 Şevvâl sene 1226

İlbârıt karyesi sükkânından bazı Ömer oğlu Kürt Hüseyin nâm kimesne kara sevda 'illetiyle mübtelâ ve mecnûn olub kendü kendüye pişto kurşunuyla harb ve cerâh ve ol cerahdan müteessiran fevt olduğunu Karye-i mezbûrdan Hacı Ömer oğlu diger Hüseyin ve Kadı oğlu Hacı Hâlil ve Hacı Ömer Oğlu Ali ve Kadıbükü Karyesinden Katırcı oğlu Mustafa Ağa ihbâr itmeleri vefâtı için izin verilip bu mahâlle kayd olundu

Fi 15 Safer sene 1227

Varak 38 sayfa1

Rebiü'l-ülânın beşinci günü ekmekçilerin nân behâsı vaz-ı defter ve teslim-i murâd olunduktan sonra yevm-i mezbûrun ve işbu Rebiü'l-âhirin altıncı gününe kadar verdiği nân-ı aziz

Fi 3 Rebiü'l-âhir sene 1224

Tablo 25. Ekmekçilerden Alınan Nân (Ekmek) Behası

Alınanlar	Para
Kadir oğlunun ceman verdiği nân	5966
Hacı Hüseyin ceman verdiği nân	7850
Küçük Mehmed oğlu ceman verdiği nân	8581
Kadir oğlunun ceman verdiği nân	6575
Süleyman Ağanın börek beha	320
Ahar Hüseyini ceman verdiği	5409
Toplam	34701
Defa cümle esnafının para 01325 10339 16764:	

defa cümle esnafın şehr-i rebi'l-âharın üçüncü gününden on beşine kadar cümle esnâfın nân behası

.... oğlu mesâlihi menzili 3 para 6

İşbu bin ikiyüz yirmi beş senesinde receb-i şerif evsatında ekmeğe sekizer paraya narh verildi kayd şod

İşbu bin iki yüz yirmi dört rebiü'l-ülânın beşinci günü kasab esnafının yevm-i mezbûra kadar verdikleri lahm-ı behâları vaz'-ı defter olunub edâ-ü teslim

olunduktan sonra yevm-i mezbûrdan iş bu rebî'ü'l-ahirin üçüncü gününe kadar verdikleri cem-i t'ayinata lahm-ı behâları ceman sene kuruş 509, çeyrek

İşbu bin ikiyüz yirmi dört rebîü'l-ülânın beşinci gününden rebîü'l-âharın üçüncü günü kadar bâkkal esnafının t'ayinata verdikleri ecnâs-ı zehâyir behâsı bedel-i nev'i olan defter-i meferrerât mücebince yalnız beş yüz doksan yedi kuruş bir rubu olduğu bu mahâlle kayd-ı şod

İşbu bâlâda olan mebâliğ cümlesi hesâb ve kitâb olunub tevez'î şihâka idhâl olunmuşdur kuruş 597, çeyrek

Varak 38 sayfa 2

defter oldur ki livâ-i Virânşehir sancağının havi ve muhteva olduğu kazâların ve beher kazânın haneleri defteridir ber-vech-i âti ale'l-esâmi zikr ve beyan olunur vakt-i cihânda nazar olunub mücebiyle amel olunduğu kayd olundu

Tablo 26. Hesap Olunan Kazalar

Kaza Adı	Hane Sayısı
Virânşehir kazâsı	102,5
Kızılbel kazâsı	41
Aktaşlar kazâsı	24,5
Şehabeddin kazâsı	38
Ara Toplam	206
Yörük kazâsı	30
Borlu kazâsı	230
Eflani kazâsı	103
Ova kazâsı	41
Ara Toplam	610
Ulus kazâsı	69
Amasra kazâsı	78
Bârtın kazâsı	91

Geçnos kazâsı	33,5
Ara Toplam	881,5
Zerzene kazâsı	22,5
Tefenni kazâsı	5,5
Perşembe kazâsı	60
Çarşamba kazâsı	53
Ara Toplam	1022,5
Bendekli kazâsı	150
Yenice kazâsı	39,5
Kurukavak kazâsı	9,5
TOPLAM	1221,5

İşbu bâlây-ı defterde zikr-ü mukayyed olduğu üzere beher kazânın haneleri yeğâne yeğâne hesap ve kitab olunduk da min haysü'l-mecm'u yalnız bin ikiyüz yirmi bir buçuk hane bâliğ olduğu işbu mahâlle kayd ve sebt olundu

Hurrira hâzihi'l-defter hakikatü'l-hâla alâ hâze'l-minval

Esseyid Yakub Elmevla hilâfetübi-medine-i Zağferânborlu afa anhü

E-l fakîr ed-dai zâtühü teala

Varak 39 sayfa 1

Tablo 27. Şer'iyeye Sicilinde Bulunan Kazaya Ait Çeşitli Masraflar

Mesarıfat	Kuruş
Boludan ağa tarafından gelen pusula-i memhur mücebince ve Havace-i zâde marifetiyle mesârîfât ber-müceb defter-i mukarrerât	33084
Beksamede verilen ceman	130
Hisarönü ve Gölpazarından zahire behâsı	370
Vekil-i harç İbrahim ağa yediyle bâ defter verilen matbâh-ı mesârîfatı	2130
Ara Toplam	35714
Ulak kazâsından alınan zâhire mesârîfı	1000

Çalıkzâde Süleymân Ağa mesârıfı	3000
Ali Molla Ağanın mesârıfâtı	500
Çalıkzâde Süleymân Ağaya verilen kahve behâsı	80
Ara Toplam	40294
İhsan ağaya yediyle defter-i mükarrirat mesârıfı	633,5
Serdar Osman ağaya yediylebâ defteri meferrirât mesarîfâtı	516,5
Bâzı mahâllerde bi-iktizâyı Hâlide verilen	463
Harac üstada verilen	100
Ara Toplam	42007
Tüfenkçi bâşı Kırık oğlunun mesarîfât-ı ve irsâli olunan kahve behâsı	300
Tüfenkçi bâşı Ahmed ağaya verilen haraçlık ve mesarîfâtı	1500
Edirne Ayânının mesarîfâtı medar için imdadiye	300
Def'a Ova kazâsından beray-ı îâne	500
Ara Toplam	44607
Ulus ayânına ikram	200
Hâlil bârcı oğluna ikram	200
Bâzı mahâllerde verilen feres-i beha	500
Kahvecizâde Mehmed Ağa mesarîfâtı	500
Ara Toplam	46007
Bolu voyvadası ağa tarafından murûr-u ubûr eden hademeye verilen ücret	7500
Bekir Ağanın seksen behası vekil-i harc ağaya ikram	300
Karıt Karyesinde zâyî olan ester behâları yüz ellişer kuruşdan	900
Bâş köyünden Hasan beşenin telef olan bir res-i ester behâsı	100
Ara Toplam	54807
Eflâni Kazâsından Kürt Osman oğlunun telef olan bârkir behâsı	100
İbrahim ağanın elinden verdiği mebâliği	600
İki res ester behâsı	550
Kızılbel kazâsının telef olan beş res ferse behâsı	500
Ara Toplam	56557
Bundan akdem Bolu sancağı tevz'îne vaz olacak mesârıfâtı ber-mûceb defter-i meferrirât	4258

Bu defa kasab esnafının verdikleri tayinât ber mûceb defter-i meferrerat	692
Bu defa bâkkal esnafının verdikleri t'ayinat ber muceb defter-i meferrat	1228
Bu defa ekmekçi esnafının verdikleri t'ayinat ber mûceb defteri meferreat	1717
Ara Toplam	64452
Abdullah gülama berây-ı ikrâm	100
Tahsîldariyesi	10000
Kethüdâiyesi	700
Kâtib-i divan	700
Ara Toplam	75952
Kahveciyân ve çavişan ve hazinedar	400
Harc-ı defter	1500
Kâtib efendiye ve hüdâmiye ve mahzâriye	100
Kulağuzlardan câh-ı beşer oğlunun zayi olan bir res bargir	80
TOPLAM	78032

Varak 39 sayfa 2

Bolu ve Viranşehir sancakları kazâlarından matlub olan katır ve ağnâm ve asker ve kalyoncu neferâtı mübâseyinde verilen hizmet-i müâsereyeden Viranşehir sancağ-ı kazâlarının hususu pusulasıdır.

Fi 28 Safer 1224

2500 Süvari ve beyada askeriye meyahisara ? hasekiden alâ hâki hizmet mübâlesesi

1500 Katır bedeliyesi mübâlese-i defter-i vâreftenin ikinci çokedârına hizmet mübâsiriye

0750 Ağnâm miri bedeliyesi mübâsir çokadariye hizmet

1250 Kalyoncu askeri mübâşiri Çukadar sadr-ı ali Mustafa hizmet-i mübâsiriye

1000 Velâdet-i hümayün fermânıyla vurûd eden kapucu başı Beşir Ağaya verilen hizmete Viranşehir kazâsı

0500 Mübâseleleri mûmâ ileyhlerin bu tarafda kahve ve duhân masraflarından ve harcırahlarından hisselerine isabet

:7500

Yalnız bedeli bin beşyüz kuruşdur.

Mürüvvet kârım oğlum sultanım hazretleri

Bervechi bâlâ zikr olunan yalnız yedi bin beşyüz beşer ile hâla tüfenkçi başımız Ahmed ağa senâkarınız dâhi bi-emri vecihle mutazarrır olmakla derkâr bu tarafda ve gerek bu tarafda bî-hizmet etmediği ma'lum seâdetlü buyruldukda sâlifü'z-zikr mübâserânın hizmet mübâsereteleri olan yalnız bedeli bin beşyüz kuruş ile tüfekçibâşi ağa ve gerek m'aiyyetin'de olan azâb yeniden rey edub münâsib görürseniz gördüğü vecih üzerine tevzi'e dâhi eylemeniz için işâr olundu

Uhde-i Kazâ-i Viranşehir katır-ı res 211

Bolu sancağı kazâlarından iki yüz yirmi iki senesinde mahsûben ihrâç-ı fermân buyurulub ismânda beş yüz res-i estirânenin yüz ellişer kuruş'dan icâb eden bedellerinin Bolu Viranşehir sancaklarında vâk'i kazâlardan tahsîl ve hazine-i âmiriye teslim bâbında şerefrîz fermân cihân mutasâdır olmakla estirân mezkûr bâlada mestur olduğu üzere ber m'utâd-ı kadim Viranşehir uhdesi kazâlarına iki yüz on beş res-i katır isabet eylediği Medine-i Bolu mahkemesinden pusula olundu

1222 Muharrem

Fi 3 Muharrem sene 1222

Varak 40 sayfa1

Katır bedeliyesi emridir.

İftihârü'l-emâcid ve'l-mekârim cami'ü-l mesâcid ve'l-mekârim el-muhtas bi-mezîdi gâyetü'l-melikü'd-dâimi dergâh-ı muallâm kapucu bâşılarından mirâhur-u sâni

pâyesiyle Bolu ve Virânşehir voyvadası Mustafa dâme mecdühû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm meâdinü'l-fezâil ve'l-keâm Bolu ve Virânşehir sancaklarında vâk'î kazâların kadıları ve nâiblerin zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-ekârim ayânı ve zâbitân vucûh-ü memleket ve iş erleri ve bu husûsuna mübâşir t'ayîn defterdâr-ı şikk-ı evvelim ikinci çokâdârı Mahmud ve yeniçeri serdârın zîde kadrühüm tevk-i refi-i hümayün vasıl olacak ma'lum olaki bundan akdem ordu-yi hümayünda istihdâm olunmak üzere livâ-i mezbûrun vâk'î kazâlardan ikiyüz yirmi iki senesine mahsûben ihrâcî fermânım olunan beşyüz res-i estirânin bir resi vurûd etmeyüb beher res-i sâbiklerin ve emsâli mesellü yüz ellişer kuruşdan bedel-i kât'i ve icâb eden yetmiş beş yeni kuruş bedellerinin tahsîl ve teslim-i hazine-i âmirem olunmak üzere evâmîr-i şerîfem isdâr ve irsâl olmuş ise de bedeliye mezkûrün elimiz âltı bir akçesi vurûd olmayıb akçe meblağ-i mezbûrun varidat-i mîriyye tahtına idhâl olunmuş olmakla tevcîhiyle ve katırlık ile olur ise olsun bir uçdan cem ve tahsîl ve bir taraftan dahi hazine-i âmireme irsâl ve teslim-i matlûb dâverânem olduğuna binâen bâdezîn dahi avk ve tecvîz olmayarak ber vechi Mehmed ... kalub bedel-i kat'ı olan beş yüz res-i estirâne icâb eden yetmiş beşer bin kuruş bedeline senki Kapucu bâşı mûmâ ileyhsin marifetin ve ma'rifet-i şerîyle vecihle meveffeti ve ilkâsı ve mübâşir merkûm ve marifetiyle bir birinden ve icâb-ı iktizâ edenler seri'an ve âcilen tahsîl ve hazine-i âmirem teslim olunmak üzere buyuruldu dersâdetim irsâli ve teslim-i husûsuna mezid-i s'ayi ve gayret eylemek fermânı olmağın te'kiden ve itmâmen ve ikdâmen işbu emri celili'l-kadrimi isdâr ile irsâl olunmuşdur imdi bâlâda zikr olduğu üzere bedeliyye-i mezkûre hazine-i amirem defterlerinden cânibi miriye irâd-ı kayd olunmuş olmakla bi-eyy-i hâlin tahsîl-i matlûb hasrânemden idüğü ma'lumun oldukda ber-vech-i tahrir liva-i mezbûr'da dâhilü kazâların icab eden yetmiş beş bin kuruş esterânın bedelinin marifet-i ve marifet-i şer'i ve cümle-i marifetiyle bir kuruş gerüye kalmayarak ukde-i tehîra olmayarak mukaddem ve bu defa sâdır olan evâmîr-i şerîfim mücebberince bi-eyyi hâlin bulunduğu ve icâb ve iktizâ edenlerden serfan ve âcilen tahsîl ve teslim hazine-i âmirem olunmak üzere buyurdu âsitâne-i seâdetime irsâl ve teslim hususuna mezid-i s'ay-i gayret eyleyesin ve senki mübâşir merkumesinden muktezâtı üzere liva-i mezbûr kazâlarından matlûb mülükânem olan mârrü'z-zikr yetmiş beş bin kuruş estirâne bedeline senki Kapucu bâşı mûmâ ileyh marifet-i ve m'arifet-i şer'i ve cümle ittifâkıyla yerlü yerinden icâb edenler seri'an

ve ‘acilen tahsîl ve götürüb hazine-i âmireme teslim mübâderet ve rekâkta ve rehâvetde begâyet tehâşi ve mecânebet eyleyesün ve siz ki kuzât ve nevvâb ve yeniçerun serdar ve ayâna ve zabitân ve mûmâ ileyh ve sâirlersiz siz dâhi mûcebi emr-i şerifimle amel ve hareket ve hılâf ve mugâyir-i tecvîz ile meblâğ-ı vehâmet olmakla cümleniz tevk’i ve mübâadet eylemeniz fermân-ı âlişanım sâdır olmuştur buyuruldu hükmü hükm-ü şerifimle vusul bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfta sudûr olan işbu emri şerif-i celili’ş-şân vâcibü’l-ittibâ ve lazimü’l-ımtisâlimin ve mazmûnu feyz üzerine asl oluna ki şöyle bilesiz alamet-i şerifimle itimad-ı celile tahriran fi-l yevmi’l-sâbi ve işrune fi-zilkâde lisene aşere ve mieteyn ve elf

Bâlâda zıkr olunan beşy üz res esterânın bin bedeliyesi beherisi yüz altmış kuruşdan ceman yetmiş beş bin kuruş mebâliğin matlub ve ist’icâl hâvi fermân-ı âlişanım sâdır olmuştur

Varak 40 sayfa2

Süvari askeri bedeliyesi emridir.

İftihârü’l-emâcid ve’l-mekârim camiû mecâm’i ve’l-mekârim el-muhtas tahrir-i ‘inâyetü’l-melikü’l-dâimi dergâh-ı muallâ kapucu bâşından mirâhur sâni pâyesiyle Hâla Bolu ve Viranşehir voyvadası Mustafa dâme mecdühü ve mefâhirü’l-kuzât ve-l ahkâm m’adeni’l-fazli ve’l-ıkrâm levâyin-i mezbûrun kazâların kadıları ve nâibleri ve zîde fazluhum ve mefâhirü’l-emâsil ve-l akrân ayânı ve zâbitân vücûh-ü memleket ve iş erleri ve bu husûsa mübâşir t’ayin olunan defterdâr ikinci Çokedâr Mahmud zîde kadrühüm tevk-i refi-i hümayün vasıl olacak ma’lum olaki senki divan mûmâ ileyh bundan akdem ordu-yu hümayünüm için Bolu ve Viranşehir kazâlarından tertib ve ihrâçları fermân olunan bin dokuzyüz elli nefer süvâri askerlerin def’atle ihrâçlar müyesserdâr rıfât-ı beher nefer yüz yirmi beşer kuruşa ve bedeliyye kat olunub sâdır olan emr-i şerifim mûcebince iktizâ eden bedeliyyelerin tahsîl-i lâzım iken neferât-ı merkûmenin dokuz yüz elli nefer afv olunub kusûrunu neferin beher yetmiş beş kuruş tahsîlden cem’an yetmiş bin beş kuruş yüz iki bin yedi yüz oniki kuruş hazine-i âmire elli bin kuruş hassâm kasabbâşı tarafına havâle olmuş olmakla meblağ-i mezbûra yetmiş sekiz kuruş teslim-i havâle olandan bâşka on sekiz bin

ikiyüz seksen sekiz kuruş bedelinin tahsili için iş bu sene-i mezbûr evâsıt-ı rebû'l-âharında istîcâli hâvi emr-i şerîfîm isdâr ve tisyâr olmuşken bu âna kadar bir haber zuhûr itmâmanla senki voyvada ve kuzât ve nevvâb bundan böyle dâhi avk-ü tehîr tecvîz olmayarak meblağ-i mezbûr bir güne akdem tahsîl birle irsâl say-i ve gayret eylemeniz fermân olmağın mukayyeden ve ihtimâmen işbu emri fermân-ı isdar ile irsâl olunmuşdur vusulunda bâlâda zikr olunan bedel-i mezkûreden havâle'den baki olasınon sekizbin ikiyüz seksen sekiz kuruş hazine-i amirem idhâl olmuş olduğua binâen ve marifet-i şeriyle ve mübâşir marifetle yerlü yerinden icâb-ı iktizâ edenlerden cem ve tahsîl hazine-i âmireye teslim olunmak üzere mübâşir merkûme verilip derseâdete irsâl ve teslim husûsuna mübâveret ve imrar-ü vakt mûceb-i hâlatdan hazer eyleyiniz senki mübâşir ber vech-i muharrer teslimât ve havâle olunandan kusur meblağ-ı mezbûrun bir günü evvel tahsil-i matlûb-u lâzımeden olmakla ne vecihle olsun yerlü yerinden ve icâb-u iktizâ edenlerden m'arifet-i şeriyle Voyvada mûmâ ileyh ma'rifetiyle cem ve tahsîl dersâdetimize götürüb hazine-i amireme mübâderet ve tekâsül ve rehâvetden hazer ve mecânebet eylemek bâbında fermân-ı âli şânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerîfîm vardık da bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfta sudur eden emr-i âlişanım ve vacibü'l-ittibâ ve lazımu'l-ımtisâlimin mazmûnu âmil olaki şöyle bilesin alamet-i şerife 'itimâd kılasz tahriran fi-yevm-i 'işrûne min-zi'l-kâde lisenete selâse ve işrûne ve mieteyn ve elf

1223 zilkade

Varak 41 sayfa 1

İftihârü'l-emâcid ve'l-mekârim camiü'l-mecâmi ve'l-mekârim el-muhtas bi-mezîdi Bolu ve Viranşehir voyvadası dâme mecdühü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm m'adeni'l-fezâil ve's-selam Bolu ve Viranşehir sancaklarında vak'i kazâların kadıları ve nâiblerinin fazlahüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-mekârim ayânı ve zâbitân ve yeniçeri serdârı ve sâir iş erleri ve husûs-u mezbûrda hassa-i kassâbbâşı tarafından bu defa mübâşir t'ayin olunan mezîd-i kadrahüm tevfi'-i ref'-i hümâyün vâsıl olacak ma'lum olaki havâcegân-ı divânı hümâyünümdan hâla hassam kassâbbâşı kudretü'l-

emâcid ve'l-akrân veâyân El-hâc Hüseyin zîde mecdühü'nün tefhîm eylediği bir kıta takrîr mefhûmunde bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûben selef-i dergâh-ı muallam kapucu bâşılardan Mustafa dâme mecdühûnün irade-i emirim tecvizden tayinât miriyyeye medâr-ı zımmından noksan vâk'î kazâların ile bâhr-i şedîd cânibinde üzerine hisseler tertib olunan iznimin gayr-i tahsîl zikr olunan kuzzâta ve adalarda bâkâya kalan eserâneniz rağbet ve yâhud fukrâya teşhîse olunur deyü yerlü yeründen tahsîl için ist'icâli hâvi emr-i şerifim sudûrunu istid'â gelinmeden nâşi sene-i mezkûre mahsûben lutfen ve bâhr-i sefid caniblerinin dergâh-ı muallam yeniçerileri ve cebeci ocakları ve muzâyeka sâire-i lâzime için selef-i mûmâ ileyhın kassâbbâşlığı hengâmının tertîb olunan ağnâmdan gayr-ı tahsîlat zikr olunan kazâ ve adalarda bekâya kalan zeyrek bin sekiz yüz res ağnâm-ı tahsîl bâbında sene-i mezkûr zi'l-k'adesinde sâdır ve evâmîr-i şerifim verilmiş olduğu koyun kaleminden Tırnavi kassâb bâşı olacak mûmâ ileyhın bin ikiyüz yirmi üç senesi rûz-i hızırın itibârıyla umûr-u mezkûr uhdesine ihâle ve tefviz olunduğundan sonra mûmâ ileyhın bi'l-cümle makbûzât ve tahsîlat-ı hilafınadır ve teslim takdirce ağnâm mertebe-i mezkûreden mertebe bâkaya kalan ol mekûle ağnâmdan Bolu ve Virânşehir sancaklarında vâki kasabların bin ikiyüz res ağnam hissesi olub tahsîl-i mükimde nâdir olan emr-i âlişân mücebince alâ eyy-i hâl tahsîl olunmak husûsunu bi't-takrîr ber mücebince amel ve hareket olunmak fermânım olunmağın mekirimin tekeyyüsdan ve ist'icâli hâvi işbu emr-i şerifim isdar ve irsâl olunmuşdur imdi vüsülünde senki mütenebbih ve kuzâtü ve nevvâb mûmâ ileyhın ve sâirinizi ağnâmı mertebe mezkûremiz gayr-i zıddı tahsîleden küsrü'ye kalan ağnâmı kasab bâşı mûmâ ileyh tarafından hesabları ruyet olunmuş olub teshil-i umur tevz'îyane zımmında bâkâyâyı mezkûrün bi-eyy-i hâl lâzımeden idiği ma'lumunuz oldukları sâdır olan emr-i âli kadrîm mücebince âla eyyi hâl tahsîli ve kasabbâşı tarafından t'ayini olunan mübâşirine teslimen dersâdetimize tensîb ve irsâle mezid-i ihtimâm ve dikkat ve hılâfından hazer ve mübâadet ve sen ki mübâşir merkûmusun sen dâhi muktezây-ı mamûr-u memuriyetinin serîan yerlü yerinden ma'rifet-i şeri ve cümle ma'rifetiyle cem ve tahsîl ve der-âliyyeme götürüb kassabbâşı mûmâ ileyhın tarafına teslîmi mahzâr-ı mukaddes eylemeniz bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurduki hükm-ü şerifim vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfta sâdır olan işbu emr-i şerifimle amili olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimad kılasız

Varak 41 sayfa 2

Sâliyâne buyrulduşudur

Şeriat-ı şîâr Zağferânborlu kadısı faziletlü efendi zîde fazlühü ve mefâhirü-l emâsîl ve'l-mekârim vucûh-u belde ve sâir iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur bin iki yüz yirmi dört senesi mahsûben fermân-ı âli hazret-i cihândârâni buyrulan ester ve ağnâm ve kalyoncu mübâşirâtına ve murûr-u ubûra ve sâir muctem'i olan mesarifât-ı sancak bu defa cümle marifet ve ma'rifet-i şer'iyle Borlu mahkemesinde tevz'î ve taksim ve her bir kazâyâ harac ve tahmîl olunduk da kazây-ı mezbûrun sehmine isâbet eden emvâli bu defa gönderilen memhûr pusula-i şerif mûcebince beyne'l-ahâli tevz'î ve taksim eylemeniz bâbında iş bu buyuruldu tahrîr ve isdâr ve tahsîldar t'ayin olunmuşdur bi-mennehü Teâlâ vusûlunda gerekdir ki tahsîldar mûmâ ileyh marifet ve ma'rifet-i şer'iyle tevz'î ve taksim ve bir saat akdem yerlü yerinden cem'i ve tahsîl ve kabzına memura eda-ü teslim olunmuş dikkat ve mûceb buyruldu amel ve hareket ve hilâfindan tehâşi ve mecânebet eyleyesüz buyruldu

Fi 12 Rebiülevvel sene 1224

Mehmed Voyvada Viranşehir

Kad vasale ileyna

Zağferânborlu Kazası

15410 Mâli mîrı

00025 Harciyâb

:15435

Yalnız on beş bin dörtyüz otuz beş kuruşdur Fi Rebiü'l-âhir 21 sene 1224

Kazâ-i borlu kuruş 15410

İşbu bin ikiyüz yirmi dört senesine mahsûben Bolu ve Viranşehir uhdesinden bâ-emr-i âli matlûb olan ester ve ağnâm ve kalyoncuya bi'l-cümle asâkir mübâşirlerine

verilen ücret-i mübâşiriye Bolu tevz'âtından Viranşehir uhdesinde isabet eden hisse-i mâl-i mîri üzerine Hacı oğlu Usta memur olan asâkirin cebehâne ve yem yiyecek ve mesarîfât-ı sâirelerin ve divâna kadar Viranşehir uhdesine evâmîr-i aleyh ile vurûd eden hademe-i devlete verilen ücret-i mübâşir yerlerin mesârîfât-ı sâireleri bu defa ittîfâkıyla Borlu mahkemesinde tevz'î ve taksim olundukda ber-vech-i bâlâ kazâ-i mezbur-i sehmine yalnız on beşer bin dört yüz on kuruş isabet eylediği savb-u şer'iden pusula olundu

Fi 7 Rebiü'l-âhir sene 1224 memhûr

Varak 43 sayfa 1

Bâis-i defter-i saliyâne oldur ki

Bu defa Bolu mahkemesinde tevz'î ve taksîm olunan sancak mesarîfâtına Viranşehir uhdesine tarh olunan malumu'l-mikdâr mebâlîğ üzerine Virânşehir uhdesinde vuk'û bulan mesârîf-ı medine Borlu mahkemesinde tevz'î ve taksim olunduk da Borlu kazâsı sehmine isabet eden yalnız on beş bin dört yüz otuz beş kuruş bundan akdem sancak defterine v'az olunmak üzere Borlu'nun ale'l-hisâb verdikleri dört bin ikiyüz elli sekiz kuruş mesârîfları bade'l-ihrâç der defter olan yalnız on bir bin yüz yetmiş yedi kuruş tahsîldar beş yüz kuruş tüfekçi harcı, altmış kuruş hâkim efendi yediyle kurşun behâsı yetmiş bir kuruş üç tüfenk kıymeti altmış kuruş tevz'îatiy'la vaz olunmak üzere üzere serdar ağaya bile olan mesârîfât-ı sancağa vaz'ı olunur ise ber mûceb vakte meferrerat üç bin yüz yedi kuruş Yazılı karyesinin menzil ücreti yüz elli kuruş Konarı'nın menzili yetmiş kuruş sancak defteri vaz'ı olunmak üzere asel kıymeti yüz otuzbeş kuruş mûcebinin mûmâ akçesi yirmi kuruş Hacı Ahmed konak mesârîfı otuz kuruş Aslan Ağa'nın çuval behâsı kırk beş kuruş bu defa verilen iki senelik serdarlık câizeli Yörük, Eflani, Ova'nın mâ-adâsı yedi yüz kuruş Serdar Ağa yediyle menzil mesârîfı beşyüz elli yedi kuruş Kıran Karyesinin menzili üç yüz kuruş şehir kethüdâsı yeddiyle menzil akçesi yüz elli kuruş Tamaklı oğlu verdiği çuval behâsı yüz kuruş Yazı karyesinden alınan çuval yüz kuruş hinta'yı değirmene götürünlere ücreti ve değirmenciye hakkı kırk kuruş Kıran karyesinin bakâya mirîleri kırk bu defa ikram kırk kuruş Çiftlik-i ulviye yirmi kuruş Sırçalı karyesinden yirmi

kuruş Kirpe karyesin'den otuz kuruş Bostanbükü karyesinden yirmi kuruş Kılavuzlar Karyesinden on beş kuruş Sarıyân karyesinden onbeş kuruş harc'ı-defter beş yüz kuruş kâtibiye mahzarına yüz kuruş harc'ı d'avet ve şehir kethüdâsına ücret ve mukaddem alınan asel behâsı ikiyüz otuz min-haysü'l-mecm'u on sekiz bin ve dörtyüz dört kuruş mübâliğ olub cem'a ma'rifeti ve m'arifet-i şeriyle el-yevm kazânın mevcûd olan yüz yetmiş iki hânesi üzerine tevz'î ve taksim olundukda beher haneye yüz yetmiş kuruş isabet etmekle li-ecli'l-tahsîl tahsîldar t'ayin buyrulan ağa yedine it'a olunan defteridir

Fi 23 Muharrem 1224

Bâde'l-tahsis el-yevm mevcûd ve m'uteber olan yüz yetmiş iki hanelerin üzerine tevz'î ve taksim olunduk da beher hâneye yirmi beşer kuruş isâbet eylediği tahkîkinden sonra iş bu defter-i mumzî tahsildâri yedine it'a olunur

Hurrîre hâzihi'l-defter bi-marifeti ve ma'rifet-i vücûh ve'l-ahâli Es-seyyid Y'akub El-mevlâ hilâfeti bi-medînet-i Zağferânborlu bi-muâsiri'l-fakru afâhü anhü

Varak 43 sayfa 2

Kapdân Pâşa hazretlerinin buyuruldu sûretidir.

İnhâ olunur ki sizki Kapucu bâşı ve sâir mûmâ ileyhim donanmây-ı hümâyün için sancağınızdan müretteb kalyoncu neferâtın donanmay-ı hümâyüna çıkardığı mukaddem gelub yetişmesi için bi'd-defât evâmir-i aliye'ye takdîr ve mücebince buyruldu tahrîr ve mübâşir ileyh tisyâr ve sûret-i hâl hâl cihetiyle beyân ve tafsîl olduğuna binâen bu bâbda her biriniz cân ve bâşla çalışıb sancağınızdan matlûb şu kalyoncu asâkirini şu günlerde şuraya irişdirmeniz şer'an ve 'aklen zimmet-i diyâniyeniz olduğu zâhir iken size ne oldu ki böyle bir emir ve pende îhmâl ve tekâsülü caiz görüyorsunuz işte sözün doğrusu ve müsellemin şu donanmay-ı hümâyünü çıkması mutlaka sancağınızdan gelecek askerin gelmesini mevkûf olmağla sancağınızdan müretteb iki yüz neferin 'alâ eyy-i hâl şu günlerde şû arâya gelmesi matlûb-u şâhânem oldu ve eğer bundan sonra dâhi emr-i pend'de böyle imal ve mesâliha etmeniz lâzım gelirse'il-müllâhü Teâlâ ve şehriye sûri ve manevi

vehâmet ve nedâmetini çekeceğiz'de şüphe olmadığı istimâl-i hâvi mahzar-ı âli sudûr eden fermân'ı-aliyeden ma'lumunuz olduk da şu neferât-ı matlûbe-yi mezkûreye alâ eyy-i hâl ve chegân şu günlerde şuraya irişdirmeğe müsâreat sûri ve manevi mazhar-ı nedâmet olmakdan neferiniz sıyânet eylemeniz için cümlenize tenbîh ve tekîd ve tevbîh ve izâr-ı hâvi divan-ı donanma-yı hümayünda işbu buyruldu tahriri ve isdar deyü ağvât-ı çavuşlarından Ahmed Çavuş ile irsâl olunmuşdur imdi ber müceb emr-i âli buyruldu amel ve hareket ve tahsîl-i rizâ-i bâri ve cihândârine itâ ser-ü cân say-i sürat eyleyesiz deyü

Fi 9 Rebiülahir Sene 1224

Kuruş Kalyoncu neferât-ı tertib defteridir beyan olunur.

Tablo 28. Kazalardan Toplanan Kalyoncu neferinin Adedi

Kaza	Nefer
Kızılbel	3
Aktaş	2
Şehabüddin	3
Yörük	2
Borlu	10
Eflâni	5
Ova	2
Ulus	5
Amasra	4
Bârtın	8
Geçnos	3
Zerzene	3
Tefenni	2
Perşembe	9
Çarşamba	10
Benderkeli	11
Yenice	2
Toplam	84

Virânşehir sancağından bâ-fermân-ı âli matlub buyrulan seksen dört nefer kalyoncu asâkire beher kazâya taksim olunduğu kazalar beyân olundu

Fi 29 Rebiülahir sene1224

Varak 44 sayfa 1

Kalyoncu fermân-ı âlişan suretidir.

Tevfî'-i ref'-i hümayün vasıl olacak ma'lum olaki el-hâletü hâzihi Moskof keferesi üzerine sefer-i hümayünümün tahkîkine binâen bi'avnihî subhanehü Teâlâ ihrâç olunacak külliye ve tamâmı kalyonlarını tekmil t'akımı için muktezâ olan kalyoncu neferatının senki kapucu bâşı ve kuzât ve nevvâb mûmâ ileyhim bundan mukaddem ekseri hatt-ı müvâcibeleri gönderilen levâin-i mezbûrîn kazâlardan terâfi'i m'arifetinizle tahrîr ve serîan tersâne-i uhdeme sevk ve tesr'i fermân olan ma'an ağıvat ve alemderân iki yüz neferin şimdiye kadar yola ihrâç gelub tersâne-i âmirede isbât-ı vucûd eylemeleri muktezây-ı irademiz iken bu defa kalyoncu rûznameşinden tekaddüm olunân defter-i nâtık üzerine neferât merkûmden henüz bir nefer vurûd itmememle neferât-ı merkûm şimdiye kadar yola ihrâç etmiş deyu giref behâ göndermişsiniz donanma-yı hümayünüm kalyonlar hâzır olub uhde-i karîb hareketden edecekleri ma'lum olub serîan acilen neferâta erişmek ve yahûd neferâtdan işe yaramaz adamlardan gelmek lâzım gelub sefer-i hümayünüm esnası olub bu vaki tevkât-ı sâireye mükâyese olmayıb mukaddem ve muahhar isdâr olunan evâmîr-i âliyyemde yazılan tenbihâtı şâhânemin hılâfın-ı tecvîz ile donanma-yı hümayüna tahrîbine sebep olunacağınız ecilden özr-ü'illetiniz kabul olamayıb emân ve zemân verilmeyüb hakkınızdan geleceği mükarrar bilerek ve aklınızı bâşınıza devşürüb sonra nedâmet ve pişmanlık fâide vermeyeceği neferiniz muhallâta ederek neferât-ı matlûbeyi seriân irsâl-i s'ayi eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ist'icâlen işbu emr-i âlişânım ve mübâşir merkûm ile irsâl olunmuşdur vusûlun'dan bu mekûle umur-û dinde ve özr-ü'ileti olmadığı zâhir donanma-yı olmadığı zâhir ve donanma-yı hümayünüm hareketi beher hâl neferât-ı müretteben tekmilen gelub

hizmet-i lâzımelerinden kıyâm eylemelerine mütevakkıf olduğu emr-i bâhir olmakla mukaddem ve müehhar sâdır olan evâmîr-i âliyyemin mûceb-i muktezâsı üzerine amel ve hareket ve neferât-ı merkûmeyi acâleten irsâl ile ukubât-ı şedîd'den tatahhür olmakdan mesrûr olasız siz ki mübâşîr merkum sen dahi emr-işer amel ve hareket ve bir güne gelmeyüb ol mikdar neferât-ı tamâmen kâmilen tahrirleri götürüb tersane-yi âmireme duhûl ve avk-ı müsâreat eyleyesiz şöyle ki bu bâbda tekâsül edersen sen dâhi mübtelây-ı zehâmet olacağı mukarrer bilub ona göre icrâ-yı emrinin dikkat ve ittikâ emr-i âlişanım mezîd-i sâyı ve gayret eylemeniz bâbında fermân-ı âlişanım'dan sâdır olmuştur buyurmakla hükm-ü şerîfim vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfta sudûr olan emr-i âlişân mazmûnu m'arifetiyle amel ve hareket eyleyesüz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız fi-yevmi's-sânin avâhirü rebiü'l-ahir râbi ve işrûn ve mieteyn ve elf

Varak 44 sayfa 2

Rebiü'l-âhîrin on sekizinci günü vaz'ı defter olunub ahz-ü i'ta olundukan sonra iş bu cemaziye'l-ülânın yirminci günü gelinceye kadar ekmekçi esnafının ber-mûceb defteri müfredât verdikleri nân behâları yalnız kırk yedi bin yedi yüz seksen üç kuruşa bâliğ olduğu bu cümle kayd ve şerh olundu

Fi 20 Cemâziyel-evvel sene 1224

Para: 47783

Bundan akdem vukû' bulan kazâ ve sancak tevz'î'inden berü işbu bin iki yüz yirmi dört senesi cemâziye'l-ülânın yirminci gününe kadar devletlü Voyvada ağanın matbâğı için vekil harc-ı ağa yediyle bâkkâl bâşı Seyyid Ahmed'den alınan revgân-ı sade ve pirinç ve asel ve levâzımat-ı sâireleri bakkâl ve bakkâl bâ-defter-i müfredât hesâb ve kitâb olunub yalnız beş yüz yirmi kuruş dört para mebâliğ bâliğ olub Ağa hazretleri almasıyla sicil-i mahfûz kaydı ve bundan sonra vuk'u bulacak tevzi'a idhâl olunmak üzere bu mahâlle kayd olundu yekûn defter-i müfredât

Fi 20 Cemâziye'l-ülâ sene 1224

kuruş 050 pâra 4

Bundan akdem vuk'u bulan tevzîden işbu cemaziye'l-ülânın yirminci gününe kadar devletlü voyvada ağanın askerine ve murûr-u ubûr edenlere verilen yağ ve pirinç ve asel ve sâir levazımat-ı sâireler yekün yekün hesap olunub bâkkal esnafından alınan bâ-defter-i müfredât yalnız altı yüz altmış yedi kuruş mebâliğa bâliğ olub bundan sonra vuk'u bulacak tevz'îa idhâl olunmak üzere ağa hazretlerinin almasıyla bu mahâlle kayd olundu

Fi 20 Cemâziye'l-ülâ sene 1224 yekün defteri müfredât kuruş 667

Varak 45 sayfa 1

Hacı Ahmed oğlu Hâlil nâm şakinin izâle-i vucûd-u hapsi için sâdır olan ve ist'icâli havî olan vezir mektubu ber-mûceb fermân-ı âli sûretidir.

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Amasra Ayânı Mehmed Ağa zîde mecdühû bâde's-selam inhâ olunur bundan akdem serdâr-ı azimâya müteveccihen Bolu kazâsına vurûdumuzda m'ağdûb pâdişâhi Hacı Ahmed oğlu Hâlil nâm şaki hakkında sudûr eden irâde-i celâdet-i ifâde-i şâhânenin 'alâ eyy-i hâl icrâsı memurlarım tarafımızdan tenbîh ve tekîd ve dersâdetden dâhi Bolu tarafına top ve havan gönderilmiş isede şaki merkum Hamam'lı Karyesine tehassun ederek tesîre-i şekâvet ve fesâdın günden güne rehîn-i iştiğal olduğuna merkumun bir takrîb ve dilgarib ile ele geçmesi mutâliasına mebnî suret-i zahirde makeddemâ bir kıt'a emr-i âli isdar olunmuşdur ise dâhi merkumun muktezây-ı hays-ü tîneti üzere üzere bu makûle fermâna ferikate olmayacağı suret-i hâlimde müstebân ve derkâr olan fesâd ve şekâveti günden güne müzdâd olmakda idüğü bi'l-ihbâr hümâyân olduğundan şakî merkum hakkında makeddemâ sudur eden irade-i seniyyenin t'ekîdini hâvi bu def'a evâmir-i aliyye isdâr ve derkâr-ı âli kapucu bâşilarından Hâfız Mustafa Paşa Yemeni İbrahim bey kârküzâr ve mücerrebü'l-etvâr hademe-i devlet-i aliyyeden ve bizim dahî ber-vecihle emekdâr ve m'utemedimiz olduğuna Bolu Voyvadası nasb ve t'ayin olunarak ol tarafa bâsî ve tisyâr olmuşdur olmağın herhâlde mir-i mûmâ ileyhın zâtî ve irâdesine mutâbeat iderek bi'l-ittifâk şaki merkûmun 'idam ve izâlesiyle def-'i ğâilesi emrine mübâreset eylemek için mektûb tahrir ile irsâl olunmuşdur inşaellâh Teâlâ vusûlunda bervech-i muharrer amel ve hareket eyleyesün ve's-selâm

Kad vasale ileynâ

Fi Cemâziyelüla 21 sene 1224

Yusuf Sâdr-ı âli temme

Varak 45 sayfa 2

İftihârü'l-emâcid ve'l-mekârim câmiü'l-mesâcid ve'l-mekârim el-muhtas bi-mezîdi 'inâyetü'l-melikü'd-dâimi dergâh-ı mu'allâ Kapucu bâşlarından Bolu Voyvada Mir Yemeni İbrahim dâme mecdühû ve sancak mezkûresi vâki kuzât ve sâir iş erleri inhâ olunur senki voyvada mûmâ ileysin ordu-yi hümayünüm da hademe-i mühimme istihrâm olunmak için bundan akdem liva-i mezbûrun kazâlarından fermân-ı âlişanım ile eczacı metrik ve matlûb olan beş yüz râis-i estiranin Davud paşa sahrâsında ordu-yu hümayündan irsâli bâbında bi'd-def'at te'kid ve isticâli ve umûr-u beyyineye hürmet ve say-i gayret b'as-i ecr-i cezil dünyâ ve âhiret idüğü telkîme ve tavsiye olunmuş iken bu âna değin bir r'esi vurûd etmeği ve işbu istirâne-i bâis-i tehîr olanlar her kim o olursa olsun lâzım gelen t'eviyâtları lâyıkıyla icrâ olunmak menvî zamir vurûd-u lâzimededen olduğunu iktizâ edenlere ifâde ve tefhîm ederek bir iki güne zarfında her vecihle ve ne tarikle olursa olsun yola ihrâcı ve bir kadem akdam ve bir saat mukaddem ordu-yu hümayünüma irişmesi esbâbını istihsâle itmâm ve dikkat eylemek fermânım olmağın te'kiden ve ist'icâlen işbu emr-i âlişanım isdâr ve mübâşir-i merkurum ile irsâl olunmuşdur imdi vusulunda bâlâ tafsil ve beyân olunduğu üzere esterâne-i mezkûru Davud Paşa sahrasına gelüb erişmesi me'mul iken ordu-yı hümayünüma Davud paşa sahrasına nasb-ı zamâim eden müddet-i vâfira olub bu âna kadar bulub vurûdu olması ahâlinin emr-i âlişanıma adem-i itâatından neşet eylediği ve emr-i dinde ve betânet ve rahâvet edenlere sonra bâis-i nedâmet olduğu zam'i ve bedidâr deyü buyruldu bâlâda olan fermân-ı âlişanım hâtırı için sâdir olub acele-i matlub buyrulmuşdur

Fi 3 Cemâziye'l-ahir sene 1224

Varak 46 sayfa 1

Şeriat-ı şîâr Zağferânborlu kazâsı nâibi fazîletlü efendi zîde fazlühü kazâ-yı mezbûrun

tâb'i Konarı karyesi ahâlileri ve sâirleri bâde's-selâm inhâ olunurki karye-i mezbûr cemiyetlu karye olmağla ve fena olan ümûr'u-fukrâya himâyet ve sînâyet ile imdâd ve ru'yete muktedir ve re'aya perver ve kârkizâr bir âyan nasb olunması lâzım olmakdan nâşi bundan akdem muhtâr nasb olunan dem-i iktidâr ve fukrây-ı izrarına binâen ahâli fukrânın istediği hasebiyle ref' olunub kıdvetü'l-emâsil ve'l-ekrân ve ırbâbü't-tahrîr ve'l-kalem ve kâtib-i divân-ı Es-seyyid Şeyh Abdullah Efendi her vecihle re'ayâ perver ve himâyet ve sînâyet ile vuku fenâ olan umûr-u fukrây-ı r'uyete muktedir ve mucerrebü'l-etvâr ve kârkizâr ve tanzîm-i umûr mühime-i temşiyet-i emvâl-ı mîriye husûslarında mecd-i say-i ve meslahat güzâr olduğu mahrûm mahdûm olmağla bi'l-isticâle karye-i mezbûre ayan nasb ve tarafından bi'l-vekâle irade ve ruyet ettirilmesi için işbu buyruldu tahrir ve efendi mûmâ ileyhın yedine itâ olunmuşdur siz ki Mevlana efendi ve ahâli mûmâ ileyhimsiz ve vedîdâ-i cenâb-ı bâri olan fukrây-ı himâyet ve sıyânet iderek vukû yafta olan mesâlih ve mevâd-ı sâirenin tanzim ve temşiyetleri hususlarında infak ve yekdil olarak efendi mûmâ ileyhın tarafından r'uyet ettirilmesi husûsuna mezîd-i ihtibâd-u dikkat eylesin ve sizki El-hac efendi mûmâ ileysin sen dâhi cem umûrunla şer-i şerif tatbik ve fukrây-ı himâyet ve sıyânet ederken umurlarını ruyet ve senden m'emul huzûr-u sadâkat ve hamiyet-i bezl-i meferret ve müğâyir-i kanun mehâret-i müstedim hareketden mübâadet ve müceb buyruldu amel ve hareket eylesiz

Mehmed Vekil Voyvada Bolu

Varak 46 sayfa 2

Bundan akdem vuk'u bulan mesârifât-ı tevzîat'dan işbu cemâziye'l-ülânın yirmi ikinci gününe kadar devletlü voyvada ağanın matbâh-ı âmireye verilen lahm-ı ganem ve lahm-ı câmûsi bu defâ yeküne yekün hesâba ve kitâba olunub min-haysü'l-

mecm'u ber-vech-i bâlâ yalnız ve dört yüz otuz altı kuruş mübâlega bâliğ olmakla kasab bâşı yedine fil-i şer'iden verilen defter ve mezbûra pusula derker-i zikr olunur

Fi 22 Cemaziye'l-ülâ sene 1224

Ester tevzi'inden işbu cemâziye'l-uhrân'ın yirmi dördüncü gününe kadar semâhatlü voyvada ağa hazretlerinin matbâh-ı dâhiline ve hâricine verilen t'ayinâtla bâzırcı marifetiyle hesâb olunduktan min-haysü'l-mecm'u altı yüz on üç kuruş beş bâre bâliğ olduğu kayd-ı meşrûdan pusula olundu

Fi 24 Cemâziye'l-ülâ sene 1224 (iptal)

Katır tevziâtından işbu Receb-i şerifin yirminci gününe kadar esnafın verdikleri t'ayinatdır

Tablo 29. Esnafın Verdiği Tayinat

Tayinat	Kuruş
Mumcu İbrahimin verdiği mum kıyye 200	270
Tahmis Ahmed Ustanın verdiği kahve kıyye 36, buçuk	308
Ekmekçilerin verdikleri nân-ı aziz yekün	3061
Bâkkal Keleş Ahmed'in verdiği yağ pirinç ve asel ve levazımat-ı sâireye hısab	1983,5
Kasabların verdiği lahm-ı ganem ve keçi	1448,5
Toplam	7071

Yalnız Bedel bin yetmiş altı kuruş on para mebâliğa bâliğ olmakla her bir esnafın yedine mehmur pusula 'ita olunmuşdur

Varak 47 sayfa 1

Hacı Ahmed oğlu Hâilil kimesne izâlesine sâdır olan emr-i âli kayd-ı şod Kıdvetü'l-emâcid ve'l-âyân Amasra ayânı Haydar Oğlu Mehmed ve Husûsi âti'z-zikr bu defa ocağ-ı âmiremden mübâşir t'ayin olunan serdar nâibi zîde mecdühümâ tevki'i refi'i-hümayünüm vâsıl olacak m'alum olaki senki âyân-ı mûmâ ileyhsin hakkında fermân-ı kazâ ceryâne sudûr eden esbâk Bolu Voyvadası Hacı Ahmed oğlu İbrahim'in karındaşı Hâilil nâm mefsedet kârın ahz-ü ve izâlesine memur ve t'ayin kılınan dergâh-ı âli kapucu başlarından hâla Bolu Voyvadası Yemeni İbrahim beyin dâme mecdühünün r'eyiyle amel ve hareket ederek şakî merkumun bir güne evvel izâle ve istisâli emrine memurîni sâire ile bi'l-ittifâk ikdâm ve müsâre'at eylemek bâbında mukaddem ve muahhar bi'l-dikkat evâmîr-i şerifem sâdır olmuş idi isâletimizden el-hâletü şâki merkûmun üzerine memur t'ayinât dağılmış olduklarından şakî merkûm fırsat-ı ganimet bilerek mecbûl olduğu hıyânet-i lazimesince vedfa-yı hâlikü'l-berâya olan fûkrây-ı memleket ve aceze-i ra'iyet şer ve mazarret-i meşned ve mezâlim tугyânâtı mümted ve şak'i merkûmun civâna kadar olunmaması mücerreden ve memuriye terk-i ağmâz ve rehâvetlerinden neşet etmiş idüğü ve şaki merkumun izâlesine ehem olunduğu aşikâr olmağla tedârikın kaviyye ederek fakat şakî merkûmun izalesi ve ... ve meal-kirâhisa ? izhar-ı rey muvâfakat edenler haklarında 'afuvdan gayr-i muâmele olunmayarak şakî merkûmun ser-i maktûlu matlûb-ü hümayünüm idüğü iktizâ edenlere etrafıyla ifâza ve tavsiye birle cümle-i m'emûrin ile bi'l-ittifâk şu hâinin def-i ğailesine müsâreat olunması mazmûnunda hatt-i hümayüna şefkat-i makrunüma şâhânem şerefrîz sudûr olub olbâbda Bolu Voyvadası mûmâ ileyhe bu defa dâhi mahsûs-u emr-i şerifim isdârıyla tenbih ve tehdîd olunmakla sen dahi mukaddem ve mahur sâdır olan emr-i şerifem ve bu defa şerefyâfta sudur olan hatt-ı hümayün mevhibet-i evhem mücebince mekrenet sâire ile ittihad voyvada mûmâ ileyhin r'eyine muvâfekat ederek şakî merkûmun üzerine her taraftan cümle hucum İle hayyen ve meyyiten ile götürüle kahr ve idâmıyla icra-yı irâdesi hümayüna bezl-i mükadderât eylemek fermânım olmağla tehdiden ve 'itimâm ve ist'icâlen rikâb-ı hümayünümdan işbu emr-i şerifim dahî isdâr mübâşir mûmâ ileyh ile irsâl olunmuş idi bu hâin hûne-i sâireye mukayyes olunmayıb bunca sıbyân ve nisvân ve mazlûmun ayaklar altında kalması ve mezâlim-i t'adiyatdan âlude-i kazâ ve kurrânın dağılmasına sebep vacib olduğundan bu şakî

olduğundan bunun bir saat akdem vücûd-u habâis-i uluvvunun rûy-i ‘irazdan def ve izâlesiyle veditatullah Teâlâ olması ahâl-i memleket ve aceze-i raiyyet üzerlerinden def’i şurur ve mefâsıdıyla temin-i bilâd ve irase-i‘ibâd s’ay-i ve ittihâd ve ber muktezây-ı dikkat ve hâl-i lâzımeden olmağla vüsûl-ü emr-i şerîfînden şakî merkûme cebren ve kerhen teb’iyyet ve izhar-u müvâfekat edenler haklarında bâ şefkat ve merhamet meftûhi olarak ğafurdan gayr-ü muâmele olunmayacak ve o mekûle tâb’iyle bir dikkat mesûl olmayıb anca ? şaki merkûmun ser-makt’u matlûb iduğ lazımlı gelenlere etrafıyla tevsiye ve şîâr eylerek cümle-i memûri ile bi’l-ittifâk şakî merkûmun üzerine cümle ve mahcûm ve ‘ilâm ve izâlesiyle mazarratını define ikdâm ve dikkat eylemek matlûb-u mulûkanem idüğü ve bu husus Kastomonu mütesellimine ve Uskûbi ayânına ve sâir ol havâle-i muayyânına dâhi bâşka bâşka evamir-i şerifem isdârıyla tenbîh ve isdâr kılınmış iduğ ma’lumun oldukdan

Varak 47 sayfa 2

Ber-vech-i meşru amel ve harekete ve sûret-i irâde-i seniyye ve sâik aleyh ol havâle ahâlisine ve sâir-i lazımlı gelenlere olan ve ittibâ ile icrâ-yı fermân-ı hümâyûna müsâreat ve hilâfindan mübâadet eyleyesün

Fi 15 Şevval sene 1224

İşbu bin ikiyüz yirmi senesine mahsûben âsitane-yi âmireye mahsûb olunan yüzbeş bir res estirân

Tablo 30. Çeşitli Masraflar

Mesarıfat	Kuruş
Taksit malları ve mübâşiriyeleri ve Hüsrev Paşa mesârıfı ve mesârıf-ı sâireye vechile pusula-i meşru	34640
Tahsildariye	600
Buyruldu getüren tüfenkçiye	40
Serdar Kotancı mesârıfâtı	725
Ara Toplam	36005

Kazâ için devlet-i mübâşirlerine verilen	230
Fukarâ Kurrâ ve Mahallâne berâ-yı iâne ber-mûceb defter-i müfredâtı	1100
Toplam	37335

Ber vech-i bâla hesâb ve kitâb olunub min-haysü'l-mecm'u yirmi sekiz bin iki yüz seksen beş kuruş mebâliğ bâliğ olub el-yevm Zağferânborlu'nun el-yevm mevcûd mübtedâ evvel olan yüz yetmiş iki hane tevz'î ve taksim olunduk da beher haneye otuz altmış beşer kuruş isâbet etmesi li-ecli't-tahsîl seâdetlü ağa yedinde yazılan defterdür

Hurrira ed-defterü umûmi ve ma'rifeti'l-vucûh ve'l-ahâli Es-seyyid Yakub el-mevlâ El-mevla mestur bi-mezid-i Borlu

El-fakru Mustafa mean

Fi 7 Rebiü'l-üla 1225

Varak 48 sayfa 1

Bolu Voyvadası Yemeni İbrahim Beyin ve Viranşehir sancağından matlûbâtının buyruldu suretidir şerîat-ı şîar Vîranşehir kadısı fazîletlü efendi zîde fazlûhü ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-âyân hâla mütesellimimiz vekîlimiz badü vüzera yü ? Mehmed Ağa zîde mecdûhü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-ekârim sâir vucûh kazâ ve bi'l-cümle söz sâhiblerive iş erleri ve ihtiyâran-i memleket ve ahâli raiyyet bi'l-umûm ve'l-husûs inhâ olunur ibtidâ-i martından ilâ hıızrî'l-âti Vîranşehir sancağının gerek mâl-i nüzûl ve avârız-ı ve gerek emvâl-i teftiş ve nezâratı ve esterân bedeliyyesi ve mesârif-ı hazreti sadr-ı âli ve aralık tevzîğî ve tevzîğ-i atik ve emvâl-i sâliyâne sâireleri cümlesi darbhâne âmirine olan deynimiz ve hesabımıza mahsûb olunmuş olmağla el-hâletü hâzihi ibtidâ-i martdan şimdiye değın ve varidât-ı Virânşehir sancağından makbûzatımız cüzî kabîlinden olub matlûbâtımız ise ber mûceb-i defter ikiyüz elli bin kuruşa tecâvüz etmekle bu emvâllerin hays-ü cümlesi tarafımızdan buyruldu matlûb olmağla ve bu defa dâhi bi'l-istiklâl sene-i cedîd ifâmızla bâ-hatt-ı

hümayûn mehâbet-i makrûn Hacı Ahmed oğlu üzerine memur t'ayin kılınarak her ne kadar bi'n-nefs-i Viranşehir'e kendim hareket edecek idim ise tedârikat-ı kaviyye ve tedâbirat-ı azimeye meşgûl olunmak tekarrubuyla emvâl-ı matlubelerin birden bine varınca muhâsebe ve tahsîli bâbında mahsus beyimiz kıdvetü'l-emâcid ve'l akrân Mehmed Arif Bey ve vardukdan bi'l-ist'ilâ bir tarafımızdan memur ve t'ayin kılınmıştır imdi mîr-i mûmâ ileyh vüsûlunde ve Viranşehir sancağının ber minvâl-i muharrer emvâl-i miriyyeye ve matlubâtı sâire her nekadar ise yeğân yeğân hesâb-ı ruyet ve tahsîliyle bir an akdem hazine ben dile ile tarafımıza irsâle mubâadet eylesiz ve sizki mûmâ ileyhimsiniz bu emvâllerden bu ana kadar gerek teslimât ve gerek gayr-ı teslimâtlarınız var ise mîr-i mûmâ ileyhin müvâcihesinde ikrâr ve deyniniz olduğu yahud olmadığını izhâr eylesiz ve sen ki memur-ü mîr-i mûmâ ileyhimsiz senin muktezây-ı memuriyetin ve lâzimesi sadakâtin üzre emvâl-ı mezkûreler her kimler yedlerinde kalmış ve terk olunmuş ise husus suretiyle muhasebe ve tahsîle gayret bu bâbda hâtır ve gönüle adem-i riayet ve keyfiyet tahsîli taşramıza ilâm ve işâat eylemek bâbında memûriyetini hâvi işbu buyruldu tarafımızdan tahrîr ve isdâr ve yedine 'ita olunmuşdur bi-mennehü Teâlâ vusûlunda ber-minvâl-i muharrer hareket ve hilâfından hazer ve mübâadet eylesiz müselman-i câmi-i kebîr ma' zimmiyân mahallesinin muharrem vaktinde bir hanesi milyar ? olub baki altı haneye karârât verilüb altı hanenin birisi dahi câm-î kebirin zimmilerinden Aci Yuvakilik Ağah ve iltimâsıyla paylar olub Haydûd oğlu vaktinde beş hane üzerine karar buldukdan Kara Bayraksızoğlu Mustafa efendinin ve sâir merket? ilkâsı ve iltimâslarıyla semiy'le Câm-î kebir müslümanlarının dahî bizim hanelerini yıkar olub dört buçuk hâne üzerine ikrâr buldukda üç buçuk hane Müslümanların bir hâne zimmilerin cem'an dört hâne olub doksan iki tarihinden yirmi altı tarihine kadar Müslüman Câm-i kebir'den zimmîlere dokuz menzil bey-'i işrâyla geçüb bu dokuz menzillerin tevzîlerde hisselerine müslümanların bir hanelerini zimmiler kendi üzerlerine kabul edup müteahhid olduk da dört buçuk hanenin iki buçuk hanesi Müslümanlar üzerine ve iki hanesi dahî zimmiler üzerine karar verildiği bu mahalle kayd olundu vakt-i hâcetde ibrâz olunub işhâd ve ihticâc olundu

Fİ 11 Rebiülevvel sene 1224

Varak 48 sayfa 2

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmiü'l-mesâcid ve'l-mekârim el-mühtas bi-mezidi 'inâyetü'l-melikü'd-dâimi dergâh-ı muallâm kapucu başlarından Bolu Voyvadası İbrahim bey dâme mecdühü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkam meâdinü'l-fazli ve'l-kelam Bolu sancağında vâk'i kazâların kâdileri ve naibleri zîde fazlühüm ve kudretü'l-emâcid ve'l-mekârim dergâh-ı muallam ki gelenlerinden livâ-i mezbur mübâşiri zîde mecdühü ve mefâhirü'l-emsâl ve-lakrân âyân ve zâbitânve serdar-ı vucûh-u memleket ve iş erleri zîde kadrühüm tevki-î refî-i hümâyünüm vâsıl olacak ma'lum olaki işbu sene-i mübâreke de asitâne-i seâdetimde mükim nahlülerin def-i müzâyekaları için hasebü'l-iktizâ mahalli sâirede müretteb olduğu mesellü Bolu sancağından vâk'ikazâlardan dâhi elli bin Viranşehir sancağından vâk'ikazâlardan yirmi beşbin kile ceman yetmiş beş bin kile hinta meâdıyla kıyâs mubâyeası tertib olunub mübâyeacı mûmâ ileyhi ma'rifetiyle mubâyea ve tahsîl ve deşminden münâsib iskelelere nakl ve tenzil-i düşğîn tahmîl ve derseâdete sevk ve tesyîl ve dersâne-i amiremnden itibârla teslîmi babında sâdir olan emri şerifim Bolu mahkemesinde lede'l-vüsûl feth ve kirâet ve mazmûne menbeği cümle 'ilân ve işâat olundukdan semâatlüferasetlü bade'l-vâcicibalrındab elhâletü hâzihi zahirenin külli tekarir derkâr hepsi imtisâl erkan-ı Bolu sancağından müretteb hintanın nısf-ı olan yirmi beşbin kıyye hintayatedârik ve teslime müteahhidve icab eden behâsı livâ-i mezkurun esterân bedeliyyesinden havale olunması ve Viranşehir sancağından müretteb hintanın tahsîli ve seâdetimizden hâric idüğü Bolu kâdısı îlamından ve ahâliler tahrir ve inhâdır ki hazine-i âmiremnden mahfûz mavfûkât defterlerine setr olundukda esâs-ı seâdet lâzimesi için merkumemahsûben hasebe'l-iktizâlar ...? muaddid ile mefâhir Akçeşehir ve Bârtın iskelelerine nakl olmak üzere mübâye'ası mûmâ ileyhi ma'rifetiyle Bolu sancağı dâhilinden olan kazâlardan elli bin kıyye ve Viranşehir Sancağında vâk'i kazâlardan yirmi beşbin kıyye cem'an yetmiş beşbin kıyye hinta mübâyeası tertib olunduğu bu makûle şâyesteseâdetlü tertibâtının bir muktezâyı vakt-ı dihâl bir kıyye ve bir habbesinin mahkûd-u tenzîli bir vecihle câiz olmayub yerlü yerinden icab-ı iktizâ edenler temâmen tahsîl ve evâmîr-i şerifim şurûtundan olduğu bade'l-ihrâç elhâletü hâzihi sefer-i hümâyünüm takrisiyle

tahrisine ? ...mûcebince mesâlih-i derceleb ... ve ehlen derkar olub Anadolu ve Rumili câniblerinden islafiye olduğu mesellü def'u muzâyife tisyâr zımmında fesamet-i miriye ile beher kıyye altmış akçe olarak zehâir tertib ve matlub iktiza eder iki fukarâ-i ayâline terhîmine ferâset ile tertib olduğundan bir vecihle ihtiyar olunmayarak ber mûceb emr-iâlişan derakeb marifet-i şeriyle tevez'î ve tahsîl nakline mübâseret olunmak ezbâsına olmakla sebk-i voyvada mûmâ ileyh tahrisine menâm olmak şartıyla emsâli üzere mahallinde hintanın m'arifetiyle beher İstanbuli kıyye yüzer bâşdan ilcâb eden behâsını iskele hine naklinde ayn-u nakd-ı eshâbına verilerek sâlifü'z-zikr yetmiş beşbin kıyye hinta mübâlega ve hatır-ı âmâde vesâti olunub biminnehû teâlâ irsâl olacak sefine tahmil ve dersâdete nakl-u mübâseret ve icâb eden yüzyirmi beşbin kuruş libâs ücret nakliyesi liva-i mezbûrun yirmi üç senesi estirân bedeliye olan dört bin kuruş ve ikiyüz yirmi taht-ı kerirlerini? ecli yedi bin ikiyüz seksen sekiz ve beşer ceman ... ikiyüz seksen sekiz ... teşrin-i havale ve mahâlle-i kayd olunmuşdur olmakla meblağ-i Taraklıborlu emr-i şerîfem ma'rifet-i şeriyle icab iktizâ edenlerden ahzve ifâza ve saht-u mezbûrundâhiler zeâmetlü ve tahsîl ve mübâyeacı mûmâ ileyh teslimen derseâdete sulh için...Bâ lhudud itmâm-ı fermânım olmağın bâ takriri işbu emr-i şerîfim isdâr ve rikâb hümayünüm kethüdâsı Çarıksız Mehmed Sadık ile irsâl olunmuşdur imdi devletlü bâlâda zikr ve beyan olduğudur derkelbe mesaru ? zuhterike? iş lüzümü ve kuzâtı derkenâr ve bu mesulesinde....

Varak 49 sayfa 1

Mahalliyye tertîbinin bir kıyye ve bir cebesinin mahfûd tenzîli ber-vecihle câiz olmayub bâ-hatt-i humayûna şevket-i makrûnu men-i külli ile memn'u olduğudur ve icab ettiği behâsı ve ücret-i nakliyesi temâmen bedeliy-yi mezkûrdan havâle olunmuş olduğu ve yeddin de mevcûd ve zahîresini ketm ve ihfâd ve ifâde-yi muhâlefet edenlerin tertibâtı lâyıkları icrâsında vukûfiyet olunmayacağı ma'lumlarınız olduk da hinta-i mezkûrları yerlü yerinden ma'rifet-i şeriyle ve m'arifeti mübâyeası mûmâ ileyh ma'rifetiyle ve ser mübâyeası ve mean ücret-i nakliyye behâlarını mîri akçeden taht-ü nakd-ü edâ ederek cem ve tahsîl ve mübâyacı mûmâ ileyh selem-i hinta-i hayriyyesi ve rahliyyesi ve tahrîr ve irsâl mübâadet bir

dürlü muhâlefet ve tefsil emvâline cesaret eden olursa der'akab harâları tertib olunmak için keyfiyet-i 'ihâle ve mübâadet ve müsâre'at ve hassa gönle riâyeti ile mûceb-i t'âtil olur hâli ve kapucusundan dâhi hayâsınız olursa sen dahi muâkib müâhede olunacağı bilub mûgâyir bir hanây-i aliyye külliyyen hareketden hazr eyleyesin ve tereke-i kuzât ve nevvâb vücûd-ü serdâr ve vücûh-ü memleket ve iş erleri emr-i şerifimden ma'lumunuz olduk da bu veft-i evkât-ı sâireye kıyâs olunmayıb hinta merkûmesi tahsîli matlûb-u hümayünüm olmağla bi'l-ittifâk tahsîl ve menâmı hayrina tahrir mübâveret ve hilaf-ü emr-i şerifim'den hazr ve mecânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyruldu hükmü şerifim vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfta sudûr olan işbu emr-i şerifim celilü's-şân vacibü'l-ittib'â ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn üzerine âmil olanlar söyleyesüz alâmet-i şerifime 'itimâd kılâsız tahriran fi'lyevmi'l-ttâs'i zi'l-kâde erbea ve işrûn ve mieteyn ve elf

Kostantınıyye El-mahruse

Medine-i Taraklıborlu'dan Çolak Ağa'nın oğlu Mehmed vâlidesi kızkarındaşı Aişe taraflarından vekil Ahmed meclis-i şeriyeden işbu bâisü'l-vesika Osman İbn-i İsmail mahzarında takrîr-i kelâm eden müvekkilim mezburların sefer kaleminde Karı t karyesinden de vâk'i dört bâb esbâb olan nısf-u hassa şâyialari buyrulur ki nâheste rey edip 'ita sahife-i vekil alanlar diğerkayd şod

İşbu bin ikiyüz yirmi altı senesinde mâh-i muharremü'l-haramın on altıncı gününden çarşamba günü Kozyaka tekelerini Süleyman Kayın Mehmed ile İbrahim bin Süleyman Çaybâğında olan bâğın ketbiyyesi isâbet eden iki hassasına altmış kuruş sulûk olub amme-i avâdan zimmete ibrâ ettirmek şerh olmuşdur

Fi 10 Muharrem 1226

Meşku Sâlih ağa Potafca Mehmed Ağa Mütevelli Es-seyyid Hasan Ağa

Varak 49 sayfa 2

Bolu ve Viranşehir sancaklarından matlûb olunan ağnâm-ı akarî sûretidir

ve bu husûsa mübâşir tayin olunan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Seyyid hayrisine zîde kadrühüm tevkî'-i ref'i hümayün vâsıl olacak m'alum olaki sarây-ı cedîd ve sarây-ı atîk-i âmirem dergâhı muallam yeniçerileri ve cebeci ve topçu ve top arabâcası ve tertîbâta âmirem ocakları t'ayinatı ve muayyinât-i sâireden mal-ı muhâsebe el-âlim mülâsebiyle ve kasabbâşı olan iftihârü'l-emâcid ve'l-mekarim El-hâc Hüseyin dâme mecdühü ma'rifetiyle tevz'îgi muktezâ olan lahm tayinât-ı lâzimesi için rumilinin üç kolunda vâk'i kazâlardan tertib oluna gelen ağnâmın el-hâletü hâzihi berren ve bahran birkaç tarafa sefer-i hümayünüm olmak takrîbiyle hasebü'l-iktizâ nısf-ı mikdârı ordu-yi hümayünüm t'ayin tecvîz-i ikrâr olunmuşdur olduğundan esnây-ı seâdetimden olan mahâll-i mezkurü t'ayinat noksan ve bu vecihle noksan tertib eyledikçe Anadolu vâk'i kazâlarında bâ zaruri ağnâm-ı mübâyiası mesbûk olduğundan zâhir-i vecihle olmakdan naşi işbu bin ikiyüz yirmi dört senesi mahsûben Anadolunun bâzı kazâlarından sâyiki üzerine mübâşir tertib olunan ma'lum olmakla ihtimâm sen ki Kapucu başı mûmâ ileyhsin ve derûn-i emr-i şerifim mevzûan irsâl olunan suret-i defter-i natik olduğu üzerine Bolu ve Viranşehir sancaklarında vâk'i kazâların bin iki yüz resm-i ağnâm tarh ve tahmîl olmağla ol mikdar ağnâm ber müceb şurût damızlık ve safkan ihtimâmdan olmayarak almakdan erkinen beher resi yetmiş pâreye ve kasrünü altmış pareye ve toklunun kırk pareye ve gençden erkiye beher resmi altmış pâreye ve çebeşer kırk pâreye olmak üzere icâb eden behâsı taht-ı mukayyed siyâcî bedeniye eshâbına it'a olunarak marifetin ve m'arifet-i şeriyle ve mübâşir marifetle Bolu ve Viranşehir sancaklarında vâk'i kazâlardan sâbıkı üzerine mübâyiası tertib olunan bin ikiyüz dört res-i ağnâm şahsen irsâl olası fukra-yı gayret olursa müşîr-ü düşmandan bedellerini tahsîl-i ikmâl fermânım olması hassına işbu emri celilüşşan isdardır irsal olunmuşdur vusûlunda bâlâda tahrir olunduğu Edirne livası mezburisinde vâk'ikazâlar sâlifü'z-zikr mübâyiası fermânım olan bin iki yüz resim ağnâmı tekmil der-aliyyeme irsâl ve kasabbâşı mûmâ ileyh selef-i matlûbesinde dâimi olduğu ma'lumun oldukda fermân-ı âlişanım husûsuna müzebber ihtibâ ederek bu vecihle ve nazariy'le olursa olsun icab-ı mertebenin bir günü akdem livânîn-i mezburiyyeti kazâlarına te'addül ve tesviye meşrûtu üzere tevz'î birle

ma'rifet-i şeriyle tanzim olunacak tevez'î defteri mücebince herkes iktizâ eden hisselerini meâ temâmen yerlü yerinden ve'l-hisab iktizâ edenler mübâye'a ve tahsîl ve bir tarafından esâsen seâdetime irsal husûsuna ihtimâm eylesün ve bu bâbda beher kimesne olur ise o mekûlelerin levâzımı tebdil sâviler icrâ olunmak için esm ve sehr silsile dâr-ı seâdetüme tahrîr eylesün ve sen ki kuzât ve nevvâbâyân ve zâbitân mûmâ ileyhim serseri dâhi emr-i şerifimle amel ve hareket eyleye ve sâbık mücebince m'atiha ? gayret ve senki mübâşir-i merkûmu sen dahi müceb-i emr-i şerifim üzerine edâm-ı memuriyetine ihtimâm eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifim vardık da bu bâbda vech-i meşrûh emr-i şerif bâbda sudûr olan işbu emr-i şerif âlişân-ı vâcibü'l-ittibâ ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûnu menfi üzerine amel ve hareket eylesün şöyle bilesiz âlamet-i şerife'itimâd kılasız tahriran fi'l-yevm ettas'ı işrûn Rebû'l-âharası erbâ ve işrun ve mieteyn ve elf

El-mahrûse-i Kostantınıyye

Varak 50 sayfa 1

Yirmi beş senesinin ağnâm bedelidir.

Destür-ü mükerrerrem müşir-ü mufahham nizâmü'l-âlem müdürü ümürü'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâibi mûmehhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşidü erkanü's-seâdetü ve'l-iclâl el-mühaffifüne bi-sunûf'il-avâtifi'meliki'l-âli Bolu sancağı ilhâkıyla Kocaili mutasarrıfı vezirim Hasan Mehmed Paşa edâme'llâhüTeâlâ iclâlühüm ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm madinü'l-fezâil ve'l-hükkâm Bolu ve Viranşehir sancaklarından vâk'i kazâların kadıları ve nâibleri ile zîde fazlühüm ve mefahirü'l-akran ayânı ve zâbitân ve yeniçeri serdarları ve sâir iş erleri ve bu husûsa mübâşir t'ayin olunan zîde kadrühüm tevkî'i ref-i hümâyün vâsıl olacak ma'lum olaki saray-ı cedid âmirem ve saray-ı atfika-i mamûrem ve dergah-ı müallâm yeniçeri ve cebeci ve tüfekçi ve top arabacı ve tersâne-i amirem ocakları t'ayinat ve mu'ayyinât-ı sâireye iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmiü'l-mecâmid ve'l-mekârimim dergâh-ı muallâm kapucu başlarından hâla hassam kasabbâşı Ahmed dâme mecdühü m'arifetiyle rûz-i sefer tevez'î-i muktezâ olan lahm t'ayinât lazimesi için Rumili'nin üç kolunda vâk'i

kazâlarından tertîb oluna gelen ağnâmın el-hâletü hâzihi berren ve bahren birkaç tarafa sefer-i hümayünüm olmak takribiyle hesabü'l-iktizâ sülüsâtı mikdârı ordu-yu hümayünüm te'ayyünen tecvîzine ifrâz ve tahsis olunmuş olduğundan âsitâne-i seâdetüm t'ayinat-ı tertibine noksan-ı târi olub sülüsâne-i mezkûraya bu vecihle noksan tertib etmedikçe Anadolu livasını vâk'i elviye ve kazâlardan bi'z-zarûri ağnâm-ı mübâyeası tertib oluna gelmekdden nâşi işbu bin iki yüz yirmi senesi mahsûben Anadolu'da vâk'i bâzı elviye ve kazâlardan sâbık üzere mübâyeasına tertib olunan m'alum olmikdar ağnamdan sen ki vezîr-i müşarün ileyhisin derûnuna emr-i şerifime mevzûan irsâl olunan suret-i defter-i nâtık olduğu üzere Bolu ve Virânşehir sancaklarında vâk'i kazâlara tarh-u tahmîl olunan bin iki yüz rûûs-ü ağnâmı ber müceb şurût damuzluk ve istim'al ağnâmlarından olmayarak erkeğinin beher res-i altmış pareye kısırının altmış pâreye ve toklunun kırk pareye ve keçiden erkeğinin beher resi altmış pâreye ve çışnâk (çebiç) kırık pâreye olmak üzere icab edenler behâların akd-i nakdi sâyci yedinden eshâbına ita olunarak inzimâm rey-i ma'rifetin ve marifet-i şeri ve mübâşir m'arifetiyle mübâyia ve tahmil ve sefârete avk ve tesyîl bezl hüsn-ü himmet ve aynen edâsında fukrâya 'usret olur ise beş kuruşdur bedellerini tesyîl-i sarf gelmeğine eylemek fermânım olmakla hâceten işbu emri celilü'l-kadrim isdar

Agnâm :1200 Beher res-i beşer kuruş bedeli

El-mahrûse-i Kostantiniyye

Varak 50 sayfa 2

Kalyoncu bedeliyyesi fermânıdır

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm meâdinü'l-fazli ve'l-keîâm Viranşehir sancağında vâk'i kazâların kadıları ve nâiblerin zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-âyân Viranşehir voyvadası zîde mecdühû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân bu husûsa mübâşir t'ayin olundukda kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân derseâdet emîni kapucu kadar İbrahim ve ayâna ve zâbitâna ve sâir iş erleri zîde kadrühüm tevkî-i refî hümayünüm vâsıl olacak ma'lum oldur ki mükaddemâ tersâne-i âmirem verilen rabîta ve nizâm

müktezâsınca aynen celb olunacak neferâtdan mâ'adâ fen dermeyân mehâreti olmayân mahâllerden aynen neferâtı celb olunmak ve o mesellü yerlerin ordu-yu hümayünüm müretteb olan semmü külli neferâtın müvâcebelerinden tahsîsen bedel-i tahsîl ve tersâne-i amirem hazinesinden teslim olunmak hususu şurûtu nizâmından olduğuna binâen sizki kuzât-ı ve nevvâb ve vücûh-ü ayân mûmâ ileyhim siz ve sâirlerine Başlar mahâllinden ihrâç vurûdundan emr-i şerifime mevzûan irsâl olunan mumzî suret-i defter mantûkunca bin ikiyüz yirmi beş senesinden mahsûben Virânşehir sancağında vâk'î kazâların müretteb yüz neferin beher neferiyeti yüz kuruşdan îcâb eden on bin kuruş bedellerini çendrûz zarfında tahsîl ve mübâşir merkûme teslimen tersâne-i amirem irsâl-ü tisyâr cümleliz bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat ve meblağî mezbûr tersane-i amiremin irad-ü makrûnesi tahtına idhâl olunmuş mebâliğından olduğuna gayr-i sefer-i hümayün sefer-i hümayün olmak takribiyle akçe-i esed luzûmu derkar olmağla irâd-ı vâcibe îrâdıyla imhâl-i mükid t'ayin hâvi ilam ve temrirât irsâliyle emrâr-ı vakt eylemek ihtimâliniz olursa mesâlih nevr-i bahriyyenin t'âtilini müceb ve kanûnen hümayunum hilâfi herkesin müstevcib olacağı eclinden mübtelâ-yı vehâmet olacağınız iştibâh olmanız oluna ona göre amel ve hareket eylemeniz fermânım olmağın işbu emr-i celil-i kadîm isdâr işbu emr-i âli vurudunda rûûs-i tahrirâtiyle bir kıta sûret-i defteri dâhi vardır olmuşdur işbu bâlâsı mukayyed olan emr-i şerifiyle mücebince Bolu ve Virânşehir sancağı mutesarraf Hasan ve Mehmed Paşa efendimiz tarafından dâhi mahsus buyrulur ile yirmi beş senesine mahsûben kalyoncu yedinde beherleri yüz kuruş matlûb olunmuşdur buyuruldu vârid olmuşdur.

Fi 28 Rebiülâhir sene 1225

El-mahrûse-i Kostantımye

Varak 51 sayfa 1

Erbâb-ı tımar ve envâ-i asâkir için için buyruldu sûretidir.

Şerây'î şîâr Zağferânborlu ve Ulak ve Eflâni ve erbâb-ı tımarın buldukları kuzât-ı sâire kuzât ve nevvâb efendiler zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Vîranşehir sancağı müsellimi çendruz Ebû Mehmed ağa zîde mecdühû ve mefahirü'l-emâsil ve'l-ekârim muhtârân ve sâir vucûh-ü memleket ve iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki düşmân-ı dinin beyzâ-yı memâlik-i islâmiyyeden sû-i kasd-ı niyyet fâside-i müslime hücumdan mebnî müdafîa-yi ilhidâda göğüs veren ehl-i islamin ve din-i karındaşlarımız imdâda erişdirmek üzerine Kocaili ve Boludan ve Vîranşehir sancakları kazâlarından müretteb asâkir ve bi'l-cümle erbâb-ı tımar maiyyetimize istîcâbeden rükn-ü pâyesine bu günlerde bi'n-nefsi hareket etmek üzere memuriyetimizi hâvi şerefrîz sudûr eden emr-i âlinin ihrâç ve irsâl olunan suret-i mücebince isdar olunan diğer buyruldu mezîd-i tafsil ve beyan olunduğu üzerine emri cihadda çalışmak cümleye farz-ı ayın olduğu ve bu vakt evkat-ı sâireye kıyâs olmayıb şîâr islâmiyyeden beher var olunanlar can bâşla çalışacak müsellemler olduğu sizki mütesellim efendiler ve muhtarân-ı mûma ileyhim ve mahdûne-i sâire'siz ma'lumki oldukda kuzâtân-ı merkûmeden olan erbâb-ı tımarın duhûl buyurulduğumuz bir günden ziyade öğlenden berü diyerek ve bir nefer gerüye bırakmayarak cümlesi yerlerinden ihrâç ve Alay beyi Hasan Ağanın bâyrağı altında bulunmak üzere maiyyetimize isâle ihtimâm ve gayret ve şöyleki erbâb-ı tımarın ağrâz vâh'ide irâdiyla gerüye kalmamaları vaktiyle gelub erişmeleri lazime gelür tımar-ı uhra verileceğinden bâşka sâire gayret olarak hayrû'r-râyi dâhi tertib ve icrây-ı olunacak vehâmet hassaları cümlesine ifâde ve tefhîm ederek cümlesini maiyyetimize sevk ve isâle mezîd-i ikdâm ve sûrat ve hılâfindan tehâşi ve mecânebet eylemeniz için Divân-ı Kocaili ve Boludan işbu buyruldu isdar-ı düçâr geleceği bâşımız Hasan Ağa ile irsâl olunmuşdur gerekdir ki vusûlundan ber müceb buyruldu amel ve hareket ve hilafından tehaşi ve mübâadet eylesün

Fi 15 Muharrem sene 1225

Kazâ-i Zağferânborlu beyada nefer 700

Ber-mûceb fermân-ı âli ve defter-i sâmi muktedir bâşbuğ m'aiyyetiyle der-âliyye ve Edirne ve hâvâlisinde istihdâm olunmak için hâlâ vâli ve ş-şân Kocaili ve Bolu sancakları mütesarrıfı devletlü seâdetlü Hüsrev ve Mehmed paşa efendimiz hazretlerinin maiyet devletlerinden mevcûd bulunmak üzere bermûceb kazâ-i merkûmeden yediyüz piyâde nefer matlub olduğu Bolu mahkemesinden murâsele olundu

Fi 17 Muharrem sene 1225

Varak 51 sayfa 2

Gazâ ve cihâd hakkında Şeyhülislam hazretlerinin fetvâ-yı şerîfe sûretidir.

Tahrir hâla Anadolunun sol kolunda vâk'î kazâların kadıları ve müftileri ve ulemâ ve meşayih ve hutebâ-i e'immeleri efendiler ve zîdet fezâilühüm cenâblarına selam seâdet-i fermân ve beyan-ı nasihat escâm eyleyecek ifâde-i meram kıldukda bi-hamdillahi Teâlâ cümlemiz firka-i nâciyesinden islâmiye meyânından dinimize ahkamından ve şeriatı cari olub külli müminîn ihvetün hadis-i şerifi üzere bu ümmeti merâmet-i merkûmeden olduğumuz eclinden birkaç seneden berü düşmân-ı din hızla neferin Moskof belü leî'neleri hudûd-u islamiyeye tecâvüz etmekden naşi harb ve darbe muktedir olan efâl-i islâm üzere gazâ ve cihâd farizat-i kitâb ve sünnet ile sâbit olduğu memâlik-i mahrûse geçen sene 'ilân ve terhîb ve teşvika ikdâm eylemeniz hususla beyân olduğuna bir taraftan kadîm fevka'l-memûl gayret vusûlet zuhûr-u düşman-i dîne mahvıyla âsâr-ı nusret-i dini zafer ve numûne olmuş idi li-hareke-i bâbı edbâr etmekle olduğu ihbâr olunmakla şimdiye gelince asâkir mertebenin kazâlardan hareketle buna dâir âdem zuhûrûyla hilaf-ı memûl olmağla binâi biri tarafımızdan ilhitâ olunan fetevay-ı şerife mûcebince bâlâsı hatt-ı hümayünüm şefkat-i makrûnumdan mülükâne ile müşîr-ü sudûr olan emr-i âli mûcebince tekîde ve ist'icâle hâvi işbu mektub tahrir ve mübâşiriyle nesir olunmuşdur gerekdir ki vusûlunda feriza-i sahra için seri'an ve acilen sevk ve seyr-i asâkir-i islama ve fezâil-i cihâdı tefehhüm ve beyana mezîd-i sayü dikkat ve infâz-ü emr-i vacibü'l-ımtina ziyâde ihtimâm ve gayret eylemeniz hususla ümem-i müstacil umûr-u dîniyyeden olduğu m'alumunuz olduk da salâh-ı niyet-i dıyânetiyle birân akdem

asâkir-i mertebiye'ye ihrâç ve sâir erbâb-ı harb ve darba tergîb ve teşvîk irsâle bedel-i ve iktidâr-i sarfı say-i pişmâr eylemeniz memuldur

El-fakîr ve susrurada ? Es-seyyid Mehmed ağa afahü anhümâ

Varak 52 sayfa 1

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm meâdinü'l-fezâil ve'l-keîâm Anadolunun sol kolunda vâk'i kazâların kuzâtı ve nevvâbı zîde fazlühüm ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân âyân ve zâbitânı vücüh-ü memleket ve iş erleri zîde fazlühüm tevkî-i refî-i hümayün vâsıl olacak m'alum olaki senki ve mûmâ ileyh'siz mukaddem ve muahhar şerefrûz sudûr olan evâmîr-i şerîfimle küffârın hâli harekâtı ve asâkirin ordu-yu hümayünümde eşed-di luzûm etrâfiyla sebt ve beyân kılınarak cümle ehl-i islâmiyenin eli tutan serîan ordu-yu hümayüna erişmeleri tenbîh ve ist'icâl kılınmıştır idi el-hâletü hâzihi küffâr-ü çâkidâr her cânibden üç mevt ? kavî-ı hucûm her dahi oğlu Pazâr ve Tonrakça taraflarından inşa darb-ı kıtâl iştigâliyle feth-i külli devr-i çâkeriâme tebşîr ? ehl-i islâm olub düşman-ı dinin geçen sene ve bu sene gördüğü zahmet-i canhırâşından nâşi meşerret-i mühasıması olduğundan külliyyetlü asâkir ile taraf taraf düşmana mukâbele olunarak bunca vakitten berü müminin müvahhid sem ettirdiği hâl-iicrâya çalıştığı cinâyetin intikâmı alınmak cümlesi feriza-i hâl olduğundan bir dakîka Müslüman olanlara ve husûle emr-i şerîfimle memur kılınanlara hukuk etmek ve ayak sürünmek câiz olmayub cesâret edenler dünyâda ve ukbâda mazhar-ı hasrânem olacakların'dan iştibâh olmamakla vusûlu emr-i şerîfimde kazâlarınızdan sefer-i hümayünümde me'mur asâkiri bi'l-cümle harb ve darb fevc fevc ordu-yu hümayünümâ sevk ve irsâli kemal-ı ihtimâm ve müsâreat eylemeniz femanım olmağın isticâl işbu emr-i şerîfim isdâr ve alâ cenahü'l isticâl-i rikâb-i hümayünüm tatarlarından Selman ile neşet kılınmıştır imdi şu küffârın böyle mağrûrane ehl-i imân ordusuna saldırmasına nazâran inşâllah El-melekü'l-müsteân bu sene-i mübârekede cümle-i ümmet-i Muhammed ile el birliği ile tutarak çatubâş ile çalıştığı hâlde dürre kader tâb or olmayıb mefhûr ve perişan olub ümmet-i Muhammede derkâr olasin sultandan vâreste olacağı eltâf-ı ileyhimden memûl ve müsted'i olmağla kâffe eli tutan ve cünd ve harbe yarâyan küffâr

karşusunda tecemm' u ile kahr-ü vâreste sarf-u kudret idüğü ve bir dakîka ayak sarub bi'l-mukâbele inhidâda erişemeyenlere inkisâr-ı şahânem mazhar olub iki cihanda yüzü kara ve şefaâti hazret-i peygemberden mahrum olacağı ve böyle bâşlu düşman vükûunda vucûbdan ererek düşman-i dînin merâm-ı hayatın ilhâkı müadiyyenin nifâk-ı milel beyzây-ı islamiye-yi îradını kaldurmak sureti olub ehl-i iman olanlar bu gün ehl-i tahammül ve sükûnet ve bunca ümmet-i Muhammed küffâr-i senîden ateş içinde iken bundan sonra hânesinden dönebilmek ve oturabilmek bilmek sahte müslümanlık olduğu ma'lumunuz oldukdan ber-vech-i amel ve hareket begâyet-i akdem ve müsâreat ve hilâfından ve mecânebet eylemeniz bâbında fermânım âlişânım sâdır olmuşdur buyurdumki hükm-ü vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşruh üzere şerefyâfta sudûr olan fermân vacibü'l-ittibâ ve lazimü'l-intisâlimin mazmûn meni üzerine amel ve hareket ve hilâfından tehâşi ve mecânebet eyleyesin söyle bilesiz alamet-i şerife itimâd kılarsız

Fi Gurre-i cemâziyel evvel 1225

Elmahruse-i Kostantiniyye

Varak 52 sayfa 2

Ve gayret-i Keşân din-i Muhammedî tevkî-i ref-î hümâyün vâsıl olacak ma'lum ola ki senki vüzerây-ı 'izâm ve mir-m'irân-ı ve kuzât ve nevvâb ve müslimin ve voyvadalar siz dinimizin düşmanı olan Moskof keferesi var kuvvetle Pâzarcığa gelüb mevcûd olan müslimîn müdafiasına şer kıyâm etmişler hepsi ekseri şehîd olduğundan ol tarafda bulunan sehr-ü nisvânı ve sıbyân-ı esir edib Pazarcığı istilâ birle taraf taraf beher mahalle hücum eyledikden bâşka bir taraftan müştalık orduyu hümâyünüm üzerine yine ve her cânibden dâhi varunca varub önü boş bir Beran gelür deyü buralara doğru geleceği zahir olduğundan minvâli zamir-i müâbeya-yı beyzâ-i islamiyeyi külliye mahv etmek olduğu işte zâhire çıkıb bundan sonra müslümanım diyenlerde ve din-i muhammedi gayreti görenlerde durub oturmak haram ve eli kılıç tutan ve harekete kudreti olan ehl-i emin bâliği gazâyâ askeri olub canu bâş ferasıyla din-i mübîn uğurunda çalışan guzât-ı müvahhidin zâhid edvâtını eylemek ve bu kadar sıbyân ve nisvânın ayakları altında kalmaması makdur-u sarf ile

dini mübine hizmet eylemek cümleye farz olduğu köneşir ki bâhir ve bundan böyle evveli derece betâet-i dinimizce ve kuzât müvahhide ihânet ve bunca nisvâna ve sıbyan küffarı hâksâr ayakları altında kalmasına sebep olacakları bedeli bâhir olmakla cümle ehl-i islâmın ayaklanub semt-i muhârebeye azîmet etmeleriyle dâhi vusûl-u emri şerifinden küffarın bu hareketle ümmet-i muhammede ‘ilâmat ve işâat ve küffarın bu derece ehl-i islama olan hakkârâtını müslümânım diyenler bir vecihle tahammül edemeyüb semt-i gazâyâ erişmek dinimiz vedünümüz hâli ve maiyetimizi yokdan vâir eden hazret-i veddi-l’helâl olmağla her hâlde nahûvet ve tevfiq-i hümayüne sene-i ihsân ederek kahr ve tedbir-i ihvana kıyâm birle din-i muhammediye hizmet edecek veft-ü zemin olduğunu bildirerek gerek me’mur ve gayr-i memur madem ki müslümanım diyenler gazâ ve farz-ı ayn olmağın meştâ ve harekete kuvveti olanlar ve eli silaha erişenler fevc fevc ve gerde gerde şetm-i gazâyâ sevk ve isâle bi’l-izâf maktûrunuz sarf eylemeniz fermânım olmağın rikâb-ı hümayünümün bu mahâlde işbu emr-i şânım sâdır rikâb-ı hümayünüm Kaymakam tatarlarından Ahmed zîde kadrühû ile irsâl olmuşdur imdi küffârın ehl-i islama olan ihanetinin derecesi ma’lum olmakla bundan hazer-i mean eden vesâmet ve betâniyet eyleyen din-i mübeyyene ve ale’l-husûs küffar ile mukâtele eden guzât-i müvahhideye ve ol havâlide bulunan bu kadar nisvân ve sıbyâna hıyânet etmiş olacakları cihetden rûz-i hizada mallarını nâzihim olacağı ma’lumunuz oldukça en güne hareket ve eli silâh erişenleri semt-i gayrete sevk-i ikmale cümle ve selamet eyleyenler ve sizki dîn-i muhammedi suhriyet keşlesiz ? küffarın kesb-i hâl keyfiyeti ve gazâda bulunan ehl-i islâmın imâna erişmek derece-i luzûmunu düşünüb müslüman hepsiki dîn-i gayreti görseniz eli silah tutanlar semt-i gayrete bir dakîka mükaddem erişmeğe sürat ve hilaf-ı hareket ile Bartın harse-i haresâtın ? ... gazâb-ı elem olmakdan mecânebet eylemeniz bâbında fermân-ı alişânımsâdır olmuşdur buyurdumki vusûl buldakda bu bâbda vech-i meşruh üzere şerefyâfta sudûr olan fermân-ı vacibü’l-ımtisâlimin mazmûn-u itâat-i makrûnesiyle amel ve hareket ve hilafından hazer ve mecânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerifeme itimâd kılasız tahrîren fi evsat-ı rebûlülâ lisene-i işrine ve mieteyn ve elf El-mahrûse-i Kostantiniyye

Varak 53 sayfa 1

Suret-i hattı şerif gâyet redifdir. Sizler ki müftî'l-enâm semahâtlü sebâdetlü Şeyhü'lislam ve Kaim-ü makam ve sadr-ü kirâm ve ulemâ-i'ilâm ve rîcal-i devletühüm ve bed'i ocağı ricâli ve ihtiyârân ve zâbitân ve din-i Muhammed aleyhi's-selâm'dan olan bi'l-cümle ehl-i islâm selâm-ı mülûkânem terkim'den sonra ber-kabûli vâreste üzerine gelüb ve derûne olan halâs dîn kardeşlerimizi tazyîk etmekden bâşka hümayününden birbirini tezâyuka vurûd eden tenhisar ? ve tecrîrât-ı mefhümün dahi ihdâsı dîn-i Pâzarcığa hücum ve istilâ eyledikten sonra bir kabûli yirmi beş rub-u beyzâ isticâli fermânıdır. Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm meâdinü'l-fazli ve'l-hükkâm Viranşehir sancağında vak'i kazâlarının kâzileri ve naibleri zîde fazlühüm ve müfâhirü'l-emâcid ve'l-ayân livâ-i mezkûru mütesellimi hudûd zâdenem Mehmed ve Bolu ve Viranşehir sancakları mübâyeasınca silah arak hissemden beri mahya zikri elli beş aded kazânın hisselerine edâya te'ahhüd eden zîde rikâb-ı âyân-i âli zîde mecdühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân ayân ve zâbitân ve iş erleri zîde kadrühüm tevki-i refi-i hümayün vasıl olacak m'alum olaki âsitane-i seâdetden lâzım tecviz işbu sene-i mübârekede Viranşehir sancağında vâk'i kazâlardan mübâyeacı mûmâ ileyhima ma'rifetiyle mübâyeası tertib olan kırk bin kıyye hintadan âyân mûmâ ileyhe beş kazânın hisselerini kurrâlara tevz'î birle müddet-i kâlile tarafından tahsîli ve mübâyeacı mûmâ ileyhime teslim-i müteahhid olub ve senki mütesellim mûmâ ileyhimsin on dört kazânın hisselerine isâbet eden hintaya dâhi serian tahsîl ve bu günlerde Bârtın iskelesine nakli ve mübâyeacı tarafından kabzasına memur teslim eylemekden levazımın bu defa der aleyhime mübâyeacına mûmâ ileyhimin gönderdiği tahrir edenler esbâbâ olmağla Viranşehir sancağında vâk'i kazâlardan işbu sene-i mübârekede mübâyeacı mûmâ ileyhine ma'rifetiyle kırk bin kıyye hintanın gayr-i izlik ? beher kıyye yüz altmış pareye ve tahsîli için emr-i şerifim isdar behâ için yirmi bin kuruş 'ita ve Bolu ve Viranşehir voyvadalığı mukâteasının yirmi beş senesi malından gayrân-ı teslimât bâkî kalan bir yük otuz altı bin dörtyüz yirmi iki kuruş havale olmuş olunub hesâb olmakla ve el-hâletü hâzihi derseâdetimize zahîrenin lüzümü olub da aleyhime meskûkenin def-i müzâyekaler için bu makûle zehîrenin bir saat evvel tahsîl ve der aleyhime irsâli indehû devlet-i aliyyenin olmakla hintâ-i mezbûr iskele mezkûr hîne nakil ve tesliminin icâb eden behâsı livâ-i mezbur mukatası hâlinde kararı tek bir olan

mübâyeacı mûmâ ileyhâ yediyle an-nakdi eshâbına verilen behâ serîan ve âcilen muktezâsı gayret-i zikr olan on dört kazânın hisselerini tahsîl ve iskele-i mezbûra nakkâl ve mübâyeacı müma ileyhima teslim derseâdetüme irsâline müsare'at eylemek fermânım olmağın tekidîne ve ist'icâlen işbu emr-i celîlîşân ber-kadrim isdâr ile irsâl olmuşdur imdi vüsûlünde bâlâda zikr ve beyan olunduğu vechile livâ-i mezbûrun mürsel ve matlûb hümayünüm olan mezkûrû'l-mikdarıyla hintây-i hümayüna emr-i şerifimle derakab cemi ve tasyîn ve iskeleye nakli ve tenzili ve icâb eden behâsı mübâyeacı mûmâ ileyhimâ ma'rifetiyle an-nakdâsı nebe ve şeyh mükaddem sefine tahmîle doğru derseâdetime irsâl-i matlub şâhâneme ol mekûleler her kim olursa olsun şecât-ı muhâl olub benim gazâb-ı şâhaneme girût olacakları ana göre amel ve hareket ve senki mübâyeacı mûmâ ileyhsin matlûb-u emr-i şerifimden ma'lumun oldukda bu vakt-i evkât-ı sâireye kıyâs olunmayıb buyurdum ki hükm-ü şerifim vusul buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere amel ve hareket ve hilafından hazeriyle tahriran fi-evâil-i şevvâl lisene hams ve işrun ve mieteyn ve elf

El-mahrûsei Kostantınıyye 2226

138 akyâd ider beyâda

100 süvari

Varak 53 sayfa 2

Sene-i 1226

Bolu mahkemesinde mahzeti ? beşyüz dört res akyâd ? Borlu İkiyüz on bir res-i tevez'î ve taksim olunduktan beher hâneye otuz yedi kuruş ağvât eder (yanda) Medine-i Borlu sâkinelerden Çomak oğlu Alinin 'iyâli huzûr-u şer-i şerif üzere bundan akdem benîm 'iyâlim hancılar hanına bir mikdar soğan tutması koyub elzemi dediği hân-ı mezbûrdan toğum gelüb şeran sebât olmayıb yine karye-i mezbûr sâkinlerinden ümmi zât oğlu Kostan nâm zimmi benim deyü dava bâde'l-dava rebüşcu oğlu Osman ve Hâlil bâyrakdar nâm kimesneler seâdetlü şer'iyle sabit olub mezbûru Sitâni nâm zimmi bedelle hüküm olunduğu bu mahâl kılasın

Kazâ-i Zaferân Borlu emvâl-ı mîriye kuruş: 391000

İşbu bin ikiyüz yirmi altı senesinde husûsan ber mûtâd-ı kadîm deriyle gelen mâl-i taksit ve imdad-ı seferiye ve yine mezbûra mahsûb bâ-fermân-ı âli matlûb buyrulmasına kalyoncu bedeliyyesi ve hâla Bolu ve Viranşehir sancakları mütesarrıfı ve zîr ezâf nizar ? devletlü Hasan Mehmed Paşa efendim hazretlerine berây-ı kirâm dirişâne el-hâle olan kazâlar beher berây-ı medâr îâne ve bundan akdem ve vuk'u bulan rûz-i kalem tevz'iatından berd evâmiri aleyhi cânib-i devlet aleyhi ve vâli müşârü ileyh ve Bolu kaymakam seâdetlü İbrahim paşa hazretlerine taraflarından bâ buyruldu bây tevarüs eden mübâşiran verilen hizmet-i mübâşiriyye âli mesellü'idâminca tecemm'u olan asâkir verilen t'ayinat sabhâne muhârebede telef esbeb behâlarına ve mesârifa sâire m'alumu'l-mikdâr mübâliğ merfiğ ve idhâl bu defa emvâl-i mezkûrun hilaf-ı itibârıyla tebeddürü küll-i sahrâsında cümle-i ma'rifetiyle ve ittifâk-i ârâ ile tevrîğ ve taksim olundukda kazâ-i mezbûrun hanelerine ikişer yedi elli dörder kuruş isabet eden defteri yedir ki ber vech-i âti değer olunur tahriran fi-yevmi's-sâni ve'l-işrun min-şehri ramazân el-muazzam sene sitte ve işrûne ve mieteyn ve elf

Tablo 31. Kalyoncu bedeli ve imdad-ı seferi için alınan vergiler

Mesarıfat	Kuruş
Emval-i Miriyye	39100
Asker bedeliyyesi için gelen ayâna verilen	280
Mübâyea tahsîldarı	280
Ordu-yi hümayûna için askere buyruldu götüreren ağa	380
Serdar gelen ağaya	60
Mübeyeacı isticâli götüreren ağaya	20
Tevz'î buyruldu kitvân ağası	70
Bulaklı fenninin Ahmed Ağaya	60
Ara Toplam	40250
Yazı Karyesinden Mehmed efendiye	80
Keşşaf efendinin Çayır ağaya verdiği	350
Haşroğlu nun konak masrafı	20
Cellat oğluna ikram	50
Yonakçıya ikram	50

Mahkeme kâtibine ikram	20
Mahsariye	20
Hüddâmiye	50
Ara Toplam	40890
Tahsildariye	750
Harc-ı defter	750
Mahkeme mahiye	90
Toplam	42480

Tablo 32. Masraflar

Mesarıfat	Kuruş
Bera-yı ağanın Hacı Durmuş	30
Kıran	30
Çiftlik-i ulvi	60
Mahâlle-i Kavak	60
Toplam	180

Hasan El-muhtâr

Varak 54 sayfa 1

Sûret-i hattı şerif gâyet redifdir

Sizki müfti'l-enâm semahâtlü siyâdetlü Şeyhü'l-islam ve kaymakam ve sadr-i kirâm ve ulemây-i 'ilâm ve ricâl-ü devletim ve bedi ? ercâlüküm ricâli ihtiyâran ve zâbitân ve din-i Muhammed aleyhi's-selâm'dan olan bi'l-cümle ehl-i İslam mülükânem ile kerim eyledikten sonra m'alum derakab malûmunuz olsun ki bu defa ordu-yu hümayünüm'dan bir derûn nakîbâver vurûd eden telhisât ve tahrîr mefhûmunda ihdâsı din-i Pâzarcığa hücum ve istila eyledikten sonra ber kabûlu varan üzere gelub

derûn-i kalada din karındaşlarımızı tezyîk etmesi ve bâşka kavli dâhi tutarkene mahzarâneme gelmiş bu defa refa refa memâlik-i islamiye'ye ihâle bâde'l-husûs ve küffar hâkisarın bu harekâtı ordu-yi hümayünümü muhâsara eylemek ve bu vecihle zımmında olan hayâtını icrâya isdâr edeceği ve beyza-i islamiye şîkes râhiyasında olduğu düçâr-ı dîn bulunan felah çekub şehid ve gerek isdâr-u izamım mübteda olan din-i islam vilayetlerinin feth eylediği bunca memâlik-i tezc'i eylemek niyeti fâsidesinde olduğu nümâyândır Silistre Varsak ve bir köyü kalaları verây-ı düşmandan kalub refte refte küffar-ı hâkibâr berüyle gelmesi cemiyet-i islamiye ve tahiyeti diniye bu nesle tahmîl eder isrâf-ı izâm bu memâliki teshîr eylemiş deyü hasıllığı nefsi-i hümayünlarına hasır etmeyüb işğâr sevkâtın ve cizye-i şeriyyesini ve hasılat-ı sâiresin gazâ-ü cihad eden kullarına ve nezerâtına lâyük-ı vecihle hitâbı vâfiyemiz buyurub fakat münâbereden mehafilede nâm Muhammed aleyhi's-selami ve nâm samilerin tezkirine kanî ve şîâr-ı islamiyenin takviyesine bezl-i mukadder eylemişlerdir ve işbu memâliki islamiyeden nidây-ı ezân-ı Muhammedi munkat'î olub yerine sâday-ı nakabusuz ? ikam ettirmek gayreti ve niyyeti olanlar deyü şerefi bir kimse mülâhız olan memâlik ayâr-i küffarda olduğu hâlde zeâmet ve tımar ve mukatea ve kulluk müvâce'ası nerusennur ? bilur cümlesinde islamdan madûdâr masdurâni eder ki rafî Muhammed inkitâsınca razi olunur El-câmi külli yevm hasâretle vakt gecirmekdir deyüşimdi din yolunda cân fedâ eylemek âla değilmi bunca sıbyân ve nisvâna din karındaşlarımız vatanlarından dûçar olub sefil ve serkerâne cân ederken bizler ne günümüze dururuz el-hamdülillah sahâ-yı Rumilinde yedi kırala cevab-u muktedir askerimiz mevcûd Anadoludan dâhi fevc fevc gelur cülûs-ü hümayünümdan berü birer ümûrû ve mevâd-ı sâireye ikdâm ederek aklâm-ı mugâletası cümle me'mûrûni işğal edub kalha boğulub umur-u lâzimeye bakmaya vakit kalmıyor bundan sonra hâb-ı râhat ve setânet-i istimâm ile felah tutan din-i karındaşlarım ile din-i mübîn üzerinde çalışmak cümlemize farz-ı ayn olan suhrâniyetle bi'n-nefs hareketine hâzırım hazreti rasûl-ü ekrem sa'llaahü Teâlâ aleyhi vesellem efendimize mevsûl ve cenab-i hayru'n-nasirîn inna fetehnâ leke fethan mübina ayetine mazhar edub sayesinde iltica eylediğimiz livâ-i seâdetü hizmetine irsâle ? mevlâm maiyyetimiz der-hılafınâ kelim-ı ümmet merkûna mumînın cihâdıyla ve emr-i ülü'l-emr itâatıyetle memur olub nebevi ile hareket-i hümayünüm müzammimdir kelimâtı 'ilâm ve yedi ocağım ricâli ve ricâli

devletühüm ceddım Fâtih Sultan Mehmed hana izâmi hazretlerinin câm-i şerifinden mahbesi meşrut-u ‘irâzı ve nısaf hareketden âri olarak Hasebehüllahü Teâlâ olsun el-müstâne-i mümin medlûlünce cümlezeni emin bilub müsâviye ye memûr eyledim bâse bâse virub bir taraf mulâhız olsun ve cihâd-ı seferiye olan kıyâmı ve cebe hane ve top ve zevâb-ı cümlezeni mevkûfu aleyh olan akçe ve zehâir-i husûsları mutâlea etmeyüb akzâsını husûsla kılacağımız ve demir arz olsun herkesin hatırlarına gelen umûr-u hayriyyesi söylesin sonra mevsûlü lazım imdi ve sonraya kalmasın zehâyiri bilinib haber teşrifâti iseler kıyımızda medhül olmaz vekildir cümleyab tasrib eylediği medrası mülükânemde dâhi hitab olunur vaktiyle fevt olmasın cenab-u hayrû’l-fâtihin Hasan hâlâ tebdil olmayıb mevâdımı kimseye olan bu hevlet kalemine mansûr ve müttâli eylesun emin sahrim seyyidü’l-mürselin ve hayr-u cenâb devletimiz iki cihanda buyruldu ak olub tahrir ve Muharrem evvelisinde nusretini feth ve karib ve min-hü tevfik

Varak 54 sayfa 2

İlik ? beherisi asitâne-i hayri için gelen emr-i âli

Düstürün-ü mükrimûn müşîrûn-u mufahhimûn nizâmü’l-âlem müdfirü’l-ümür’l-cümhûr bi’l-fikri’s-sâkib mütemmimü mehâmü’l-enâm bâirü’s-sâibi memhûr-u bünyân’d-devleti ve’l-ikbâl meşidû erkân ve ihlalü bi-sunûf-i avâtıf eylemek Anadolunun sol kolunun yemmi ve yesâriyle nihâyetle varınca vâk’i vüzerây-ı ızâm edâmellâhü teâla iclâlehüm ve ‘ezamı mururü’l-kirâm ve zammü ... fehhâm ülü’l-kadri ve’l-ihtiram ashabû’l-‘izzi ve dürr’l-ihtişâm El-muhtassûn bi-mezîdi ‘inâyeti eylemekde otağ-ı mîr-mirani’l-harâm dâme ikbâlehüm ve akzâ kuzâtü’l-müslimin evlâ vurûdü’l-muvahhidin m’adeni’l-fezâil ve’l-yakin râfiü ‘ilâmüş-şerife ve vârisü ulûmu’l-enbiyâü’l-mürselin el-muhtas bi-mezîdi ‘inâyeti’l-melikü’l-me’i El-mevlâ sarf Erzurum kâdısı zîde fezailühüm ve mefâhirü’l-kuzât ve’l-kiram m’adeni fezâili ve’l-keâm sâir kuzât ve nevvâb zîde fazlühüm ve mefahirü’l-emâsil ve’l-akrân mütesellimü ve rîkâb ve âyân ve bi’l-cümle zâbitân ve iş erleri zîde kadrühüm tevkî-i refi-i hümayünüm vasıl olacak ma’lum ola ki ‘adây-ı dîni olan Moskof keferesi üzerine berren ve bahran sefer-i nusret-i ihtimâm derkar olduğundan taraf taraf

kefere-i mersûme hasır ve tazyîk olunmak da olduğu bedbahtıydan iken bu esnâda bâzı Moskof keferesi câsusları değin din bilmez ve hayr ve şeri' fırka ve temyiz etmez hâin makûleleri makûleleri mesâliha ve yahûd müterake olunmuş ve sefer hayâm bulunmuş ve meskûlu avdet etmiş deyü etrâf ve eĝnine neşr bi'l-ahyâl vâsıl sâmia şâhânem olub me'a hâzâ kefere-i mersûmenin taraf-i memâlik-i islamiyeye hücum ile yerinden gelmekte olduğu ve behâne ile münvi'l-ihtiyari olan mükerrer mükeyyed kî icrâya can mukadder iduğu güneş gibi zâhir casuslar tarafından neşr aracık ? ile hamîd-i islamiye ile emr-i gazâ ve cihada niyet-i câzimesi derkâr olan müminin müvahhidîn fütür irâs eylemek ve herkes rehâvet götürüb sefer yoğmuş deyü cümleye iğtisâl eylemek izzî zannından ibâret idüğü ve gazâ-ü cihada defter-i âm tarîkiyla kâffe-i ümmet-i Muhammed farz-u ayn olmakdan nâşi el-hâletü hâzihi devleti kavi şefketüm memurları kefere-i mersûmenin üzerine hücum ile defa sabâil düşme sarf etmekte oldukları yer behâsı zeyahir olduğuna binâen ol mekûle mahsâ genduye dâhi olarak casus ve huzenin neşr eyledikleri arâcâğına bir vecihle 'itimâd kılınmak caiz olmadığı ve avn-ü 'inâyet cenâb-i nâsır-ı mutlak itimâd ve murûr hine hazret-i hayrû'l-mürselin istinâd olunarak bi-mennehû Teâlâ ol behâr ceste eserde tedarikte kuvve-i ve huyûş-u vafira ile kefere-i mersûmenin üzerlerine varılarak kahr-u dermanlarıyla dikkat olunmuş el-has metâlib cihandarânem!den olduğuna mebni ol behâr için iktizâ eden asker Anadolu ve Rumili caniblerinden tertîb ve nevrûz-ü firûzda Askeri hümâyünüm'da mevcûd bulunmak üzere memuriyet ol emr-i şerifesi derhâl tahrir bulunduğundan bundan sonra neşr olacağı ve ol mekûle sefer-i hitânemiz dair neşr olunan kelim iduğu emin olub ilan ve işâata cesâret eden moskofun casusları ve hain mekûleleri idüğü ve vâzihatdan ol mikdardan nâşi sizki vüzeray-ı izam ve mir-i mîran ve Mevlana ve sâir mûmâ ileyhim siz taht-ı hükümetimizce vâk'i kazâ ve ve kuzât ve kırâdet-ü merteb olub henüz ihrâç ve seraskerleri ve muhâl sâireye müretteb olan asakir-i muktezây-ı diyanet ve gayretiniz üzere derakeb ihrâç ve savb-u memurlarına irsâllerine ve mertibât ve mertibât-ı seferiye dâhi dikkat ve zehâyir istiğfar verilenler tesiriyle ve Moskof üzerine sefer-i hümâyünüm mukarrer olub neşr olan mesâlih ve sefer-i hıntam bulması matlub Aracık vurûduğu emin olarak bu dâhi 'edanın tavâif-i askeriye'ye ve ümmet-i muhammedin cevri-ü heşlerini irad-ı fütür ve bir nevi hayli ve edâsı idüğü lüzüm geleler 'ilan ve işâgat ile keferenin kahrü ve teslimiyetleri ve sânetleri

istihazlarına bi'l-fariza ikdam ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın mahsusât-ı rûkab müstetam'dan işbu emr-i şerifim isdar verdiği t'acil dergâh-ı ma'lum köklerinden kıdvetü'l-emâsil ve'l-ekârim İsmail zîde kadrühüm ile tisyâr olunmuşdur imdi neşr olunan Arıcak 'adânın bir nevi hîle ve hedâsından nâşi birkaç casuslardan bâzı kendünü bilmez hâin makûlelerinden neşet etmiş idüğü ve Moskof üzerine kemâkan sefer-i hümayün mukadder olduğunu lazım gelenler ilan ve işâa ile ehl-i imân fi-sebilillahi Teâlâ s'ay-ü gazâyâ tahrîs ve teşvik ve taht-ı hükümetinizde vâk'î mahallerden müretteb olub imtizâc olunmamış ve yahud kalmış müştâ asâkirini ve memurûn-i sâireye muktezâ memuriyetleri üzerine serian ihrâç ve kemiyet ve memurlarına irsâli ve mertebiyet-i seferinin dâhi istihsâli ve dikkate ve zamanıyla meriyet olan mahâllerde tediyesiyle teshil-i mesâlih gaza-ü cihâda s'ay-ı ve gayret eylemeniz matlûb-u mülûkanem eylediği ve ağmâz ve derecât mesellü ve sana berû vecihle sanây-ı aleyh olmadığı ma'lumunuz oldukda ana göre amel ve hareket icrâ-yı fermân cihan-ü müsâreat-ı ve hılafından mecânibine eylemeniz bâbında fermân-ı alışânım sâdir olmuşdur. tahriran fi evâsıt-ı şehri zilkade sene 1225

Varak 55 sayfa 1

Kıdvetü'l-kuzâtî'l-müş'ırîn Zağferânborlu kazâsı nâibi Mevla zîde fazlühû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-ekrân Zağferânborlu kazâsı ve kurrâsında olan âyân ve zâbitan ve iş erleri bi'l-cümle dîn-i Muhammedi gayret-ü kesli zîde kadrühüm tevkî-i refî-i hümayün vasıl olacak ma'lum olaki dînimiz düşmanı olan Moskof keferesi Yeni Pâzarcığı istilası ve düşmana varan verilse gelen olduğuna Müslüman olanlar ve dîn-i tahiyeti güdenler semt-i muhârebeye eruşüb küffar ile muhârebe eden din karındaşlarımızın imdâd ve necâsını işitmek farz-ı ayın olduğu keyfiyâti taraf taraf neşr olunan evâmir-i âliden beyân ve işâr olunmuş idüğünden keferenin seb ve hareketi cümleye m'alum olmuşdur ve meşkû şerkirdesinden bu defa ordu-yu hümayünüma gelen ? İstanbul kuvvetine değın varid ...deyü mefrûrâne her dürlü teklifâne istibdar eylediğinden bundan hükm-ü küffarın bu tavrına zınnâ ? kadar imânı olan tehammül edemeyüb ehl-i imândan olan zerhîf selâmeti kapub küffar üzerine varmak cümleye farz-ı ayındır bu bâbda betâet ve sahr-ü killet olunmaz âla ve ednâ bulmuşlar dünyâda berâber verdiği ulemâ-i 'ilam tarafından

şer'an cevâb verilmekle ve tahzir-i vekâlet mahzar ve killet şudur budur deyücek kalmakla reyâsının muktezâsınca mukaddem isdar olan emr-i âlişânım mücebince Zağferânborlu kazâsı ve kurrâsından ihrâcı matlub-u hümayün olan bu buyur neferiyet bu askeri muktedir başbuğ ile vüzeray-ı ihrâç ve ordu-yi hümayünümün imdâda erişmek üzere Kocaili ve Bolu sancakları mutasarrıfı destûrîn-i mükerrrem müşîr-i müfehham vezirim Hayri ve Mehmed Paşa edâmellahü iclâlehû ma'iyyetiyle derseâdetimize bir defa mükaddem isâle kemal-i acele ve şitâb eylemek fermânım olmağın ist'icâl ve ikdâmen rikâb-ı hümayünüm tatarlarından Mehmed zîde kadrühüm ile irsâl olunmuşdur imdi bu husus din-i nahvâsı olub küffara hakisâr secde kah ehl-i islam olan bu kadar mesâcid ve meâbidi istîla ile ferâset olan ezân-ı Muhammedi yerine çân çaldurub bunca sibân ve nisvânı esir ederek ayaklar altına alarak ehl-i imâna ettiği hakâretten bâşka bundan sonra din yolunda gayret olunmaz ise cümle ehl-i imanı ayaklar altına almak menvî zamiri olmakla imanı olanla buna tahammül idemeyüb garrât-ı müvahhidine imdâd eylemek din yolunda cân-ı bâş feda ile dîni mübine hizmet etmek meziyyeleri ikdâm ve ümemi mehâm-ı dinden olduğu ma'lumunuz oldukda muktedir başbuğuyla ihrâc-ı fermânım olan olmikdar askeriye varan ensarün ileyh maiyyetleriyle ihrâcı ve ordu-yi hümayüne imdad için derseâdete bir dakika akdem erişdirmekle cümleye sürat ile müslümanlık ve din-i gayret-i meşkle isbât birle dünya ve ahret seâdetine nâil olmakla makdûrunu sarf eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdumki vusûl buldukda vech-i meşruh üzere şerefyâfta sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûni itâat-i makrunuyla amel ve hareket ve hılâfindan tehâşi ve mecânebet eyleyesin şöyle bilesüz alâmet-i şerife 'itimâd kılasız tahrir fi evâhiri min şehri cemaziyeü'l-âsında hamse ve işrun ve mieteyn ve elf

Elmahrûse-i Kostantınıyye

Varak 55 sayfa 2

Tabli ? amire esterân emr-i sûretidir.

Düstûr-i mükerrerem müşîr-ü müfehham nizamü'l-âlem müdebbirü ümürü'l-cümhûr bil'l-fikri's-sâkibi müfehhimü mehamü'l-enâm bi'r-râyi's-sâibi memhûr Bünyanü'l-devlet ve'l-ikbâl müşîr-ü erkânü's-seâdetü ve'l-iclâl el mahfûfun bi sunûf-i avâtüfû'l-meliki'i-ülâ Bolu sancağı mutasarrıfı vezirim Hasan ve Mehmed Paşa edamellâhü Teâlâ iclâlehü ve mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ve meâdinü'l-fazli ve'l-keâm Mevlana Bolu sancağında vâk'ikazâların kadileri ve nâibleri zîde fazlühüma ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân bu hususa mübâşir t'ayin olunan hassam hasekilerinden Osman zîdehümâ kadrühüm ve zâbitân ve iş erleri zîdehümâ kadrühüm tevkî-i refî-i hümayün vasıl olacak m'alumdînimiz düşmanı olan Moskof keferesinin hâl ve harekâtı ve beher taraftan memâlik-i mahrusese hücumü küffarın menvi zamiri külliyyen seksen bin beyza-i islamiye olduğu evvel ve ahâr neşr olunan evâmiri âliyyem tafsilâtından ve orduyu hümayününden mütevekkî vurûdundan telhîsât ve takrîrâtından mefhûmundan 'adây-ı dini Pazarcığa hücum ve istila eyledikten sonra bir kavli varan üzerine gelüb ve derüne kalası dini kalesi dini karındaşlarımızı muhasaraetmekle ve bir kulu dâhi donup kalan hazîrânda gelüb ile ve tecavüz ile orduyu hümayüna muhâsara edip muâvene-iteâlâ müslümanlığa başmaz din-i mütehamil etmez güna güna teklîfât ile zamiratından olan hayatını icrâsından hükmü dini bulundukda kılıç çeküb şehîd ve mesrür isdâr-ı 'izâmım bâşında olan ve bahr-i islâm velayetlerinin feth eylediği bunca memâlik-i nez' eylemek niyet-i fâsidesinde olduğu sâdır ? ve Ruşuk ve bir köyü ve re'y-i düşmandan kalub refte refte küffarı hakibâdır beruyle kelimât-ı ve rahmet-i islamiye ve gayret-i dini bunlar sahra tahammül eder islâf-ı 'izâm bunca memâlik-i teshîr olmuşsa hâsılâtını nefsi hümayünlarına sarf etmeyüb ağsârı rusûmatını ve hazine-i şeriyyesini ve hasılat-ı sâireye şitâ-i gaza-ü cihâda edenler ve vüzerâ layık-ı vechile ihsâb buyurub fakat münâbirin ve muhâlifin nâm Muhammed aleyhi's-selam ve nâmı sâmîler bu günden kâni ve şeâyiri islamiyenin sekb-ü nakuyyisini bezl-i makdûr olmuşdur işbu memâlik-i islamiyeden nidây-i ezân-ı Muhammedi munkat'ı olub yerine saday-ı nakus edâ zandan gayr-i deniyyesi olanlar düşermi terkine mülâhız olsun memâli kât-ı küffarı olduğu hâlde zeâmet ve tımar ve kuluk müvacebesinde ve zevübburlarıyla

?cümle-i ehl-i İslam m'adûdu edâsı ederken ezân-ı Muhammedi'nin inkıtâ'ına imhâ râzi olunur eğer bunun ilhâm küll-i yevm hasârâtıyla veft gecürmekden hepsi şimdi din yolunda cân fedâ eylemek ecl-i vekili bunca sıbyân ve nisvandandın karındaşlarımız vatanlarından devr olub beriyyeleri sefil serker ederler iken bizler ne güne üzerine elhamdü li-llâhi Teâlâ yedi kırala cevâba muktedir askerimiz mevcûd eli silah tutan din karındaşlarımız ile din yolunda çalışmak cümlemize farz-ı ayın olan gaza tebliğ bi'n-nefs harekete hazirim ruhâniyet hazreti rasûl-i Ekrem sallallahü Teâlâ aleyhi ve sellem efendimize tevsil ve cenâb-ı hayrûn'n-âsırîne innâ fetehna leke fethan mübinâ ayetine mazhar olub sayesinde ilticâ eylediğimiz livâ-i seâdet hürmetine inşallâh mevlâ maiyyetimize dâmin merhume-i muminin cihâda ile ve emr-i üli-lemr ilhâka memur tefsîl-i seyf ile hareket-i hümâyûna mazmûn ulemâ-i 'ilâm ve din-i ocağım ricâli ve rical-ü devletühüm ceddîm Sultan Mehmed han cam-i şerifinden mahsar mahâbis meşveret olunarak mehâm-ı seferiye ve akçe ve zahîr hususla dâhi mütâlea olunub huzûr-u hümâyûnûma arz olunması mazmûnunda bâr mesâr üzerine hatt-ı hümâyûn şerefriz sudûr olduğuna binâen bi'l-cümle ulemâ-i 'ilâm ve ricâl-i devletihim ve seda ocakları zâbitânı ve ihtiyârları cami mezkurca tecemm'ü akd meclis-i meşveret olundukda kefariyet deyü hücum-ü ehl-i İslâm hakkında olan aksânı âmmeyi olmaya ma'lum olduğundan gazâ ve cihâd-ı cümle-i müminine farz-u ayn ve bu babda meşver-i hükm yokdur bu husus din-i avni olmak hasebiyle cem-i ehl-i imân yeksân olarak farziyyat-ı gazâ-i umumiyedir ve bu bi'l-cümle ülemây-i'ilâm tarafından şer cevâb verilmekden mâada hareket-i hümâyûnû dâhi cümlesi tasvib ve re'y-i mustahsin göreceklerinden avn-ı'inâyet hazret-i nâsırîn ve kurrâsı ve ruhâniyet cenâbü-l mürselin isnâd olunarak 'adây-ı

Varak 56 sayfa 1

Kelimetü'l-'ülyâ niyet-i hâlisanesiyle müşfimiz olan hazret-i seyyidü'l-kevneyn livâ-i seâdetü sâyesiyle bi'n-nefs hareket sefer-i nusret esere tevcih-i azîmet-i şâhânem mukarrar olarak müstağnay-ı pâyê Teâlâ hemen Davûd Pâşa sahrasına nasb-ı kıyâm olunmak üzere olmağın serke ve serzerîrim mübâşir ileyh ve kuzât ve nevvâb mûmâ ileyhim sizki muayyen-i şâhânemden mevcûd asker-i müvahhidenin zahiresini ve cebehânen akıl hizmetinde istihdâm olunmak üzere memur kılınacakları muhâl

mülhak oldukları günden iktizâ eden nâkısaları mesâr başından verilmek üzere derûn-i emr-i şerifimden mevzûan irsâli olunan sûret-i defteri mûcebince Bolu sancağında vâk'î kazâlardan tertib olunan beş yüz res estiranenin serîan tevz'î ve nakliye-i hâl Davûd Pâşa sahrasına irsâli hususuna bi'l-ittifak sayı ve gayret eylemeniz bâbında fermânım olmağın hassa işbu emr-i âlişanım isdar ve mübâşir merkum ile irsâl olunmuşdur vusûlunda ber-vech-i meşru livâ-i mezbûruna müretteb olan estirânı serian tevz'î âcilen Davud Paşa sahrasına irsâli husus müsare'at ve hilafından mübâadet eyleyiniz ve senki mübâşir mûmâ ileyhsin memur olduğu marû'z-zikr estiran-ı fermânım olduğu üzerine varan akdem cümle ma'rifetiyle tevz'î ve taksim ve Davud Paşa sahrasına mübâderet ve ikâme ve vaktinden tehâşi ve mecânebet eylemekden fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurduğu vusûl buldukda bu babda vech-i meşruh üzere şerefyâfta sudur olan fermân-ı âlişânım mazmûnu sayı berle âmil olasız şöyle bilesin alamenti şerifeme 'itimâd kılasız el-yevmi's-sâlis cemaziye'l-ülası hamse ve işrone ve mieteyn ve elf Elmahrûse-i Kostantınıyye

Varak 56 sayfa 2

İşbu bin ikiyüz yirmi senesi mahsûben bâ-fermân-ı âli matlûb olunan buyruldu estirân bedelisi 19120

Bu cümle-i şeriyye mûcebince Borlu kazâsı seniyye isabet eden asl-ı mâli estirane bedeliyyesi 01991

Ali Ağa bedeliye vukûbulan mesârıf-ı kazâ 00600

Tahsîldariye 00060

Fi 21 Muharrem 1225

: 21741

Buyruldu götüren tüfekçi

Serdar konağı mesârıfı ber mûceb defter-i mesarifi 01009

Perişân kurra ve mahâllâta bera-yı îâne	00650
Harc-ı defter	00500
Kâtibe-i hüddâmiye mahzarına	00100
Hilat behâları	26000
Osman Ağadan mesârifi	00700

Sabık subâşı Muhammed Ağanın subâşılık vaktinde olan mesârıfından 00200:

:27000

Yalnız yirmi yedi bin kuruş el-yevm kazâ-i mezbûrun yüz yetmiş iki hanesi üzerine taksim olundukda beher haneye yüz elli sekiz kuruş isabet etmekle li-ecli'tahsîl seâdetlü Hâlid Ağa hazretleri yerinden 'itâ olundu

Hurrira hâzihi'd-defter bi-marifeti ve m'arifet-i vücûh-u Borlu Esseyyid Yakub El-muallam afâhü Taraklı Borlu Afallâhü anhü

kuruş

100 Çaveşer mahâllesinden beray-ı emiri

050 Hacı durmuş mahâllesine îâne

050 Kılıvuzlar karyesine bera-yı îâne

050 Çiftlik-İ ulvâ karyesinde bera-yı iane

050 Karapınar Karyesine

050 Karıt Karyesine

200 Bostanbükü Karyesine :650

Yazı Karyesine

020 Emin efendimiz merkeb ihdâsı

030 Cam-i kebîr karyesine

040 Cevan mahâllesine

080 Kalye-i Eymana

:850

Varak 57 sayfa 1

Ordu-yi hümayün için koyun fermânıdır

Düstûr-ü mükerrerem müşir-ü müfehham nizâm-u'l-alem Bolu sancağı mutesarıfı vezirim Hüsrev Mehmed paşa edâme'l-lâhü iclâlehü ve mefahirü'l-kuzât ve's-selâm Bolu Viranşehir sancaklarında vâk'i kazâların kâzileri ve nâibleri zîde fazlühü ve kıdvetül'l-mesâcid ve'l-âyân Viranşehir voyvodası zîde mecdühü tevk-i refi'-i hümayünüm vasıl olacak m'alum olaki dinimiz düşmanı olan Moskof keferesinin hâli ve hareketi beher tarafdandan memâlik-i mahrûseme hücum ve küffarın menvî zamîri külliye şekiyye beyz-ı beyzâ-i islamiyye solacağı evvel ve ahar neşr olunân emr-i aliyyem ve ordu-yu hümayünümünden berîret-i mefhûmunda âdây-i dîni Pâzarcığa hucûm ve istilâ idüğünden sonra üzerine gelub Vidin kalasına Bolu ve Viranşehir sancağı kazâlardan bin res-i aġnâm ve keçi şişmân hissesi ile irsâl olunmuşdur vusûlunda amel ve hareket eylesin söyle bilesin alamet-i şerife 'itimâd kılasın fi 8 cemâziyel evvel 1225

Viranşehir sancağından matlub buyuruldu res-i ganem ve keçi ve dört yüz yirmi dir ganâm ve keçi 460

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-ahkâm meâdinü'l-fazli ve'l-keâm Bolu sancağının havi olduğu kazâların kuzâtı ve nevvâbı fazlühüm ve mefâhirü's-sâlikin e'imme-i hutabâ zîde salatühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-ekârim mütesellim için ve zâbitana ve iş erleri ve bi'l-cümle ehl-i islam zîde kadrühüm tevki-'i ref-i hümayün vasıl olacak ma'lum olaki dinimiz düşmanı olan Moskof keferesinin hâl hareketi ve mağrurâne vâk'i olan teklifâtı ve hamdühü Teâlâ meslucü ? münhezim olmuş hepsiye cümleye farz-ı ayn olan gazâ-i cihâd niyet-i hâlisiyle bi'z-zât sefer-ü nusret tevcih ve hareket-i şâhânem mükadder idüğü keyfiyyât-ı memâliki mahrûsede neşr olan evâmir-i

aleyhimizde tafsîl-i iş'âr olunmuş, olduğundan şimdiye kadar cümlenin ma'lumu olmuş isede gazâ-ü cihada azîmet-i mülûkanem firâr verileceğinden bu defa sizler ki şeyhü'l-islâm ve müftî'l-en'am ve kaymakam bâşısı gayret-i şîarım ve sudûr-u kiram ve mevâl-i izâm ve muhaddis ve müderrisin zü'l-ihtirâm ve ulemâ-i e'immin ve sulehâ-i âbidin ve meşâyih-i zaidîn nakd-ü mabâdühüm ve eimme-i hutebâ-i ricalü devletühüm ve bedi ocâği mehâvat-ü vatani ve bi'l-cümle mukarrerât kullarım ve m'alum sıbyân ve talebe-i ulûm ve gazabâ-i fukrâ sâbirin ve sâir kiram ve kâffe-i ehli islamdan olan din karındaşlarım selâm-ı mülûkanem ile mükerrerem eyledikten sonra malum dibâtımızdan olsun ki dînimiz düşmanı olan Moskof keferesini zamîr-i habâset-i mahrûsesinde olan efkâr-ı habâset-i fasidesini icrâ zımmında felâh-ı hakâniye ve bâd-ı islâmiyye'ye istîla birle taraf taraf hücüm ile bunca ümmet-i Muhammedin zükûr ve inâs ve sıbyan ve din karındaşlarımız küffâr ayakları altında kayd-ı kerfitar ve semihhâne birtürlü müşir yerine bâli ayakbâşı ve sefil ve serkeri eylediğinden başka bu defa gönderdiği suhânımdan olan tekâlifi bades-i mesâlihi olmayıb belki külli yevmin cidâl fikr-i fasidine mükaddem idüğü kahne-i mezkûrün tafsilinden m'alumunuz oldukdan böyle mesâliha ile pay-i tahtında olan din karındaşlarımı keferenin ayakları altında tahkîr ettirmeği ben ve bu hakâreti çekmem deyü bu uğurda olan hayr-ü mükî'n Harrizü'l-müminine ale'l-kıtâl en yekün meaküm en yablüğü mieteyn ve ene minküm mieteyn mieteyn bâğliyün elkaside...ilen elan haffe muhkem ve mühâllüm ? fean yekün mütekerrimüm mieteyn sabiretün yağlibûne mieteyn ve en yekün minküm elfe yağlibune elf bâzatane ? nasri katıasına taht ve nâm olmakla müştâ ? ve mütevessil ve cânibine rasûlüne emr-i gazâyâ kıyam ve mukaddemü'l-hırss olarak bi'n-nefsi hareketime lâzım geldiği havas ayânın ma'lumları oldukda

Varak 57 sayfa 2

hareket ve hareket-i hümayünün esbâb-ı zâhiresini isâle-i fikri tanzimine mübâderet olunmak ve muktezâsını bir saat mükaddem tarafâ arz eyleyesiz zîrâ emini Borlu'nun bu fukra-yı bâğzı min-mazmûn şerefi ihmâl götürmez eğerçi Ya eyyyühe'l-lezine âmenü lâ tettehizû adüvvî ve adüvviküm evliya-i telfüne ileyhim bi'l-meveddeti ve kad keferü bi mâcâeküm mine'l-hakki hitâb'i arzüküm sebab-i

nüzûlün abâis vareste tefrik olunub mütevekkil aliyyesi ‘adâ-i din olan resiyye serser iftihâm olunub semm-i ikdamından muradım fevâid tahtây-i nefsim tahsiseylemekbendenolmak olmayıb mücerred dîn-i Muhammediye nusret ve geride muhâlisîn kelimatı sahîfelerini ibtal ile mevacib ser-mesubât ? ve menücib ? emr-i bâri mektübâdır dehşete küffarın tekâlif-i tahtıyyesi gönderdiği nâhendem m’alumlarınız oldu el-hamdü li-llâhi teâla imhâdiye cevaba muktedir ehl-i İslam memâlik-i mahrûsemden mevcûd iken ve mûîn-i nusretimiz olan kâdir zü’l-celal hazretlerinin ve mehd-i kerimi derkar iken tekâlif-i bâridâya râzi olunurmu olmazmı cümle kizârden cevâb isterim denmez olurki tekâlifinden olmayub rezâya dâhi cevâz olmadığı takdirce kâffe-i ehl-i islam gazâ-ü cihadı farz-ı ayn bilub yâ eyyühellezine âmenü’sbirû ve sâbirû ve râbitû ve’t-tekullâhe le alleküm tüflihûn nass-ı celili ile âmil olub birbirimize adâvâtı kaldurub ekvâl ve efâlimize şer-i şerife tatbîk-i ümürün bi’l-ittifâk ‘aday-ı din üzerine hücum oldukda âneste-i nusret biz gader ve hareket-i hümayünüm işâata seniye memâlik mahruseme evâmir-i aliyyem ile neşr olunmuş deyü zû tekrâr iş bu hatt-ı hümayünüm mazmûn-u deruhle evâmir-i aleyhim isdâr ve memâlik-i mahruseme tatarlar ile isâle olsun memuriyetden fâkd-ı mahalline itâat edub kelimele evvel-i memleketin nâibi kalkub ve hâtıbları yeddinden beratlerü ahz olsun ve bâde’l-yevm lebeleâl ve geçmiş mevâddına bâhisle kıl-ü kâl ve emrâr-i vakt olunub el birlikle alâ kaderi’l-imbân mühimmât ve levâzimat sarf-u makdur ve m’ekûlât ve meşrûbat sû-i vakte güne kuzât olunub fî-sebilillah gazâyâ kıyâm ve hulûsi kâlile meyt-i hâlise ile mevlâmdan istiânnet ederek cihâda azim olunsun tertîb ve tedbîrine hepsi hemân isticâl olunarak dahi hazârınla ehl-i islâmı galebe ve mansûru muzaffer ve ‘adây-ı din-i mefhûr ve münhezim olmayan ve minhül-tevfik nasrûn minellah ve fethün karib âyet-i beyzâ üzerine hatt-ı hümayüna şâhânem-i şerif berâr-ı sudûr olub bâb-ı esgyânden feth ve kırâet-i mazmûnu cümleye îlân ve işâat olmakla senki mevlana ve sâir mûmâ ileyhimsiz dâhi mazmûn-u hatt-ı hümayüna itâat makrûnumu mütâlea gazâ-ü cihada ve cümleye farz-ı ayn idüğünü ve emr-i şâhânem mutâima itâat farzıyyet olduğunu emân-ı semt-i gazâyâ azimet kılınacak bilub ve demince hizmet... gerek memur ve gayr-u memur bu sefer umumi olduğundan ber-mahallerinden harb ve darb erbâb-ı olan ehl-i imânı serfân ve teâcilen semt-i gazaya sened-i müsâreat eylemeleri bâbında fermânım olmağın rikâb-ı hümayünümdan işbu emr-i âlişânım isdar ve rikâb-ı hümayünüm tatarlarından

kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde ile kadrühü ile irsâl olunmuşdur imdi bu emr-i dînde betânet edenler yekünen mazhar cezâ oluncak ve bu vecihle muâmele kılınacağı ber-vecih sünnet ve ana göre hareket ve memur olanlar mahâll-i memurlarına serian ve âcilen samûr-u memur bir defa mukaddem vusûl ve isbât-ı diyaniyye-i fermânım olmuşdur buyurmak vusûl subâşı vech-i meşrûh üzerine şerefyâfta sudûr olan fermanı vacibü'l-ittibâ ve'l-lârim el-mesâlik mehmesiyle amel ve hılâfından hazer ve mecânebet eylesün şöyle bilesün alamet-i serife itimâd kılasız fi-evâl-i cemaziye'l-ühra senesi hams ve işrun ve mieteyn ve elf

Elmahrûse-i Kostantınıyye

Varak 58 sayfa 1

Meryalık ? fermân-ı suretidir

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm meâdini'l-fezâil ve'l-keâm Bolu ve Viranşehir sancaklarının kuzâtı ve nevvâbı zîde fazlühüm ve kudretü'l-emâcid ve'l-âyân havâceğân dîvan-ı hümayün mülûk-ü levâin-i mezkûrin Kaymakam Mehmed naîm ve mîr hassam silahdârlarından Mir-Hacızîde mecdühümâ ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân sâir zâbitân zîde kadrühüm tevkî-i refi-i hümayünüm vasıl olacak m'alum olaki bi inâyetüllâhü Teâlâ işbu sene-i mübârekede levâin-i mezkûrin kazâlarından idrak eden mahsûl cedid derkâr olan feyz-ü berekete hazzen ahvâline merkûmeden der aliyyem için matlub ve müretteb olan bir yük yirmi bin kil islamin hıntanın yüzer bâre zeâmet ile cem ve serian deraliyyeme irsâli husûsu bundan akdem isdâr ve tisyâr olunan emr-i şerîfim telyîn ve tekid olduğuna binâen zehâir mezkûrenin irsâline levâin-i mezkûrenin kazâları ahâlileri mütehahhid oldukları mebnî ilam varid olmuş isede henüz habbe-i vâhîde zahire tevârüd etmediği el-hâletü hâzihi der-aliye mülûkânımın killet ve mezerret-i şiddet-i lüzümü olduğundan havale-i merkûmeden matlub olan yirmi bin kıyye hıntanın bâşka olarak eshab-ı alâka ve agyâr yedlerinde fazla kalan zahirelerini dâhi mahalle-i memnû'a vermeyüb fiât-i maktûa ile memulden efzûn şevketlerde der-aliyyeye hınta irsâline bi'l-ittifâk say-i dikkat olunmak şartıyla sizki Kaymakam ve mübâyeacı mûmâ ilehyimâ siz tarafınızdan derbâr tevarüd eden tahrirâtlarının karye-i ve mecerred fukrây-ı eshâriyyetin

hâllerine merhame-i mukaddem fermânım olan yüz bâre fiyât üzerine altmış bâre dahi zam ve ilave ile beher kîle İslambul hintanın vürüd guruşa iblağı husûsuna müsâade mendem-i mülûkânem erzânı kılınmak hasebiyle mübâyeası mûmâ ileyhimasın vusûl-u emr-i şerifimle Bolu ve Viranşehir sancaklarında vak'î kazalarda kâin eshâb-ı alâka ve işâr-i ve erbâb-ı ityâr yedlerinde mevcûd memnûa kimesneye ketm ve ihfâ ehâliy-i merkûmenin muktezây-ı te'ahhüdleri üzere sâlifü'z-zikr hintaya fiyât-ı mezkure ile cem ve tedârik ve doğru der-aliyyeme dakika-i vâhide teh'ır olunmayacağını iktizâ edenlere etrafıyla ilân ve işâat eylemek fermânım olmağın ilânen ve ifsamen ve tekid ve tekîd ve ihtimâmdan rûkâb-u mustetâtımdan işbu emr-i şerifim isdar ile irsâl olunmuşdur bu husûsu Devlet-i aliyyem mühâm olunmadığı ve mukaddem fermânım olan yüzer bâre fiyat üzerine altmış para dahi zam ile dörder kuruluş îlâmı hususu zann-ı müsaade hâllerine merhamet ve zehâir-i matlubenin serian cem ve tedâriki ve birgüne akalli ve sizki mevlana fermânım alışânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifim vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfta sudur olan fermânım vacibü'l-ittibâ mazmûnuyla itâat-i makrûnesiyle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimad kılasız fi-evâsıt-ı receb-i şerif hamse ve işrun ve mietyn ve elf El-mahruse

Varak 58 sayfa 2

Ramazân-i şerif tertibi fermân-ı Sûretidir.

Mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm m'adeni'l-fezâil ve'l-keîâm Bolu sancağında vâk'î kazâların kuzât ve vâlisi zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Bolu mütesellimi ve mübâyeacı hassa silahşörlerimden zîde mecdûhümâ ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân ayân ve sâir zâbitân zîde kadrühüm tevk-i' refi'-i hümayün vasıl olacak ma'lum oldur ki beher sene Ramâzân-ı şerife gafarâhü tervih duhûlundan ve ruyyetime müteattin ibâd ve sirket akvâbı yevmiyelerinden olan nân-ı azizin begâyeti has ve 'ıla olarak bâligan mübâliğ tab'h ve ibâd-i seri' ile zarûretinden vekâye oluna geldikleri bedîhtir ki Ramazân-ı şerifin dâhi kudûmu begâyet takarrub etmiş olduğu ve Anadolu cânibinden makarr-i hümayüna azîmet niyetiyle tevellüd eden asâkir bedeli deraliyyemden murûr üzere olmaları hasebiyle zehayirin dâhi

kudret ve sizden evveli ve ramazân-ı şerif için Bolu havâlisinden pâk ve alâ olarak hifz-i celb olageldiği umurü ve ezharin olmakdan nâşi bu defa nahyu olmevâliden müretteb gerek pirinç gerek mübâyea hintalarına helal kelimatın şartıyla ramazân-ı şerif tertibi olarak yirmi bin kile pâk ve temiz ve gayet ila hâtib cem ve tahsîliliyle ibâdı ve ishakın zarûretden vekâyelerine olveche seniyyem müteallık olduğunuz binâen sizki mevlâna ve mütesellim ve mübâyacı ve sâir mûmâ ileyhim siz havâle-i merkûmeden müretteb ve matlub olan miri ve râyic zahiresinden bâşka olan işbu emr-i şerifimin vusûlu günü derhâl m'arifetin ile olmikdar hinta tedârik ve eslem mertebeye tenzil ve sefine tahmîde alâ eyy-i vecih kâne Ramazân-ı şerifin duhûlundan mukaddem der âliyyeme irsâline matlûb olan hinta cüzi olduğundan bu hintanın tedâriki ve cem hususunda teahhur ve bâtiyyine vaz ve hareket-i vukûiyle ramazân-ı şerifden mukaddemce erişdirilmemesi lazım geliyor ise bu bâbda rahaveti irtikâb eden her kim olur ise olsun hakkında tertib cüzi müâmelesi icrâ olacağı mükarrer ve mesâlih olduğunu bilub ona göre hinta-i matlûbenin bir ân akdem ayrılık bi'l-ittfak kemâli ecele ve sitâr eylemeniz fermânım olmağın mahsusan rikab-ı hümayünümden işbu emr-i şerifim ve t'acil alâ-müte'accil rikâb-i hümayünüm kaymakamı çekdarlarından Mehmed zîde kadrühüm ile irsâl olunmuşdur imdi bu hususda mevâd-ı sâireye kıyâs olmayıb vacibü'l-ihtisasdan olmak hasebiyle işbu emr-i şerifimin vüsülü gününden tertîbât-ı sâireden başka olarak zikr olunan yirmi bin kile hintaya zikr olunan kazâlardan hususu bâ 'ilâk ve 'işârdan beher hâl cem-'ı tahsîlve sekle ? mertebeye tenzil ve sefâyine tahmide bi-eyy-i vech-i kâne mu'accilen ve müsâreaten Ramazân-ı şerife mukaddemce emr-i aliyeme erişdirmekle mezîd-i ihtimâm ve dikkat eylemeniz matlûb-u kat'ı Pâdişahânım idüğü ve mean zâtehü teâla hinta-i matlub vaktiyle irsâli olunmamak lazım gelur ise bu bâbda rehâveti zahir olan her kim ise hakkında tertib cezâdan gayr-ı muâmele olunmayacağı ve mevfuk ne tarafta ilim ve cüzi verildiği ma'lumunuz oldukda sûret-i emr-i fermânı şâhanemi iktizâ edenler gerektiği tenbih ile tevcihîyle olur ise olsun hinta-i matlubun ramazân-ı şerifden mukaddem irsâle begâyet 'itinâ ve dikkat ve tehir ve tevekküf mesellü ve sanubetiyle tefekkürü mehliki iltifâkda hazer ve mecânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vechi meşruh üzere şerefyâfta sudur olan fermân vacibü'l-ittibâ ve lazimü'l-ibtisâlimin mazmûnuyla amel ve hareket ve hilafından ziyade tevfiğ ve mübâadet

eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerifime itimad kılısız tahriran fi-evâsit-i şehri-
şâbana sene-i hamse ve işrun ve mieteyn Boşnak oğlu Ahmed nâm kimesne
değirmencinin oğlu Ahmed biraderi dâhi İsmail nâmı kimesneler meclis-i şeride
sancak altında iki arşin beher rıza olub mezburları dâhi bâğçelerine kenef idası
suyuna rıza verilmeyib sulh olundukları kayd şod

Fi 1 Ramazan Sene 1230

Hayati oğlu Hacı Süleyman Bezmi Abdullah Paşa Kurd oğlu Mustafa beşe Taralış
oğlu Hasan beşe

Varak 59 sayfa 1

Kışla askeri için gelen fermân-ı sûretidir

Kıdvetü- envab el-müteşeri'in Viranşehir kazâsının tâbi Mevlana zîde ilmehü ve
mefâhirü'l-emâsil ve'l-akran ayâna ve zâbitân ve iş erleri zîde kadrühüm tevk-i' refi-
i hümayün vâsıl olacak ma'lum olaki Moskofdan taraf taraf memâlik-i şâhaneme
mehamiye ve gılbâni derkâr Bokça Taraflarından asâkirden mağlubuna mebni
fırsatı bularak bâhâya birer evvel semtlere dâhi payi endaz olmuş idüğü âşikâr
olmakdan naşi kefer-i Moskofun şimdiye kadar hile ve hur'a ile zabt ve ist'ila etmiş
olduğu memâlik-i şâhânemin bâun ve inâyet-i bâri nez-i ve teshîrleriyle teaddi ve
intikâm olunması irade-i padişahanım muktezâsından almak hasebiyle hâlâ Sivas
vâlisi düstûr-ü mükerrerem müşir-ü müfehham nizamü'l-âlem vezirim Celalüeddin
Paşa edamehü Teâlâ iclâlehü Balkanların gerisini muhâfaza ve muhârebesiyle vâk'i
hâil ve kahr-i tenkil 'ila husûsuna memur ve t'ayin kılınmakdan naşi müşarün ileyh
maiyyetinin asakir-i kesîra ve cüyûş-u ferdânın vücûd-u lâzîmeden ve gazâ-ü cihadı
kaffe-i ümmeti Muhammede farz-ı ayn olduğu umûr-u vâzihadan olduğuna binâen
sizki Mevlana ayâna ve sâir mûmâ ileyhim siz âli zâbtından olan kazâlardan
mâada Viranşehir kazâsından mahâll-i sâireye müretteb askere helal gelmemek üzere
muktedir bir bâşbuğla müşarün ileyh maiyyetine neferin endazı ve beyâzı olmak
üzere tam olan sulha iki yüz nefer asker irsâline irade-i kâtia mülûkanem müteallık
olmağla vusula ömr-i şerîatımdan derhâl asker-i mezkûreye tertib-i muktedir

bâşbuğla tamamen ve kamilen müşâr-ü ileyh maiyyetine irsâle ve tesyir bi'l-ittihad damin dermiyâta gayret eylemeniz fermânım olmağın rikâb-ı hümayünümünden işbu emr-i âlişanım isdar-u ve husâm-i hasekiyyeden Ahmed zîde kadrühü ile alâ cenah-i ümidi isticâli irsâli olunmuşdur imdi bu vakt-i sâireye vakitleri gibi olmayıb düşman-ı dinin davranışına ve ehl-i islam hakkında menvî zamir olan sü-i kasdının ve ihanetinin ve gazanın umûr-u farziyyetine nazîrân şöyle oldu böyle oldu diyerek 'ilâm-ı irsâlisiyle beyhüde vakit gecirmeniz lazım gelürse hakkınızda vahim olacağını bilub ona göre davranub vüsûl-ü emr-i şerifimde asker-i mezküreye tiftik endaz ve beyâda olarak derhâl tertib ve muktedir bâşbuğla ihrâç ve serian ve âcilen muayyen müşarün ileyh irsâle ve lede'l-vusul müşarün ileyhin emir ve ray-i üzere amel ve hareket ve bir neferin muayyen müşarün ileyhden müttetik ve berişân olmamalarını nasib olacak bâşbuğa gereği tenbih ve tekide ikdam ve mübâderet eylemeniz matlub-u kâti mülükânem eylediği ve bu bâbda o tâtâhir ve betânet ve emrâr-ı vakit ber vecihle caiz olmadığı ma'lumunuz oldukdan ber vech-i meşruh amel ve harekete vakt ve zinhâr hilaf-ı vazi tecvizden begâyet hazer ve asâkir-i mezkürenin serian ihrâç olduklarını ve erbaşı görür 'ilama mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşruh üzere şerefyafta sudur olsun fermân-ı vacibü'l-ittibâ ve lazimü'l-imitisâlimin mazmûne itâatkâriyle amel ve hareket ve hilafından hazer ve mecanabet eyleyesüz şöyle idesun alameti şerife itimad kilasız tahriran fi evâsıt-ı şehr-i şevvâl-i mükerrerem sene-i hamse ve işrune ve mieteyn ve elf

Yani kuruş 207+ 048:255 25

Varak 59 sayfa 2

Hüseyin Benli Zâde Hacı Muhammed Ağanın müte'ayyin liva senedi süreti

Kıdvetü'l-sâmet ve'l-kiram Taraklıborlu ve Kızılbel ve Şehâbüddin kazâlarından Benli zâde Elhacı Eseyyid Muhammed Hâlil dame şerefehü ve bekran bâde'l-tehiyyatü'l-seniyye inhâ olunur ki mârû'z-zikr kazâlardan müddet-i vâkira vitr ve sâdetü'l-kiram üzerlerinde kaymakam olmağla işbu sene-i hams ve işrune ve mieteyn ve elf zilkade-i şerif beher evâsıtdan tarafımdan cenâbınızı sâdât-i kiram

üzerlerine kaymakam nasb ve t'ayin eylemiştir gerekir ki sadât-i kiram zül'l-
ihtirâm 'izâz ve kiram edub kuzât ve kaymakam sizleri tesid ve izhar-ı alameti hazer
edenleri men-i ve devâmı neseb-i seyâret edenleri tarafımıza havâleye mübâveret ve
işbu emânet-i gerihleri iffet ve istikamet birle müsâvât-ı kiramdan tevcih ve arusi ve
muhaddesât-i sâireye nâm erziyye nasıyla bir akçelerini almayıb sıyanet-i arus
mallarından say-i mevfur zımmında şevketlü mehâbetlü kudretlü kerametlü Pâdişâh-
ı İslam eden Allahü Teâlâ devletehü ila yevmi'l-kıyâm hazretlerinin devâm-ı omrü
devletleri için sadât-ı kiramın hemaset-i hayriyyelerinden isticlâb edub beher emr-i
şer-i şerifim inşâıyla mazhar-ı şefâat hazret-i seyyidü'l-enâm aleyhi afzalü't-
tehiyyetü ve'l-kemâl esselam olasız ve's-selam

Tablo 33. Kazalardan Alınan Nefer

Kaza	Nefer
Viranşehir	26
Şehabuddîn	11
Kurukavak	4
Kızılbel	12
Aktaş	6
Yörük	6
Eflani	26
Ova	10
Ulus	18
Bârtın	25
Gecnus	9
Zerzene	6
Borlu	43
Toplam	202

Hazinedar Mustafa Ağanın Teslim kuruş 23+30:094 Haşr Oğlu Hasan Ağaya

100 Kara Osman geçen

157 Kara Osman dan kesr-i para

013 Defan geçen

:362

037 Kara Osmandan geçen kesr-i para 30

037 serir

:207

048 defan

255

Efkâdi hesab kebir bâha:10

Hesab 012

004 :

16

30

38

50

:1342

30

38

502

:1175

Varak 60 sayfa 1

Fi 16 safer sene 1224

Umûr-ü memleket için bâzı kimesnelerden ve kurrâlardan mühlet karzından bâyafta cümle marifetiyle alınan beyan eden Osman Ağanın serdarlık mektubu sureti kıdvetü'l-emâcid ve'l-âyân Zağferânborlu Serdar Ağa bâde's-salam inhâ olunur ki Medine-i Taraklı Medine-i mezbûrun sâkininden Osman Ağa zîde mecdühü ocağ-ı amirede emekdâr vesiz dâr-ı âtika olup bu vechile mahâll-ü müstehak olduğu ecilden bu defa ocağ-ı âmirede torbâcılık rütbesiyle kaderi terfi'i senedi kaleminden tanzim olup irsâl olunmuşdur 'ilak-u hâli siyâkı işbu mektub tahrir tedbir kılındı bi-mennehû Teâlâ vusûlunda gerekdir ki Ağa mûmâ ileyhın ikrar fi-meslûbât-ı kal'asına ve kadr-i zâtına ve rütbe-i unvanına riayetle ihtiram olup olduğu kânûn-u ve kaide ocağa riâyet ve rikka ve şevketlü kudretlü padişah alemlî penâh efendimiz eyyâm ve eyyâm-ı ömrü devletli davatıyla cevâb-ı mektubla âmil olasız tahriran fi evâhir-i şehr-i ramazân-ı elmübârek sene hamse ve işrun ve mie ve elf

Varak 60 sayfa 2

Rabb-i Yessir Ve la Tu'assir Ya müyessir Bi'l-hayr

Seaetlü Haydar zâde Mehmed Ağa hazretlerinin bin iki yüz yirmi dört senesi saferü'l-hayrın dokuzuncu günü Medine-i borlu Karyelerine teşrif buyurub bundan sonra vuk'u bulacak sancak tevz'ine idhâl olunsun deyu Ağay-ı mûmâ ileyh hazretlerinin nutuk buyurdukları üzere olan mesarîf-ı defter bundan sonra ber vechi âti mesârîf-ı sancağa idhâl olunacaktır gaflet olunmaya Fi 12 safer sene 1224

kuruş 0035 Ağa hazretlerinin matbâhına alınan eğri bâlta ve satır ve kürek ve maşa ve bıçak ve kebâb şişi ve gayri levazımat şehri kethüda ile buyruldu verildi

Osman Ağanın serdarlık mektübu suretidir.

Burnek Karyesinden şu iki kıyye rakik iki kıyye üç bâş alınmış

Şerîat-ı şîâr Zağferânborlu Kadısı Efendi zîde fazlühü bâde's-salam inhâ olunurki taht-ı hükümetimizde serdar olan ref olup yedine uslûb-u sabık üzere kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân dergah-ı âli Ser-torbacı Osman ağa zîde kadrühü serdar nasb ve

t'ayin olmağın işbu mektübü tahrir ve irsâl olunmuşdur inşaellahü teâla vusûlunda
gerekdir ki merkûm-u kazâ-i mezkûrun serdalığı umurunda kıyam ve öteden beru
geldüğü vecihle zabt ve rabt hususunda izaz-ı itmâm eylesünüz ve senki serdar-ı
merkumsun kazâ-i mezkûrün serdarlığı sana tevz'îğ olmakla gerekdir ki kâide-i
kadim ve kanun üzere zabt ve rabt neferrat def ve raf meşrûtuyla tanzim bilad-ü
vâreste hâl-i ibâda bezl ve ikraz eylesin ve kazâ-i mezkûru mukim ve müsafir
yeniçeriler ve cebeci ve topçu ve top arabâcısı ve gulman-ı acemi ve kul oğlu ve
tarağı askeri bi'l-cümlesini üzerlerine serdaü ve zabıt bilub suretinden haşr ve emr-i
yekden hâriç-i vazı ve harekete yetmeyüb râ'i itâat kulağıs üzere olurlar ve sendâhi
cümle-i umurunu ahkâm-ı şer-i şerife ve kanûn-u kadime ve emr-i münife tatbik
vusulunde merkûmdan birle kudret-i marifete fevka'l-âlilerinden metrukâneleri
ma'rifet-i şeriyle zabt ve sevk vefurûâtındahâsıl olan nukûdunu canibâtları hâli için
defterma'rifetiyle ocağı amire tarafına göndermeğe mübâredet ve beher hâl sükan-ı
vâliyetinin ve ehâlinin ve rahatlarınabâis-i hizmet mustahsene ve zevatına ? zikr-ü
mecd-i sâyi olub müceb-i mektubla âmil olasız tahriran gurre-i şehri zi'l-hicce sene-i
hamse ve işrune ve mieteyn ve elftahriri mezkurdan zabt-ı için işbu mahâlleye şerh
yazıldı

Varak 61 sayfa 1

Serdâr Osman Ağanın Turnacılık mektûb-u sûretidir.

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-âyân hâla Zağferânborlu serdârı olan Ağa zîde mecdühû
bâde's-selam inhâ olunur ki kazâ-i mezbûr sâkinlerinden dergâh-ı âli yeniçerileri
ortalarından yirmi beş bölüklüsü yoldaşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Seyyid
Osman Ağa zîde kadrühû ocâğ-ı amire emekdarlarından olub emesâil ve senki fakr-
u atfa ve lâyika ve mahalle-i mustahak olmağın bu defa ocaklarda turnacılık
rütbesiyle kadri terf'i ve sened-i kaleminden tanzîm ve 'ita olunduğu cümleye
ma'lum oldukları ağay-ı mûmâ ileyhın kadr-ü şânına ve rutbe-i unvânına riâyet ve
ihtirâm olunması hâvi ve ocaklarda turnacılık ile berağ olunduğunu ilanı hâli siyâkı
işbu mektub tahir ve irsâl olumuşdur inşaellahü Teâlâ vusûlunda gerekdir ki ber
vech-i meşrûh üzere amel ve hareket eylesun ve olduğu akrânı mesellü bâşına

kal.... ? iken edub kanûn-u kadim ve kâide-i ocağa riayet ve hilafından hazer ve mecânebet ve devam-ı ömrü devlet hazret-i cihandâri sâyeste muvazabâ eyleyüb mûcebi mektubla âmil olundu tahriran fi-evâsıtı şehr-i şevval-i mükerrerem li-sene hamse ve işrûne ve mieteyn ve elf

Fi 1226 Muharrem 30

Darbhâne-i Amireden mâl-i mirinin tahsiline gelen Halim Ağanın mesârıfı

Yevmiye lahm kıyye 2 yevmiye bâğ kıyye 2 Asel kıyye 2
Pirinç kıyye 2

Yirmi beş günü tamam

Varak 61 sayfa 2

Kışla askeri için aded-i neferiyenin

Ağa alemdar ve mübâşiriye beher haneye beşer kuruş isabet eder

Fi 17 Rebiülâhir 1225

Tablo 34. Masrafların Köy ve Kazalara Dağılımı

Mahalle/Köy	Kuruş
Bâbâsultan	1
Çavuş Karaâli mahâllesinden ber hane-i yumak	1
Karaâli mahâllesi	1
Cam-i kebir	1
Hüseyn kethüda Birbuçuk hane iki yarım hane Kavak mahâllesi hane bir mahâlle Çeşme hane	1
Hacı Hâlil bir buçuk rebi Hacı Durmuş bir hane-i Bâğlarbâşı bir hane-i rub	1
Hacı Evhad Hane-i Müslüman Kurak yirmi Müslüman Bulak ve yarım Teke mahâllesi üç rebi sarmesine bir rebi	1

Tokatlı bir hane Gayza iki hane Dane-i ulviden bir hane	1
Dane-i sufladan üç hane bir de ulvi den	1
Ağa külliyyat ve dört hane	1
Susunduk rubu Ağaç kilisadan yarım hane Kozcağız yarım hane bâcı üç rebi Çiftlik-i ulvi'den iki hane	1
Kirpe Karyesi	1
Çiftlik-i süfla	1
Müslüman Yazı	2
Müslüman Yazı'dan bir buçuk hane Kıran köyü bir hane Saraçlı bir buçuk hane	1
Konarı'dan on bir dahi Oğlanviran'dan	3
Değirmencik bir hane Surukuncuk rebi Çomakviran rebi Magvul yarım hane Sakaralan yarım hane Burnukdan bir hane	1
Burnuk'dan dört hane	1
Pelitviran'dan iki hane birer rebi Kara Peykar'dan bir hane üç rebi	1
Elitviran üç hane Çiraklardan üç rebi Sarıyan'dan bir rebi	1
Akvirandan iki buçuk	1
Karabük	1
Sarıyan bir hane Çerçin üç hane	1
İlbârit	1
Kozyaka	1
Karıt	1
Karıt'dan bir hane Melisa'dan üç hane	1
Kozcaviran-ı ulvi üç hane rebi Kozcaviran-ı süfladan bir rebi Bostanbükün'den rebi	1
Kozcaviran süfla iki hane Başköyden iki hane	1
Kulaguzlar	1
Bulak'dan iki hane Bâş köyünden iki hane	1
Bâşköyden yarım köyünden altı buçuk hane	1
Orcokdan	1
Toplam	36

Varak 62 sayfa 1

İşbu bin ikiyüz yirmi üç senesi receb-i şerif guresinden ümur-u memlekete sarf olub cümle ma'rifeti ve marifet-i şer'iyle iktizâ eden mahâllerden ve kimesnelerden bâyafta alınan mebâliğ defter-i verese ber-vech-i âti beyan olunur

Tablo 35. Çeşitli Masraflar

Mesarif	Kuruş
Cümle marifetiyle Kıran karyesinden alınıb Çobânzade zahîre hasebisine verilen hizmet	20
Cümle ma'rifetiyle ümûr-u memleket için Emir Hoca oğlu Ali efendinin bâyafta alunub bir pareye gelen tüfenkçiye ücrete verilen	30
Çiftlik-i süfli karyesinden Konak mesârif-i için yirmi kuruş ahz ve bâfte itâsı kadar	20
Bâ tezkire Seyyid Hâlil Ağa hazretleri akçeye Bayraktar oğlu Mehmed'e Subâşı Sâlih Ağanın vereceği mebâliğ	330
Hutbe fermânı götüreren Ağaya Subâşı Sâlih Ağanın verdiği hizmet	35
Hacı Mustafa Ağanın valiler konağı	20
Ara Toplam	455
Bu ve bâidler Seyyine verilen	110
Hazînedar tezkiresiyle gelen tüfekçi	20
Ara Toplam	585

Mesarif	Kuruş
Rûz-i kasım itibârıyla olan salyânın isticâline subâşı ağanın verdiği	30
020 Arz-ı mahzar tevidi götürüne verilen	20
050 Mal-i makt'u ve ikramiye ve hâlvet-i behâ miriyyesine isticâl buyruldu götüreren Sâlih Ağaya verilen	50
Toplam	100

Medine-i Borlu kazâsına tâb'i Yazı karyesi sâkinlerinden bundan akdem vefât eden İbrahim efendinin vârisi müvesseleri zevce-i menkûhesi Rabia ve rabiadan zuhûr eden kızı Hatice ve diğerk zevce-i menkûhası Sâime ve Sâimedenden zuhûr eden Fatma nâmuna kimesnelere muhtasar olunduğı sâbit olub varisler beyninde çok arsaları taksim olunub üç defa murâkeme olunub defa-yi râbiada mezbûre-i saime tarafından umûr-u hususuna Konarı sâkinlerinden Es-seyyid Tatarzâde İsmail Ağaya Vekil edub vekalet-i hasebiyle merkum Fatıma bint-i İbrahim mevâhabesinde murakı'a olunduk da 'aduvvu müslimine ahâl-i karye bedelinde hakları bu kadar derinde şehâdetleri hîne kabul olub emlâk-ı metrukânedenden üç ocak değirmenler olub zevceve gerek bintânı hak edişleri mukâbilinde birer buçuk değirmene râzı olub hassa-i şâyialarından mâ'ada erişdi muteallik bir pâre olmayıb âmme-i dâvadan zimmetlerini ayrulub bundan sonra birbirinden dava ederek davamıza mesmû'a olmasın katkımız dava edersin vâlinin hazinesinden yüz kuruş nez'imiz olsun

Fi Muharrem 20 sene 1226

El-adlû Ed-dâi li-devlet-i âliyye-i Osman Hasan El-muhtak Medine-i Taraklıborlu

Varak 63 sayfa1

Münâvebe ile verilen konaklar beyânında pâyafta süvari beher leyli sene :40 beyâda beher yevmi neferisi leyli 20 nizm verilir Fi Safer 25 1223

Ser turnacı Ağa Konak Hacı Yeğân Zâde El-hâc Mehmed Ağa

Kuruş m'aa ağa

12 Bey aded-i kethüda

16 Bârtında Çalıkzade Paşa-i konak

10 Vâli Paşa ağa efendinin Mekki kethüdâsı

12 Bey Nâşi Ali oğlu kethüdâsı

Ağa Muhammed oğlu Hacı Mehmedin konak

3 Atlu kethüdâsı velilerden

1 Atlu tiftik ser mehme : 4

Kirpe Karyesi ahâli fukrâları tanzim-i hâl bâ-arzuhâl devletlü Hâlil ağa hazretleri varub hâli tahammüllerine göre Karye-i mezbûr kazâsında tevzîde bir mikdar îâne olmasını emr-i veliyyi't-tamir deyü bir kıta tezkiye sûretidir. Fi Rebiülevvel 1223

İşbu bin ikiyüz yirmi üç senesi mâh-i ş'aban el-muazzam evâsıtında ve mislü

Oğün sâde kıyye 150

Asel-i semi kıyye 250 kuruş 40

Roğnu şemi 150 kuruş pare 50

Ganem-i akik 50 kıymet

Sabun kıyye 50

Şeker kıyye 5

Pirinç kıyye 1000

Şair kile 50

:2582

Saman yükü 500

Kahve kıyye 100

Benim rûfâtimin'den Subâşî Sâlih Ağaya irsâl olunur ki

Cibâl zâde bey efendinin oğlu Abbâs beyin Numan bu iki gün içinde vurûd edecekleri Hâlil ağa efendimiz Bolu'dan tarafımıza ifâde eden dâhi beraber ol tarafa geleceğim zâhiresi çokça tedârik iderek deyü emir nâmeleri vurûd edub tarafınıza tahrir olmuşdur bir ân akdem bâlâda mestûrların bi't-tamam tedârik ve irsâli gayret eyleyiniz.

Seyyid Hâlil Kethüdây-ı Voyvada-i Bolu

Varak 63 sayfa 2

İşbu bin ikiyüz yirmi üç senesi Muharrem'in on beşinde ve cümle-i marifetiyle ümûru belde için ve hizmete mübâşirle verilen Fi Safer 15 sene 1223

Tablo 36. Çeşitli Masraflar

Mesarıfat	Kuruş
Yaban ibâdı Tüfekçi Hasan Ağaya şâhin için	20
Salyâne isticâline gelen tüfenkçiye	18
Süvari askerin firar eden beş nefer kimesnelere buyruldu ila gelen tüfekçiye hizmet	20
Ağaların âsitaneye azimetini için gelen Tüfekçi Hâlil ağaya hizmet	80
Ara Toplam	138
Firarileri Hacı efendi'ye verilen âsitaneye gönderdiğinde	100
Ser numan efendiye âsitaneye gönderdiğinde verilen	90
Yazılı karyesinden Es-seyyid Mustafa efendiye verilen	52
Ara Toplam	380
Serdar bâyrağı ihrâçına gelen bâ tezkire-i kaymakam Hâlil ağa tüfekcisine turnacı ile mean gelen	10
Ara Toplam	390
Bayid Mustafa ağa Bulak'dan âsitâneye giden cümle velayet-i umûru için bâyafta verildi	70
Turnacı Ağa ve hizmete verilen payda	55
Kalyoncu isticâline gelen sâkiye paye-i hubs	35
Ara Toplam	550
Yazılı Karyesi Molla Ahmede verilen Bâbâsultan mahâllesinde	25
Kalyoncu eriyle gelen Tüfenkçi Seyyid Hasan ağa'ya emeksiz zâdeden bâyafta olan meblağdır	45
Asker bedelinden bâki kalan mebâliğ tahsili için gelen tüfekçiye hizmet Bâş atar oğlu Mehmed ağadan alınan meblağdan	25
Ara Toplam	645

Menzil-i bârkir bila tezkire verilmeyen tezkire tahrir olunan hizmetinden ziyade bir akçe verilmemesi için gelen tüfekçiye	10
Asker bedeliyesinin isticâline gelen tüfekçiye verilen ücret	15
Subâşı ağanın üç salyânede bir refi sehven ziyade verdiği meblağ Hüseyin Ağanın tahsîl eyleyen	163
Ara Toplam	833
Kalyoncu askerine teslim İsmail ağa'ya pâye Hüseyin ağaya iki varak eşâhiden cem olan pareci t'ayininde Hüseyin ağa	700
Ara Toplam	1533
Molla Ahmed oğlu Sadık Ahmed'den payafta Ağa efendimiz emr-i suretiyle ve buyruldu ile gelen tüfekçi'ye hizmet	20
Hacı ivaz oğlu Said Ağadan bâyafta olunub sâlyâne isticâline gelen Tüfekçiye hizmet Fi 8 safer sene 1223	20
Bedel-i ellîşer kuruş ziyâde tahsîl olunmuş deyü gelen tüfekçi'ye hizmet	25
Seyr-ü isticâline gelen tüfekçiye bâ tezkire	15
Emri ve isticâline gelen tüfekçiye	20
Karıt iştirânesine gelen tüfekçiye	25
İsmail Ağanın ifâde edub ber-maddeye gelen tüfekçiye	20
Kürt Ömer karındaşı olan tüfekçiye adalet tezkiresiyle gelen	20
TOPLAM	1698

Mesarıfât	Kuruş
Bu defa asâkir isticâline ve sudur-u emr-i âli ve buyruldu sâmi ile gelen mübâşire hizmetine kadar Hâlife oğlu Mustafa Ağa alınan bâyafta	30
Bakkal geleş beşeden bâyafta altı neferi süvari askeri için alınan	30
TOPLAM	60

Fi 3 Rebiü'l-âhir sene 1223

Varak 65 sayfa 1

Bâis-i tastîr oldur ki

Bu defa Bolu voyvadası tarafından Viranşehir mütesellim olan nefer seâdetlü Es-seyyid El-hacı İbrahim ağa ve Amasya ayânı Molla oğlu Es-seyyid Mehmed Ağa sevahila sâkiriyle ve tüfekçiye verilen asâkiriyle yedi sekiz bin süvari benâh İle Eflâni kazâsı cânibinden vurûd ve Medine-i Borluya nüzûl ve duhûl ve elli gün mikdarı meks ve ikâmetlerinde kazâ-i mezbûrun olan mesârıf-ı mecmû sancağına idhâl olunmak mükavelesiyle t'ayinat-ı rûzda ve mesarîfını ve mefrûşatı resim verecek mesârıf-ı defteridir âl-i mecmuası Viranşehir Sancağına bâ buyruldu ve anı Borlu seâdetlü Hulusi Ahmed Ağa hazretlerinin emriyle taraf olacaktır ki ber-vechi âtidir ve beyan olunur Fi Şâban 1223

Tablo 37. Çeşitli Masraflar

Mesarıf	Kuruş
Bâkkal bâşı Ateş Ağa ve ihrasa ağa bedele sarf olunan	614
Attar Hafız İsmail ağadan bâ defter	34,5
Kara sancak zâdeden alınan duhan kıyye 54	90,5
Kasabaların bâyâfta verdiği lahm	154,5
Bâkkal eline gelen beşerin bâ defteri verdiği zehâir	382,5
Ara Toplam	1276
Mecm'u ekmekçilerin verdiği nân-ı aziz hazerleri	243,5
Kahve kıymeti kıyye 71 kıyye 10	645
Şehir kethüdâsı bedeliye bâ defter sarf olunan	85
Ref'a bakkal gelen baş bâ defter alacağı	38,5
Ara Toplam	2288
Saatçı bâkkal Mustafa beşenin vâli için âli ağa konağına revak sâat Kıyye 22	33
Bâkkal kabz kabz ehlinin bâ deftere verdiği duhânı	16
Mumcu İbrâhim beşe olunub t'ayine verilen mum kıyye 63	63

Mumcu keferenin verdiği mum kıyye 8	38
Karapınar karyesinin bâ defteri mesârıfı ve ağaya gelen verdikleri	134
Seyyid Ali Ağanın konağın'da vâliye ettiği mesârıfı	70
Ara Toplam	2642
Burnuk karyesinden şîâr kıyye 10	80
Müslüm konağına verilen kahve kıyye 5	50
Defa delil bâyafta ve Kazâncı bâşıya ve Molla oğluna ve sâire kahve kıyye 18	180
Yâzılı Karyesinden olan asâkire verilen bâyafta kahve kıyye 10	100
Hacı Muhammed bedeliye luzumlük ve alacak dahli oğluna	395
Ara Toplam	3447
Şirket-i asakire ve konaklarda bâyid Hacı Muhammed ağa	160
mefa....	334
Hacı Emin efendi zevcesinden alınan mikdarı bâsadan kıymeti	100
Keyl zâdeden alınan payda Hacı Mehmed Ağa mikdarı 1	30
Ara Toplam	4071
Kurrâ Ahmed oğlu Seyyid Osmandan alınan beyyine kıyye 55	110
Surukçuk ve Çomakviran ve Değirmencik'den pâyda Hacı Mehmed şair kıyye 12	60
Ilbarıt karyesinden şair Kıyye 10	60
Bâğlarbaşından alınan şair kıyye 4	24
Çiftlik-i süflidan şair kıyye 5	48
Ara Toplam	4373
Yazılı Karyesinden Rıza Osman'dan şair kıyye 10	60
Acyân Ağadan hazine nâhümayün alınan	31
Yâzılı Karyesinden şair kıyye 8	30
Yâzılı Karyesinden olan asâkire payda Ali Mehmedkıyye 30	60
Hacı Mehmed Ağaya yediyle gelen bakkal Keleş'den alınan zehâir	41
Ara Toplam	4595
Kirişçi Ahmed den hâtib yükü 3 ve pirinç kıymeti	20
Pâyid Hancı odacıbaşı Yâzılı Karyesi Hacı Dursun oğlundan pirinç	20

mislü erba ? kıyye 6	
Ara Toplam	4635
Mahâlle-i Cami kebirin konakları mesârıfı bâ defter-i mesarîfât	500
Mahâlle-i Karaâlinin konaklar mesârıfı bâ defter-i mesârıfatı	1994
Kıran mahâllesinin konakları mesârıfı bâ defter-i mesarîfât	4995
Hacı Durmuş mahâllesinin konak mesârıfı bâ defter	746
Hacı Evhad mahâllesinin konakları mesarîfâtı bâ defter	241
Tekke mahâllesinin bâ defter-i mesârıfâtı konakları mesarîfâtı	170
Mahâlle-i Kıran mesarîfâtı bâ defter mesârıfatı	290
TOPLAM	13571

Yan taraf

Ateş ağa oğluna teslimat dır.

$$266 + 250 = 514$$

Memleketi akçesinden Bâbâ sultan MehmedAğa Hacı Osman Ağa yediyle ile aldığı

2432 Ekmekçilere memleket akçesinden payda Duhân Mehmed Ağa

Tablo 38. Çeşitli Masraflar

Mesarîf	Kuruş
Meblağ-i merkumdan Ateş Ağa zâde	514
Emeksiz oğluna verilen	334
Ekmekçilerden verilir	243
Toplam	1091

Hine muhâsebecisi defter-i salyâneye vazi olunmayân ve's-selâm Fi safer sene 1223

Varak 65 sayfa 2

Tablo 39. Çeşitli Masraflar

Mesarîf	Kuruş
Tüfekçi kuruş	13572
Hacı Mehmed Ağa yeddiyle Tayyar Paşa Divân efendisine ve deyn deyn ve Müslim ve Molla oğlu çavuşlar beyine verilen	350
Yazılı Karyesinin mesârıfları bâ defter müfredât kayd-ı şod	3711
Çiftlik Karyesinin ba defter-i mesarîflarıdır.	995
Bulat mahâllesinin bâ defter-i mesârıflardır.	300
Sarıyân Karyesinin bâ defter-i şair ve hizmet	34
Ara Toplam	18962
Hancı Trabzoni oğlu konağının mesârıfıdır.	30
Hüseyin kethüda mahâllesinin bâ defter konaklarmesârıfıdır.	1012,5
Bulak Karyesinin bâ defter konakları mesarîfı'dır.	4898
Hacı Hâlil mahâllesinin bâ defter konakları mesârıfıdır.	330,5
Dâne-i ulvi ve süfli Karyesinin bâ defteri konakları mesârıfıdır.	750
Ara Toplam	25983
Müslüman Kıran mahâllesinin bâ defteri konaklar mesârıfıdır	240
Bâbâ sultan mahâllesinin bâ defteri konakları mesârıfıdır.	1318
Çeşme mahâllesinin bâ defter konakları mesârıfıdır.	702
Müslüman konağına kilden daha üstadesi bâ defter	22
İlçân oğlu bâkkal seyyid âlinin bâ defter Ağa konağına verdiği zehâir	108
Çavuş mahâllesinin bâ defter konakları mesârıfıdır.	710
Ara Toplam	29083
Seyyid Ali Ağa konağına Müsellim ağa sâkin iken Hacı Veli Oğlu Alemdarın piriñ ve sâir zehâir behası	19
Kızılçaviran süfli'den şair kıyye 9	72
Kızılçaviran ülvî'den şair kıyye 16	96
Kapullu Karyesi'nin bâ defter mesârıfları	250

Karıt Karyesinin bâ defter mesarîfâtı	275
Ara Toplam	29795
Hacı benli mahâllesinin bâ defteri konakları mesarîfidır	282
Konarı Karyesinin bâ defter mesârıfıdır.	330
Kulağız Karyesinin bâ defter yüz elli tüfenk mesârıfıdır yevm 13	650
Gayza Karyesinin bâ defter mesârıfıdır	200
Tokatlı Karyesinin bâ defter-i mesârıflarıdır	100
Ara Toplam	31357
Ağaç kilisa karyesinin bâ defter konak mesârıfıdır	500
Kozyakanın ba defter şair ve gayr-ı mesârıfıdır.	589
Çorçuk Karyesinin bâ defter mesârıfıdır.	172
Kıran karyesinin şair mesârıfıdır.	40
Bürnek Karyesinin bâ defter mesârıfıdır.	200
Ara Toplam	32858
Hakim efendiye dâhi harc-ı defter olarak mean hüdamiye ve kâtibe olmak üzere sancağa vazi ve umumen sâlyâne olacak eden	1242
Ara Toplam	34100
Çiftlik-i ulvi'nin şair ve sâir mesârıf bâ defter müfredat	200
Talna Karyesinin hızâr mebâlîği bâ defter mesârıfı	105
Yalnız otuz dört bin dörtyüz beş kuruş buyruldu sancağa idhâl olacaktır	
Ara Toplam	34405
Kalada felah olunub asâkirin ocağı ettikleri menzilin sarı muhârâtı bâde'l-keşf kayd olunan	820
Hamak Ahmed Ağanın kalay-ı yağma olunan eşyası	40
Kurrâ Ahmed zâde Osman Ağanın kalası zâbitân	50
Küçük Hacı Zâde Ahmed Ağanın kalası zabıtân	16
Saatlar Esnafının kalası bâ defter vakıf sıhhatları mesârıfâtı	16
Demir habli esnafının kalazar? bâ defter vakıf sıhhatlarının	20
Ara Toplam	35367
Basdur mumcu zadenin bâ vechi kalası yapma olan eşyası	25

Mumcu könenin bâ defter bârkir habârâtı	100
Koryâz ?emr-i âli Süleymanın kilim hasârâtı	10
Yazılı karyesinin zimmetleri bâ defter-i hayrâtı kıyye 90 ahâli islâmın 16	106
Bulak Karyesinin bâ defteri hisar âti kal'ası	130
Kıran Karyesinin bâ defteri mesarîfâtı	40
Hacı İsmailin ve şehir kathüdasının mesârîfâtı	16
Semerci Çavuş âlinin hisâr ati bâ defter.	20
Kıran mahâllesinin bâ defteri mesârîfâtı	100
TOPLAM	35914

Varak 66 sayfa 1

İşbu bin ikiyüz şevvâl-i şerifin on birinde cümle m'arifeti ile umûr-u memlekete sarf olunmak için bâyafta memhûr kabz olunan m'alumu'l-mikdâr mebâlîğın cümle m'arifetiyle Tabbâğ Bekir Ağaya teslim ve yine cümle marifetiyle umûr-u memlekete sarf olunduğu işbu mahalle kayd-ı şod

Tablo 40. Çeşitli Masraflar

Kişi Adı	Kuruş
Altuncu oğlundan bâ yafta alınan	15
Musalli bey zâde İsmail Ağadan bâyafta alınan	15
Mumcu Hacı Osmandan alınan bâyafta	15
Nailce'ci Hacı Bekirden bâyafta alınan	20
Taş atar oğlu Mehmed ağadan bâyafta alınan	20
Serrâc müezzinden bâyafta alınan	10
Boyacı Cebir oğlu Hacı Hasandan bâyafta alınan	15
Dumanlı oğlu Mehmed Ağadan bâyafta alınan	10
Kurt oğlu İbrâhim beşeden bâyafta alınan	10
Ak kadı oğlu Mehmed'den bâyafta alınan	15
Düneyen oğlu İbrahim Ağadan bâyafta alınan	50

Hamamcı Ahmed Ağadan bâyafta	10
Hacı Halilin Ali Ağadan bâyafta alınan	15
Kerim oğlu Hacı Hasandan bâyafta alınan	20
Nalinden Çavuşun oğlu Hasandan bâyafta alınan	10
Küçük Hacı Bekir Alemdar'dan bâyafta alınan	15
Gulâm Hacı Hasan'dan bâyafta alınan	15
Seyyid oğlu Hacı Süleyman bâyafta alınan	10
Kadı oğlu Halilden bâyafta alınan	10
Yusuf'un Bekir'inden bâyafta alınan	10
Torbacı Ahmed Beşeden bâyafta alınan	10
Hacı Ali oğlu Hacı Mustafa'dan bâyafta alınan	10
Ömer bey'in oğlu Ali'den bâyafat alınan	10
Hacı İvaz oğlu Said ağadan bâyafta alınan	20
Hacı İvaz oğlu Mustafa'dan bâyafta alınan	20
Hacı Bekir zâde Seyyid Bekir Mehmed Ağadan bâyafta alınan	10
Hacı Bekir zâde Seyyid Bekir Ağadan bâyafta alınan	25
Bozacı Ahmed Ağadan bâyafta alınan	10
Duhancı Abd ile beşeden alınan bâyafta	20
Hacı Muharrem oğlu Aliden bâyafta alınan	15
İpçi Hacı Osmandan bâyafta alınan	10
Sohtacı oğlu Seyyid Mehmed'den bâyafta alınan	20
Deli Alemdar zâde Mehmed'den bâyâfta alınan	10
Müsellim oğlu El-hac Ahmed'den bâyafta alınan	10
Kara Hasan oğlu Hacı Osman'dan bâyafta alınan	100
Hacı Mehmed Ağa yediyle Kıran karyesinden alınan	30
Hacı Mehmed Ağayla Kara Ali mahallesinden alınan	50
Ara Toplam	690
Cümle marifetiyle meblağ-i merkûm Tabbağ Mehmed ağaya teslim ve iktizâ eden umûr	
Yazılı karyesinden	100
Bulak karyesinden bâyafta alınan	200

Çiftlik karyesinden bâyafta alınan	400
Toplam	1390

Meblağ-i merkum Tabbâğ Mehmed Ağa yediyle cümle marifetiyle umûr-u memlekete sarf olunan

Varak 67 Sayfa 1

İşbu bin ikiyüz yirmi iki senesi şevvâl-i şerifesinin beşinci gününden bâ ferman-ı âli Bolu ve Viranşehir Voyvadalıkları tevcih olunan Veli bey Zâde Seyyid İsmail ağanın tarafından vekili Kahveci zâde veren üzere Mehmed Ağa Medine-i Borlu'ya vurûdunda olan mesârîf ve hizmet-i mübâşir ve mesârîf-ı sâire defter tezkiresi ber vech-i emr-i derkâr olsun Fi 2 Şevvâl 1226

Tablo 41. Çeşitli Masraflar

Mesarîf	Kuruş
Ferman götüren tâtara hizmet-i mübaşireye	200
Haraç buyruldu Kahveci zâde kaptanına verilen	50
Vali bey zâdenin kendi yedine verilen	25
Çekirdek kahve haraclarına vaz eylediği kasa 4 ve elden verilen kasa 13 kuruş 11 elâce kasa 4 koton kasa 4	51
Kahveci zâde'ye Vali vey zâde Hacı Mehmed Ağa ve karındaşının Halil Ağa'ya vekâleti Mustafa Efendi'ye verilen	300
Ömer Beşe oğlu Kassab Emin'den alunub verilen lahm tayinâtı kıyye 49	14
Ref'a giderken Ömer Beşe oğlu Seyyid Mehmed'den alınan lahm kıyye 32	10
Toplam	650

Varak 67 sayfa 2

Bais-i terkîm-i hurûf buyurdu ki

Sâbikan Bolu ve Viranşehir voyvadası olan serbevâbin dergâh-i âli Çalıkzâde Hüseyin ağa hazretlerinin taraf devletlerin'den bâ buyruldu sâmilere Borlu kazasına Subaşı tayin ve nasb buyurdıkları Seyyid Mehmed AğaTaraflarından yediyle umûr-u memlekete cümle m'arifetiyle sarf eylediği bâ defter müfredât yalnız bin üçyüz altı buçuk kuruş mesârîfî tevzîa ve taksim olunmak üzere iken ağa-yı müşârün ileyh haklarında azl olunub bazı esbâba mebni meblag-i merkûm tevzîa vaz olunması mümkün olmakla işbu sene-i mezbûrada cümle-i vucûh-u belde müvâcehesinde subaşı mumâ ileyh Mehmed Ağa yedinde olan defter-i mezkûr feth ve kırâet olundu cümlesini defter mezkûru tasdik ve cümlemizin kuzâtın m'uteber ve makbul denmezdir deyü b'ade'l-likrâr ve bundan böyle vuk'u bulacak salyânelerde meblag-i merkûma habşe habşe vaz olunub edâya müteahhid oldukları işbu mahalle kayd ve tesbit olundu Fi Şevvâl 19 sene 1222

Balây-ı defterde cümle-i vucûhu memleketden ve edâya müteahhid oldukları Subaşı Seyyid Mehmed Ağa'nın bin üçyüz altı buçuk kuruş refatiyle suhte suhte eda ve teslim olunub el-hâletü hâzihi yalnız üçyüz kuruş bâkiyeden kaldığı bu mahalle kayd ve tesbit olundu Fi Şevval 23 1223

Otuz dört senesi ruz kâsımında devletlü Bekir paşa haklarının Medine-i Zağferanborluya teşriflerinde Medine-i mezbûra muhallatından Zimmîyân-ı Kıran mahallesi zimmileri bi'l-umum huzurlarınıza takdim eylediği bir kıta arzuhalleri mefhûmunda hâne-i avârızı bir mantuk emr-i ali an-asıl on iki buçuk hane olub kazâmız kurrâlarının ve mahallâtının ikişer sene imdâd ve îâne olunub birer ikişer dahi ziyâde hâne-i avârızlarından ref olunub beli tabir otuz hâne refiyle cümle ittifâkıyla bi'l-itibâr ikişer kura ve mahallata muâvene ve imdâd olunub mahallerimize mulhâkatından câm-i kebir mahallesinden bir aded hâne Zimmîyân-ı Bulat mahallesinden dahi bir adede hânelere def olunub Zimmîyân-ı Bulat mahallesi

iki buçuk hane tenzil olunmuş iken bizim mahallemizin hâne-i avârzına on iki buçuk hâne üzerine aslı üzerine ika olunmuş olduğundan el-yevm hâne-i avârzımız on iki buçuk hâne olmakla tevezirimizi cümle meşğul olub ekserimiz fukarâ olduklarımızda diyâr-ı aharlarda perişân olub sâyeste-i merhamet ve mustehak refet olmuşdur emsâli gibi birkaç hane refiyle yâhud sancakdan ya kazadan tevez'ilerde bir mikdâr iâne ve imdâd olunması niyâzlarıylaistirhâm olmayıb takdim haknûr eyledikleri arzuhalleri bâlasında devletlü Bekir Paşa hazretlerinin buyurduğu buyruldu emr-i uluvvileri mefhûmundan mestebân olduğuVecih üzere Kıran köyü zimmileri ruâyaları bi'l umûm mahallelerinin hâne-i avârzları ber mantukda emr-i âli ve rukn-u hâkâni aslı üzere on iki buçuk hane olduğunu ikrârlarının ve kazâ-i mezburun buyruldu sicil-i mahfûza kayd-u şod olundu vakt-i hâcette işhâd ve ihtiyâc olundu

Fi Rebiü'l-âhir sene 1224

SONUÇ

Osmanlı Tarihi araştırmaları için çok önemli bir kaynak olan şer'iyye sicilleri, bu alanda araştırma yapacaklar için bulunmaz bir nimettir. şer'iyye sicilleri sadece o bölgenin mahkeme kayıtları değil, aynı zamanda belediyecilik , iskan, kültür, toplum yapısı, nüfus özellikleri, bakımından bize çok değerli bilgiler verir. Bu anlamda sosyal bilimler alanında araştırma yapacaklar, transkribi yapılmış şer'iyye sicilleri'ni iyi analiz ve sentez yaptıktan sonra Osmanlı Tarihi'ni ve Osmanlı insanını daha anlaşılır bakımından bize ve okuyuculara güzide eserlerini sunabilirler.

İncelemesini yaptığımız defterde şeriyye sicilleri hakkında geniş bir malumat verdikten sonra defterde yer alan hükümler tasnif yapılmıştır. Ayrıca defterde asıl defteri yazan katip tarafından yapılan masraf tabloları, daha iyi anlaşılması için düzgün bir şekilde tablolaştırılmıştır. Defterdeki hükümler incelendiğinde defterin yazıldığı tarihler'de Rusya ile Osmanlı Devleti savaş halinde olduğundan Safranbolu ve çevresinden asker talep etmek için gönderilen fermanlar dikkat çekmektedir. Bu fermanlar'da savaş'ın durumu anlatılmış ve gerekli yardımların yapılması için Safranbolu halkından taleplerini dile getirmişlerdir. Bunun dışında defterde Safranbolu ve çevresinde'ki köylerden alınan vergiler ve bu vergilerin köydeki hanelere taksimini inceleyebiliriz, bu da bize ekonomik anlamda değerli bilgiler sunmaktadır. Defterde ki bir diğer önemli konu ise defterde isimleri geçen esnaf ve bu esnaf'dan alınan vergiler veya esnaftan alınan borç mallardır. Bununla da Safranbolu halkının ekonomik uğraşlarını inceleyebiliriz.

Ayrıca devletin, gerek savaşlar sebebiyle, gerekse malî sebeplerden dolayı yeni ihdas etmiş olduğu vergileri; asker, zâhire, hayvan taleplerini, miktarlarını en küçük yerleşim birimine kadar nasıl pay edildiğini siciller sayesinde öğrenmek mümkündür. Bunlar sefer olmadığı zamanlarda valilerin giderlerini karşılamak için İmdâd-ı hazariye, savaş zamanında savaşa katılan valilerin ihtiyaçlarını karşılamak için imdâd- ı seferiye, savaş gibi olağanüstü durumlarla herhangi bir yerin onarımı için mal-ı avarız, askerin ekmek ihtiyacını gidermek için zâhire bahası ve gayrimüslimlerden alınan cizye gibi vergilerdir.

İncelemesini yaptığımız şer'iyeye sicilinde de bu vergiler çok defa zikredilmiş ve taksimatları yapılmıştır. 2114 numaralı Safranbolu şer'iyeye sicil defterini diğer defterlerden ayıran özellik Osmanlı Tarihi'nin özel ve buhranlı bir dönemine rast gelmesi ve bu buhranlı dönemi inceleyen araştırmacılara yararlı bir kaynak olacağı düşüncesindeyiz.

KAYNAKÇA

- Akgündüz, A (1988)’’ Şeriye Sicilleri Mâhiyeti Toplu Katoloğu ve seçme Hükümler’’, İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
- Akgündüz, A (2009) ‘İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki, Şeriye Mahkemeleri ve Şeriyye sicilleri İslam Hukuku Araştırmaları dergisi,
- Akgündüz,A, (2002) ‘İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki, Şeriyye Mahkemeleri ve Şeriyye sicilleri’’,Türkler
- Aydın, M.A (1990) Türk Hukuk Tarihi, İstanbul; Beta Yayınları
- Aydın, M.A., (2003) ‘Osmanlı Devlet’inde Mahkeme’’ TDVİA, Ankara, TDV Yayınları,
- Aydın, Y. (2013) ‘‘ Osmanlı Devletinde Hukuk Devletin Gelişim Süreci’’, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi,s.14
- Baltacı, C (1989)’’ İslam Paleografyası (Diplomatik Arşivcilik), Marmara Üniv. İlahiyat Fak.Vakfi Yayını:İstanbul
- Cin, H- Akgündüz, A (1995) Türk Hukuk Tarihi, İstanbul;Timaş Yayınları
- Develioğlu, F (2013) Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ak Aydın Kitabevi Ankara
- Emecen, F (2008) ‘‘Safranbolu’’, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, İstanbul , TDV Yayınları
- Emecen, F.M.(2003) ‘‘Taraklıborlu’dan Safranbolu’ya-Bir Müze Şehrin Doğuşu ve Yükselişi,’’ 1.Ulusal Tarih Safranbolu Sempozyumu (4-6 Mayıs 999), Ankara : TTK Basımevi
- Gedikli , F (2005) ‘Osmanlı Hukuk Kaynağı Olarak Şer’iyye Sicilleri’’, Türkiyat Araştırmaları Litarütür Dergisi
- İnalçık, H (2009) Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ, Ç, Reşen sezer, İstanbul; YKY Yayınları
- İsmail Hakkı Uzunçarşılı (2014) ,Osmanlı Devlet’inin İlmiye Teşkilâtı,TTK Yayınları,Ankara ,2014
- Kalyonucu, H (2010) ‘‘Tarih İçinde Safranbolu’’, Safranbolu Belediyesi Kültür Hizmeti, Karabük

- Kazıcı, Z (2009), “ İslam Medeniyeti ve Müesseseleri Tarihi”, İstanbul: MÜİFV Yayınları
- Küçükyağcı , N (2012) Geçmişten Günümüze Türk Yargı Sistemi ve Yargı Bürokrasisi, Başbakanlık Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi”, Ankara
- Kütükoğlu, M (1994) Osmanlı Belgelerinin Dili, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul, 1994
- Oğuz , M (2002) Girit , Şer’iyye Sicil Defterleri, MÜTAE Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul
- Özbilgen, E (2007) Bütün Yönleriyle Osmanlı, İstanbul;İz Yayıncılık
- Özgüdenli , O (1997) Türkiye Diyanet Vakfı Ansiklopedisi,İsam Yayınları
- Özsoy, O (1990) “Şer’iyye Sicillerinin Türk Kültür Tarihindeki Yeri ve Konununun 1342 Tarihli
- Taş, Kenan Z (2004) 16. Yüzyılda Safranbolu İdari Yapısı ve Vakıfları.Ankara Üni, Sosyal Bilimler.Dergisi.
- Tunçözgür, Ü (2012) “ Dünden Bugüne Safranbolu, Karabük, Safranbolu Belediyesi Kültür Yayınları
- Ulukavak, K (2007) “ Bir Safranbolulunun Penceresinden Safranbolu”, Ankara; Bizim Büro Basımevi
- Yılmaz Öztuna (2006) ,Osmanlı Devleti Tarihi, Ötüken Yayınları

ÖZET

Safranbolu kazasının belirli bir döneminin tarihine ışık tutmak, birinci elden kaynak olması ve sosyal bilimler üzerinde çalışan araştırmacılar için yararlı olması hasebiyle 2114 no'lu Safranbolu Şer'iyye sicili'ni transkribe etmeye çalıştık. Transkribini yaptığımız Şer'iyye sicili H. 1222/1226 tarihlerini kapsamaktadır.

İncelediğimiz Şer'iyye sicili daha çok vergiler için merkezden gönderilen fermanlar, savaş zamanı olduğu için asker talebi ve gelir gider pusulaları içermektedir. Bunların yanında az sayıda alacak davası, miras taksimatı ve insanlar arasında ki ikili ilişkilerden kaynaklanan davalar yer almaktadır. Belgelerin asıllarında kullanılan dil arapça ve farsça ağırlıklı olup, terkipler bolca bulunmaktadır. Transkribe ettiğimiz şer'iyye sicilinde kazalardan merkeze yollanacak asker miktarını, kazalardan ve köylerden hane başına alınan vergilerin hesaplanması yönünde önemli belgeler içermektedir. Ayrıca o dönemki nüfus miktarını tahmin etme ve gayr-i müslimlerin nüfusa oranı da hesaplanabilmesi açısından sosyal çalışmacılar için çok değerli bilgileri kapsamaktadır.

Dört bölümden oluşan çalışmamızın giriş bölümünde; Safranbolu'nun coğrafi konumu ve tarihçesi, birinci bölümde; Osmanlı hukukunun genel yapısı ve Şer'iyye sicilleri hakkında genel bir bilgilendirme yapılmıştır. İkinci bölümde; incelediğimiz 2114 nolu şer'iyye sicilinin şeklen içeriği ve ne tür davalar içerdiği anlatılmaktadır. Üçüncü bölümde; araştırmacılara kolaylık olması bakımından belge türleri ve özetleri tablolandırılmıştır. Dördüncü bölümde ise 2114 Nolu Şer'iyye Sicilinin transkripsiyonu yer almaktadır.

ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ

Tezin Adı : 2114 Numaralı Safranbolu Şerhiye Sicilinin Transkripsiyonu

Tezin Yazarı : Emre KARAKAYA

Tezin Danışmanı : Prof. Dr. Zeki TEKİN

Tezin Konumu : Yüksek Lisans

Tezin Tarihi : 30.06.2017

Tezin Alanı : Tarih

Tezin Yeri : Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi

Anahtar Sözcükler : Osmanlı Devleti, Hukuk, Arşiv Belgeleri, Şerhiye Sicilleri

ABSTRACT

It was tried to transcribe the Safranbolu Şer'iyye records number 2114 in order to shed light on the history of a certain period of town of Safranbolu , to be a primary source and useful for researchers working on social sciences. The Şer'iyye records that we transcribed is to cover H. 1222 and 1226 years.

Fermans, which we studied , sent from the center for the taxpayers include the military request and income and expenditure compulsions . In addition to this, there are a small number of actions of debt , portion of the inheritance and cases arising from bilateral relations between people. The language used in the original documents is heavy in Arabic and Persian , and there are also plenty of compositions.

Şer'iyye record is to contains important documents from the amount of soldiers to be sent to the center from towns to calculation of the taxes taken from the villages and towns. Besides, it also contains invaluable information for social researchers in terms of estimating the amount of population at that time and being able to calculate the rate of non-muslim to the population.

In the introduction part of our study which consists of four parts is to based on Geographical location and history of Safranbolu. First part is to inform about the general structure of the Ottoman law and Şer'iyye records. Second chapter is to be told context of Şer'iyye records and what kind of cases cover . In the third chapter , document types and summaries are tabulated for ease of research. the fourth chapter includes the transcription of 2114 number of Şer'iyye records.

ARCHIEVE Record Information

Name of the Thesis :Transcription of Safranbolu Şer'iyye Records Number 2114

Writer of the Thesis : Emre KARAKAYA

Advisor of the Thesis : Prof. Dr. Zeki TEKİN

Status of the Thesis : Master

Date of the Thesis : 30. 06. 2017

Field of the Thesis : History

Place of the Thesis : Karabük University İnstitut Of Social Scienses

Key Words : Ottoman Empire, Law, Archive Records, Şer'iyye Sicilleri

ÖZGEÇMİŞ

14.11.1984 tarihinde Sakarya’da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Sakarya’da bitirdi,, 2012 yılında Sakarya Üniversitesi Tarih Bölümünden mezun oldu. Orta derece’de İngilizce ve Arapça bilmektedir. Mezuniyetinden bu yana çeşitli şirketlerde yönetici yardımcılığı yapmaktadır. İlgi alanları toplumsal tarih çalışmaları ve arşiv belgeleridir.

